

หอศิลปวัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช

NAKHON SI THAMMARAT ARTS AND CULTURAL CENTRE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา
สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณิกา สวัสดิ์ศิริ

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผศ.พงศ์สันต์ สุวรรณะชญ

ประธานคณะกรรมการ

ผศ.โอชกร ภาคสุวรรณ

กรรมการ

ผศ.รุ่งโรจน์ วงศ์มหาศิริ

กรรมการ

อาจารย์ธีรชัย ลีสุพลานนท์

กรรมการ

ดร.มนสินี อรรถวานิช

กรรมการและเลขานุการ

.....
(ผศ.ดร.ปณายุ ไชยรัตนานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช (Nakhon Si Thammarat Arts and Cultural Centre)
นักศึกษา	นางสาวปวีณรัตน์ ราษฎร์
รหัสนักศึกษา	56020042
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
ปีการศึกษา	2560-2561

บทคัดย่อ

ความเจริญของบ้านเมืองและสติปัญญาของมนุษย์ควรเจริญเติบโตไปควบคู่กับความเจริญด้านศิลปะและวัฒนธรรม ไม่สามารถละทิ้งสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ ศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งสะท้อนทัศนคติ ช่วยขัดเกลาและจรรโลงจิตใจ ทำให้เข้าใจถึงรากของสรรพสิ่งต่าง ๆ อันก่อตัวรวมกันขึ้นกลายเป็นความเป็นชาติ ในประเทศไทยมีผู้ตระหนักและให้ความสำคัญแก่ศิลปวัฒนธรรมมากขึ้นจากทุกช่วงวัยอายุคน เป็นที่ยอมรับและได้รับการพัฒนาจนเห็นได้จากปริมาณ จำนวนของผู้เข้าชมงานนิทรรศการศิลปะสูงขึ้นเทียบเท่ากับปริมาณผลงานที่ถูกรังสรรค์ขึ้นทุกปี ศิลปะเติบโตขึ้นอย่างแข็งแกร่งโดยมีวัฒนธรรมเป็นฐานรากในการสร้างสรรค์ผลงาน แต่หากพื้นที่ในการแสดงออกนั้นยังมีไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องต่อความต้องการของสังคมเท่าที่ควรนัก

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศาสนา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองที่มากที่สุดจังหวัดหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทรงไว้ซึ่งความยิ่งใหญ่มาแต่ครั้งอดีตกาล รวมถึงด้านศิลปวัฒนธรรม สืบเนื่องมายาวนานกว่า 1,800 ปี ภาพลักษณ์ของเมืองนครจึงค่อนข้างโดดเด่นและชัดเจนมาจนถึงปัจจุบัน

หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราชทำหน้าที่สะท้อนและจัดแสดงงานศิลปะ เผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว ปลูกฝังค่านิยมอันดีงามทางด้านศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ศิลปะและศิลปะร่วมสมัย ควบคู่กันไป ผลักดันให้ระดับวงการศิลปะในภาคใต้ก้าวขึ้นทัดเทียมมาตรฐานสากล และไม่สูญหายไปกับกาลเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ด้วยคำแนะนำ การให้ความช่วยเหลือและกำลังใจที่ดีจากบุคคลเหล่านี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เคารพรักยิ่งของข้าพเจ้า สำหรับการสนับสนุน ความช่วยเหลือ และกำลังใจที่ดีให้แก่ข้าพเจ้าได้ทำในสิ่งที่รักเสมอมา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ผศ.ดร.ปนายุ ไชยรัตนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สำหรับคำแนะนำ การให้ความช่วยเหลือและกำลังใจที่ดี รวมไปถึงคำถามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดการตรวจแบบ ทำให้ได้ถูกคิดและช่วยให้หาคำตอบที่ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นหนึ่ง

ขอขอบพระคุณพี่รุจน์มพร เกษเกษมสุข สำหรับความรู้เกี่ยวกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และแนวคิดดี ๆ มากมายในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่านสำหรับคำติชมและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการสอบวิทยานิพนธ์ อันเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

ขอบคุณพี่น้องสายรหัส 42 ทุกคน รวมถึงใคร่รหัส ที่คอยช่วยเหลือทั้งร่างกาย แรงใจและถามไถ่อยู่เสมอ ตามรายชื่อดังนี้

- นางสาวธีรดา ทับทิมทอง รหัส 55020042
- นางสาวปิยาภัสร์ กนกนาก รหัส 57020042
- นางสาวพีชญา ชะโยชัยชนะ รหัส 58020042
- นายพัทธ์พล ตันติยาภินันท์ รหัส 59020042
- นางสาวปนิดา ชวดโต รหัส 60020042

ขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่คอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้าในทุก ๆ ด้าน สุดท้ายนี้สำหรับบุคคลที่ข้าพเจ้าไม่ได้กล่าวถึง ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ปวีณรัตน์ ราษฎร์พล

พฤษภาคม 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญรูปภาพ.....	จ
สารบัญแผนผัง.....	ว
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	5
1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา.....	5
1.4 ประโยชน์ของโครงการ.....	6
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานโครงการ	
2.1 การศึกษาความหมายและคำสำคัญ.....	8
2.1.1 ความหมายของศิลปะ.....	8
2.1.2 ความหมายของวัฒนธรรม.....	9
2.1.3 ความสำคัญและความหมายของหอศิลป์วัฒนธรรม.....	12
2.2 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	13
2.3 ข้อมูลลักษณะภาพทั่วไป.....	13
2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	13
2.3.2 อาณาเขต.....	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญต่อ

	หน้า
2.3.3 ลักษณะภูมิประเทศ.....	14
2.3.4 ลักษณะภูมิอากาศ.....	15
2.3.5 ลักษณะฤดูกาล	15
2.3.6 ประชากรและการปกครอง	15
2.4 ข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	16
2.4.1 ข้อมูลด้านศาสนา	16
2.4.2 ข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม	16
2.5 ข้อมูลศิลปินแห่งชาติ.....	18
2.5.1 นายเหิง ไสภาพงศ์	18
2.5.2 นายประเวศ ลิ้มปรีงษ์.....	19
2.5.3 นายอังคาร กัลป์ยาณพงศ์.....	20
2.5.4 นายสร้อย ดำแจ่ม	21
2.5.4 นายสุชาติ ทรัพย์สิน	21
2.6 การศึกษารายละเอียดประกอบโครงการ.....	22
2.6.1 หลักสำคัญของการจัดนิทรรศการ	22
2.6.2 หลักการจัดห้องแสดง	25
2.6.3 ระบบการจัดแสดงและขอบเขตการมองเห็น.....	29
2.6.4 เทคนิคการจัดแสดง.....	32
2.6.5 การให้แสงสว่างในการจัดนิทรรศการ	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญต่อ

หน้า

บทที่ 3 การศึกษาอาคารตัวอย่าง

3.1 อาคารตัวอย่างภายในประเทศ	61
3.1.1 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)	61
3.1.2 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (Museum of Contemporary art)	72
3.1.3 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยใหม่เอี่ยม (MAIIAM)	79
3.2 อาคารตัวอย่างภายนอกประเทศ	85
3.2.1 Oita Prefectural Art Museum (OPAM)	85
3.2.2 National Gallery Singapore	94
3.2.3 The Menil Collection	103

บทที่ 4 วิเคราะห์ผู้ใช้สอยโครงการ

4.1 ประเภทของผู้ใช้โครงการ	112
4.1.1 ผู้ให้บริการในโครงการ	112
4.1.2 ผู้ใช้บริการในโครงการ	113
4.2 พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ	115
4.2.1 พฤติกรรมของผู้ให้บริการภายในโครงการ	115
4.2.2 พฤติกรรมของผู้ใช้บริการภายในโครงการ	118
4.3 รายละเอียดด้านโครงสร้างการบริการ	123
4.4 สรุปอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่โครงการ	124
4.4.1 เจ้าหน้าที่และบุคลากรประจำโครงการ	125
4.4 การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้บริการ	133

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญต่อ

หน้า

บทที่ 5 องค์ประกอบโครงการ

5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการ.....	139
5.1.1 องค์ประกอบอันเกิดจากวัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการ.....	139
5.1.2 องค์ประกอบจากการศึกษาอาคารตัวอย่าง.....	143
5.1.3 องค์ประกอบย่อยของโครงการ.....	149
5.2 การกำหนดองค์ประกอบหลักของโครงการ.....	155
5.2.1 ส่วนสำนักงานบริการโครงการ.....	155
5.2.2 ส่วนส่งเสริมการศึกษา.....	156
5.2.3 ส่วนการเตรียมการจัดแสดง.....	158
5.2.4 ส่วนนิทรรศการ.....	159
5.2.5 ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ.....	161
5.2.6 ส่วนอาคารสถานที่.....	162
5.3 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ.....	163
5.3.1 ส่วนสำนักงานบริการโครงการ.....	163
5.3.2 ส่วนนิทรรศการ.....	170
5.3.3 ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ.....	175
5.3.4 ส่วนส่งเสริมการศึกษา.....	177
5.3.5 ส่วนการเตรียมการจัดแสดง.....	187
5.3.6 ส่วนอาคารสถานที่.....	188
5.3.7 ที่จอดรถ.....	189
5.4 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ.....	192

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญต่อ

หน้า

บทที่ 6 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

6.1 ข้อพิจารณาในการเลือกที่ตั้งโครงการ.....	202
6.1.1 แหล่งที่ตั้ง.....	202
6.1.2 ลักษณะกายภาพของที่ตั้ง.....	204
6.1.3 การเข้าถึงโครงการและการจราจร.....	205
6.1.4 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ.....	206
6.1.5 ความปลอดภัย.....	206
6.1.6 ความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่.....	206
6.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ.....	207
6.2.1 การเลือกที่ตั้งโครงการในระดับย่านที่ตั้ง.....	211
6.2.2 การเลือกที่ตั้งโครงการในระดับพื้นที่ตั้ง.....	223
6.3 การศึกษารายละเอียดที่ตั้งโครงการ.....	234
6.3.1 ที่ตั้งและอาณาเขต.....	235
6.3.2 ลักษณะพื้นที่.....	235
6.3.3 การวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องเบื้องต้น.....	237
6.3.4 การวิเคราะห์การเข้าถึงโครงการ.....	238
6.3.5 การวิเคราะห์ลักษณะภูมิอากาศของพื้นที่ตั้งโครงการ.....	239

บทที่ 7 การศึกษางานระบบที่ใช้ในโครงการ

7.1 เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาโครงสร้างและระบบวิธีการก่อสร้าง.....	241
7.2 ระบบก่อสร้างและโครงสร้างของอาคาร.....	242
7.2.1 ระบบการก่อสร้างงานหอคิลป์.....	242

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญต่อ

	หน้า
7.2.2 แรงที่มีผลต่อโครงสร้างอาคาร	242
7.3 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง.....	243
7.3.1 ระบบไฟฟ้ากำลัง.....	243
7.3.2 ระบบการใช้แสงสว่าง	244
7.3.3 ระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน	245
7.4 ระบบปรับอากาศ.....	245
7.4.1 ระบบปรับอากาศที่ใช้ในโครงการ.....	245
7.5 ระบบป้องกันและควบคุมอัคคีภัย	250
7.5.1 ระบบเครื่องสูบน้ำดับเพลิง	250
7.5.2 ระบบตรวจจับเพลิงไหม้แบบอัตโนมัติ	250
7.5.3 ระบบแจ้งสัญญาณเหตุเพลิงไหม้.....	252
7.5.4 ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ	253
7.5.5 ระบบดับเพลิงด้วยมือ.....	254
7.5.6 ทางหนีไฟ.....	256
7.6 ระบบสุขาภิบาล.....	257
7.6.1 ระบบน้ำใช้.....	258
7.6.2 ระบบระบายน้ำทิ้ง	259
7.6.3 ระบบระบายน้ำโสโครก.....	260
7.6.4 ระบบบำบัดน้ำเสีย	260
7.6.5 ระบบระบายน้ำฝน.....	260
7.7 ระบบรักษาความปลอดภัย	261

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญต่อ

	หน้า
7.7.1 การออกแบบและวางผังอาคาร.....	261
7.7.2 เทคนิคการป้องกันภัย.....	262
7.7.3 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย.....	262
7.7.4 ระบบป้องกันสิ่งปฏิกูลจากภัยโจรกรรม.....	262
7.8 ระบบสื่อสาร.....	266
7.8.1 ระบบโทรศัพท์.....	266
7.8.2 ระบบเสียง.....	266
7.8.3 ระบบโทรทัศน์รวม (MATV).....	266
7.8.4 ระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV).....	266
7.8.5 ระบบวีดิทัศน์ภาพยนตร์ สื่อผสม (Multimedia).....	267
7.9 ระบบลิฟต์.....	267
7.9.1 ลิฟต์โดยสาร.....	267
7.9.2 ลิฟต์บรรทุกของ.....	269
7.9.3 ลิฟต์ดับเพลิง.....	271
7.10 ระบบประหยัดพลังงาน.....	271
7.10.1 การเลือกรูปทรงอาคารและการใช้ประโยชน์จากปัจจัยธรรมชาติ.....	271
7.10.2 การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศร้อนชื้น.....	273
7.10.3 การระบายอากาศธรรมชาติ.....	273

สารบัญต่อ

หน้า

บทที่ 8 สรุปผลงานการออกแบบ

8.1 แนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม	277
8.1.1 แนวคิดในการวางผัง.....	277
8.1.1.1 แนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม.....	280
8.2 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรม.....	284
8.2.1 ผังบริเวณโครงการ	284
8.2.2 ผังพื้นที่ 1-3 ของโครงการ	285
8.2.3 รูปด้านโครงการ.....	288
8.2.4 รูปตัดโครงการ.....	289
8.2.5 ทศนิยมภาพของโครงการ.....	290
8.2.6 รูปภาพหุ่นจำลอง.....	294

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ก ความหมายและความสำคัญของศิลปะ
- ข ประเพณีวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ค วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- ง เมืองนครศรีธรรมราชในด้านการตั้งถิ่นฐานมนุษย์
- จ กฎกระทรวงที่มีผลต่อการออกแบบ

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 แสดงการนับถือศาสนา.....	16
ตารางที่ 2.2 แสดงรายชื่อพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมและจัดแสดงข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม	17
ตารางที่ 4.1 แสดงการทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ.....	115
ตารางที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมของกลุ่มผู้เข้าชมทั่วไป.....	120
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่และบุคลากรประจำโครงการ	123
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ.....	133
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยผู้เข้าใช้หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	137
ตารางที่ 5.1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์และขอบเขตโครงการ.....	139
ตารางที่ 5.2 แสดงองค์ประกอบจากการศึกษาอาคารตัวอย่าง	143
ตารางที่ 5.3 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการ.....	149
ตารางที่ 5.4 แสดงสถิติของจำนวนผลงานศิลปะในการจัดแสดงนิทรรศการ.....	170
ตารางที่ 5.5 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนชิ้นงานและขนาดของนิทรรศการถาวร	171
ตารางที่ 5.6 แสดงขนาดพื้นที่ในการชมผลงานของงานแต่ละประเภทในนิทรรศการถาวร	171
ตารางที่ 5.7 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของงานประเภทต่าง ๆ ในนิทรรศการถาวร	172
ตารางที่ 5.8 แสดงสถิติของจำนวนผลงานศิลปะในการจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว	172
ตารางที่ 5.9 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนชิ้นงานและขนาดของนิทรรศการชั่วคราว	173
ตารางที่ 5.10 แสดงขนาดพื้นที่ในการชมผลงานแต่ละประเภทในนิทรรศการชั่วคราว	173
ตารางที่ 5.11 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของงานประเภทต่าง ๆ ในนิทรรศการชั่วคราว	174
ตารางที่ 5.12 กำหนดพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบ	192
ตารางที่ 6.1 แสดงสถิติจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นประจำปี พ.ศ. 2559 อำเภอเมือง	212

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางต่อ

	หน้า
ตารางที่ 6.2 แสดงการพิจารณาการเลือกที่ตั้ง	233
ตารางที่ 7.1 แสดงข้อดีและข้อเสียของระบบน้ำเย็น ระบายความร้อนด้วยน้ำ	246
ตารางที่ 7.2 รายละเอียดระบบปรับอากาศที่เลือกใช้ในโครงการ	247

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 2-1 แสดงรูปของนายเห็ง โสภางค์ และผลงานดีเด่น.....	18
รูปภาพที่ 2-2 แสดงรูปของนายประเวศ ลิมปั้งซี่ และผลงานดีเด่น.....	19
รูปภาพที่ 2-3 แสดงรูปของนายอังคาร กัลป์ยาณพงศ์ และผลงานดีเด่น.....	20
รูปภาพที่ 2-4 แสดงรูปของนายสร้อย คำแจ่ม และผลงานดีเด่น.....	20
รูปภาพที่ 2-5 แสดงรูปของนายสุชาติ ทรัพย์สิน และผลงานดีเด่น.....	21
รูปภาพที่ 2-6 แสดงDiagram การแบ่งห้องในนิทรรศการ.....	26
รูปภาพที่ 2-7 แสดงตัวอย่างเส้นทางสัญจรในรูปแบบต่าง ๆ.....	27
รูปภาพที่ 2-8 แสดงการนำแนวทางของการสัญจรที่ดีมาประยุกต์ใช้.....	28
รูปภาพที่ 2-9 แสดงขอบเขตการมองเห็นของตาสองข้างตามแนวนอน.....	29
รูปภาพที่ 2-10 แสดงขอบเขตการมองเห็นของมนุษย์: ความสูง ขนาด และ ระยะ.....	29
รูปภาพที่ 2-11 แสดงขอบเขตการมองเห็นของมนุษย์2: ความสูง ขนาด และ ระยะ.....	30
รูปภาพที่ 2-12 แสดงมุมมองในแนวนอน ซ้าย ขวา และมุมมองในแนวตั้ง บน ล่าง.....	30
รูปภาพที่ 2-13 แสดงตัวอย่างจิตวิทยาการมองเห็นมนุษย์.....	31
รูปภาพที่ 2-14 แสดงแบบตู้แสดง.....	35
รูปภาพที่ 2-15 แสดงแบบตู้แสดงแบบแขวนผนัง.....	36
รูปภาพที่ 2-16 แสดงแบบแผนภาพ.....	36
รูปภาพที่ 2-17 แสดงความสัมพันธ์ของระยะความสูงการวางแผนภาพกับผู้ใช้งาน.....	37
รูปภาพที่ 2-18 แสดงระยะการมองเห็นเฉลี่ยเทียบกับความสูงของผู้ใช้งานแต่ละประเภท.....	38
รูปภาพที่ 2-19 แสดงแบบกล่องแสดงนิทรรศการ.....	39
รูปภาพที่ 2-20 แสดงระยะการจัดแสดงแบบโต๊ะแสดง.....	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

หน้า

รูปภาพที่ 2-21 แสดงการจัดแสดงแบบตั้งพื้น	40
รูปภาพที่ 2-22 แสดงระยะการจัดวางนิทรรศการ	41
รูปภาพที่ 2-23 แสดงระยะการจัดวางนิทรรศการ(ต่อ)	42
รูปภาพที่ 2-24 แสดงการให้แสงสว่างจากด้านข้าง	43
รูปภาพที่ 2-25 แสดงรูปแบบช่องแสงด้านข้างในระดับต่าง ๆ	44
รูปภาพที่ 2-26 แสดงช่องแสงจากด้านบนในรูปแบบต่าง ๆ	45
รูปภาพที่ 2-27 แสดงลักษณะการให้แสงแบบ Horizontal Light หรือ Sky Light.....	46
รูปภาพที่ 2-28 แสดงลักษณะการให้แสงแบบ Light Wells	46
รูปภาพที่ 2-29 แสดงลักษณะการให้แสงแบบ sawtooth Light	47
รูปภาพที่ 2-30 แสดงลักษณะการให้แสงแบบ Monitor Light.....	48
รูปภาพที่ 2-31 แสดงรูปแบบของ Light Pipe	49
รูปภาพที่ 2-32 แสดงรูปแบบของ Light Shelves	50
รูปภาพที่ 2-33 แสดงNatural Light LED ชนิด Thin-Type Line Light.....	51
รูปภาพที่ 2-34 แสดงNatural Light LED ชนิด Thin-Type Line Light(ต่อ)	52
รูปภาพที่ 2-35 แสดงตัวอย่างพื้นที่ติดตั้ง Natural Light LED ชนิด Thin-Type Line Light	52
รูปภาพที่ 2-36 แสดงNatural Light LED ชนิด Spot Light	53
รูปภาพที่ 2-37 แสดงNatural Light LED ชนิด Spot Light(ต่อ)	53
รูปภาพที่ 2-38 แสดง Methods of light dispersement.....	54
รูปภาพที่ 2-39 ระดับและองศาการให้แสงสว่างประดิษฐ์.....	55
รูปภาพที่ 2-40 ระดับและองศาการให้แสงสว่างประดิษฐ์(ต่อ)	56
รูปภาพที่ 2-41 ระดับและองศาการให้แสงสว่างประดิษฐ์(ต่อ)	57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

หน้า

รูปภาพที่ 2-42 หลักการคำนวณตำแหน่งที่เหมาะสมของโคมไฟ ที่ความสูงต่าง ๆ	57
รูปภาพที่ 2-43 แสดงผลลัพธ์ของแสงที่กระทบกับวัตถุ	58
รูปภาพที่ 2-44 Directional Lighting สำหรับผนัง, Diffuse Lighting สำหรับความสว่างห้อง	59
รูปภาพที่ 2-45 การให้แสงกับจิตรกรรม หรือ ศิลปะแขวนผนัง	59
รูปภาพที่ 2-46 แสดงตัวอย่างการติดตั้งไฟส่องทางตรงและส่องแบบระนาบ	60
รูปภาพที่ 3-1 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร....	61
รูปภาพที่ 3-2 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร....	62
รูปภาพที่ 3-3 แสดงรูปตัดของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	65
รูปภาพที่ 3-4 แสดงผังอาคารชั้น 1 ของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	66
รูปภาพที่ 3-5 แสดงผังอาคารชั้น 7 ของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	66
รูปภาพที่ 3-6 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	67
รูปภาพที่ 3-7 แสดงตำแหน่ง Cooling Tower โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร .68	
รูปภาพที่ 3-8 แสดงจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	70
รูปภาพที่ 3-9 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร....	71
รูปภาพที่ 3-10 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย	72
รูปภาพที่ 3-11 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย.....	73
รูปภาพที่ 3-12 แสดงแผนผังโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย	74
รูปภาพที่ 3-13 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ บริเวณร้านอาหาร.....	75
รูปภาพที่ 3-14 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ บริเวณนิทรรศการถาวรชั้นที่ 4	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

หน้า

รูปภาพที่ 3-15 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ บริเวณนิทรรศการถาวรชั้นที่ 4.....	76
รูปภาพที่ 3-16 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ บริเวณสวนและเวทีกลางแจ้ง.....	76
รูปภาพที่ 3-17 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ บริเวณทางเชื่อมชั้นใต้ดิน.....	77
รูปภาพที่ 3-18 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ.....	78
รูปภาพที่ 3-19 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ MAIAM.....	79
รูปภาพที่ 3-20 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ MAIAM.....	80
รูปภาพที่ 3-21 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ MAIAM.....	81
รูปภาพที่ 3-22 แสดงผังอาคารชั้นที่ 1 ของโครงการ MAIAM.....	82
รูปภาพที่ 3-23 แสดงทัศนียภาพ บริเวณลานกลางแจ้งของโครงการ MAIAM.....	83
รูปภาพที่ 3-24 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ MAIAM.....	84
รูปภาพที่ 3-25 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ Oita Prefectural Art Museum.....	85
รูปภาพที่ 3-26 แสดงภาพ Oita Made หัตถกรรมขัดตะไมไผ่ของเมืองโออิตะ.....	86
รูปภาพที่ 3-27 แสดงทัศนียภาพภายใน บริเวณรอบนอกห้องนิทรรศการหมุนเวียน ชั้น 1.....	87
รูปภาพที่ 3-28 แสดงลักษณะพื้นที่ Engawa Space.....	88
รูปภาพที่ 3-29 แสดงทัศนียภาพภายใน บริเวณรอบนอกห้องนิทรรศการหมุนเวียน ชั้น 1.....	88
รูปภาพที่ 3-30 แสดงมุมมองเมื่อปรับเปลี่ยนผนังของห้องนิทรรศการหมุนเวียน.....	89
รูปภาพที่ 3-31 แสดงทัศนียภาพภายใน บริเวณห้อง Workshop และ คาเฟ่ ชั้น 2.....	89
รูปภาพที่ 3-32 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการจากฝั่งทงเชื่อม NHK Oita Main.....	90
รูปภาพที่ 3-33 แสดงทัศนียภาพส่วน Courtyard Exhibition Works ชั้นที่ 3.....	90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

หน้า

รูปภาพที่ 3-34 แสดงผังชั้น 1 ของโครงการ	91
รูปภาพที่ 3-35 แสดงผังชั้น 3 ของโครงการ ส่วนนิทรรศการถาวร.....	91
รูปภาพที่ 3-36 แสดงภาพรวม Extrude Isometric ของโครงการ	92
รูปภาพที่ 3-37 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ.....	93
รูปภาพที่ 3-38 แสดงทัศนียภาพภายนอกของ National Gallery Singapore.....	94
รูปภาพที่ 3-39 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ ส่วนด้านหน้า Padang Atrium	95
รูปภาพที่ 3-40 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ ส่วนด้านหน้า Padang Atrium	96
รูปภาพที่ 3-41 แสดง Levels Diagram ของโครงการ.....	97
รูปภาพที่ 3-42 แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ ส่วนจัดแสดงเชิงโต้ตอบกับผู้เข้าชม.....	99
รูปภาพที่ 3-43 แสดงทัศนียภาพในของโครงการ บริเวณ Social Table	99
รูปภาพที่ 3-44 แสดง Filigree gold Canopy และ Tree-like columns	100
รูปภาพที่ 3-45 แสดงวัตถุ Filigree Aluminium ที่ใช้ติดตั้งได้ผืนหลังคากระฉก	101
รูปภาพที่ 3-46 แสดง Rooftop Reflection Pools บริเวณ City Hall courtyard	101
รูปภาพที่ 3-47 แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ บริเวณ Rotunda Dome	102
รูปภาพที่ 3-48 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ The Menil Collection	103
รูปภาพที่ 3-49 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ The Menil Collection	104
รูปภาพที่ 3-50 แสดงรูปตัด Ceiling Diagram บริเวณส่วนแกลเลอรีของโครงการ	105
รูปภาพที่ 3-51 แสดงรูปตัดของโครงการ The Menil Collection.....	105
รูปภาพที่ 3-52 แสดงผังพื้นที่ชั้น 1 ของโครงการ The Menil Collection	106

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

หน้า

รูปภาพที่ 3-53 แสดงผังพื้นที่ชั้น 2 ของโครงการ The Menil Collection	107
รูปภาพที่ 3-54 แสดงรายละเอียดของ Lamellae และโครง Truss	108
รูปภาพที่ 3-55 แสดงหลักการกระจายอากาศภายในอาคาร	109
รูปภาพที่ 3-56 แสดง Wall section and Details ของโครงการ The Menil Collection	109
รูปภาพที่ 3-57 แสดงรายละเอียดโครงสร้าง Truss และหลังคาของโครงการ.....	110
รูปภาพที่ 3-58 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางเข้าหลักของโครงการ The Menil Collection	111
รูปภาพที่ 5-1 แสดงลักษณะการแบ่งพื้นที่ภายในสำนักงานรูปแบบต่าง ๆ	167
รูปภาพที่ 5-2 ลักษณะการแบ่งพื้นที่ทำงาน ผนวกกับห้องทำงานย่อยและพื้นที่ส่วนกลาง	168
รูปภาพที่ 5-3 แสดงความเชื่อมโยงแต่ละส่วนในพื้นที่ห้องสมุด	178
รูปภาพที่ 5-4 แสดงระยะต่าง ๆ ของกรใช้สอยพื้นที่ในห้องสมุด.....	180
รูปภาพที่ 5-5 แสดงรูปตัด Lecture Theatre และระยะต่าง ๆ.....	184
รูปภาพที่ 5-6 แสดงระยะส่วนที่นั่งผู้ชม	184
รูปภาพที่ 6-1 แผนที่แสดงตำแหน่งจังหวัดนครศรีธรรมราช (เทียบจากแผนที่ประเทศไทย)	207
รูปภาพที่ 6-2 แสดงแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินผังเมืองรวม จังหวัดนครศรีธรรมราช...208	
รูปภาพที่ 6-3 แสดงแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช	209
รูปภาพที่ 6-4 แสดงแผนที่ท้ายเทศบัญญัติเทศบาลนครศรีธรรมราช	210
รูปภาพที่ 6-5 แสดงขอบเขตตำบลที่มีสถิติจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 3 อันดับ	211
รูปภาพที่ 6-6 แสดงขอบเขตตำบลเทียบกับแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินผังเมืองรวม 213	
รูปภาพที่ 6-7 แสดงตำแหน่งถนนสายหลัก 2 สาย ของอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช	214

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

หน้า

รูปภาพที่ 6-8 แสดงข้อจำกัดของพื้นที่ผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช	216
รูปภาพที่ 6-9 แสดงภาพปัญหาของพื้นที่ผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช	217
รูปภาพที่ 6-10 แสดงการวางผังเมืองรวมนครศรีธรรมราช แสดงการขยายตัว	218
รูปภาพที่ 6-11 แสดงแผนที่ตัวเมืองนครศรีธรรมราช	219
รูปภาพที่ 6-12 แสดงเขตที่เลือกพิจารณาเป็นสถานที่ตั้งโครงการในอำเภอเมือง	221
รูปภาพที่ 6-13 แสดงข้อจำกัดของพื้นที่ในเขตอำเภอเมืองรวมนครศรีธรรมราช	222
รูปภาพที่ 6-14 แสดงขอบเขตของย่าน ก.....	222
รูปภาพที่ 6-15 แสดงเขตที่เลือกพิจารณาเป็นสถานที่ตั้งโครงการในเขตอำเภอเมือง	223
รูปภาพที่ 6-16 แสดงตำแหน่งของที่ตั้งโครงการ A. และอาณาบริเวณโดยรอบ.....	224
รูปภาพที่ 6-17 แสดงรูปถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ A.	225
รูปภาพที่ 6-18 ทศนียภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ A.....	225
รูปภาพที่ 6-19 ทศนียภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ A. เมื่อนหันไปทางทิศตะวันออก	226
รูปภาพที่ 6-20 ทศนียภาพแสดงลักษณะที่ดินของที่ตั้งโครงการ A.....	226
รูปภาพที่ 6-21 แสดงตำแหน่งของที่ตั้งโครงการ B. และอาณาบริเวณโดยรอบ.....	227
รูปภาพที่ 6-22 แสดงรูปถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ B.	228
รูปภาพที่ 6-23 ทศนียภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ B.....	229
รูปภาพที่ 6-24 ทศนียภาพแสดงลักษณะที่ดินของที่ตั้งโครงการ B.....	229
รูปภาพที่ 6-25 ทศนียภาพแสดงลักษณะที่ดินของที่ตั้งโครงการ B.....	229
รูปภาพที่ 6-26 แสดงตำแหน่งของที่ตั้งโครงการ C. และอาณาบริเวณโดยรอบ	230

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

	หน้า
รูปภาพที่ 6-27 แสดงรูปถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ C.	231
รูปภาพที่ 6-28 ทศนิยมภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ C.	232
รูปภาพที่ 6-29 ทศนิยมภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ C. เมื่อมองไปทางทิศใต้.....	232
รูปภาพที่ 6-30 ทศนิยมภาพบริเวณตรงข้ามที่ตั้งโครงการ C.	232
รูปภาพที่ 6-31 แสดงรูปถ่ายทางอากาศที่ตั้งโครงการหอศิลปวัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช..	234
รูปภาพที่ 6-32 แสดงขนาดของพื้นที่ตั้งโครงการ	236
รูปภาพที่ 6-33 แสดงบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการ	236
รูปภาพที่ 6-34 แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการบนผังเมืองรวมจังหวัดนครศรีธรรมราช	237
รูปภาพที่ 6-35 แสดงทิศทางแดดบริเวณที่ตั้งโครงการ.....	239
รูปภาพที่ 6-36 แสดงทิศทางลมบริเวณที่ตั้งโครงการ.....	240
รูปภาพที่ 7-1 แสดงอุปกรณ์ตรวจจับความร้อน.....	251
รูปภาพที่ 7-2 แสดงอุปกรณ์ตรวจจับควัน.....	252
รูปภาพที่ 7-3 ประเภทหัวกระจายน้ำดับเพลิงหัวหาง และ หัวคว่ำ	253
รูปภาพที่ 7-4 แสดงระบบดับเพลิงด้วยคาร์บอนไดออกไซด์.....	254
รูปภาพที่ 7-5 แสดงท่อเย็นและอัตราการไหลของท่อเย็นแต่ละท่อ.....	255
รูปภาพที่ 7-6 แสดงตัวอย่างตู้สายฉีดน้ำดับเพลิง.....	256
รูปภาพที่ 7-7 แสดงตัวอย่างตำแหน่งติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย	263
รูปภาพที่ 7-8 แสดงอุปกรณ์ Wireless alarm system.....	263
รูปภาพที่ 7-9 แสดงการทำงานของอุปกรณ์ Wireless alarm system	264

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

หน้า

รูปภาพที่ 7-10	รายละเอียดและขนาดของลิฟต์ประเภท Gearless machine room less	268
รูปภาพที่ 7-11	แสดงรายละเอียดและ Class ของลิฟต์บรรทุกของ.....	269
รูปภาพที่ 7-12	แสดงรายละเอียดและขนาดของลิฟต์บรรทุกของ	270
รูปภาพที่ 7-13	แสดง Hydraulic “Twin Jack Direct” Freight Elevator เปิดสองทาง	270
รูปภาพที่ 7-14	แสดงระยะโงหน้าลิฟต์ดับเพลิง.....	271
รูปภาพที่ 7-15	แสดงรูปทรงอาคารที่มีอัตราพื้นที่ผิวต่อพื้นที่ใช้สอยในระดับต่าง ๆ	272
รูปภาพที่ 7-16	แสดงการระบายอากาศและการใช้พืชพันธุ์เพื่อบังลมและรับลม.....	273
รูปภาพที่ 7-17	ตำแหน่ง Inlet Openings และ Outlet Openings มีผลต่อรูปแบบการไหล	274
รูปภาพที่ 7-18	แสดงช่องเปิดด้านข้าง 2 ทาง แบบ Cross Ventilation.....	275
รูปภาพที่ 7-19	แสดงตัวอย่างการใช้ปล่องระบายอากาศ	275
รูปภาพที่ 7-20	แสดงขนาดความสูงอาคารและความสูงปล่อง.....	276
รูปภาพที่ 8-1	แสดงบริบทโดยรอบพื้นที่ตั้งโครงการ.....	278
รูปภาพที่ 8-2	แสดงแผนภาพแนวความคิดในการวางผังอาคาร.....	278
รูปภาพที่ 8-3	แสดงแนวความคิดในการวางผังอาคาร	279
รูปภาพที่ 8-4	แสดงการเปรียบเทียบแผนภาพกำแพงเมืองนครศรีธรรมราช	279
รูปภาพที่ 8-5	แสดงแนวความคิดในการออกแบบ	280
รูปภาพที่ 8-6	แสดงแนวความคิดในการวางตัวอาคาร	281
รูปภาพที่ 8-7	แสดงแนวความคิดในการวางตัวอาคาร	282
รูปภาพที่ 8-8	แสดงแนวความคิดในการออกแบบ	283

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

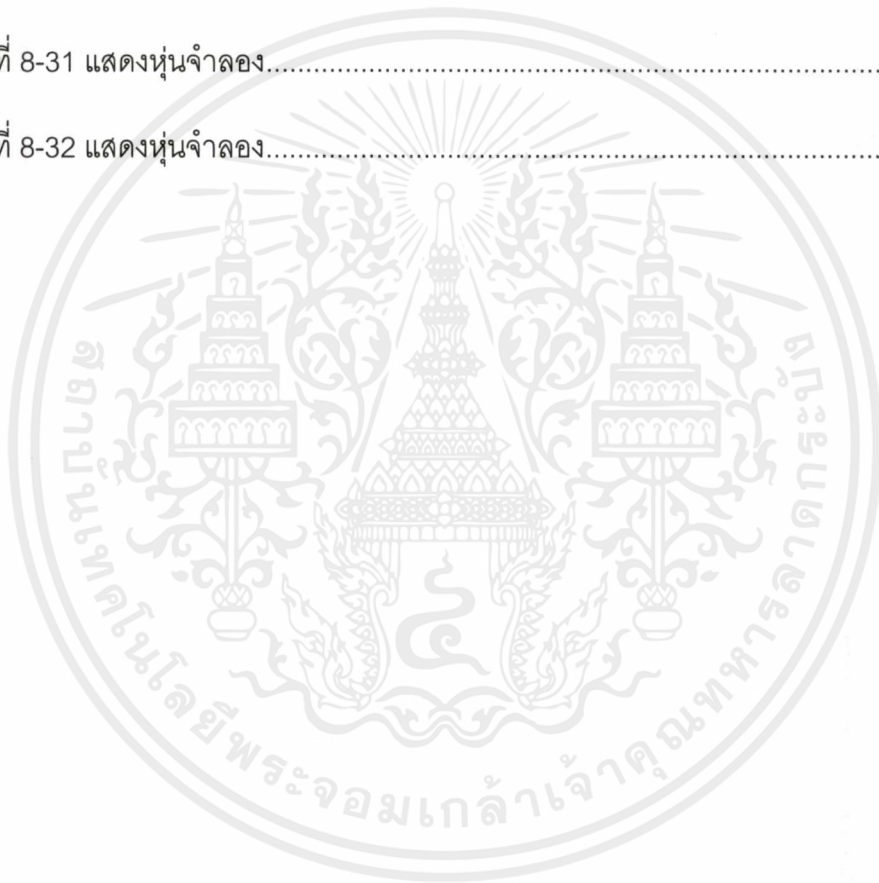
สารบัญรูปภาพต่อ

	หน้า
รูปภาพที่ 8-9 แสดงภาพผังบริเวณของโครงการ.....	284
รูปภาพที่ 8-10 แสดงภาพผังพื้นที่ชั้น 1 ของโครงการ.....	285
รูปภาพที่ 8-11 แสดงภาพผังพื้นที่ชั้นลอย.....	286
รูปภาพที่ 8-12 แสดงภาพผังพื้นที่ชั้น 2.....	286
รูปภาพที่ 8-13 แสดงภาพผังพื้นที่ชั้น 3.....	287
รูปภาพที่ 8-14 แสดงรูปด้านทิศใต้ของอาคาร.....	288
รูปภาพที่ 8-15 แสดงรูปด้านทิศตะวันออกของอาคาร.....	288
รูปภาพที่ 8-16 แสดงรูปด้านทิศเหนือของอาคาร.....	288
รูปภาพที่ 8-17 แสดงรูปด้านทิศตะวันตกของอาคาร.....	288
รูปภาพที่ 8-18 แสดงรูปตัด A – A ของโครงการ.....	289
รูปภาพที่ 8-19 แสดงรูปตัด B – B ของโครงการ.....	289
รูปภาพที่ 8-20 แสดงรูปตัด C – C ของโครงการ.....	289
รูปภาพที่ 8-21 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ.....	290
รูปภาพที่ 8-22 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ.....	291
รูปภาพที่ 8-23 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการบริเวณโถงพื้นที่จัดนิทรรศการชั่วคราว.....	292
รูปภาพที่ 8-24 แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ บริเวณห้องจัดนิทรรศการถาวร ชั้น 3.....	293
รูปภาพที่ 8-25 แสดงหุ่นจำลอง.....	294
รูปภาพที่ 8-26 แสดงหุ่นจำลอง.....	294
รูปภาพที่ 8-27 แสดงหุ่นจำลอง.....	295

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพต่อ

	หน้า
รูปภาพที่ 8-28 แสดงหุ่นจำลอง.....	295
รูปภาพที่ 8-29 แสดงหุ่นจำลอง.....	296
รูปภาพที่ 8-30 แสดงหุ่นจำลอง.....	296
รูปภาพที่ 8-31 แสดงหุ่นจำลอง.....	297
รูปภาพที่ 8-32 แสดงหุ่นจำลอง.....	297

สารบัญแผนผัง

หน้า

แผนผังที่ 3.1 แสดงผังโครงสร้างองค์กร : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	63
แผนผังที่ 4.1 แสดงพฤติกรรมของกลุ่มผู้เข้ามาใช้บริการ.....	121
แผนผังที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมของกลุ่มผู้มาติดต่อกับทางโครงการ.....	122
แผนผังที่ 4.3 แสดงผังโครงสร้างองค์กร : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	123
แผนผังที่ 4.4 แสดงส่วนบริการงานภายใน : หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช	124

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

การเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมจากต่างชาติที่แทรกซึมผ่านสังคมยุคดิจิทัลเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลเป็นอย่างมากในประเทศไทยนับตั้งแต่สมัยอดีตถึงปัจจุบัน กลายเป็นสังคมที่เริ่มเกิดความมั่นคงในแง่ของความสะดวกรสบาย ความเจริญก้าวหน้า หากแต่สิ่งดีงามเหล่านี้ล้วนถูกยกย่องไปในขนาดที่เกินตัว บวกกับการที่คนไทยจำนวนไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ความเจริญจากวัฒนธรรมต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาแทนที่และกัดกินความเจริญทางความคิด ทักษะคิด ค่านิยม สติปัญญา ศิลปะ และ วัฒนธรรมของประเทศโดยมีรัฐตัว อาจเรียกได้ว่าเราละทิ้งผลผลิตจากบรรพบุรุษที่เคยเรียนรู้หลงเหลือไว้ไว้ หันไปหลงไหลในวัตถุ และ ตัณหา เพราะคนเริ่มใช้ความคิดน้อยลง ต้นไม้ไร้รากย่อมไม่ต่างอะไรกับคนไร้วัฒนธรรม ชีวิตที่ไม่มีแก่นยึดเหนี่ยวเปรียบเสมือนเรือที่ไม่มีหางเสือ สุดท้ายต้องจมทะเลด้วยความประมาท¹ มิใช่ว่าเทคโนโลยีและความทันสมัยเป็นสิ่งอันไม่พึงประสงค์ หากแต่การนำมาใช้ ต้องมิให้สิ่งนั้นเข้ามาครอบครองความนึกคิดของประชากรในประเทศไปเสียทั้งหมดจนหลงลืมตัวตน มีหลายนิยามกล่าวไว้ถึงความหมายของศิลปวัฒนธรรม ว่าเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิต (Way of life) หรือรูปแบบแห่งพฤติกรรม “การรักษาวัฒนธรรม คือ การรักษาชาติ” (พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเนื่องในวโรกาสทรงประกอบพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา เมื่อ ณ วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2504) เพราะเส้นทางสังคมของชาติ เดินทางเป็นเส้นขนานไปพร้อมกับวัฒนธรรม เราอาจหลงลืมไปว่าอะไรเป็นตัวหล่อหลอมของความเป็นเอกลักษณ์ ความสมบูรณ์ทางอารยะ และความเจริญงอกงามทั้งหมดทั้งหมดมวลของสังคมอันดีงามนี้

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เป็นความจริงที่มีอาจหลีกเลี่ยงและเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับ เนื่องจากความต้องการทางปัจจัยที่ไม่มีที่สิ้นสุด ประกอบกับปัญหาทางสังคม

---

¹ วราภรณ์ ดอกไม้ ธรรมทิพย์สกุล. (2556). “ไร้ราก ไร้วัฒนธรรม ไร้เรา”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/551415> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 15 สิงหาคม 2560)

ที่มนุษย์ประสบอยู่เป็นประจำ มีผลสะท้อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และ มนุษย์กับธรรมชาติ มีทิศทางไปทั้งในด้านบวกและด้านลบ หากกล่าวในแง่เชิงพัฒนาประเทศ การทำให้เกิดการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ถือเป็นกระบวนการที่ทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในทางบวก หากในทางตรงกันข้าม ด้วยอัตราความเร็วของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่ไม่เท่ากัน เมื่อมีเพียงวัฒนธรรมทางวัตถุที่เจริญก้าวหน้า แต่วัฒนธรรมทางความคิด ความเชื่อ วิถีการปฏิบัติ ที่ไม่ได้ถูกพัฒนาและละทิ้งไว้ข้างหลัง ทำให้เกิดปัญหาเรื่องการปรับตัว เช่น การขยายตัวอุตสาหกรรม ย่อมต้องปรับพร้อมกับการขยายตัวทางด้านการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน หากส่วนใดส่วนหนึ่งไม่สามารถตามทันหรือปรับตัวเข้ากันไม่ได้ จะเกิดการล่าช้าทางวัฒนธรรม(Culture lag)²

ศิลปะและวัฒนธรรม จึงมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาเมืองหรือประเทศให้เจริญก้าวหน้า และถือเป็นส่วนผสมผสานของประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ของมนุษย์ที่มีการปรุงแต่งกันเรื่อยมาแต่ในอดีตจวบจนโลกปัจจุบัน จากการประชุมในหัวข้อ "Creative Cities" ที่เมืองโยโกฮาม่า ประเทศญี่ปุ่น อธิบายไว้ถึงประเด็นที่ทำให้หลายประเทศต่างให้ความสำคัญของการนำความคิดสร้างสรรค์ หรือ ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยมาใช้เป็นกลยุทธ์หลักในการพัฒนาเมือง เพราะเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำให้ประชาชนในประเทศ มีพื้นฐานคุณภาพชีวิตและจิตใจที่ดีขึ้น เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของศิลปินให้เป็นแรงขับเคลื่อนทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจ การแลกเปลี่ยน เชื่อมโยง และผสมผสานด้านศิลปะและวัฒนธรรมจนเกิดเป็นเครือข่ายใหม่ๆ ให้เข้ามา มีบทบาทในการตอบสนองสังคมร่วมสมัย

แต่ในปัจจุบันศิลปวัฒนธรรมไทยยังไม่ได้ถูกเล็งเห็นถึงความสำคัญที่มากพอและผู้คนเข้าถึงได้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ชุมชน เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจ อีกทั้งศิลปินไทยส่วนใหญ่ยังอยู่ในสภาพล้มลุกคลุกคลาน ทำงานอย่างโดดเดี่ยว ขาดระบบการบริหารจัดการ และการสนับสนุนอย่างจริงจังจากรัฐและเอกชน ในการที่จะสนับสนุนกิจกรรมด้านศิลปะ ยังขาดการบริหารจัดการ ขาดพื้นที่ให้ศิลปินได้แสดงออก ได้ประลองฝีมือ³ ซึ่งทำให้ประชาชนทั่วไปไม่สามารถรับรู้ถึงศักยภาพที่ประเทศเรามีอยู่ ความสมบูรณ์ทางศิลปวัฒนธรรมถือเป็นตัวบ่งชี้ถึง

²William F. Ogburn. Culture and Social Change. USA : Phoenix Books, 1964

³กระจกใส(นามปากกา). 2550. "ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยจะมีบทบาทในการพัฒนาเมืองหรือประเทศได้อย่างไร". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<https://th.answers.yahoo.com/question/index?qid=20071115021853AALvg25> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 16 สิงหาคม 2560)

ความเจริญทางความคิดของคนในประเทศนั้นได้ หากสามารถกระจายความรู้ความเข้าใจไปสู่ ชุมชนระดับท้องถิ่นได้มากเท่าใด ก็จะเป็นความเปลี่ยนแปลงได้เร็วมากขึ้นเท่านั้น จึงเป็นงานที่ต้อง ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบที่ได้รับการยอมรับทั้งใน ประเทศและระดับสากล

ประเทศไทยเองล้วนก็มีศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่นและทรงคุณค่า การที่จะปลูกฝังให้ ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม แก่นแท้ และรากฐานเดิมของประเทศนั้น จึงควร ได้รับการพัฒนาให้เป็นรูปธรรมมากพอ หอศิลปวัฒนธรรม จึงเป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้ศิลปินได้ มีพื้นที่แสดงออกและเชื้อให้ประชาชนสามารถเข้ามาเรียนรู้ สัมผัสได้ด้วยตนเอง “หอศิลป์เป็น โครงสร้างพื้นฐานการดำรงชีวิตของชุมชน ซึ่งในปัจจุบันถูกมองข้าม มีความจำเป็นและ ความสำคัญเช่นเดียวกับห้องสมุดหรือพิพิธภัณฑ์ ซึ่งสถาบันเหล่านี้เปรียบเสมือนสาธารณูปการที่ จะพัฒนาสังคมด้านสมองและจิตใจ”⁴ มีโครงการประเภทหอศิลปวัฒนธรรม หอศิลป์ร่วมสมัย หรือ คล้ายคลึง เกิดเพิ่มขึ้นหลายแห่ง โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร และ ภาคเหนือ ใน ขณะเดียวกันก็ยังมีจำนวนไม่มากนักที่เป็นศูนย์กลางที่ได้มาตรฐานในเขตภาคอีสานและภาคใต้

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรม และ ประเพณี ที่หลากหลาย โดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ด้วยกายภาพของจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของเขตภาคใต้ (รองจากสุราษฎร์ธานี) เป็นหัวเมืองชั้นเอกในสมัยกรุงศรีอยุธยา และ เป็นจังหวัดที่มีประชากรมาก ที่สุด ในภาคใต้ คือ 1,552,530 คน (ข้อมูล : ที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2558) ทำให้เกิดความเป็นศูนย์กลางของเขตภาคใต้ไปในตัว อีกทั้งยังเป็นเมืองแห่งธรรม ด้วยความเป็นนครที่เจริญเติบโต กระจายตัวออกโดยมีพระบรมธาตุนครศรีธรรมราชเป็นใจกลาง โบราณสถานอันทรงคุณค่า มีประวัติศาสตร์และเรื่องราวในอดีตที่ผูกพันกับจังหวัดมายาวนาน จน ได้รับการเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมนี้เข้าสู่บัญชีมรดกโลก (ครั้งที่ 38 เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2556) ในขณะที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีความร่ำรวยในจำนวนทรัพยากรแหล่งมรดก ศิลปวัฒนธรรม แต่หากยังขาดสถานที่ในการจัดแสดงงานศิลปะที่เป็นศูนย์กลาง ได้มาตรฐาน ตอบสนองต่อปริมาณที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะจากเยาวชน ประชาชนทั่วไป หรือ ศิลปินเองก็ตาม อัน เนื่องมาจากสถานที่ที่รองรับนั้นไม่เหมาะสมและค่าใช้จ่ายสูง ขาดการดูแลจากภาครัฐและเอกชน

⁴พิชญภาค สภาทอง. (2559). “ความสำคัญของหอศิลป์”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:

<http://juarka2121.blogspot.com/> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 15 สิงหาคม 2560)

ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็น ส่งผลให้งานอันมีคุณค่าของจังหวัดนั้นถูกทอดทิ้ง กระจัดกระจาย และสูญหายไปที่สุดในที่สุด

ด้วยตามร่างกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ 20 ปี ด้านวัฒนธรรม ตามกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี โดยกระทรวงวัฒนธรรม โดยมีวิสัยทัศน์ ขับเคลื่อนพัฒนาประเทศไทย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประเทศมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ประกอบกับการประกาศกรอบทิศทางตามนโยบายการพัฒนา สู่ประเทศไทย 4.0 และกรอบทิศทางตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมในระดับนานาชาติมีภาพลักษณ์ ความสัมพันธ์ที่ดี และ ได้รับการยอมรับในเวทีทางวัฒนธรรมระดับสากล สอดคล้องกับความเป็นมาและสถานการณ์ของบ้านเมือง ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติวัฒนธรรม พบว่า มีปัจจัยที่ต้องเร่งรัดการดำเนินงาน หลายประการ อาทิ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความรัก ห่วงแหนและภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม รวมทั้งสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ⁵

เพื่อเป็นการบูรณาการ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง สนับสนุน และ ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สร้างสรรค์ สืบทอด เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนทางศิลปะและวัฒนธรรมทั้งในและต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดโครงการ “หอศิลปวัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช” ที่ทำหน้าที่เป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้แก่เยาวชน นักศึกษา ประชาชน ตลอดจนผู้ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม อันเป็นรากฐานของสังคมไทยให้สืบเนื่องต่อไปในอนาคต การที่ประชาชนได้รับและสัมผัสสิ่งที่เป็นพื้นฐานของประเทศและจังหวัด ที่มีคุณค่าทางสุนทรีย์ะ ถือเป็น การฝึกทักษะในการมอง การสังเกต เข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ และได้รับความรู้ทาง

⁵ร่างกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ 20 ปี ด้านวัฒนธรรม ตามกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี โดยกระทรวงวัฒนธรรม ประกอบกับนโยบายการพัฒนาสู่ประเทศไทย 4.0 กรอบทิศทางตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

วัฒนธรรม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้าง ประชาชนเองนั้นก็จะมีความเป็น
เจ้าของศิลปะและวัฒนธรรมอย่างแท้จริง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช ให้แก่เยาวชน นักศึกษา ประชาชน ตลอดจนผู้ที่มีความสนใจทางด้าน ศิลปะ และ วัฒนธรรม
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดแสดง และ สถานที่รองรับของเหล่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ อาทิ ศิลปิน นักออกแบบ ผู้สร้างภาพยนตร์ ศิลปินไทยทุกช่วงวัย ฯลฯ ให้ได้มาแสดงความรู้ ความสามารถ ประลองฝีมือ เพื่อเป็นการสนับสนุนกิจกรรมและพัฒนาศักยภาพด้าน ศิลปะให้ได้มาตรฐานสู่สากล
3. เป็นการสร้างพื้นที่ที่ส่งเสริมต่อคุณภาพชีวิตและการนันทนาการ อันเป็นสาธารณูปโภค เพื่อพัฒนาสังคมทั้งด้านสมองและจิตใจแก่ประชาชน สร้างคุณค่า แรงบันดาลใจทาง ศิลปวัฒนธรรมให้แก่ประชาชนและชุมชน เพื่อความสมดุลในการพัฒนาสังคม
4. เพื่อเป็นสถานที่สืบสานและปลูกฝังค่านิยม ทศนคติด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่พึงาม ให้กับสังคม

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ

การศึกษาโครงการ เป็นการออกแบบอาคารเพื่อเป็นสถานที่สำหรับเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ เป็นพื้นที่รองรับการนันทนาการ และ เป็นศูนย์กลางการจัดแสดงผลงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ และ พัฒนา ศิลปวัฒนธรรมอันมีคุณค่าให้คง อยู่สืบต่อไปในอนาคต

1.3.1 ขอบเขตการศึกษาโครงการ

1. ศึกษากฎหมายควบคุมอาคารขนาดใหญ่ อาคารสาธารณะ กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และ กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองนครศรีธรรมราช
2. ศึกษาและวิเคราะห์เบื้องต้นถึงอาคารตัวอย่างที่เป็นโครงการหอศิลปวัฒนธรรม หอศิลป์ ร่วมสมัย พิพิธภัณฑ์ หรือ อาคารตัวอย่างที่มีหน้าที่ใช้สอยและขนาดที่สอดคล้องใกล้เคียง กับโครงการที่กำลังศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ศึกษาและวิเคราะห์เบื้องต้นถึงจำนวน ประเภท และพฤติกรรมของผู้ใช้สอยอาคาร รวมถึงช่วงเวลาและความถี่ในการเข้าใช้อาคารประเภทหอศิลป์วัฒนธรรมในช่วงต่อละเวลา
4. ศึกษารายละเอียดและองค์ประกอบของโครงการ ได้แก่ องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบรอง องค์ประกอบเสริม ถึง ขนาด จำนวน และ พื้นที่ ให้สอดคล้องกับการใช้สอย
5. ศึกษาสภาพ ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด ที่ตั้งโครงการและบริบทโดยรอบที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการออกแบบโครงการ
6. ศึกษากระบวนการที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งและดำเนินโครงการ

1.3.2 วิธีการศึกษาโครงการ

1. สัมภาษณ์ หรือ ทำแบบสอบถาม โดยอิงจากกลุ่มผู้ใช้สอยหลัก ได้แก่ กลุ่มคนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับวงการศิลปะในหน่วยงานหรือพื้นที่ในจังหวัด หน่วยงานราชการ สถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และ ประชาชนทั่วไป ที่มีความสนใจและเกี่ยวข้องกับด้านศิลปะและวัฒนธรรม ถึงความสนใจในการสนับสนุนให้เกิดโครงการและความต้องการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา
2. สัมภาษณ์ข้อมูลและเทคนิคการออกแบบหอศิลป์วัฒนธรรม หรือ อาคารที่มีหน้าที่ใช้สอยใกล้เคียง จากข้อมูลอ้างอิง และ อาคารตัวอย่าง
3. ศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศิลปิน โบราณสถาน และ แหล่งมรดกสำคัญต่างๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียงในเขตภาคใต้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบโครงการ

1.4 ประโยชน์ของโครงการ

1. เป็นสถานที่เผยแพร่ข้อมูลและความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นศูนย์กลางและถูกต้อง ปลูกฝังจิตสำนึกและทัศนคติต่อศิลปะและวัฒนธรรมในทางที่ดีงามแก่สังคม
2. เป็นสถานที่ให้แก่เยาวชน นักศึกษา และ ประชาชนทั่วไปสามารถเข้ามารับรู้ เข้าใจ และ ได้ชื่นชมศิลปะแขนงต่างๆ เพื่อกล่อมเกลาและยกระดับจิตใจ ลดความสับสน และปัญหาทางด้านอารมณ์ที่เกิดจากความวุ่นวายของสังคมในปัจจุบันให้บรรเทาลง
3. เพื่อเป็นสถานที่ยกระดับวงการศิลปะไทย และศิลปะของภาคใต้ แก่ศิลปินและประชาชนผู้ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะ และ วัฒนธรรม ให้มีพื้นที่สำหรับแสดงออกถึงศักยภาพและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ฝีมือของคนที่มียู่ เพื่อกระจายความรู้ด้านความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน และ พัฒนาสู่สากล
4. ในระยะยาว ช่วยบ่มเพาะให้เด็ก เยาวชน และ ประชาชนมีทัศนคติ ค่านิยม สติปัญญา ที่ดี งามทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีความรักความหวงแหนและภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ จังหวัดของตนเอง อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคมในมิติวัฒนธรรม
  5. ช่วยพัฒนาประเทศโดยการนำรายได้เข้าจากการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ทั้งจากชาว ไทยและชาวต่างประเทศ

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช เป็น การศึกษาหาข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับโครงการ เพื่อนำไปวิเคราะห์และสรุปรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการ โดยจะศึกษาและรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 การศึกษาความหมายและคำสำคัญ

จากโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช มีความหมาย ความสำคัญ รวมทั้ง แนวทางดังนี้

2.1.1 ความหมายของศิลปะ

ศิลปะ หรือ ศิลป์ (สันสกฤต: **शिल्प** ศิลป) ทั่วไปหมายถึงการกระทำหรือขั้นตอน ของการสร้างชิ้นงานศิลปะโดยมนุษย์ คำแปลในภาษาอังกฤษที่ตรงที่สุดคือ Art ศิลปะเป็นคำที่มีความหมายกว้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีความหมายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ สุนทรียภาพ หรือการ สร้างอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีคุณค่าของความงามประกอบรวมอยู่กับผลงานของมนุษย์ อันมี จุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์และแสดงออก เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจของมนุษย์ ให้มนุษย์มีอารมณ์เพลิดเพลินและมีความสุขแห่งชีวิตอย่างแท้จริง¹

ประเภทของศิลปะ แบ่งเป็น 2 หมวดใหญ่² ดังนี้:

- วิจิตรศิลป์ (Fine Art)

¹ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. "ศิลปะ." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/ศิลปะ> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 21 สิงหาคม 2560)

² ปณิตดา ศรีบุญยดี. "ความหมายของศิลปวัฒนธรรม." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://hitthaiculture.blogspot.com/2011/08/blog-post.html> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 21 สิงหาคม 2560)

- จิตรกรรม (Painting)
- ประติมากรรม (Sculpture)
- สถาปัตยกรรม (Architecture)
- วรรณกรรม (Literature)
- คีตกกรรม (Music)
- นาฏกรรม (Drama)
- ภาพยนตร์ (Cinema)
- ภาพถ่าย (Photo)

ประยุกต์ศิลป์ (Applied Arts)

- ศิลปะพื้นบ้าน (Folk art)
- การออกแบบอุตสาหกรรม (Industrial design)
- การออกแบบกราฟิก (Graphic design)
- การออกแบบแฟชั่น (Fashion design)
- การออกแบบตกแต่งภายใน (Interior design)
- มัณฑนศิลป์ (Decorative arts)

2.1.2 ความหมายของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม – พ.ศ.2483 ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 นิยามความหมายของวัฒนธรรม คือ ลักษณะที่แสดงออกถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า "วัฒนธรรม" ไว้มากมาย แต่เมื่อพิจารณาถึงสาระสำคัญแล้ว สรุปได้ว่า "วัฒนธรรม" หมายถึง "แบบอย่างหรือวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนแต่ละกลุ่ม เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขในสังคม" วัฒนธรรมแต่ละสังคมจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิศาสตร์ และทรัพยากรต่าง ๆ ลักษณะอีกประการหนึ่งของวัฒนธรรม คือ เป็นการสั่งสมความคิด ความเชื่อ วิธีการ จากสังคมรุ่นก่อนๆ มีการเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดไปยังรุ่นต่อ ๆ ไปได้ วัฒนธรรมใดที่มีรูปแบบ หรือแนวความคิดที่ไม่เหมาะสม ก็อาจจะเลือนหายไป

แหล่งที่มาของศัพท์ “วัฒนธรรมไทย” ที่ใช้ในภาษาไทยนั้นได้มีผู้ค้นคว้าไว้ว่า ก่อนจะมี ศัพท์ดังกล่าว มีพระภิกษุรูปหนึ่ง คือ พระมหาพุล แห่งวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์ ได้ทดลองใช้คำว่า “ภูมิธรรม” เพื่อแปลคำว่า “culture” ในภาษาอังกฤษ หลักฐานได้มาจากปฏิทินของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพในปี พ.ศ. 2474 ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2475 ปราบกฏว่าพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ขณะทรงพระยศเป็นพระองค์เจ้าวรรณไวทยากร เป็นผู้ทรงใช้คำว่า “วัฒนธรรม” และเข้าใจกันว่าทรงเป็นผู้บัญญัติศัพท์ดังกล่าว คำว่าวัฒนธรรมที่ใช้ในปัจจุบันมีความหมายที่กว้างขวาง โดยแยกเป็นความหมายใหญ่ๆ เพื่อความสะดวกแก่การ เข้าใจในระดับเบื้องต้น ดังจะอธิบายต่อไป³

วัฒนธรรม (Culture) : สามความหมาย

- (1) ความหมายตามรากศัพท์ (etymology)
- (2) วัฒนธรรม คือ ขนบธรรมเนียมประเพณี และ
- (3) ตามความหมายแห่งสังคมศาสตร์

1. ความหมายที่หนึ่ง ได้แก่ วัฒนธรรมตามรากศัพท์เดิม

ตามความหมายทั้งทางรากศัพท์ภาษาอังกฤษและภาษาไทย วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ได้รับการปรับปรุงแต่งให้ดีแล้ว หรือ สิ่งที่ได้รับการยอมรับแลกเปลี่ยนมาเป็น เวลานาน ตัวอย่างเช่น ภาพวาดของจิตรกรอิตาลีเลียนที่มีชื่อเสียง เช่น ไมเคิลแองเจโล (Michael Angelo), ดนตรีของบีโธเฟิน (Beethoven), วรรณคดีที่อมตะ เช่น บทละครของวิลเลียม เชกส์ เปิเยร์, พระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ และ อิเหนา งานเขียนเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นต้น

³ บรรพต วีระชัย. สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า

วัฒนธรรมตามความหมายแรกนี้มาจากศัพท์ “วัฒนธรรม” หรือ “วัฒนธรรม” ซึ่งแปลว่า “เจริญ” และตรงข้ามกับคำว่าเสื่อม วัฒนธรรมจึงตรงข้ามกับ “หายนะธรรม” (decadence) ซึ่งเป็นการประพุดิอันนำไปสู่ความเสื่อม หายนะธรรมเป็นการ “เจริญลง”

2. ความหมายที่สอง วัฒนธรรมได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ

ขนบธรรมเนียมดังกล่าวหมายรวมถึง ทั้งที่เกี่ยวกับ

- (1) วาระสำคัญของชีวิตบุคคล และ
- (2) เกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ ของสังคมเอง

ข้อปฏิบัติหรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวาระสำคัญของการดำเนินชีวิตของ “บุคคล” ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งสิ้นชีวิต เช่น การอยู่ไฟ (ความเชื่อเกี่ยวกับการตั้งครรภ์) การตั้งชื่อ การนำเด็กเข้านบถือนศาสนา การขึ้นบ้านใหม่ การหมั้น สมรส ประเพณีเยี่ยมผู้ป่วย ประเพณีเกี่ยวกับการตาย เป็นต้น

ประเพณีที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของ “คนในสังคม” เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การศึกษา การศาสนา การนันทนาการ เช่น ประเพณีโกนจุก บวชนาค ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลงแขกในการทำนา ประเพณีการแห่นางแมว และ สำหรับต่างประเทศ เช่น ประเพณีการเต้นรอกองไฟของชาวอินเดียแดง หรืออินเดียนอเมริกัน เป็นต้น

3. ความหมายที่สาม วัฒนธรรม ตามนัยแห่งสังคมศาสตร์

ตามความหมายของวัฒนธรรมที่ใช้ทางสังคมศาสตร์หรือพฤติกรรมศาสตร์ (behavioural sciences) มีผู้ให้คำจำกัดความต่าง ๆ ไว้มากมาย ดังจะยกตัวอย่าง เช่น รูปแบบที่เกิดขึ้นจากการกระทำซ้ำ ๆ กัน เป็นกระสวนหรือรูปแบบ อย่างการทักทายกันเมื่อพบผู้คุ้นเคยกัน การแปร่งฟัน การเขียนหนังสือโดยใช้ปากกาหรือดินสอ หรือเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น กระดาน ชนวน สมุด สายไฟฟ้า และ วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น ศาสนา ศิลธรรม สถาบันครอบครัว ศรัทธา เป็นต้น

2.1.3 ความสำคัญและความหมายของหอศิลป์วัฒนธรรม

ความคิดเรื่องการมีหอศิลป์สำหรับประชาชนในวงกว้าง เกิดขึ้นมาตลอดระยะเวลา 15 ปี ที่ผ่านมา เนื่องจากในอดีตนโยบายภาครัฐ ยังไม่มีความชัดเจนในการสนับสนุนงานด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างจริงจัง และเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ สิ่งนี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นของแนวร่วมศิลปินไทยในการสร้างหอศิลป์ที่ทัดเทียมกับสากล และเป็นเกียรติศักดิ์ศรีกับประเทศ รวมทั้ง เพื่อให้สังคมมีแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นทางเลือกเพื่อจรรโลงและยกระดับจิตใจควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้า เช่นเดียวกับการสร้างสาธารณูปโภค การสร้างหอศิลป์เปรียบเป็นสาธารณูปโภคทางสมอง หรือ ข้อมูลทางปัญญาที่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาเมือง⁴

หอศิลปวัฒนธรรมเป็นสถานที่ทำกิจกรรมด้านศิลปะและการแสดงออกทางวัฒนธรรม เป็นสถานที่รองรับศิลปิน นักออกแบบ ผู้สร้างภาพยนตร์ เป็นต้น มีทั้งแบบที่เปิดให้เข้าชมในลักษณะสาธารณะ หรือหอศิลป์ส่วนตัวที่เปิดให้ชมเฉพาะบุคคล ขึ้นอยู่กับการบริหารของเจ้าของอาคาร โดยภายในโครงการจะมีการสร้างผลงานทางความคิดสร้างสรรค์เสนอต่อประชาชน โดยผู้สร้างและผู้เสพมีจุดนัดพบร่วมกัน คือที่หอศิลปวัฒนธรรม เกิดเป็นกระบวนการและกลไกทางสังคม ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรม ในฐานะผู้สร้างและเป็นผู้รับรู้ในผลงานศิลปะ ทำให้ได้มาซึ่งสติปัญญา มีความคิดเห็นทันกับสมัยหรือร่วมสมัย อาจกล่าวได้ว่าหอศิลป์เป็นพื้นฐานการสร้างวัฒนธรรมโดยสมบูรณ์แบบ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสร้าง และประชาชนก็จะมีความเป็นเจ้าของวัฒนธรรม ส่วนที่จะเรียกว่า “หอศิลปวัฒนธรรม” นั้น ก็เป็นไปได้ เพราะคำว่าวัฒนธรรมในความเข้าใจของคนหลายคนนั้น มีความเป็นไทย หรือไทยประเพณี หากหอศิลป์จะเป็นที่นัดพบของคนทั่วไปควรต้องเริ่มจากพื้นฐานคุณค่าที่มีแต่ดั้งเดิมและคุ้นเคย ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับทั้งย้อนยุคและร่วมสมัย เป็นกระบวนการทางวัฒนธรรมอันมีความต่อเนื่อง

⁴ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร “ความเป็นมาของหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร”.

[ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <http://www.bacc.or.th/content/background.html> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 21 สิงหาคม 2560)

2.2 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่ทรงไว้ซึ่งความยิ่งใหญ่มาแต่ครั้งอดีตกาล ทั้งในด้านการศาสนาและศิลปวัฒนธรรม มีเรื่องราวมากมายและสืบเนื่องมายาวนานกว่า 1,800 ปี ภาพลักษณ์ของเมืองนครจึงค่อนข้างโดดเด่นและชัดเจนมาจนถึงปัจจุบัน จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นดินแดนในภูมิภาคอันซีน แถบกึ่งกลางคาบสมุทรมาเลย์ อันมีระบบนิเวศที่สมดุลและสมบูรณ์ยิ่งด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ในอดีตเป็นเมืองท่าแห่งคาบสมุทรทะเลใต้ มีการติดต่อซื้อขายสินค้ากับต่างประเทศกันมาเป็นเวลานาน

ก่อนจะมาเป็นนครศรีธรรมราช ได้ปรากฏชื่อตามหลักฐานทางโบราณคดีและหลักฐานทางเอกสารต่าง ๆ ตามความรู้ความเข้าใจและสำเนียงของชาติพันธุ์มากมายที่สืบทอดกันมา ดังนี้ ตามเอกสารของอินเดียที่เก่าแก่ที่สุด ชื่อ มิลินทปัญหา เขียนขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 5 กล่าวถึงนามเก่าของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ชื่อว่า ตมะลิง ตามพหุรงค์ ตมลิงคาม และ ตามพหุรงค์ศวร แต่ทางพงศาวดารลังกาเรียกเมืองนี้ว่า ตัมพริฎฐะ ชวกะ สิริธรรมนคร และ ศรีธรรมราช ส่วนพ่อค้าอาหรับจากตะวันออกกลาง เรียกดินแดนนี้ว่า ซาบากะ หรือ ซาบัก จนราวพุทธศตวรรษที่ 9-10 เป็นต้นมาจึงเริ่มมีเอกสารจีนกล่าวถึงดินแดนแถบนี้ในนาม ตั้งมาหลัง ต้นมาลิง โฮลิง โพลิง ฯลฯ มีการตั้งประเด็นว่า คำว่า “นครศรีธรรมราช” น่าจะมาจากสร้อยพระนามของปฐมกษัตริย์ ผู้ครองนครศรีธรรมราช นามว่าพระเจ้าศรีธรรมาโคกราช แปลว่า “นครอันงามสง่าแห่งพระราชผู้ทรงธรรม” และธรรมของพระราชชนกนี้ก็คือ ธรรมแห่งพระพุทธศาสนา ซึ่งนครศรีธรรมราชได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมชาวอินเดียที่เข้ามาในยุคแรก ๆ คือในราวพุทธศตวรรษที่ 8 หรือก่อนหน้านั้นเล็กน้อย ทั้งในด้านศาสนา ความเชื่อ อักษร ภาษา ประเพณี และการปกครอง จนกลายเป็นพื้นฐานวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชมาจนจบปัจจุบัน

2.3 ข้อมูลลักษณะภาพทั่วไป

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางตอนกลางของภาคใต้ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 780 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 9,942.502 ตร.กม. หรือประมาณ 6,214,064 ไร่ มีพื้นที่มากเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่ 16 ของประเทศ หรือประมาณ ร้อยละ 1.98 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ที่ตั้งของจังหวัดตั้งอยู่ประมาณละติจูดที่ 9 องศาเหนือ และ ลองจิจูด 10 องศาตะวันออก⁵

2.3.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี, ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง จังหวัดตรัง, ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทยเป็นชายฝั่งทะเล มีความยาวประมาณ 225 กิโลเมตร และ ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่

2.3.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. บริเวณเทือกเขาตอนกลาง ได้แก่บริเวณเทือกเขานครศรีธรรมราช มีอาณาเขตตั้งแต่ตอนเหนือของจังหวัดลงไปถึงใต้สุด ได้แก่ อำเภอสิชล อำเภอนนทบุรี อำเภอท่าศาลา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา อำเภอพรหมคีรี อำเภอรัตนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ และอำเภอพระพรหม ในเขตเทือกเขา นี้มีภูเขาสูงสุดในจังหวัด คือ เขาหลวง ซึ่งสูงประมาณ 1,835 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล

2. บริเวณที่ราบชายฝั่งด้านตะวันออก ได้แก่บริเวณเทือกเขาตอนกลางไปทางตะวันออกถึงฝั่งทะเลอ่าวไทย จำแนกได้เป็น 2 ตอน คือ ตั้งแต่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ลงไปทางใต้ ที่มีความกว้างจากบริเวณเทือกเขาตอนกลาง ไปถึงชายฝั่งทะเลระยะทางประมาณ 95 กิโลเมตร ได้แก่ อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร และ อำเภอชะอวด และอีกบริเวณหนึ่ง คือตั้งแต่อำเภอท่าศาลาขึ้นไปทางทิศเหนือ อำเภอที่อยู่ในเขตพื้นที่ราบ ด้านนี้คือ อำเภอนนทบุรี อำเภอสิชล อำเภอท่าศาลา

⁵ ไม่ปรากฏ. "สภาพทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://103.28.101.10/briefprovince/filedoc/80000000.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 21 สิงหาคม 2560)

3. บริเวณที่ราบด้านตะวันตก ได้แก่บริเวณที่ราบระหว่างเทือกเขานครศรีธรรมราช และเทือกเขาบรรทัด ซึ่งมีลักษณะเป็น เนินเขาอยู่เป็นแห่ง ๆ อำเภอที่อยู่ที่ราบด้านนี้ คือ อำเภอพิบูล อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอฉวาง อำเภอนาบอน อำเภอ บางขัน อำเภอถ้าพรธรรมา และอำเภอทุ่งสง สายน้ำสำคัญ ได้แก่ แหล่งต้นน้ำของแม่น้ำตาปี

2.3.4 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งใกล้เส้นศูนย์สูตรมีภูเขาและเป็นคาบสมุทรทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านตะวันออกเป็นทะเลจีนใต้ มหาสมุทรแปซิฟิก ด้านตะวันตกเป็นทะเลอันดามันมหาสมุทรอินเดีย ทำให้นครศรีธรรมราชได้รับอิทธิพลลมมรสุมจากมหาสมุทรอินเดีย และพายุหมุนเขตร้อนจากทะเลจีนใต้ สลับกัน

2.3.5 ลักษณะฤดูกาล จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 2 ฤดู คือ

- 1.) ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน มีอากาศร้อนตลอดฤดูกาล
- 2.) ฤดูฝน แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่
  - ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – ตุลาคม เป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้
  - ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – มกราคม เป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือช่วงนี้ฝนตกหนาแน่น

2.3.6 ประชากรและการปกครอง

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประชากรจำนวน 1,552,530 คน (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2558) แยกเป็นชาย 768,887 คน หญิง 783,643 คน 541,900 ครัวเรือน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน 271,126 คน 109,898 ครัวเรือน

และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอถ้ำพรรณรา จำนวน 19,178 คน 6,961 ครัวเรือน มีการแบ่งเขตการปกครองตามลักษณะพื้นที่ออกเป็น 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,551 หมู่บ้าน

2.4 ข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

2.4.1 ข้อมูลด้านศาสนา

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเจริญรุ่งเรืองทางพุทธศาสนาตั้งแต่ในอดีต เป็นศูนย์กลางในการแผ่อิทธิพลทาง พุทธศาสนาสู่ดินแดนอื่น มีอารยธรรมและศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของบ้านเมืองนครศรีธรรมราช มีวัด 592 แห่ง ที่พัทธสงฆ์ 157 แห่ง มัสยิด 120 แห่ง โบสถ์คริสต์ 27 แห่ง มีสถานศึกษาทางศาสนา ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง โรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ 7 แห่ง ศูนย์อบรมศาสนา อิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด 101 แห่ง ศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 15 แห่ง

ตารางที่ 2.1 แสดงการนับถือศาสนา (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช)

ศาสนา	ประชากร(คน)	ร้อยละ(%)
ศาสนาพุทธ	1,415,689	92.91
ศาสนาอิสลาม	104,528	06.86
ศาสนาคริสต์และศาสนาอื่น ๆ	3,505	0.23
รวม	1,523,722	100.00

2.4.2 ข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม

มีแหล่งพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์ที่เผยแพร่ข้อมูลทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม การแสดง ประวัติศาสตร์โบราณคดี วิถีชีวิตท้องถิ่น ภูมิปัญญา ธรรมชาติวิทยา เป็นต้น โดยจังหวัด นครศรีธรรมราชมีรายชื่อพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมและจัดแสดงข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม ดังนี้⁶

⁶ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). "ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.sac.or.th/databases/museumdatabase/search_result.php?province_id=71 (วันที่สืบค้นข้อมูล : 21 สิงหาคม 2560)

ตารางที่ 2.2 แสดงรายชื่อพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมและจัดแสดงข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม

	ชื่อพิพิธภัณฑ์	ประเภทการจัดแสดง	บริหารจัดการโดย	อำเภอ
1	หอศิลป์ร่วมสมัยเมืองคอน	ศิลปะ / การแสดง	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เมือง
2	พิพิธภัณฑ์วัดพัทธสีมา	วัด	วัดและชุมชน	หัวไทร
3	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช	ประวัติศาสตร์โบราณคดีวิถีชีวิตท้องถิ่น/ภูมิปัญญา	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	เมือง
4	พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติเพื่อพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง	ธรรมชาติวิทยา	หน่วยงานราชการ	ปากพนัง
5	พิพิธภัณฑ์วัดศรีสมบุญ	วัด	วัดและชุมชน	ปากพนัง
6	พิพิธภัณฑ์หาดทรายแก้ว	เครื่องปั้นดินเผาวิถีชีวิตท้องถิ่น/ภูมิปัญญา	เอกชน	ท่าศาลา
7	พิพิธภัณฑ์วัดเขาขุนพนม	วัด	วัดและชุมชน	พรหมคีรี
8	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ร.ร.ทุ่งสงวิทยา	วิถีชีวิตท้องถิ่น/ภูมิปัญญา	สถานศึกษา	ทุ่งสง
9	พิพิธภัณฑ์กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 15	การทหาร/สงคราม	หน่วยงานราชการ	ทุ่งสง
10	พิพิธภัณฑ์ชุมชนหัวไทร	วิถีชีวิตท้องถิ่น/ภูมิปัญญา	ชุมชน	หัวไทร
11	อนุสรณ์สถานพระรัตนธัชมุนี	วัดบุคคลสำคัญ	วัดและชุมชน	เมือง
12	ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช	วิถีชีวิตท้องถิ่น/ภูมิปัญญา	สถานศึกษา	เมือง
13	พิพิธภัณฑ์เมือง นครศรีธรรมราช	วิถีชีวิตท้องถิ่น/ภูมิปัญญา	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เมือง
14	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน	ศิลปะ/การแสดงวิถีชีวิตท้องถิ่น/ภูมิปัญญา	เอกชน	เมือง
15	ศรีธรรมราชพิพิธภัณฑ์สถาน	วัด	วัดและชุมชน	เมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ข้อมูลศิลปินแห่งชาติ

ความสำคัญของศิลปินแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการศิลปินแห่งชาติ มาตั้งแต่ พุทธศักราช 2527 เพื่อสรรหา ส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือศิลปินผู้สร้างสรรค์ ผลงาน ศิลปะล้ำค่า อันทรงคุณค่าของแผ่นดิน ยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นผู้พิจารณา ศิลปินแห่งชาติ นับเป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญทางด้านศิลปะ ที่ได้สืบสานงานศิลปะ ของชาติให้เชื่อมโยงจากอดีตมาสู่ปัจจุบันเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในอดีต ให้มีความรุ่งโรจน์สืบไปยังอนาคตข้างหน้า⁷ โดยศิลปินแห่งชาติผู้ซึ่งเป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชอันได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ วัฒนธรรมอันทรงคุณค่าต่อสังคมไทยประกอบด้วย

2.5.1 นายเหง่ โสภาพงศ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (เครื่องถม) ประจำปี 2529

รูปภาพที่2-1 แสดงรูปของนายเหง่ โสภาพงศ์ และ ผลงานตีเด่น
(ที่มา: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/th/1/1c/Happ.jpg>)

⁷ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช. "ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.m-culture.go.th/surveillance/files/835/report56/nakhonsithammarat-56.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 21 สิงหาคม 2560)

นายเห็งโสภาพงศ์ ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นช่างถมฝีมือเยี่ยม ของจังหวัด นครศรีธรรมราช ท่านได้ใช้ชีวิตอยู่กับเครื่องถมมากกว่า 60 ปี ด้วยความสนใจยิ่งได้สร้างผลงาน ด้วยความประณีตและพัฒนาอยู่เสมอ สมควรยกย่องไว้ใน ฐานะ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (เครื่องถม) ประจำปีพุทธศักราช 2529 ผลงานที่สร้างชื่อเสียง ได้แก่ ชุบน้ำชาถมทอง ชั้นถมทอง ชั้นถมตะทองลายก้านขดกระหนก ใบผักกาด ปัจจุบัน นายเห็ง โสภาพงศ์ได้ถึงแก่กรรม แล้ว

2.5.2 นายประเวศ ลิมปริงชี

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรม) ประจำปี 2532

รูปภาพที่ 2-2 แสดงรูปของนายประเวศ ลิมปริงชี และ ผลงานดีเด่น

(ที่มา: <http://www.elledecorationthailand.com/Style/praveslimparangsri/>)

นายประเวศ ลิมปริงชี รับราชการดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สถาปนิก 9) ด้านบูรณาการและปฏิสังขรณ์ กรมศิลปากร ปัจจุบันได้สร้างสรรค์ผลงานด้าน สถาปัตยกรรม ที่ดีเด่นจนได้รับการยกย่องจำนวนมากเป็นเวลายาวนานกว่า 30 ปี เป็นสถาปนิกที่มีความเป็นเลิศ ในการออกแบบผูกลายไทยได้งดงามยิ่ง มีผลงานที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางทั้งในและ ต่างประเทศ เช่น การออกแบบพระอุโบสถวันพุทธประทีป ณ มหานคร ลอนดอน พลับพลาพระราช พิธีบวงสรวงสมเด็จพระบรมมหาราชวัติยาราชชน ท้องสนามหลวง เป็นต้น ปัจจุบันได้ดำรงชีวิต และสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะสถาปัตยกรรมไทย เพื่อประโยชน์ส่วนรวม สร้างความภาคภูมิใจแก่ คนไทยทั้งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.3 นายอังคาร กัลป์ยาณพงศ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์) ประจำปี 2532

รูปภาพที่2-3 แสดงรูปของนายอังคาร กัลป์ยาณพงศ์ และ ผลงานดีเด่น

(ที่มา: <http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9550000104629>)

กวีร่วมสมัยผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้สร้างสรรค์กวีนิพนธ์สมัยใหม่ให้แก่วรรณศิลป์ไทย นำศิลปะซึ่งมุ่งสร้างสรรค์ให้เป็น “กุศลศิลป์” อันจักช่วยจรรโลงโอบอุ้มจิตใจมนุษย์ มุ่งเตือนให้เห็นปัญหาในสังคม นายอังคารได้ประกาศหน้าที่ของตนเองในฐานะกวีด้วยความภาคภูมิใจว่าเป็นสิ่งสูงสุด จะมอบความดีความงามแก่โลก ช่วยให้มีพลังสร้างสรรค์เต็มเปี่ยม บริบูรณ์เป็นประโยชน์อันประมาณมิได้แก่สังคมไทยและมนุษย์ทั้งมวล

2.5.4 นายสร้อย คำแจ่ม

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (พื้นบ้าน - เพลงบอก) ประจำปี 2538

รูปภาพที่2-4 แสดงรูปของนายสร้อย คำแจ่ม และ ผลงานดีเด่น

(ที่มา: <https://www.facebook.com/busabacafe>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นายสร้อย ดำแจ่ม เป็นศิลปินผู้มีความสามารถในด้านเพลงบอกสืบต่อเนื่องมาตลอดเป็นเวลานานกว่า 50 ปีเศษ ยึดอาชีพว่าเพลงบอกในงานบวชนาค งานศพ งานรื่นเริง งานเทศกาล งานประชันขันแข่ง งานกุศล งานสาธารณประโยชน์ ฯลฯ เป็นจำนวนนับหมื่นครั้ง ด้วยผลงาน “มุขปาฐะ” ที่มีจิตและวิญญาณแห่งความเป็นศิลปินประเภท “คิดเองทำเอง” ริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานด้วยปฏิภาณไหวพริบในการว่ากลอนสดได้อย่างมีคุณภาพยิ่ง จนได้รับเกียรติและรางวัลมากมาย ปัจจุบัน นายสร้อย ดำแจ่ม ได้ถึงแก่กรรมแล้ว

2.5.5 นายสุชาติ ทรัพย์สิน

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน) ประจำปี 2549

รูปภาพที่ 2-5 แสดงรูปของนายสุชาติ ทรัพย์สิน และ ผลงานดีเด่น
(ที่มา: <http://culturebz.blogspot.com/>)

นายหนั่ง สุชาติ ทรัพย์สิน มีความสามารถในการเขียนรูปและแกะตัวหนังตะลุง โดยสามารถออกแบบตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ตามแบบโบราณและแบบประยุกต์ได้ อย่างสวยงาม และสามารถเขียนภาพกลอนและบทหนังตะลุง บ้านของนายหนั่งสุชาติ ทรัพย์สินเป็นที่ตั้งของ "พิพิธภัณฑน์หนังตะลุง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบัน นายสุชาติ ทรัพย์สิน ได้ถึงแก่กรรมอย่างสงบแล้ว ด้วยโรควัยชราในวัย 77 ปี โดยภายหลังมีอาจารย์วาทิ ทรัพย์สิน ทายาทของครูหนั่งตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน เป็นผู้สืบทอดที่ช่วยพัฒนาให้หนังตะลุงเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ไม่เฉพาะในฐานะศิลปะการแสดง แต่บอกเล่าให้สังคมได้รับรู้จิตวิญญาณของหนังตะลุงที่พิพิธภัณฑน์หนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้สืบต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 การศึกษารายละเอียดประกอบโครงการ

ส่วนนิทรรศการถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของโครงการหอศิลป์ มีหน้าที่เป็นพื้นที่จัดแสดงผลงานทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยเป็นทั้งพื้นที่ที่ใช้สถาปัตยกรรมเป็นสื่อที่ก่อให้เกิดเนื้อหา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับคน และ เป็นพื้นที่สำหรับติดตั้งสื่อจัดแสดงในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของเนื้อหาชิ้นงาน โดยได้ทำการศึกษารายละเอียดการจัดลำดับของส่วนนิทรรศการไว้ดังนี้

- 2.6.1 หลักสำคัญของการจัดนิทรรศการ
- 2.6.2 หลักการจัดห้องแสดง
- 2.6.3 ระบบการจัดแสดงและขอบเขตการมองเห็น
- 2.6.4 เทคนิคการจัดแสดง
- 2.6.5 การให้แสงสว่างในการจัดนิทรรศการ

2.6.1 หลักสำคัญของการจัดนิทรรศการ

ห้องจัดแสดงนิทรรศการศิลปะสถานต่าง ๆ มักมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวและลักษณะการจัดแสดงไปตามความเหมาะสมของประเภทงานศิลปะในแต่ละครั้งของห้องแสดงอยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงหรือทำให้เกิดการหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการจัดเปลี่ยนวัตถุที่นำมาแสดง เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เข้าชมเกิดความสนใจและอยากเข้าชมงานนิทรรศการศิลปะบ่อยและมากยิ่งขึ้น

โดยปกติไม่ควรจัดให้มีงานหลายประเภทอยู่ในห้องเพียงห้องเดียว หรือ จัดไว้ในเส้นทางเดียวกัน เพราะจะทำให้ผู้เข้าชมเกิดความสับสนและไม่เข้าใจวัตถุประสงค์หลักของนิทรรศการได้ ทั้งนี้ได้รวบรวมหลักอันสำคัญของการจัดนิทรรศการไว้ ดังนี้

- 1.) **ความเด่น** เช่นทิศทางของเส้น ความเด่นของแบบ หรือรูปร่าง ขนาดและสี สิ่งเหล่านี้จะทำให้การดึงดูดความสนใจและสะดุดสายตาของผู้ชม ไม่ควรใช้สีที่มีวรรณะโดดเด่นหรือเกินกว่า 2-3 สี โดยใช้สีที่เป็นกลางเป็นพื้นหลัง และใช้สีที่เข้มเพื่อเน้นจุดสนใจ
- 2.) **ความไม่ซ้ำซาก** ทำให้เกิดความสนใจของผู้ดูอยู่ได้นาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3.) **ความสมดุล (BALANCING)** เป็นลักษณะการจัดองค์ประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ชมคล้อยตามโดยไม่รู้ตัว ความสมดุลช่วยให้ผู้ชมรู้สึกสบาย ไม่อึดอัดในขณะชมนิทรรศการ
- 4.) **ความต่อเนื่อง** การใช้เส้น สี และแบบ จะช่วยแนะให้ผู้ดูสามารถดูและเข้าใจเนื้อหาได้ตามช่วงและจังหวะที่จัดไว้
- 5.) **การเน้นจุดสนใจ (EMPHASIS)** เป็นการเลือกย้าทำให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งเร้ามีความเข้ม โดดเด่นกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ช่วยกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการรับรู้นิทรรศการได้มากกว่าสิ่งแวดล้อมทั่วไป
  - บ้าย / คำอธิบายประกอบ ไม่ควรมีหรือไม่ควรมีขนาดเด่นกว่าผลงานศิลปะจัดแสดง
  - ภาพที่แยกจากภาพอื่น จะทำให้ดูว่ามีความสำคัญ
  - ภาพที่มีขนาดใหญ่กว่าภาพอื่นทั้งหมดย่อมดึงดูดความสนใจ
  - สีและรูปทรงของภาพสามารถแข่งกับขนาดได้
  - การเลือกวางจุดสนใจ คือ วางไว้ในระดับสายตาสูงจากพื้นขึ้นประมาณ 5 ฟุต ระดับที่อยู่เหนือ 7 ฟุต ขึ้นไป และต่ำกว่า 3 ฟุต ลงมา จะไม่อยู่ในระดับที่ผู้ดูให้ความสนใจ
- 6.) **ความเป็นเอกภาพ (UNITY)** ผลรวมขององค์ประกอบที่อยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงความเป็นหน่วย เป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นเรื่องเดียวกัน
  - จัดภาพที่มีความเกี่ยวพันเด่นชัดมาอยู่รวมกัน อาจใช้วัสดุขนาดและรูปร่าง ซ้ำ ๆ กัน
  - จัดวัสดุที่มีลวดลายแปลก ซ้ำ ๆ กัน ทำให้เป็นหมวดหมู่และเรื่องราวที่สัมพันธ์กัน
- 7.) **ความแตกต่าง (CONTRAST)** เป็นการจัดที่มีความประสงค์ให้มีการขัดแย้งเพื่อแก้ปัญหา ความซ้ำซากจำเจ หรือเบื่อหน่ายจากการจัดลักษณะในทำนองเดียวกันหมด ไม่มีลักษณะตื่นเต้นแอบแฝงอยู่ ดังนั้น การออกแบบโดยอาศัยหลักความแตกต่าง โดยการทำให้มีบางส่วน หรือหลายส่วนทำให้เกิดการขัดแย้งกัน จะเป็นเส้นที่ตัดกัน ผิวเรียบ นุ่มนวล ตัดด้วยผิวขรุขระ หรือการใช้สีตรงกันข้าม เพื่อให้รู้สึกขัดแย้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กันบ้างในส่วนเล็ก ๆ น้อย ๆ อันจะช่วยให้มีชีวิตชีวาเพิ่มขึ้น เพิ่มรสชาติแตกต่างกันออกไป

- 8.) **ความกลมกลืน (HARMONY)** ในที่นี้หมายถึงการพิจารณาในส่วนรวมทั้งหมดแม้จะมีบางอย่างที่แตกต่างกันก็ตาม แต่เมื่อมองดูแล้วให้ความรู้สึกผสมผสานกลมกลืนเข้ากันได้
- 9.) **ความเรียบง่าย (SIMPLICITY)** เป็นสิ่งสำคัญในการจัดนิทรรศการ เพราะสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็ภาพตัวอักษรที่สื่อความหมายชัดเจนจะช่วยให้ผู้ชมเกิดการเข้าใจได้เร็วขึ้น ควรระลึกเสมอว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดนิทรรศการ เพื่อให้คนดูเข้าใจเรื่องราวที่เราแสดง การใช้วัสดุหรือสิ่งที่แสดงเกินความจำเป็น หรือมีลักษณะแปลกพิสดารไม่ตรงกับเนื้อหาอย่าอมไม่เกิดผลดี ดังนั้นการประหยัดและความชัดเจนเรียบง่ายจะทำให้นิทรรศการนั้นน่าสนใจมีใช้น้อย
- 10.) **ความสมบูรณ์ขั้นสำเร็จ (FINISH)** เป็นการสำรวจขั้นสุดท้าย ที่จะสรุปผลการออกแบบอันมีผลโดยตรงต่อส่วนรวมทั้งหมด มีส่วนใดบกพร่องไม่เหมาะสมต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไข โดยใช้ความคิด หรือถ้ายังไม่พอใจ อาจต้องมีการทดลองจัดตามที่คิดว่าถูกต้องเหมาะสมแล้ว ก็พิจารณาเปรียบเทียบกับประสบการณ์ที่เคยจัดมาแล้ว เมื่อรู้สึกว่ามีดีเท่าที่โยกย้ายกลับที่เดิมถือว่าเป็นการประลองความคิดเมื่อได้ทดลองเช่นนี้ ก็จะช่วยให้การตัดสินใจที่ถูกต้องยิ่งขึ้นอันเป็นผลดีแก่การจัดนิทรรศการ^๘

^๘ ไม่ปรากฏ. "หลักการจัดนิทรรศการ". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: [https://home.kku.ac.th/kcha/y/361-](https://home.kku.ac.th/kcha/y/361-471Exhibition/lesson7ex.html)

471Exhibition/lesson7ex.html (วันที่สืบค้นข้อมูล : 26 พฤศจิกายน 2560)

2.6.2 หลักการจัดห้องแสดง

หลักสำคัญของการวางผังของห้องแสดงนั้น ไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบจำกัดตายตัว หากแต่มากขึ้นอยู่กับเรื่องราวและเนื้อหาที่ต้องการจะจัดแสดงตามแต่ละกาลเวลาอันเหมาะสมในแต่ละครั้งนั้น ๆ

2.6.2.1 การแบ่งห้องในนิทรรศการ

เป็นการจัดการที่สามารถเปลี่ยนแปลงและยืดหยุ่นได้ตามพื้นที่ของตัวสถาปัตยกรรมและไม่มีรูปแบบที่ตายตัว หากแต่โดยปกติพื้นที่ที่สามารถพบการแบ่งห้องที่จำแนกได้เป็น 3 แบบหลักๆ ดังนี้⁹

1.) Room To Room Arrangement

เป็นการจัดให้ผู้เข้าชมจากห้องหนึ่งไปยังอีกห้องหนึ่งเรื่อยๆไปจนครบโดยไม่ต้องย้อนกลับ แต่เมื่อเปิดห้องหนึ่งจะทำให้เกิดการติดขัด

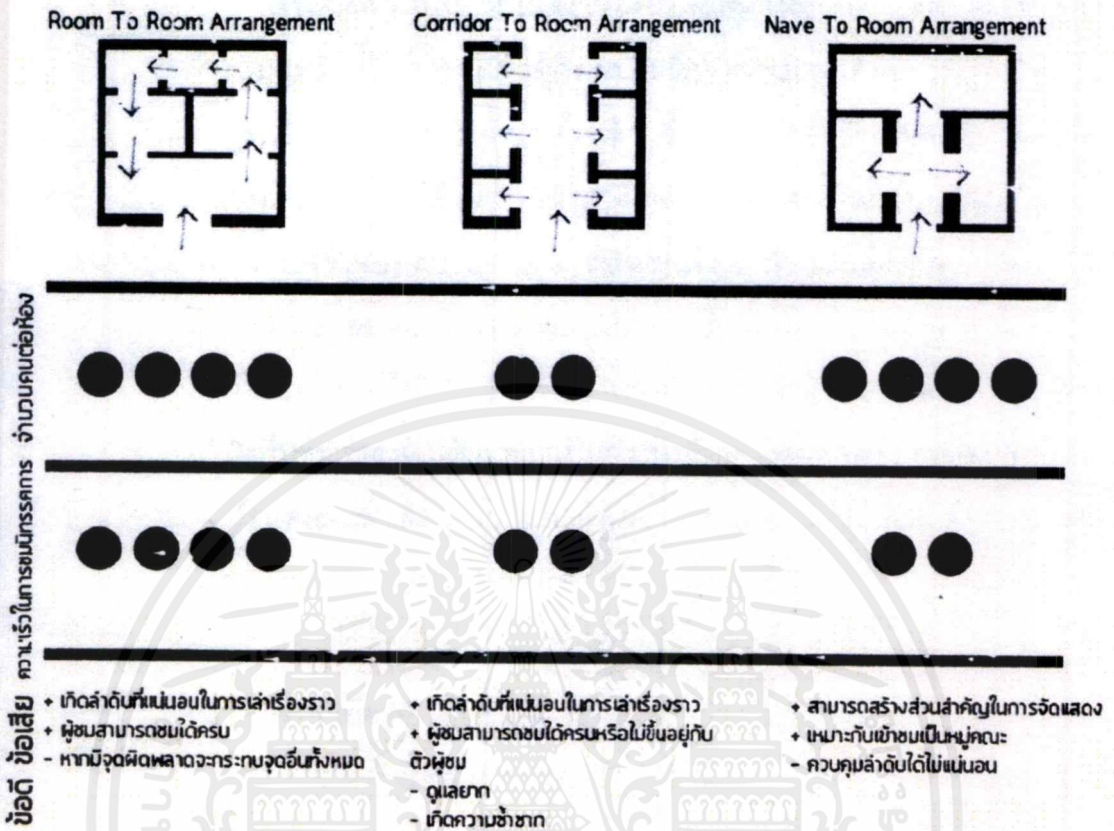
2.) Corridor To Room Arrangement

แบบมีทางเดินหรือ Corridor อยู่ตรงกลาง มีทางเดินแยกเข้าห้องแสดงงาน แต่ละห้องจะมีทางเข้าออกโดยตรง ไม่ต้องผ่านห้องอื่น ๆ แต่ลำบากในการรักษาความปลอดภัย

3.) Nave To Room Arrangement

อยู่ตรงกลางห้องโถง มีห้องแสดงงานอยู่โดยรอบ เหมาะสำหรับการเข้าชมเป็นกลุ่ม ซึ่งจะแยกเข้าชมงานแสดงในแต่ละห้องได้ตามต้องการ

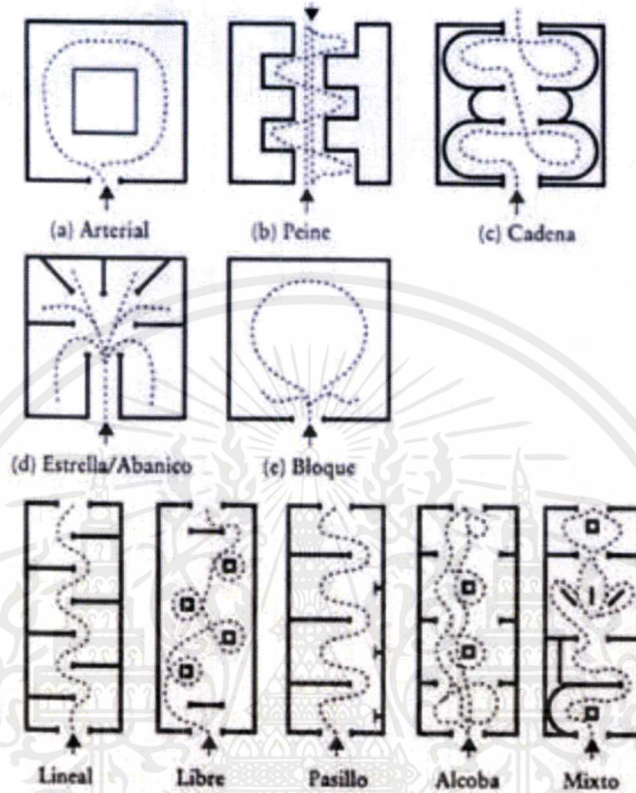
⁹ พลาริป ชุณหสมบูรณ์. "ธรรมชาติสถาน". วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2559. หน้า 91

รูปภาพที่ 2-6 แสดง Diagram การแบ่งห้องในนิทรรศการ

(ที่มา: ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ พลาธิป ชุณหสมบุญรณ์. "ธรรมชาติสถาน". วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2559. หน้า 92)

2.6.2.2 ประเภทและวิธีการเข้าถึงพื้นที่ในรูปแบบต่าง ๆ

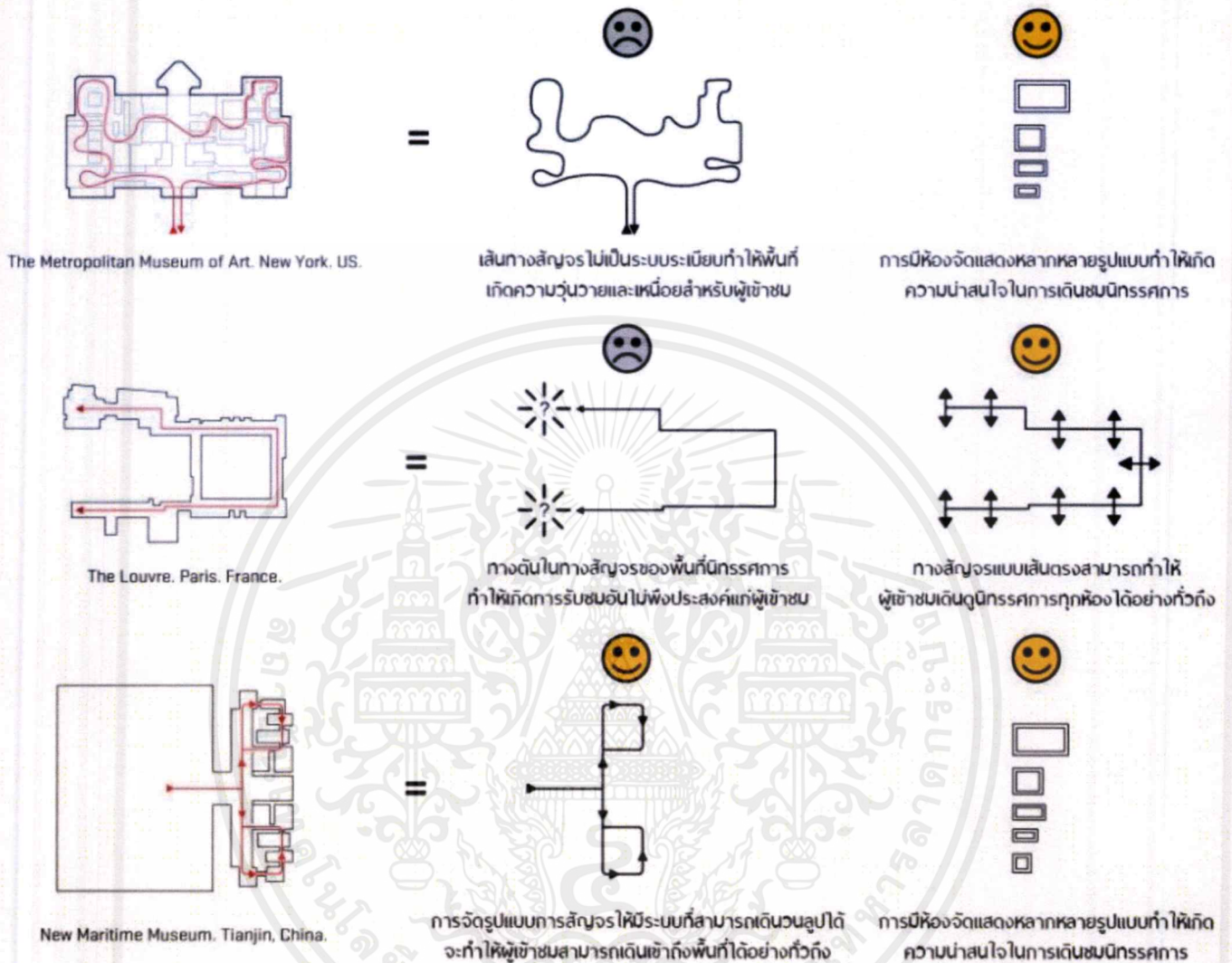

รูปภาพที่ 2-7 แสดงตัวอย่างเส้นทางสัญจรในรูปแบบต่าง ๆ จากบทความ รูปแบบการเข้าถึงพื้นที่
สาธารณะที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา Lehbruck (1974)

(ที่มา: http://www.estudiosculturales2003.es/museoyexposiciones/emaciques_tiposdeexposicion.html)

- (a) Arterial (ทางสัญจรวนหลัก)
- (b) Peine (แบบคดเคี้ยว)
- (c) Cadena (แบบโซ่)
- (d) Estrella/ Abanico (แบบดาวกระจาย หรือ spectrum)
- (e) Bloque (แบบกลุ่ม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

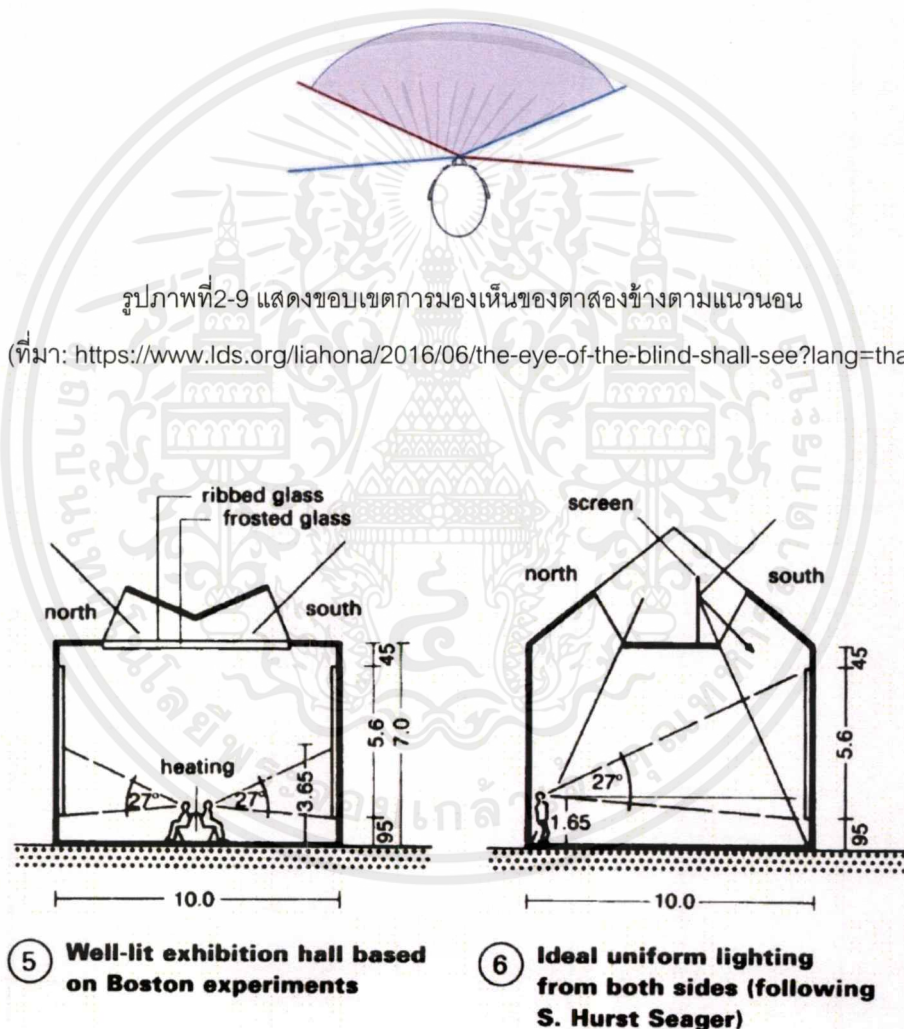
รูปภาพที่ 2-8 การนำแนวทางของการสัญจรที่ดีจากโครงการ The Metropolitan Museum of Art. NY และ The Louvre. Paris. France. มาประยุกต์ใช้กับ National Maritime Museum Entry for Tianjin

(ที่มา : <http://bustler.net/news/2836/national-maritime-museum-entry-for-tianjin-by-hao-ai>)

2.6.3 ระบบการจัดแสดงและขอบเขตการมองเห็น

2.6.3.1 ขอบเขตการมองเห็น

มนุษย์มีขอบเขตการมองเห็นของตาสองข้างตามแนวนอนสูงสุดราว 190 องศา และตาสองข้างมองเห็นทับซ้อนกันประมาณ 120 องศา นอกจากขอบเขตการมองเห็นแบบรวมสัญญาณแล้ว ตาแต่ละข้างมีขอบเขตการมองเห็นด้านข้างเฉพาะดวงตาข้างนั้นด้วย¹⁰

รูปภาพที่2-10 แสดงขอบเขตการมองเห็นของมนุษย์ : ความสูง ขนาด และ ระยะ

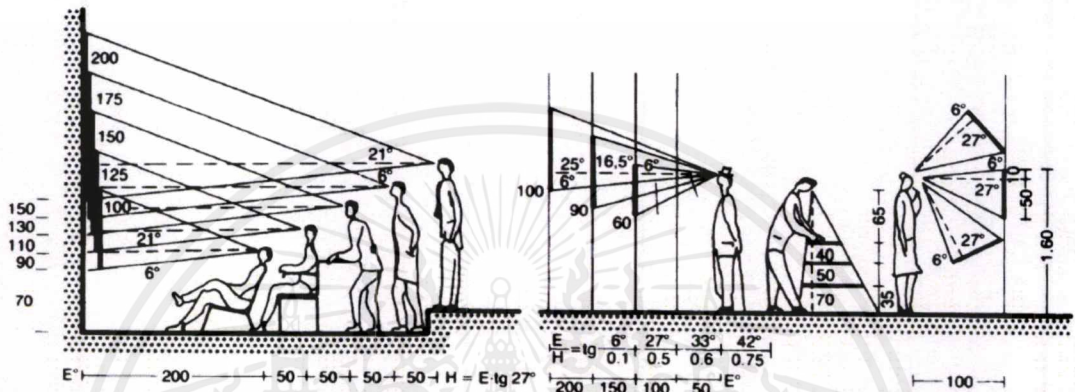
(ที่มา: Architectural Standard - Ernst & Peter Neufert - Architects' Data)

¹⁰ เอ็ดเดอร์ลินน์ จี. รอปบินส์. "ตาสองข้างเพิ่มขอบเขตการมองเห็นและทำให้เห็นชัดขึ้น". [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก: <https://www.lds.org/liahona/2016/06/the-eye-of-the-blind-shall-see?lang=tha> (วันที่สืบค้น

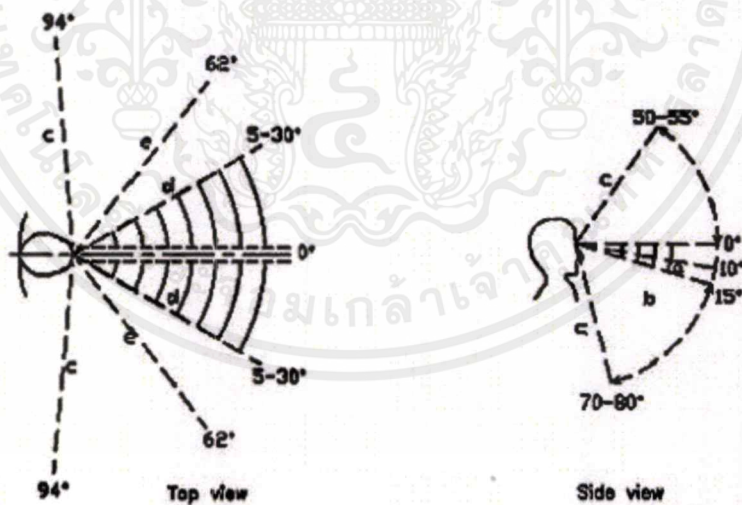
ข้อมูล: 21 สิงหาคม 2560).

ขอบเขตการมองเห็นของมนุษย์จะเริ่มจากองศาที่ 27 ขึ้นมาจากระยะสายตา สำหรับระยะยืนดู ภาพควรติดตั้งให้ห่างจากจุดบนสุด 10 เมตร แต่ไม่มากกว่า 4.9 เมตร ในระยะสายตา และ กรอบล่างรูปภาพควรให้อยู่ในระยะ 70 เซนติเมตร ตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุดแก่การติดตั้งภาพขนาดเล็ก คืออยู่ที่ระยะสายตา (ในระดับhorizontal)

9 Field of vision: height/size and distance

รูปภาพที่ 2-11 แสดงขอบเขตการมองเห็นของมนุษย์ 2 : ความสูง ขนาด และ ระยะ (ที่มา: Architectural Standard - Ernst & Peter Neufert - Architects' Data)

รูปภาพที่ 2-12 แสดงมุมมองในแนวนอน ซ้าย ขวา (ซ้าย) และมุมมองในแนวตั้ง บน ล่าง (ขวา)

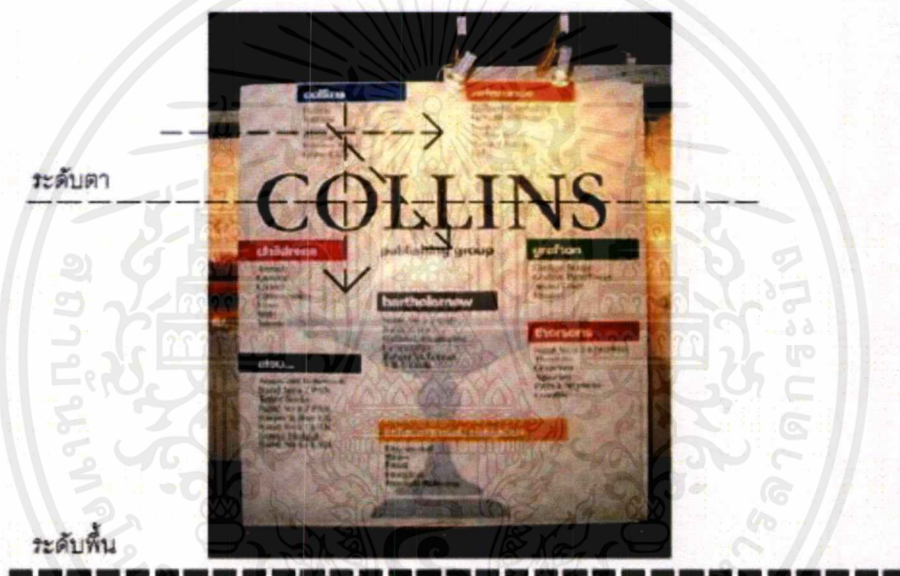
(ที่มา : <http://watkadarin.com/exhibition/Hall3/h3f.htm>)

- องศาของการมองเห็น ไปยังบุคคลที่ยืนอยู่ (ในแนวตั้ง)
- องศาของการมองเห็น ไปยังบุคคลที่นั่งอยู่ (ในแนวตั้ง)
- จุดสิ้นสุดขององศาการมองเห็นของมนุษย์ ทางด้านซ้าย ขวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- d. จุดที่เป็นมุมมองที่ชัดเจนที่สุดของมนุษย์ ทางด้านซ้าย ขวา
- e. ขอบเขตของการมองเห็นสูงสุดของมนุษย์ ทางด้านซ้าย ขวา

นอกจากองศาการมองเห็นแล้ว การติดตั้งสิ่งที่แสดง ต้องคำนึงถึงจิตวิทยาหรือ ความเคยชินในการมองสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ - มนุษย์จะสนใจในสิ่งที่อยู่ในระดับตา - ดูจากซ้ายไปขวา - ดูจากบนมาล่าง¹¹

รูปภาพที่ 2-13 แสดงตัวอย่างจิตวิทยาการมองของมนุษย์
(ที่มา: <http://watkadarin.com/exhibition/Hall3/h3f.htm>)

¹¹ รองศาสตราจารย์วัฒนาพร เชื้อนสุวรรณ. “การวางผังและการกำหนดวัสดุครุภัณฑ์”. [ออนไลน์] เข้าถึงได้

จาก: <http://watkadarin.com/exhibition/Hall3/h3f.htm> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 21 กันยายน 2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.4 เทคนิคการจัดแสดง

เทคนิคการจัดแสดง (Presentation Techniques) โดยหลักการพื้นฐาน (Basic Principles) การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานทุกประเภทยึดถือหลักการเดียวกัน แต่เทคนิคการจัดแสดงแตกต่างกันไปตามประเภทของวัตถุ มีวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ได้แก่¹²

2.6.4.1 เทคนิคการจัดแสดงเพื่อความงาม (Aesthetic Presentation)

เป็นเทคนิคที่ใช้ในการจัดแสดงศิลปวัตถุของพิพิธภัณฑ์สถานศิลปะ และหอศิลป์ เทคนิคอยู่ที่การจัดวางรูปห้องให้มีพื้นหลัง ให้แสงสว่างแก่วัตถุ มีการออกแบบตู้และแท่นที่เหมาะสมสวยงาม ในพิพิธภัณฑ์สถานศิลปะจะไม่พบการเขียนป้ายบรรยายรูปถ่ายแผนที่ แผนที่ประกอบ วัตถุ ป้ายบรรยายแยกจะอยู่ส่วนหนึ่ง จะไม่มีสิ่งใดมาอยู่ใกล้รอบวงสายตาของผู้ชม สิ่งที่ต้องเด่นและดึงดูดสายตาของผู้ชมมากที่สุดคือ ศิลปวัตถุองค์ประกอบที่ใช้ เช่น สีพื้นหลังจะต้องเป็นสีที่ช่วยส่งเสริมวัตถุให้ดูเด่น ไม่ใช่สีจืดจางแสงที่ใช้กับศิลปวัตถุก็เช่นเดียวกัน มีความสำคัญมากสำหรับพิพิธภัณฑ์สถาน ศิลปะ ของชนิดใดต้องการแสงจ้า แสงตรง หรือ แสงจากด้านข้าง การให้แสงสำหรับประติมากรรมจะต้องไม่ทำให้ประติมากรรมแบน แต่ต้องเป็นแสงที่ช่วยให้ประติมากรรมเด่นขึ้น ในบางพิพิธภัณฑ์พยายามใช้แสงไฟด้วยเทคนิคต่าง ๆ และโดยทั่วไปแสงสลัวในลักษณะเช่นนี้ ผู้ชมจะเพลิดเพลิน แต่ไม่สามารถจะดูรายละเอียดของวัตถุที่จัดแสดงได้อย่างเต็มที่

2.6.4.2 การจัดแสดงให้ความรู้ (Instructional Presentation)

หรืออาจจะเรียกว่าการจัดแสดงให้เกิดปัญญา (Intellectual Presentation) เป็นการจัดแสดงที่ใช้การบรรยาย ภาพถ่าย ภาพเขียน แผนที่ แผนภูมิหรือองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะให้เรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องที่จัดแสดงนั้น ๆ พิพิธภัณฑ์สถานประเภทต่าง ๆ นอกจากประเภทศิลปะแล้ว จะใช้การจัดแสดงเพื่อให้ความรู้เป็นหลักสำคัญ เทคนิคของการใช้องค์ประกอบเพื่อบรรยายให้เรื่องราว มีวิธีต่าง ๆ เช่น การใช้ภาพถ่ายขนาดใหญ่เป็นพื้นหลัง ให้ Graphic Art ตกแต่งประกอบการจัดแสดงวัตถุ การจัดแสดงดังกล่าวบาง-

¹² พลาริป ชุนทสมบุญ. "ธรรมชาตินิทัศน์". วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระ

จอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2559. หน้า 97

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เรียกว่า Explanatory Exhibition

2.6.4.3 การจัดแสดงตามสภาพธรรมชาติ (Natural Context Presentation)

การจัดแสดงวัตถุให้เห็นตามสภาพจริงตามธรรมชาติของวัตถุนั้น ส่วนใหญ่เป็นการจัดแสดงไดพิพิภณฑสถานประวัติศาสตร์ธรรมชาติ (Natural History museum) โดยใช้เทคนิคจัดฉากละคร (Diorama Technique) หลักการสำคัญ คือ จัดแสดงให้เหมือนจริงตามธรรมชาติให้มากที่สุด

2.6.4.4 การจัดแสดงตามสภาพจริง (Authentic setting Presentation)

ในพิพิภณฑสถานประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปะ นิยมการจัดแสดงตามสภาพความเป็นจริงตามสมัย เรียกว่า Period Room Technique เช่น พิพิภณฑสถานบ้านประวัติศาสตร์ บ้านบุคคลสำคัญ ทุกอย่างในบ้านจะรักษาไว้ในสภาพเดิมเหมือนเมื่อยังมีชีวิตอาศัยในบ้านนั้น ๆ เทคนิคการจัดแสดงตามสภาพจริง ทำให้ผู้ชมสนุก เพลิดเพลิน และเรียนรู้ได้ง่ายโดยไม่ต้องบรรยายด้วยข้อความ

2.6.4.5 เทคนิคการกดปุ่ม (Push Button Presentation)

การจัดแสดงสำหรับเยาวชนนิยมให้ได้ใช้ประสาททั้งหมดไม่ใช่การชมแต่ตาเพียงอย่างเดียว แต่อาจจะตาดู หูฟัง มือกดปุ่มหรือหมุน อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ เทคนิคการจัดแสดงด้วยวิธีดังกล่าวนี้ เป็นหลักการที่ใช้กันโดยทั่วไปในพิพิภณฑสถานตามแต่ความเหมาะสมและดัดแปลงปรับปรุงอยู่เสมอ และที่สำคัญคือจะใช้เทคนิคอย่างไรก็ตามต้องมีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดและเข้าใจในหลักการของเทคนิคการจัดแสดงแต่ละวิธี

2.6.4.6 การจัดนิทรรศการเชิงโต้ตอบ (Interactive Presentation)

ด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีมีลติมีเดียยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนห้องโถงนิทรรศการแบบดั้งเดิมให้กลายเป็นห้องโถงนิทรรศการที่มีเทคโนโลยีด้านสื่อปฏิสัมพันธ์เข้ามาช่วยด้วยกันกับกิจกรรมและผู้ใช้สอยโครงการ นิทรรศการเชิงโต้ตอบเป็นการจัดแสดงที่มีการนำเทคนิคหรือเทคโนโลยีเข้ามาช่วยกับเนื้อหา ผลงานของนิทรรศการนั้น ๆ โดยผู้เข้าชมจะรู้สึกมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการโดยใช้ตัวเองเข้าไปสัมผัส

และเรียนรู้โดยตรงจากเทคนิคการจัดแสดง เช่น การมองเห็น การสัมผัส การได้ยิน การได้

กลืน รวมถึงการสร้างอุปกรณ์เสริมในการสื่อสาร เป็นต้น ส่งผลให้นิทรรศการเกิดความ น่าสนใจ และแปลกใหม่อยู่เสมอ

ตัวอย่างเทคโนโลยีด้านสื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactive Media Technology) จำแนกได้ดังนี้¹³

1. Interactive Shadow โปรแกรมใช้ในการแสดงข้อมูลต่าง ๆ เช่นเป็น E-Book หรือนำเสนอในรูปแบบเกมส์ฉายภาพได้ทั้งบนผนังและบนพื้นเป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้เซ็นเซอร์จับการ เคลื่อนไหวของผู้เล่น เพื่อสั่งให้โปรแกรมทำงานตามที่ต้องการ

2. Multi-Touch Table โปรแกรมใช้ในการนำเสนอในรูปแบบเกมส์หรือ แสดง ภาพถ่ายสวยๆเป็นซอฟต์แวร์ที่เล่นเกมหรือแสดงภาพถ่ายเพียงใช้นิ้วสัมผัส สามารถลาก ย่อ ขยายภาพ และ ครอบการสัมผัสได้มากกว่า 1 จุด ซอฟต์แวร์สามารถปรับแต่งได้ตามความ ต้องการรูปร่างขนาดกะทัดรัด ติดตั้งง่ายกล้องด้านนอกสามารถตกแต่งได้ตาม Theme งาน

3. Augmented Reality โปรแกรมใช้ในการนำเสนอGimmick ในการเล่นเกมส์ ผ่านบาร์โค้ด 3D, ทำการ์ดเชิญ, หรือใช้ในงานแสดง Model สินค้าต่าง ๆ เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้แสดง ภาพ 3D Model บนจอภาพโดยเกิดจากการอ่านโค้ด บน Marker ด้วยกล้องเว็บแคม

4. Hologram Effect (Ghost Effect) โปรแกรมใช้ในการนำเสนอโลโก้ กราฟฟิค ภาพสินค้า รวมทั้งถ่ายทำตัวแสดงพร้อมเสียงพูดจากตัวแสดงได้เป็นเทคนิค Hologramที่ทำให้เกิด ภาพเสมือนลอยอยู่กลางอากาศสามารถมองเห็นได้ด้านเดียว ทำให้เห็นเป็น3มิติ โดยการจับ อุปกรณ์ประกอบฉาก

ปัจจุบันมีการนำเอาเทคโนโลยีสื่อปฏิสัมพันธ์มาใช้ประโยชน์โดยการนำเสนองาน ด้านต่างๆมากขึ้น เช่นข้อมูลกราฟฟิค (Information Graphic), สื่ออินเทอร์เน็ต (Online Media), อินเตอร์เฟส (Interface) บนหน้าจอบนคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือ, เทศกาล (Event), นิทรรศการ (Exhibition) และมิวเซียม (Museum) อย่างไรก็ตามการเลือกใช้เทคโนโลยีInteractive Media ต้อง

¹³อดิเทพ แจ้ดมาลาว. "เทคโนโลยีด้านสื่อปฏิสัมพันธ์," [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<https://www.spu.ac.th/sdm/project/เทคโนโลยีด้านสื่อปฏิสัมพันธ์> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 27 กันยายน 2560)

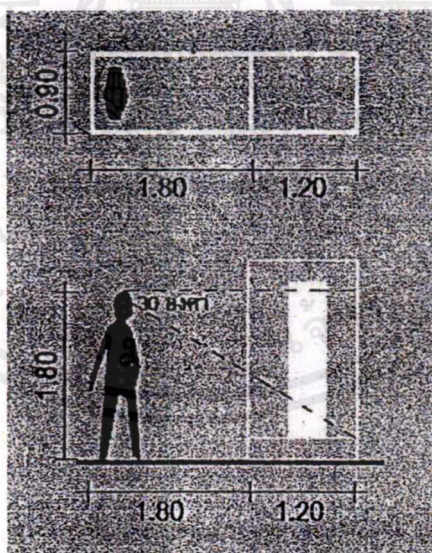
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมาะสมกับ จุดประสงค์ของการสื่อสาร และเลือกใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องราวที่ต้องการ นำเสนอและการรับรู้หรือการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด

การจัดแสดงของโครงการได้เลือกใช้การจัดแสดงใจแต่ละส่วนตามความเหมาะสม ดังกล่าว โดยแบ่งเป็น ประเภท ดังนี้

ก.) ตู้แสดง (Hire glass display cabinets)

ลักษณะเป็นตู้แสดงยกฐานสูง 0.30 ม. เป็นตู้กระจกเพื่อป้องกันฝุ่นและความชื้นจากอากาศ ตู้กระจกบางชนิดมีคุณสมบัติป้องกันไฟได้นานสุด 2 ชั่วโมง โดยมีสาร Sodium Silicate มาทำลามิเนตกัน ไม่เสียรูป ป้องกันไฟ ควันและลดความร้อนที่จะเข้ามาสู่ภายใน ใช้พื้นที่ในการจัดแสดงประมาณ 2.70 ตารางเมตร

รูปภาพที่ 2-14 แสดงแบบตู้แสดง

(ที่มา: ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ นุชนาฏ เดชสุรางค์. "หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช". วิทยานิพนธ์ สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2556. หน้า 5-27)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

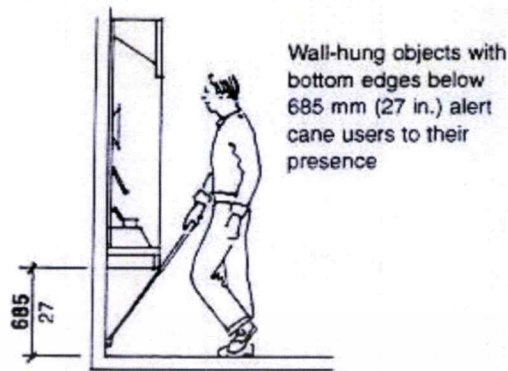

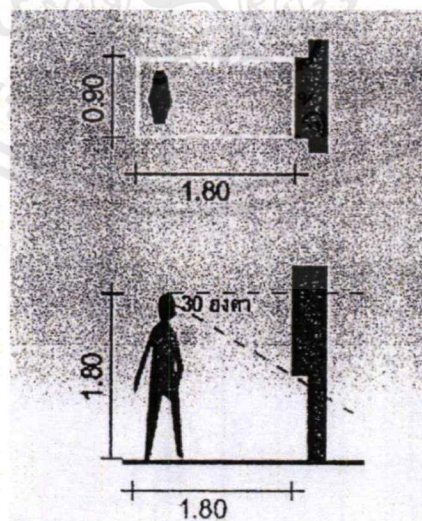
Fig. 26 Cane detection of wall-hung case

รูปภาพที่ 2-15 แสดงแบบตู้แสดงแบบแขวนผนัง

(ที่มา: <https://www.si.edu/accessibility/sgaed>)

ข.) แผนภาพ (Board)

เป็นแผนภาพ บอร์ดจัดแสดง หรือ จอสีมัลติมีเดีย เพื่อแสดงคำอธิบายเนื้อหาประกอบผลงานที่จัดแสดงในส่วนนิทรรศการ ใช้พื้นที่ในการจัดแสดงประมาณ 1.60 ตารางเมตร

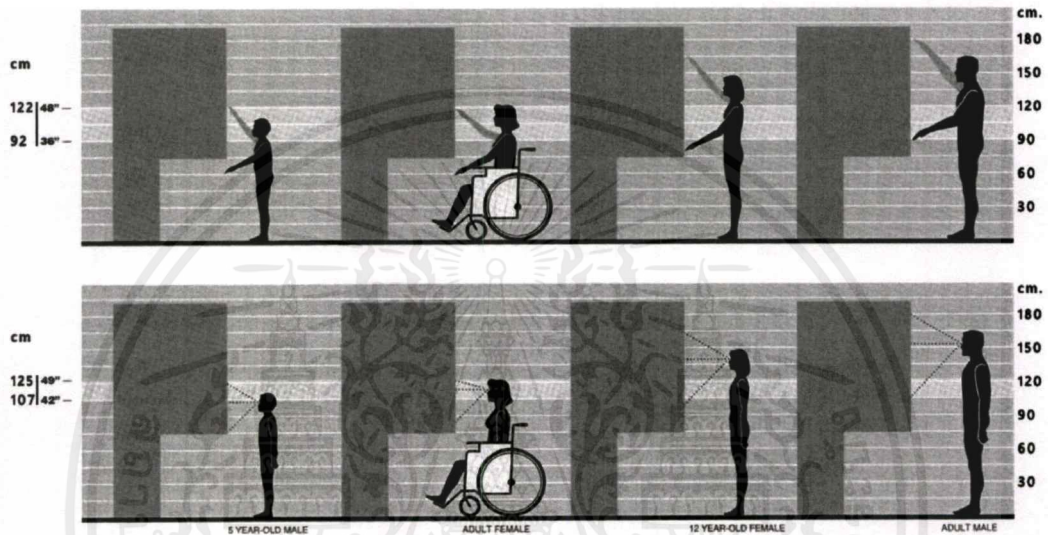

รูปภาพที่ 2-16 แสดงแบบแผนภาพ

(ที่มา: ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ นุชนางุ เดชสุรงค์. "หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช". วิทยานิพนธ์

สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2556. หน้า 5-27)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้การติดตั้งแผนภาพ ควรคำนึงถึงความสัมพันธ์ของระยะความสูงของการวาง กับผู้ใช้งานแต่ละประเภท รวมถึงผู้พิการ เพื่อให้เกิดความเป็นกลางมากที่สุดและไม่ซับซ้อนต่อการ จัดวาง โดยมีหลักการ ระยะต่าง ๆ ที่เหมาะสม ดังนี้

รูปภาพที่ 2-17 แสดงความสัมพันธ์ของระยะความสูงการวางแผนภาพกับผู้ใช้งานแต่ละประเภท (ที่มา : <http://jkainc.com/about-2/publications/user-friendly-hands-on-exhibits-that-work/>)

- 1.) ระยะเอื้อม (ภาพบน) Wall mounted exhibits หรือนิทรรศการที่ใช้สื่อประเภท แผนภาพติดกับผนังควรจะคำนึงถึงผู้ใช้ ซึ่งเฉลี่ยจากช่วงระยะเอื้อมของผู้ใช้ในแต่ละ กลุ่ม แต่ละช่วงวัย โดยอยู่ระหว่าง 92-122 เซนติเมตร นับขึ้นมาจากพื้น
- 2.) ระยะการมอง (ภาพล่าง) เมื่อผู้ชมยืนในระยะใกล้กับแผนภาพจัดแสดง ระยะการ มองเห็นที่แม่นยำที่สุด รวมถึงการมองเห็นถึงตัวอักษร คำอธิบาย ในระยะแคบแล้วจะ อยู่ทีระยะระหว่าง 107-125 เซนติเมตร นับขึ้นมาจากพื้น (ตามภาพ) โดยช่วงระยะ การติดตั้งแผนภาพนี้จะกำหนดไว้อยู่ที่ระดับความสูงช่วงกลาง (centreline heights) เท่านั้น ไม่ใช่ความสูงของแผนภาพในทุกระดับ¹⁴

¹⁴ Jeff Kennedy "Hands-On Exhibits That work". [Online]. Available: <http://jkainc.com/wp-content/uploads/UserFriendly.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 พฤศจิกายน 2560)

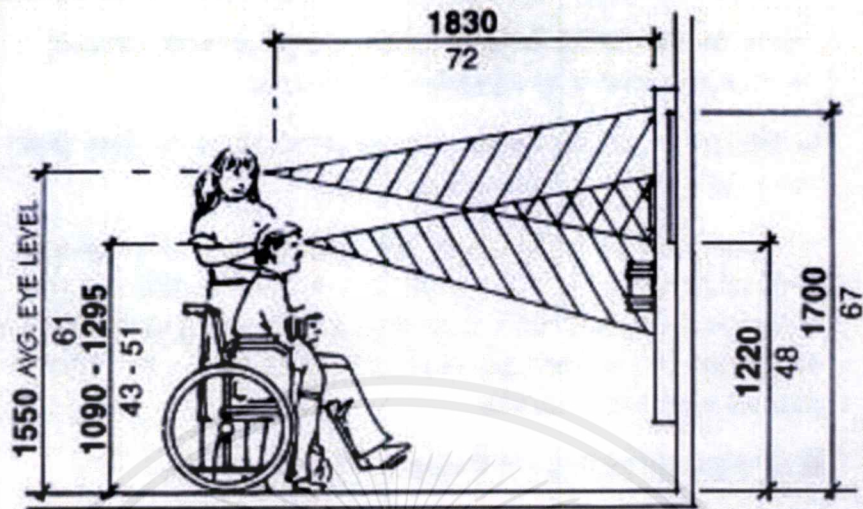

Fig. 3 Average viewing sightlines

รูปที่ 2-18 แสดงระยะการมองเห็นเฉลี่ยเทียบกับความสูงของผู้ใช้งานแต่ละประเภท

ที่มา : <https://www.si.edu/accessibility/sgaed>

ระยะการมองเห็นเฉลี่ย (ขณะยืน) : 1.55 เมตร

ระยะการมองเห็นเฉลี่ย (ขณะนั่ง) : 1.00-1.30 เมตร

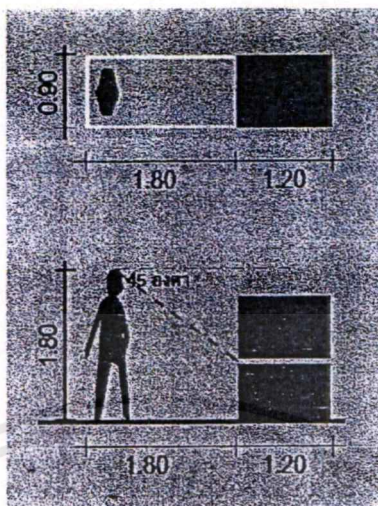
ระยะการมองเห็นเด็ก (หรือบุคคลที่มีสัดส่วนเตี้ย) : ประมาณ 1 เมตร หรือต่ำกว่า

ผู้พิการชายที่นั่งอยู่บนเก้าอี้รถเข็นจะมีค่าเฉลี่ยระยะการมองเห็นระหว่าง 109 ซม. - 130 ซม. โดยวัดระยะนับจากพื้น หากในขณะที่ยังจัดแสดงอยู่ที่ระยะสูงกว่า 100 เมตร ผู้พิการ ผู้นั่งชม หรือบุคคลที่มีสัดส่วนเตี้ยจะสามารถมองเห็นได้แค่ช่วงล่างๆ เท่านั้น ดังนั้นหากมีการจัดแสดงนิทรรศการที่รองรับผู้พิการหรือประเภทกลุ่มวัยเด็ก ควรจัดตำแหน่งการมองเห็นให้อยู่หรือไม่เกินกว่า 100 เมตร

ค.) กล่องแสดง (Box Stand)

เป็นโต๊ะแสดงผลงาน สูง 0.90 เมตร ด้านบนมีกระจกครอบ ป้องกันฝุ่น ใช้ใน
พื้นที่การจัดแสดงประมาณ 2.16 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 2-19 แสดงแบบกล่องแสดงนิทรรศการ

(ที่มา: ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ นุชนาฏ เดชสุรางค์. "หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช". วิทยานิพนธ์
สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2556. หน้า 5-28)

ง.) โต๊ะแสดง (Table case)

เป็นผลงานศิลปะประเภทจัดแสดงภายในตู้กระจกแบบโต๊ะ บนโต๊ะ หรือ สือ
มัลติมีเดียที่ผู้เข้าชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ สัมผัสหน้าจอได้ เป็นต้น

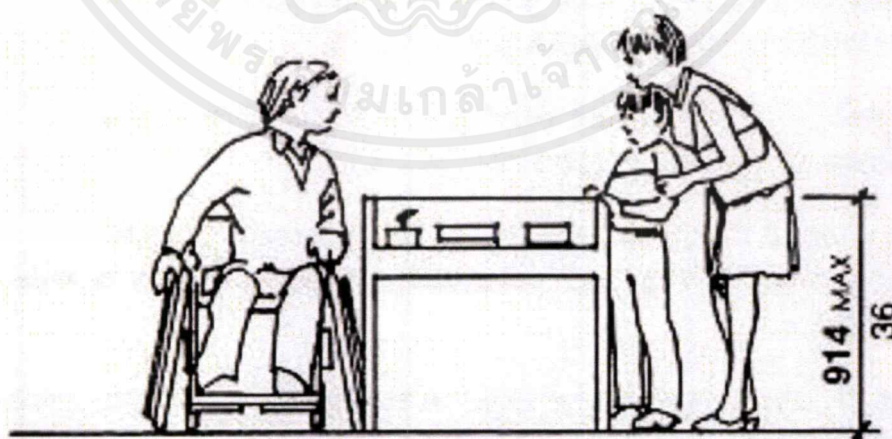

Fig. 6 Height of table case

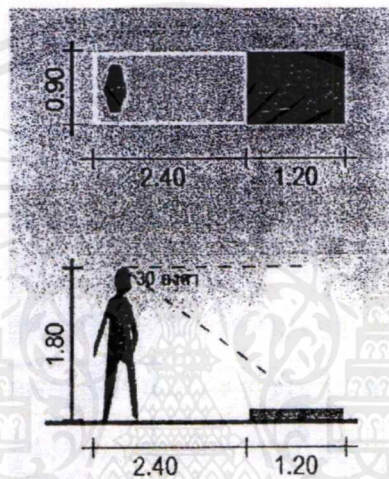
รูปภาพที่ 2-20 แสดงระยะการจัดแสดงแบบโต๊ะแสดง

(ที่มา : <https://www.si.edu/accessibility/sgaed>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ.) ตั้งพื้น (Floor)

เหมาะสำหรับผลงานศิลปะที่ต้องการใช้พื้นที่ หรือ ต้องการให้ผู้ชมมีส่วนร่วม
ร่วมกับชิ้นงาน โดยชิ้นงานมีขนาดใหญ่ ไม่สามารถบรรจุในที่เก็บ และทนต่อสภาพอากาศ
ภายนอก

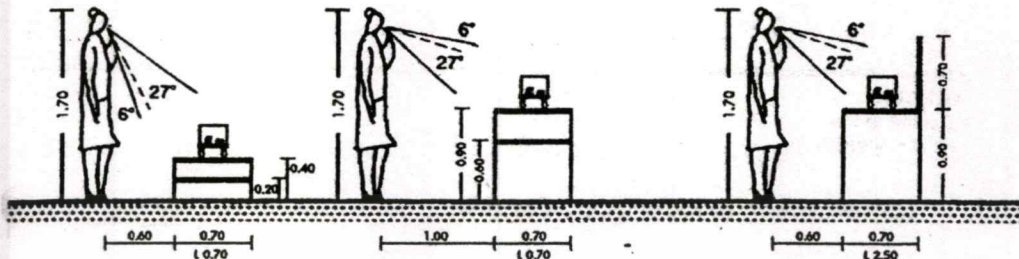

รูปภาพที่ 2-21 แสดงการจัดแสดงแบบตั้งพื้น

(ที่มา: ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ นุชนาฏ เดชสุรางค์. "หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช". วิทยานิพนธ์
สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2556. หน้า 5-28)

M objects

เมื่อมี stand เท่ากัน
ระยะห่างจากผู้ชมต่างกัน

Minimum 0.91 sq.m.

Maximum 1.19 sq.m.

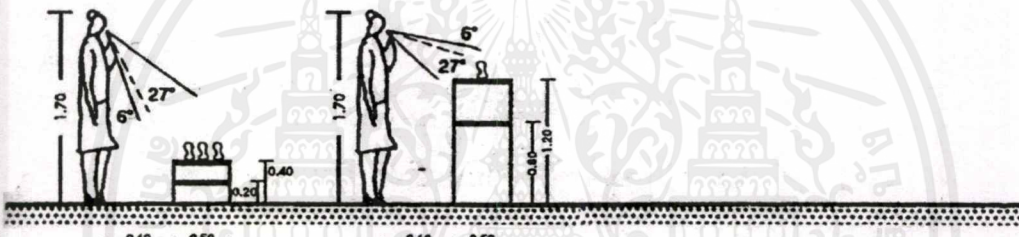
Process Diorama 3.25 sq.m.

ระยะห่างผู้ชมมีระยะเดียวเพราะเป็นวัตถุขนาดเล็ก
ไม่มีการจัด diorama Min-Max ใช้ระยะห่างเท่ากันเพราะวางใกล้ได้

diorama ขนาดเล็ก เมื่อมีแคบยาวสำหรับ
แสดงลำดับ(sequence) ในแนวยาว.
จำลองสภาพแวดล้อม ตรี-มิติ

S objects

ระยะห่างผู้ชมมีระยะเดียว
เพราะเป็นวัตถุขนาดเล็ก

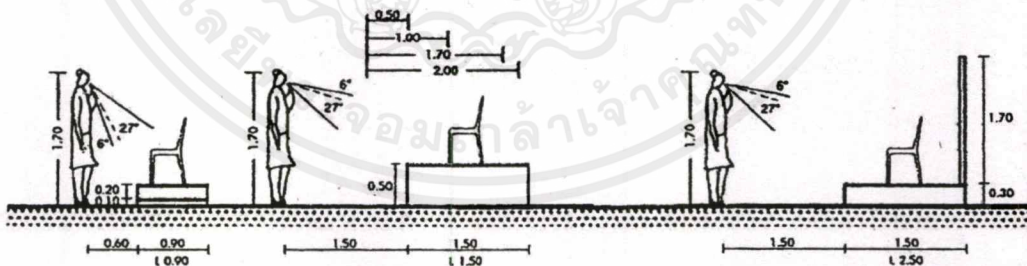
Minimum: 1 unit
4 objects
0.55 sq.m.

Maximum: 1 unit
1 objects
0.55 sq.m.

ระยะห่างผู้ชมมีระยะเดียวเพราะเป็นวัตถุขนาดเล็ก
ไม่มีการจัด diorama Min-Max ใช้ระยะห่างเท่ากันเพราะวางใกล้ได้

L objects

เมื่อมี stand เท่ากัน
ระยะห่างจากผู้ชมต่างกัน

Minimum 1.35 sq.m.

Maximum 4.50 sq.m.

Process Diorama 7.50 sq.m.

ฐานสูงปรับลดระยะความสูงเพื่อกำหนดความสูงของวัตถุ

พื้นที่สำหรับจัดแสดงบรรยากาศและ
Process เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่มากกว่า
ตามสัดส่วนขนาดวัตถุ

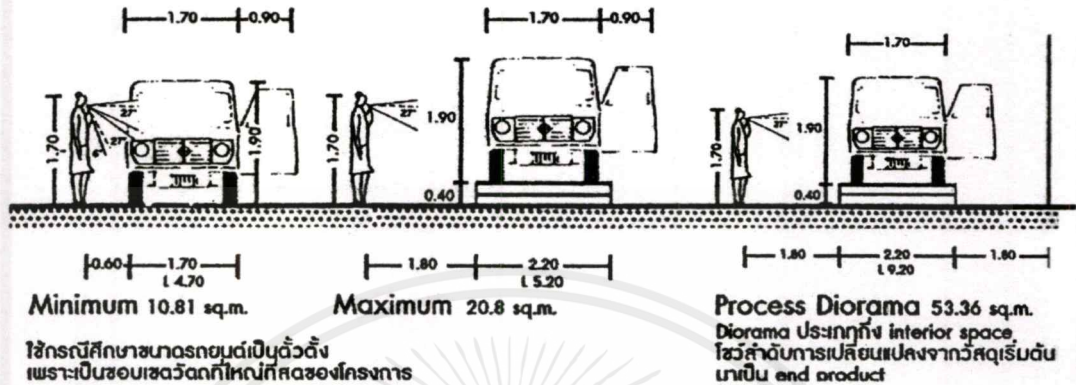
รูปภาพที่ 2-22 แสดงระยะการจัดวางนิทรรศการ

(ที่มา: ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ นุชนาฏ เดชสุรางค์. "หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช". วิทยานิพนธ์
สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2556. หน้า 5-29)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

XL objects

เมื่อที่ stand เท่ากับ
ระยะห่างจากผู้ชมด้วยกัน

รูปภาพที่ 2-23 แสดงระยะการจัดวางนิทรรศการ

(ที่มา: ศึกษาจากวิทยานิพนธ์ นุชนาฏ เดชสุรางค์. "หอศิลป์ร่วมสมัย นครศรีธรรมราช". วิทยานิพนธ์ สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2556. หน้า 5-29)

2.6.5 การให้แสงสว่างในการจัดนิทรรศการ

2.6.5.1 การให้แสงตามธรรมชาติ (Natural Light)

มีหลายรูปแบบและวิธีการด้วยกัน โดยจะต้องมีการพิจารณาจาก ลักษณะของตัวสถาปัตยกรรม ลักษณะสภาพแวดล้อมภูมิประเทศภูมิอากาศ ลักษณะกิจกรรมการใช้งานและช่วงเวลาที่ใช้งานอาคาร โดยทั่วไปวิธีการนำแสงธรรมชาติมาใช้ ในอาคารในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้¹⁵

2.6.5.1.1 แสงจากด้านข้าง (Side Lighting)

2.6.5.1.2 แสงจากด้านบน (Top Lighting)

2.6.5.1.3 เทคนิคการใช้อุปกรณ์ในการนำแสงจากธรรมชาติมาใช้

¹⁵ เสาวณิต ทองมี. "การใช้แสงธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแสงสว่าง ภายในอาคารห้องสมุด:

กรณีศึกษาอาคารห้องสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี". [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:

http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf (วันที่

สืบค้นข้อมูล : 21 สิงหาคม 2560)

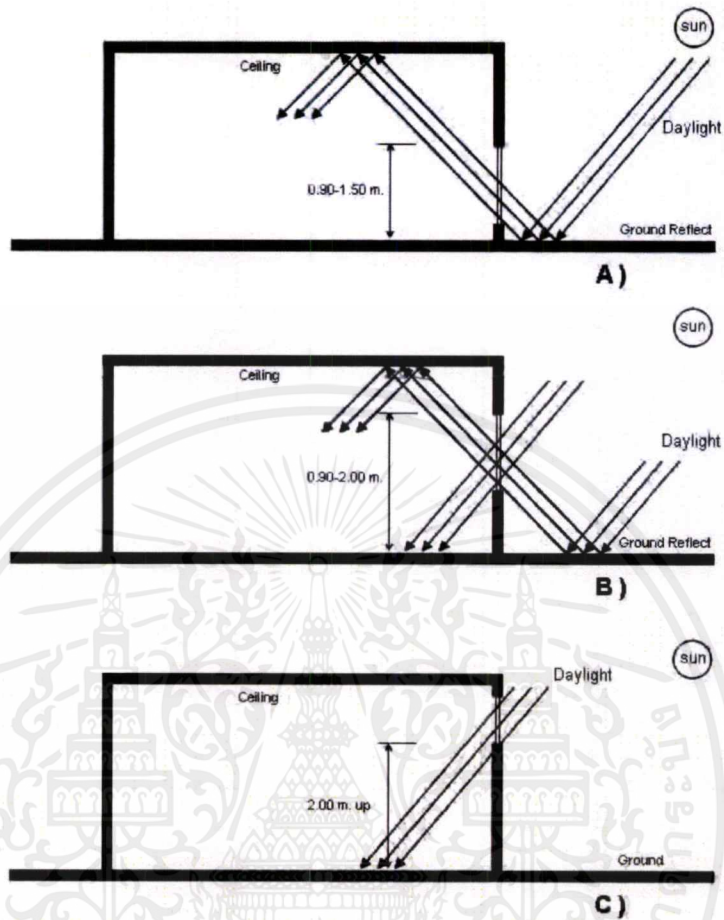
2.6.5.1.1 การให้แสงสว่างจากด้านข้าง (Side Lighting)

เป็นรูปแบบของการนำแสงธรรมชาติที่พบเห็นโดยทั่วไปในอาคารต่าง ๆ แสงธรรมชาติจะส่องผ่านช่องเปิดหน้าต่างที่อยู่ในส่วนของกรอบด้านข้างเข้ามาภายในอาคาร ลักษณะของแหล่งกำเนิดแสงที่ส่องผ่านเข้ามาจะมีแหล่งกำเนิดต่าง ๆ เช่น แสงจากท้องฟ้า แสงจากพื้นดิน พื้นผิวภายนอกที่เป็นตัวสะท้อนแสงและการสะท้อนแสงภายในอาคาร ในสภาวะที่ท้องฟ้าปิด (Overcast Sky) แหล่งกำเนิดแสงที่มีผลต่อช่องเปิดหน้าต่างด้านข้าง คือ แสงจากท้องฟ้า ขณะที่ความสว่างจากพื้นดินหรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ จะมีผลน้อยมากต่อความสว่างภายในอาคาร แต่เมื่ออยู่ในสภาพท้องฟ้าโปร่ง (Clear Sky) ค่าสะท้อนแสงจากพื้นดินจะมีความสำคัญมาก ในอาคารทั่วไปที่มีการเปิดช่องแสงทางด้านข้างเพียงอย่างเดียวจะพบว่า จะมีแสงธรรมชาติเพียงพอในระยะ 2-3 เมตร จากหน้าต่างเท่านั้น แต่การเปิดช่องแสงทางด้านข้างเป็นการสร้างทัศนวิสัยและเปิดมุมมองที่ดีในการสัมผัสกับธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

รูปภาพที่ 2-24 แสดงการให้แสงสว่างจากด้านข้าง (Side Lighting)

(ที่มา: http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf)

รูปภาพที่ 2-25 แสดงรูปแบบช่องแสงด้านข้างในระดับต่าง ๆ

(ที่มา: http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf)

ลักษณะของช่องเปิดด้านข้าง สามารถจำแนกออกได้พอสังเขป ดังต่อไปนี้

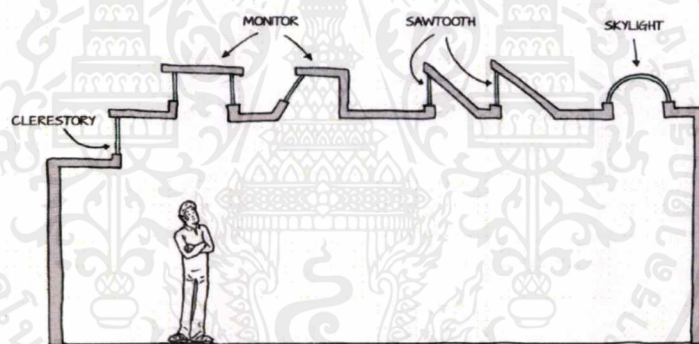
- A) หน้าต่างช่วงล่าง (Low Window)
- B) หน้าต่างช่วงกลาง (Middle Window)
- C) หน้าต่างช่วงบน (Height Window)

ข้อเสียของการจัดการให้แสงสว่างจากด้านข้างคือ การที่ควบคุมปริมาณแสงได้ยากเพราะแสงแผ่ออกมาไม่เท่ากัน พื้นหลังของวัตถุมีแสงไม่พอและเงาของคนดูมักทับบนวัตถุ นอกจากนี้ยังเสียพื้นที่ผนัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.5.1.2 การให้แสงจากด้านบน (Top Lighting)

การใช้ช่องแสงด้านบนจะทำให้สามารถนำแสงธรรมชาติมาใช้ภายในอาคารได้มากกว่าช่องแสงด้านข้าง เนื่องจากเป็นการให้แสงโดยตรงจากด้านบน การให้แสงจากด้านบนโดยมากจะเกิดในลักษณะอาคารที่มีขนาดของเส้นรอบรูปมาก ในขณะที่การให้แสงทางด้านข้างนั้นมีประสิทธิภาพที่ไม่เพียงพอหรือเอื้ออำนวยต่อการใช้งาน รูปแบบการให้แสงจากด้านบนโดยมากจะไม่คำนึงถึงทัศนวิสัยของผู้ใช้อาคาร แต่คำนึงถึงประสิทธิภาพในการส่องสว่างเป็นหลัก แต่ข้อควรคำนึงของการให้แสงทางด้านบน คือ ปริมาณความร้อนที่เกิดขึ้นพร้อมกับการให้แสงส่องสว่างโดยเฉพาะในส่วนของสภาพภูมิอากาศเขตร้อน หากไม่มีการศึกษาป้องกันที่ดีพอ

รูปภาพที่ 2-26 แสดงช่องแสงจากด้านบนในรูปแบบต่าง ๆ

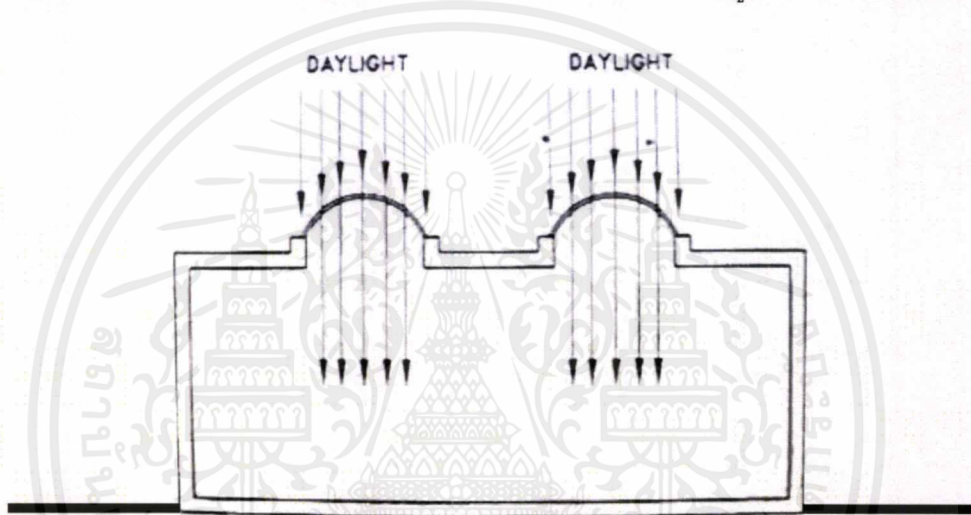
(ที่มา : <https://sustainabilityworkshop.autodesk.com/buildings/apertures-daylighting>)

รูปแบบการให้แสงส่องสว่างจากด้านบน มีดังนี้ :

- ก.) Horizontal Light / Sky Light / Light Wells
- ข.) Saw tooth Light
- ค.) Monitor Light

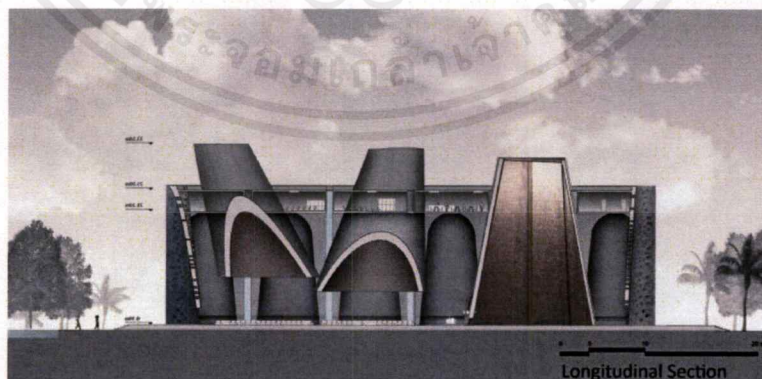
ก.) Horizontal Light / Sky Light / Light Wells

รูปแบบของ Horizontal Light เป็นการให้แสงสว่างในแนวนอนหรือแนวเอียง สามารถให้ปริมาณแสงที่คงที่สม่ำเสมอ รวมทั้งประสิทธิภาพของแสงมากกว่าการให้แสงโดยลักษณะอื่น ๆ แต่ข้อค้ำหนึ่งคือ ปริมาณความร้อนและความจ้าที่ผ่านเข้าสู่ภายในพร้อมแสงสว่าง และปริมาณแสงที่มีความจ้ามากเกินไป เนื่องจากเป็นการให้แสงโดยตรงผ่านช่องเปิดเข้ามาภายใน ซึ่งการให้แสงลักษณะนี้จะมีความเหมาะสมกับลักษณะสภาพภูมิอากาศในเขตหนาว

รูปภาพที่ 2-27 ลักษณะการให้แสงแบบ Horizontal Light หรือ Sky Light

(ที่มา: http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf)

รูปภาพที่ 2-28 ลักษณะการให้แสงแบบ Light Wells

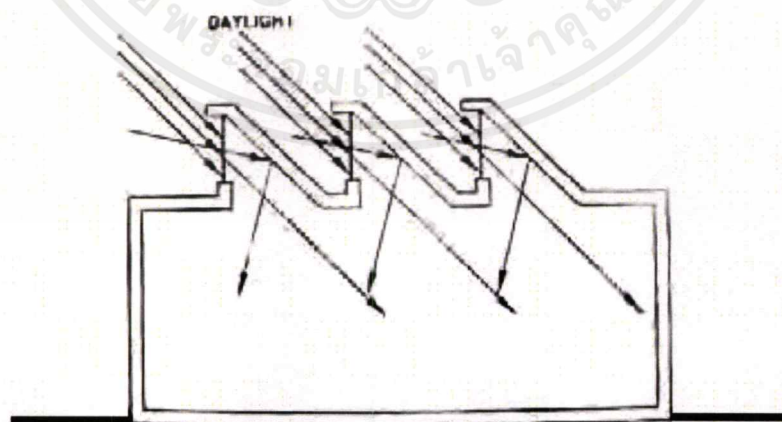
(ที่มา : <http://cargocollective.com/zeinabshirani/filter/Haiti/Cathedral-Port-au-Prince>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข.) Saw tooth Light

เป็นลักษณะการให้แสงจากช่องแสงเพียงด้านเดียว หรือในบางกรณีจะมีช่องแสงสองด้าน ลักษณะการให้แสงประเภทนี้สามารถหลีกเลี่ยงแสงแดดโดยตรง (Direct Sun) ได้ ส่วนใหญ่จะหันทิศทางของช่องเปิดไปทางทิศเหนือ จะไม่โดนแสงแดดโดยตรง ประสิทธิภาพในการส่องสว่างที่พอเหมาะนี้จึงอำนวยความสะดวกการใช้งานได้อย่างเต็มที่ แสงที่ได้รับจึงมีคุณภาพที่นุ่มนวล มีปริมาณการส่องสว่างที่พอเหมาะและมีปริมาณความร้อนปะปนมาน้อย

นอกจากนี้การมีลักษณะกระจกทางตั้งทำให้ไม่สะสมความสกปรก สามารถทำความสะอาดได้ง่าย ข้อคำนึงถึงการให้แสงในลักษณะนี้คือ การเอียงของกระจกในส่วนช่องเปิดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะมีความแตกต่างกันระหว่างประเทศในเขตนานและประเทศในเขตร้อน อันเป็นผลเนื่องมาจากมุมตกกระทบของดวงอาทิตย์ที่แตกต่างกัน ในประเทศหนาว ตำแหน่งและมุม Attitude ของดวงอาทิตย์จะค่อนข้างต่ำ ทำให้สามารถเอียงกระจกไปด้านหลังในลักษณะมุมที่น้อยกว่า 90 องศา จึงสามารถรับแสงได้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยที่ไม่ได้รับแสงแดดโดยตรง แต่ในประเทศร้อน ตำแหน่งและมุม Attitude ของดวงอาทิตย์ค่อนข้างสูง จึงจำเป็นต้องเอียงกระจกไปด้านหน้าในลักษณะมุมเอียงที่มากกว่า 90 องศา จึงจะไม่ได้รับแสงแดดโดยตรง

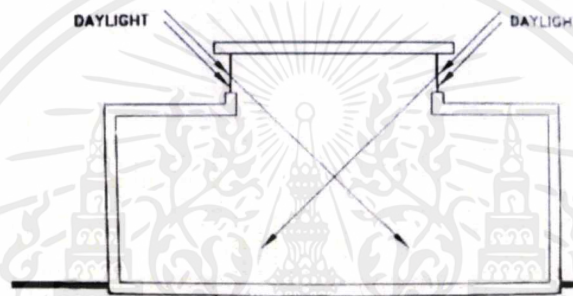

รูปภาพที่ 2-29 ลักษณะการให้แสงแบบ Sawtooth Light

(ที่มา: http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf)

ค.) Monitor Light

เป็นลักษณะการให้แสงแบบช่องแสงสองด้าน ทำให้มีลักษณะการส่องสว่างที่สม่ำเสมอ หากมีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของระยะห่างระหว่างช่องแสงกับความสูงของอาคาร ข้อควรคำนึงถึงการให้แสงในลักษณะนี้คือ ช่องเปิดในด้านทิศใต้ซึ่งมีการป้องกันจากแสงแดดโดยตรง จะทำให้ประสิทธิภาพของช่องแสงด้านนี้ลดลง

รูปภาพที่ 2-30 แสดงลักษณะการให้แสงแบบ Monitor Light

(ที่มา: http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf)

2.6.5.1.3

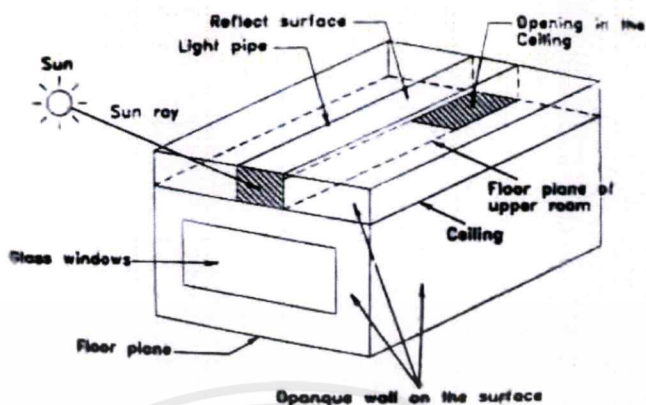
เทคนิคการใช้อุปกรณ์ในการนำแสงจากธรรมชาติมาใช้

การใช้อุปกรณ์ในการนำแสงธรรมชาติมาใช้ ปัจจุบันมีอยู่ 2 วิธีที่เป็นที่นิยม ดังนี้

ก.) การใช้ท่อนำแสง (Light Pipe)

เป็นการนำแสงธรรมชาติโดยอาศัยการสะท้อนแสงภายในท่อนำแสง ที่มีลักษณะของพื้นผิววัสดุที่สะท้อนได้ดี เช่น กระจก ปริซึม फिल्मสะท้อนแสง ทำให้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่องสว่างบริเวณที่อยู่ลึกเข้าไปจากช่องเปิด แต่ปริมาณความร้อนของรังสีดวงอาทิตย์โดยตรงจะมีจำนวนน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการให้แสงโดยตรงจากช่องแสงทางด้านบน เมื่อเปรียบเทียบกับความคุ้มทุนต่อการนำมาใช้งานแล้ว รูปแบบของระบบท่อนำแสงยังมีข้อดีอยู่กว่าระบบนำแสงชนิดอื่น ๆ เนื่องจากมีราคาแพงกว่าและปริมาณการส่องสว่างที่ได้ก็ยังมีประสิทธิภาพไม่มากนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 2-31 แสดงรูปแบบของ Light Pipe

(ที่มา: http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf)

ข.) การใช้หิ้งสะท้อนแสง (Light Shelves)

เป็นเทคนิควิธีชนิดหนึ่งที่สามารถนำแสงธรรมชาติที่อาศัยลักษณะการสะท้อนแสง จากพื้นผิววัสดุที่มี ลักษณะการยื่นเป็นอุปกรณ์บังแดดเข้ามาใช้กับอาคาร ทั้งภายในและภายนอกอาคาร โดยหิ้งสะท้อนแสง (Light Shelves) สามารถนำแสงเข้ามาภายในอาคารได้ลึกขึ้น และขณะเดียวกันก็ช่วยลดแสงขาดตาลงได้ในสภาพท้องฟ้าโปร่ง จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแสงธรรมชาติจากหิ้งสะท้อนแสง (Light Shelves) จากสภาพท้องฟ้าทั่วไปนั้นมี ปริมาณและคุณภาพดีกว่าแสงสว่างที่ส่องเข้ามาโดยรอบกรอบอาคาร หรือดีกว่าแสงสว่างที่ส่องผ่านช่องเปิด

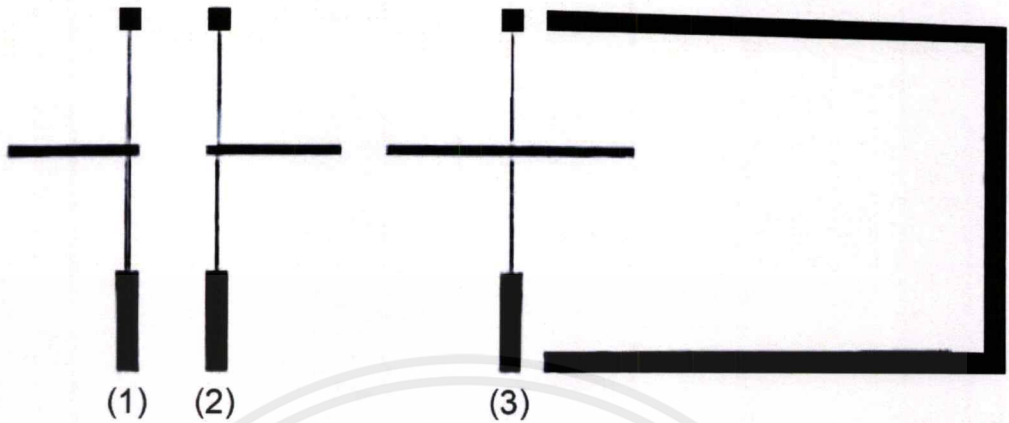
รูปแบบทั่วไปของ Light Shelves แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบหลัก ดังนี้¹⁶

- (1) หิ้งสะท้อนแสงภายนอกอาคาร (Exterior Light Shelves)
- (2) หิ้งสะท้อนแสงภายในอาคาร (Interior Light Shelves)
- (3) หิ้งสะท้อนแสงแบบผสม (Combined Light Shelves)

¹⁶ เสาวณิต ทองมี. "การใช้แสงธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแสงสว่าง ภายในอาคารห้องสมุด: กรณีศึกษาอาคารห้องสมุดประชาชน เฉลิมราชกุมารี." [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:

http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf (วันที่

สืบค้นข้อมูล : 21 สิงหาคม 2560)

รูปภาพที่ 2-32 แสดงรูปแบบของ Light Shelves

(ที่มา: http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Saowanit_Thongmee/fulltext.pdf)

โดยที่รูปแบบที่กล่าวมานั้นแต่ละแบบจะมีความเหมาะสมในแต่ละภูมิประเทศแตกต่างกันไป โดยที่ Light Shelf ภายในอาคารและ Light Shelf แบบผสมจะเหมาะสมในภูมิภาคอากาศเขตร้อน (Egan 2002 : 120) เนื่องจากเมื่อแสงตรงส่องมากระทบ หรือส่องผ่านกระจกแล้วกระทบตัว Light Shelf จะเกิดการนำความร้อน การสะสมและแผ่รังสีความร้อนและปรากฏการณ์รังสีความร้อนคลื่นยาว ที่ก่อให้เกิดสภาวะเรือนกระจก (Greenhouse Effect) ในอาคารได้

2.6.5.2 การให้แสงสว่างประดิษฐ์ (Artificial Light)

การออกแบบการให้แสงสว่างประดิษฐ์ในอาคารประเภทพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์นั้น ควรคำนึงถึงการรักษาความสมดุลระหว่างคุณภาพของแสงกับสภาพแวดล้อม และปริมาณพลังงานที่ถูกใช้ไประหว่างการจัดแสดง ประโยชน์ของแสงที่เกิดขึ้นจากการจัดแสดงนั้นส่งเสริมให้ผู้เข้าชมรับรู้ถึงการมองเห็น ช่วยทำให้นิทรรศการเกิดความน่าสนใจ รักษาผลงานศิลปะ และต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมไปด้วยในขณะเดียวกัน โดยทั้งนี้การจะติดตั้งประเภทของแสงสว่างประดิษฐ์ให้ถูกต้องและเหมาะสมได้นั้น จำต้องรู้ถึงความเหมาะสม ข้อมูล ประเภท และวัตถุที่จะนำมาจัดแสดง เพื่อเป็นการเอื้อต่อความสวยงามของผลงานและการรับรู้ของผู้เข้าชม โดยแบ่งหลักการการเลือกใช้แสงสว่างประดิษฐ์ออกเป็นดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.5.2.1 ประเภทของหลอดไฟ

2.6.5.2.2 ระบบการให้แสงสว่างประดิษฐ์

2.6.5.2.3 ตำแหน่งและระยะที่เหมาะสมในการติดตั้ง

2.6.5.2.1 ประเภทของหลอดไฟ

ประเภทของหลอดไฟที่เลือกควรให้สภาพแสงจริงและใกล้เคียงกับแสงธรรมชาติที่สุด เพื่อความสบายตาต่อการอ่านและชื่นชมศิลปวัตถุ แสงสว่างประดิษฐ์ที่นิยมใช้กับการจัดนิทรรศการคือ หลอดไฟ LED ประเภทแสงธรรมชาติ (Natural Light LED) เนื่องจากใช้พลังงานน้อย ประหยัดค่าใช้จ่าย ถูกพิจารณาแล้วว่าเหมาะกับการจัดแสดง (Display) และรักษาศิลปวัตถุให้อยู่คงสภาพ (Conservation) เพราะเป็นหลอดที่ไม่ก่อรังสี UV แสง IR และไม่มีความร้อนเกิดขึ้นที่หลอดไฟ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสร้างความเสียหายแก่งานศิลปะได้ ทนทาน มีอายุการใช้งานที่ยาวกว่าหลอดไส้และหลอดฟลูออเรสเซนต์ ทำให้ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนหลอดไฟบ่อย ๆ และช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

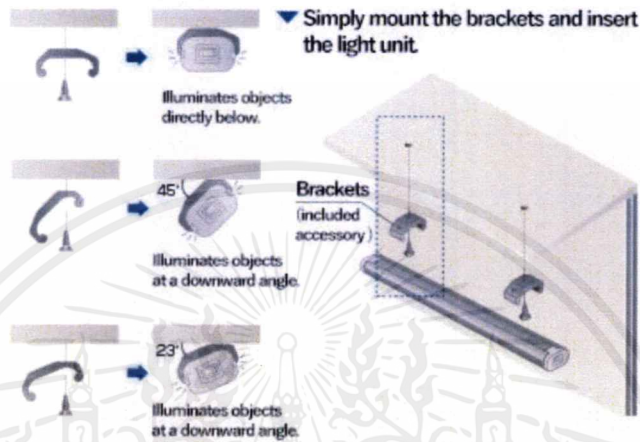
- 1.) ประเภท Thin-Type Line Light ให้ค่าแสงที่แท้จริงของศิลปวัตถุ การส่องสว่างจากหลอดประเภทนี้ไม่ทำให้ชิ้นงานมีลักษณะแปลกประหลาดหรือสร้างความเสียหายทางกายภาพแต่อย่างใด

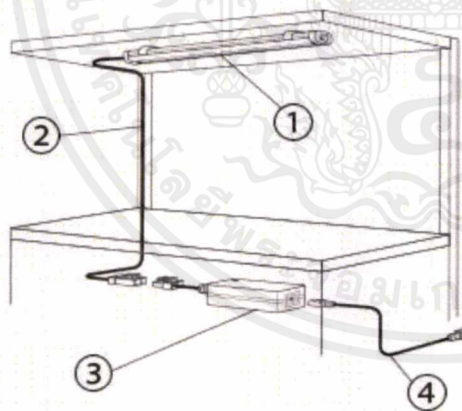
รูปภาพที่ 2-33 แสดง Natural Light LED ชนิด Thin-Type Line Light
(ที่มา: <https://www.ccs-grp.com/museum/product/product02.html>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยมใช้ติดตามเพดาน ฝ้า หรือในกรณีตู้จัดแสดง (Display) เพื่อให้ปริมาณแสงส่องกระจายมายังศิลปวัตถุ

รูปภาพที่ 2-34 แสดงรายละเอียดและการติดตั้ง Natural Light LED ชนิด Thin-Type Line Light (ที่มา: <https://www.ccs-grp.com/museum/product/product02.html>)

1. LED Thin-Type Line Light
2. Control Unit Connection Cable
3. AC Adapter
4. AC Cord

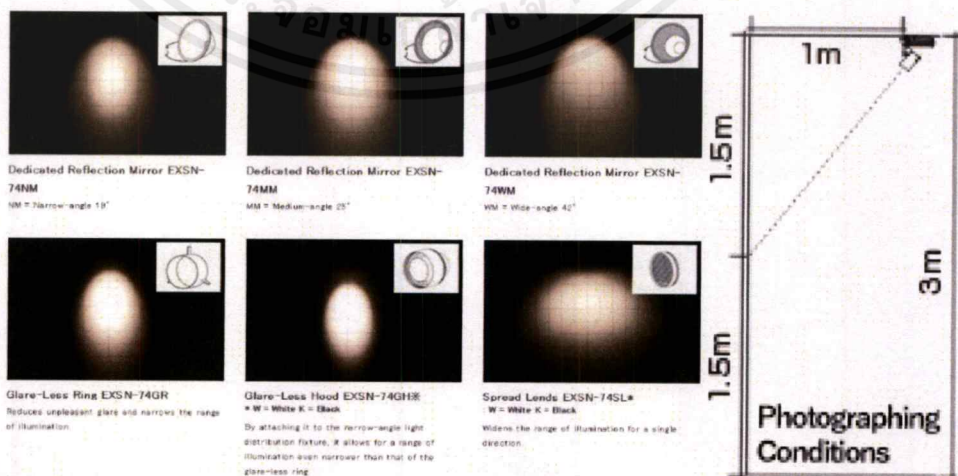
รูปภาพที่ 2-35 แสดงตัวอย่างพื้นที่การติดตั้ง Natural Light LED ชนิด Thin-Type Line Light (ที่มา: <https://www.ccs-grp.com/museum/product/product02.html>)

- 2.) ประเภท Museum Cob Spot Light นอกจากจะให้ค่าสีที่แม่นยำแล้วยังสามารถลดความยาวคลื่นแสงที่มีผลต่อการมองเห็นและอาจสร้างความเสียหายทางกายภาพต่อชิ้นงานได้ สามารถติดตั้งได้กับทั้งพื้นที่ display และ ตู้จัดเก็บ

รูปภาพที่ 2-36 แสดง Natural Light LED ชนิด Spot Light
(ที่มา: <https://www.ccs-grp.com/museum/product/product02.html>)

รองรับให้สามารถปรับเลือกรูปแบบต่าง ๆ ของค่าการกระจายแสงที่เหมาะสมกับประเภทของศิลปวัตถุได้ โดยการเปลี่ยนกระจกสะท้อนแสง (Reflection mirror)

รูปภาพที่ 2-37 แสดง Natural Light LED ชนิด Spot Light

(ที่มา: <https://www.ccs-grp.com/museum/product/product02.html>)

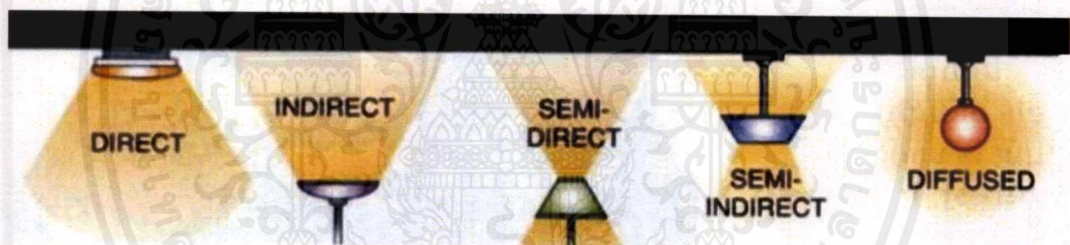
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.5.2.2 ระบบการให้แสงสว่างประดิษฐ์

ข้อดีของระบบการให้แสงสว่างประดิษฐ์คือสามารถนำมาใช้ในมุมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก จึงเป็นที่นิยม ซึ่งตามปกตินิยมติดตั้งเพดานให้ปริมาณแสงกระจายมายังส่วนจัดแสดง

ระบบการให้แสงสว่างประดิษฐ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภทหลักๆ ดังนี้¹⁷

- ก.) ดวงไฟส่องทางตรง (Direct Lighting)
- ข.) ดวงไฟทางอ้อม (Indirect Lighting)
- ค.) ดวงไฟส่องตรงมากกว่าทางอ้อม (Semi - Direct Lighting)
- ง.) ดวงไฟส่องทางอ้อมมากกว่าทางตรง (Semi - In direct Lighting)
- จ.) ดวงไฟชนิดส่องรอบตัว (Diffused Lighting)

รูปภาพที่ 2-38 แสดง Methods of light dispersement

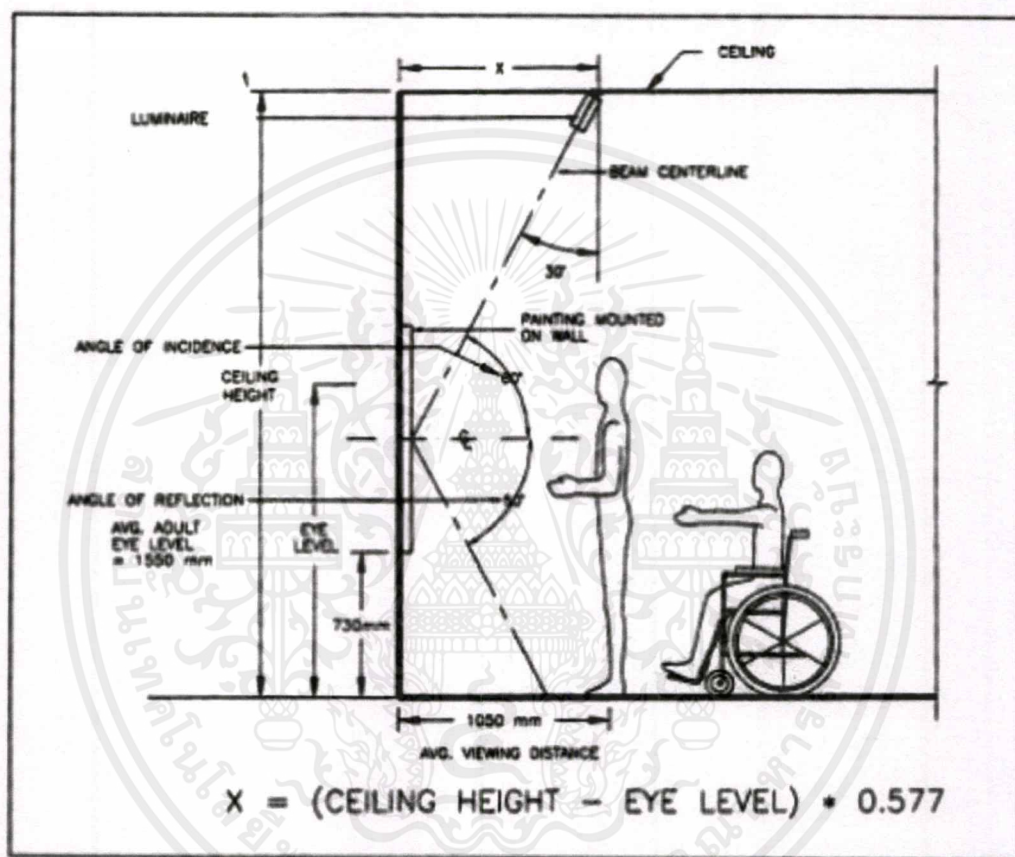
(ที่มา: <http://inar121.cankaya.edu.tr/course.php?page=Lecture%20Notes>)

2.6.5.2.3 ตำแหน่งและระยะที่เหมาะสมในการติดตั้ง

ตำแหน่งระยะของการติดตั้งแสงสว่างประดิษฐ์มีผลเป็นอย่างมากในพื้นที่จัดนิทรรศการ ในด้านการมองเห็น การสื่อสาร และการสื่ออารมณ์บรรยากาศโดยรอบ ผู้ออกแบบจึงควรคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ เช่น หากระยะความสูงของห้องมีมากเกินไป ก็ไม่ควรใช้เพดานแบบหลุมซ่อนไฟ เนื่องจากการกระจายตัวของแสงจะลงมาไม่เพียงพอกับพื้นที่ นอกเหนือจากนี้แล้ว การออกแบบการให้แสงสว่างประดิษฐ์ควรคำนึงถึงปัจจัยที่สามารถส่งผลกระทบต่อการจัดนิทรรศการ-

¹⁷ Barira Khan. "Track Lighting." [Online], Available: <https://www.slideshare.net/BariraKhan1/lighting-150212045707conversiongate02> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 กันยายน 2560)

ได้ เช่น ดัชนีการแสดงผลสี อุณหภูมิของสี พื้นผิวสัมผัส รูปทรง มุมมององศา ชั้นของแสง และการดูแลรักษาถึงที่เกี่ยวข้อง โดยผลลัพธ์ที่ออกมาจะถูกกำหนดจากการวางตำแหน่งของดวงไฟ ระยะห่าง ความสูงของห้อง องศาส่องสว่าง เป็นต้น¹⁸

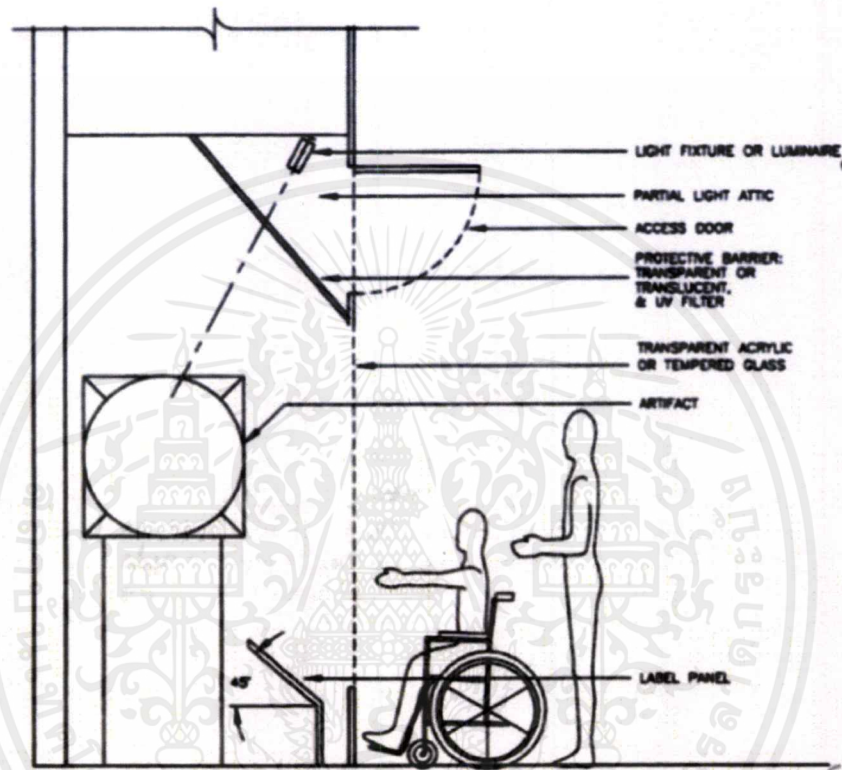
รูปภาพที่ 2-39 ระดับและองศาการให้แสงสว่างประดิษฐ์

(ที่มา: <https://www.slideshare.net/shwetadayal1/lighting-in-museum-elements-and-design-consideration-61338755>)

¹⁸ Barira Khan. "Track Lighting." [Online], Available: <https://www.slideshare.net/BariraKhan1/lighting-150212045707conversiongate02> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 กันยายน 2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

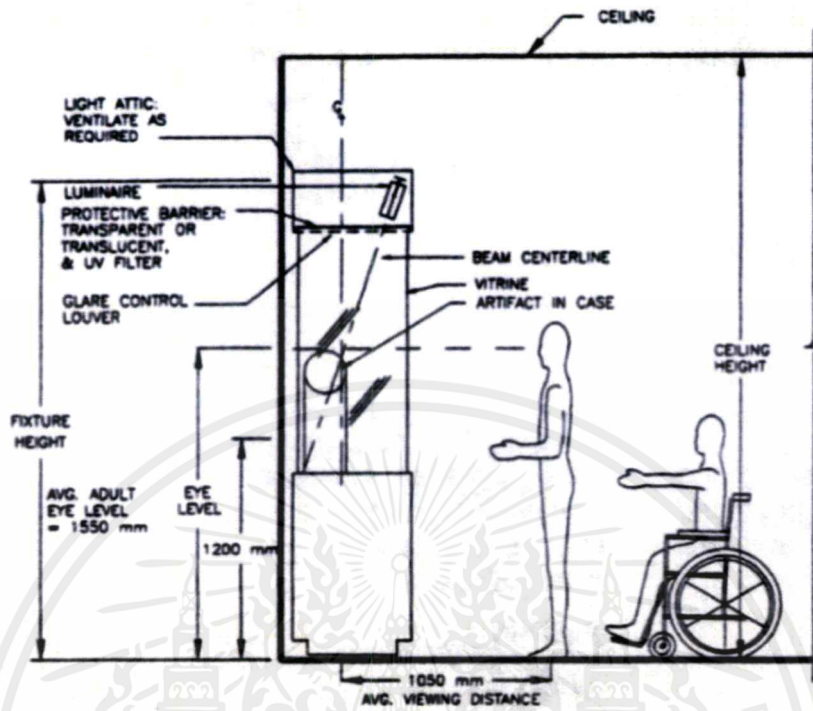
ทั้งนี้ อุปกรณ์หลอดไฟควรคำนึงถึงช่องเปิดกรณีทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนหลอดโดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับผลงานหรือต้องทำการเคลื่อนย้าย (ดังภาพที่ 2-40)

รูปภาพที่ 2-40 ระดับและองศาการให้แสงสว่างประดิษฐ์ (ต่อ)

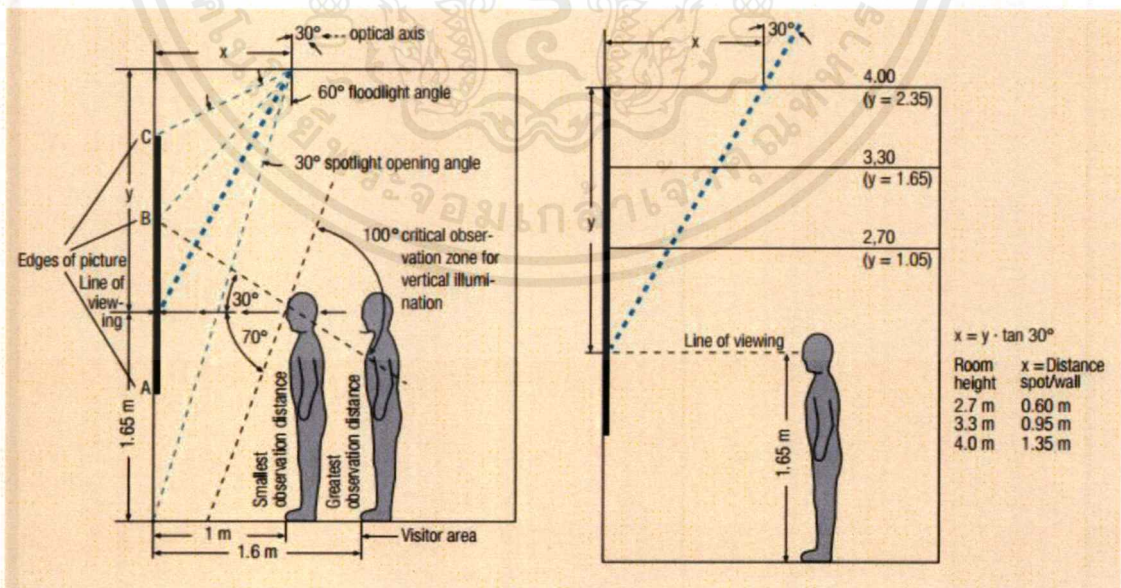
(ที่มา: <https://www.slideshare.net/shwetadayal1/lighting-in-museum-elements-and-design-consideration-61338755>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 2-41 ระดับและองศาการให้แสงสว่างประดิษฐ์ (ต่อ)

(ที่มา: <https://www.slideshare.net/shwetadayal1/lighting-in-museum-elements-and-design-consideration-61338755>)

รูปภาพที่ 2-42 หลักการคำนวณตำแหน่งที่เหมาะสมของโคมไฟสำหรับภาพแสดงบนผนังห้อง ที่ความสูงต่าง ๆ

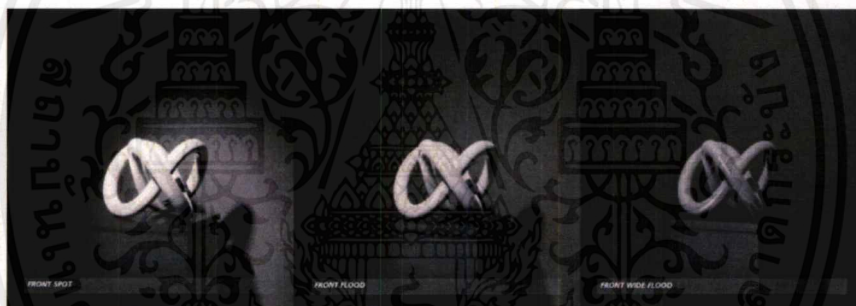
(ที่มา: https://www.licht.de/fileadmin/Publications/licht-wissen/0703_lw18_E_light_museums_galleries_web.pdf)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งติดตั้งต้องสอดคล้องกับองศาของแสงไฟ (Beam angles) เนื่องจากมีผลอย่างมากในการให้แสงประดิษฐ์ในพื้นที่นิทรรศการ ช่วยส่งเสริมแก่การปรับทิศทางและขนาดของแสงได้สะดวกขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเน้นวัตถุขนาดเล็กบนแท่นแสดง หรือ การส่องสว่างบนประติมากรรม (sculpture or installation) ที่มีขนาดใหญ่ จุดส่องสว่างที่องศาแคบจะมีกำลังส่งปริมาณความเข้มของแสงได้สูงกว่าในระยะห่างที่ไกล โดยอยู่ที่ 10°

Spotlights ในระยะองศา 10° - 20° เหมาะสำหรับการเน้นแสงให้แก่วัตถุ 3 มิติ

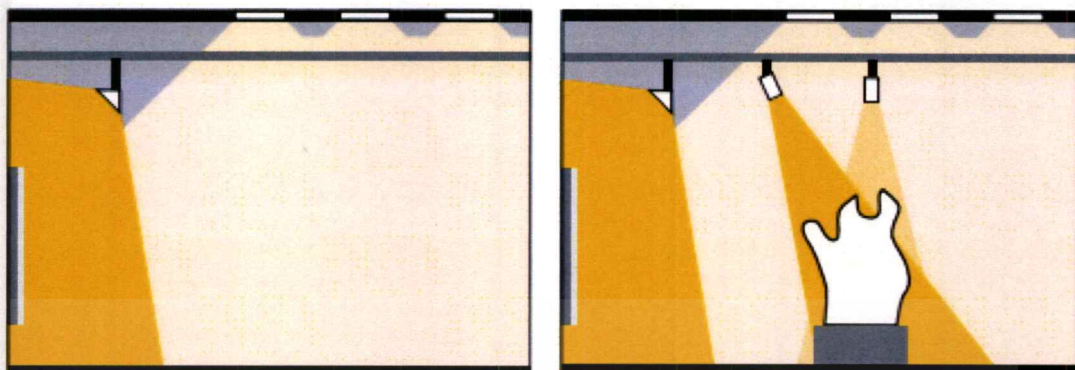
Flood lights¹⁹ ในระยะองศา 25° - 35° และ Wide floods ในระยะองศา $>45^\circ$ เหมาะสำหรับการส่องสว่างให้แก่วัตถุที่มีปริมาณพื้นผิวกว้าง หรือ ขนาดใหญ่

รูปภาพที่ 2-43 แสดงผลของแสงที่กระทบกับวัตถุในรูปแบบ Front Spot (ซ้าย) Front Flood (กลาง) และ Front wide flood (ขวา)

(ที่มา: <https://www.slideshare.net/BariraKhan1/lighting-150212045707conversiongate02>)

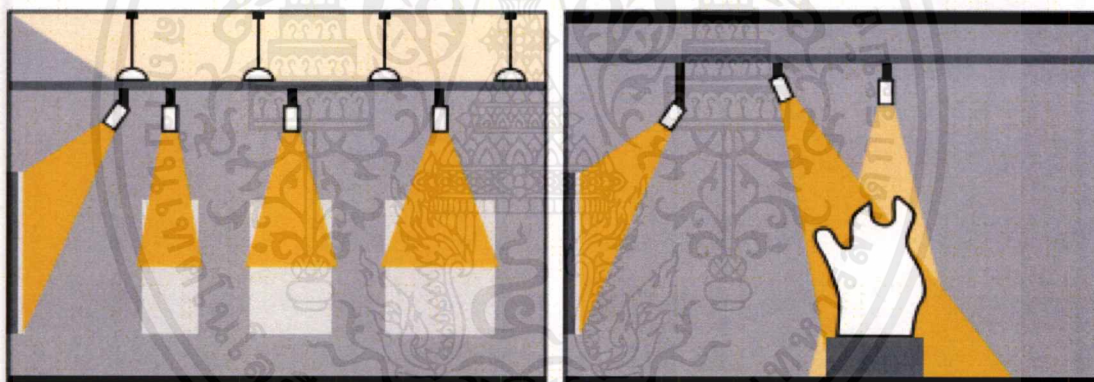
¹⁹ Feilo Sylvania. "Lighting for Museum and Galleries". [Online], Available: <http://www.feilosylvania.com/documents/documents/Museums%20and%20Galleries%20-%20Brochure%20-%20English.PDF> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 27 กันยายน 2560)

รูปภาพที่2-44 Directional Lighting สำหรับผนัง, Diffuse Lighting สำหรับแสงสว่างห้อง (ซ้าย)

Supplementary directional lighting สำหรับสองศิลปวัตถุ (ขวา)²⁰

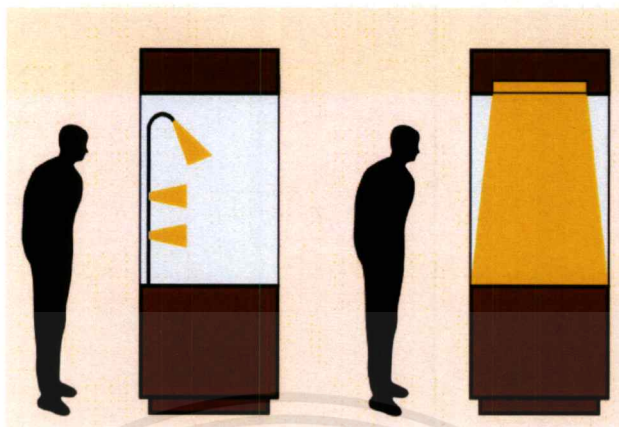
(ที่มา: https://www.licht.de/fileadmin/Publications/licht-wissen/0703_lw18_E_light_museums_galleries_web.pdf)

รูปภาพที่2-45 การให้แสงกับจิตรกรรม หรือ ศิลปะบนผนัง (ซ้าย) แสงส่องทิศทางเดียว (ขวา)

(ที่มา: https://www.licht.de/fileadmin/Publications/licht-wissen/0703_lw18_E_light_museums_galleries_web.pdf)

²⁰ Fördergemeinschaft Gutes Licht. "Good Lighting for Museums, Galleries and Exhibitions," [Online], Available: https://www.licht.de/fileadmin/Publications/licht-wissen/0703_lw18_E_light_museums_galleries_web.pdf

รูปภาพที่2-46 ดวงไฟสองทางตรง (ซ้าย) สำหรับเน้นวัตถุจัดแสดง และ แสงส่องแบบระนาบ (ขวา) เพื่อให้
ความสว่างที่สม่ำเสมอ

(ที่มา : https://www.licht.de/fileadmin/Publications/licht-wissen/0703_lw18_E_light_museums_galleries_web.pdf)

บทที่ 3

การศึกษาอาคารตัวอย่าง

การศึกษาอาคารตัวอย่างทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอาคารที่มีการใช้สอยใกล้เคียงกับโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช โดยทำการศึกษาข้อมูลพื้นที่ใช้สอยการออกแบบอาคาร รูปลักษณะ แนวความคิด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการนำไปออกแบบและปรับใช้กับอาคารให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ การใช้สอยอาคาร และผู้เข้าใช้โครงการมากยิ่งขึ้น

3.1 อาคารตัวอย่างภายในประเทศ

3.1.1 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (Bangkok Art and Culture Centre)

สถาปนิก: บริษัท Robert G. Boughey & Associates (RGB Architects)

ที่ตั้ง: แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ขนาดพื้นที่ใช้สอย: 25,000 ตร.ม.

สร้างเสร็จและเปิดตัวโครงการ: 19 สิงหาคม 2552

รูปภาพที่3-1 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

(ที่มา : หนังสือรายงานประจำปี หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป

โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญของเมือง จัดแสดงผลงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม แก่ นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายและระดมทรัพยากรในการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการเกิดขึ้นของโครงการช่วยส่งเสริม สร้างโอกาส ประสานการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการหอศิลป์ สู่ระดับมาตรฐานสากล อีกทั้งเป็นเวทีการนำเสนอและบริหารจัดการ การแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมระหว่างประเทศ โดยอยู่ภายใต้การขับเคลื่อนของคณะกรรมการมูลนิธิหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ตัวโครงการมีแนวคิดหลัก 4 ประการที่นำมาใช้ในการพัฒนาการออกแบบคือ 1. มีความยืดหยุ่นสูงในการใช้สอยและเอื้อต่อการปรับเปลี่ยนเพื่อให้การจัดแสดงศิลปะเป็นไปอย่างอิสระภายในพื้นที่หลากหลาย 2. เป็นอาคารที่มีคุณลักษณะเหมาะสมและอิงรูปลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย สะท้อนความเคลื่อนไหวของศิลปะไทยร่วมสมัย 3. อาคารถูกออกแบบให้พื้นที่ (Space) ภายในสูงเพื่อเหมาะกับการแสดงงานศิลปะ และ 4. ใช้ประโยชน์จากแสงธรรมชาติให้มากที่สุด โดยรูปลักษณ์ของอาคารมีการนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทยบางส่วนมาประยุกต์และท่วงท่าทำรามาเป็นส่วนประกอบของหลังคาและแผงกันแดด¹

รูปภาพที่3-2 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

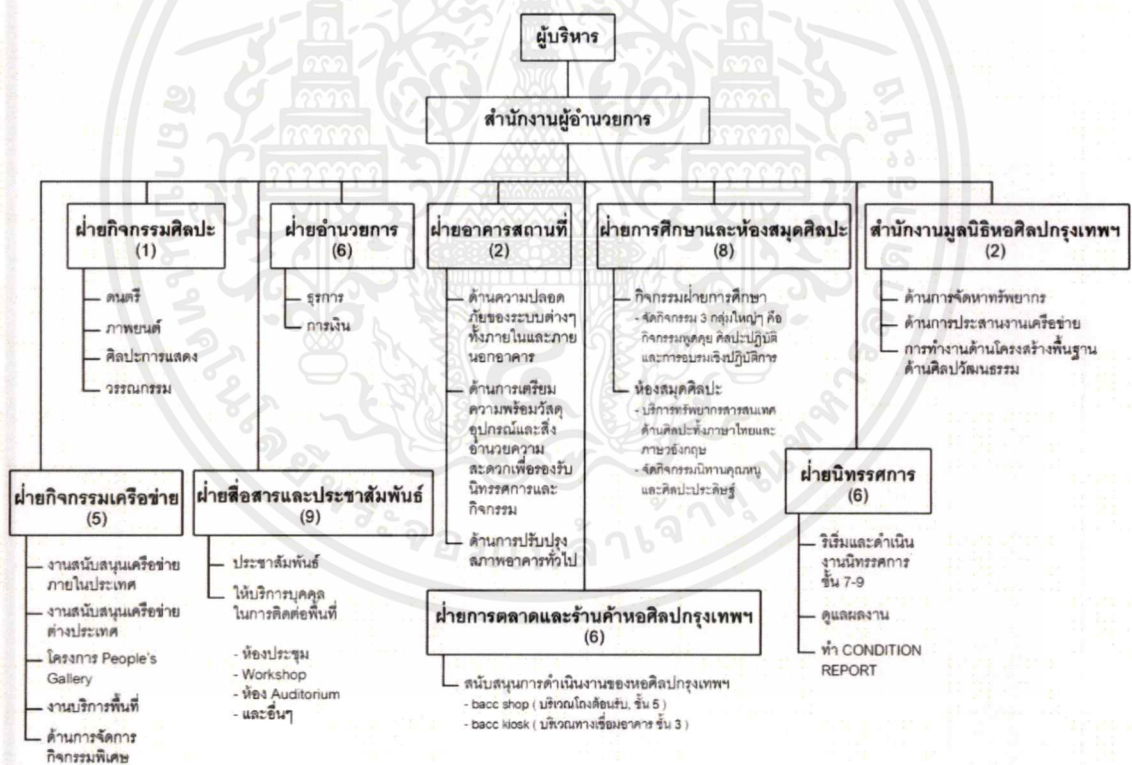
¹ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร “แนวคิดในการออกแบบ”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.bacc.or.th/content/architecture.html> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 7 ตุลาคม 2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างการบริหารงาน

การดำเนินงานของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (หอศิลป์กรุงเทพฯ) เป็นไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่วางไว้ภายใต้การกำกับดูแลของกรุงเทพมหานคร โดยการขับเคลื่อนของคณะกรรมการมูลนิธิหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็นบทบาทในด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญของเมือง พื้นที่ทางเลือกในการพักผ่อนหย่อนใจ การสนับสนุนให้เกิดภูมิปัญญาและกระบวนการสร้างสรรค์ใหม่ๆ ตลอดจนการส่งเสริมและเผยแพร่ความหลากหลายของงานศิลปวัฒนธรรมและกระบวนการทางสังคมร่วมสมัย โดยอยู่ภายใต้การดูแลของบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

แผนผังที่ 3.1 แสดงผังโครงสร้างองค์กร : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

(ที่มา : ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เดือนตุลาคม พ.ศ.

2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ใช้งานของโครงการ

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักด้วยกัน คือ ส่วนนิทรรศการ อยู่ชั้น 7, 8, 9 เป็นพื้นที่ของห้องนิทรรศการหมุนเวียน ที่มักใช้จัดแสดงงานนิทรรศการขนาดใหญ่ ซึ่งหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครเป็นผู้ริเริ่มขึ้นเองเป็นส่วนใหญ่ หรือ bacc exhibition โดยจะมี 3 นิทรรศการประจำแต่ละชั้น จำนวนนิทรรศการที่เกิดขึ้นจะมีระหว่าง 9-12 นิทรรศการต่อปี และ ส่วนตั้งแต่ชั้น 5 ลงไป จะเป็นพื้นที่นิทรรศการย่อย กิจกรรมศิลปะ ร้านค้า เปิดให้บุคคลภายนอกเข้ามาเช่าหรือใช้พื้นที่ โดยจะต้องเป็นเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมเท่านั้น และห้องสมุดที่ชั้น L โดยองค์ประกอบทั้งหมดมีรายละเอียดสัมพันธ์กับแต่ละชั้น ดังนี้

ชั้น B1 – บริเวณจอดรถชั้นใต้ดิน (จุได้ 56 คัน)

ชั้น B2 – บริเวณจอดรถชั้นใต้ดิน (จุได้ 62 คัน)

ชั้น L – ห้องสมุดศิลปะ และโถงด้านหน้า

ชั้น 1 – บริเวณร้านค้า พื้นที่รองรับการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยสำหรับศิลปินหน้าใหม่ หรือผู้ประสงค์จัดแสดงผลงานศิลปะ (People's Gallery) ห้องอเนกประสงค์ (300 ที่นั่ง) และโถงอเนกประสงค์

ชั้น 2 – People's gallery ร้านค้า ส่วนเก็บรักษาผลงานศิลปะ (200 ตร.ม.) และองค์การศิลปวัฒนธรรม

ชั้น 3 – ร้านค้า และทางออกไปยัง Skywalk สู่สถานีรถไฟฟ้าบีทีเอส สถานีสนามกีฬาแห่งชาติ

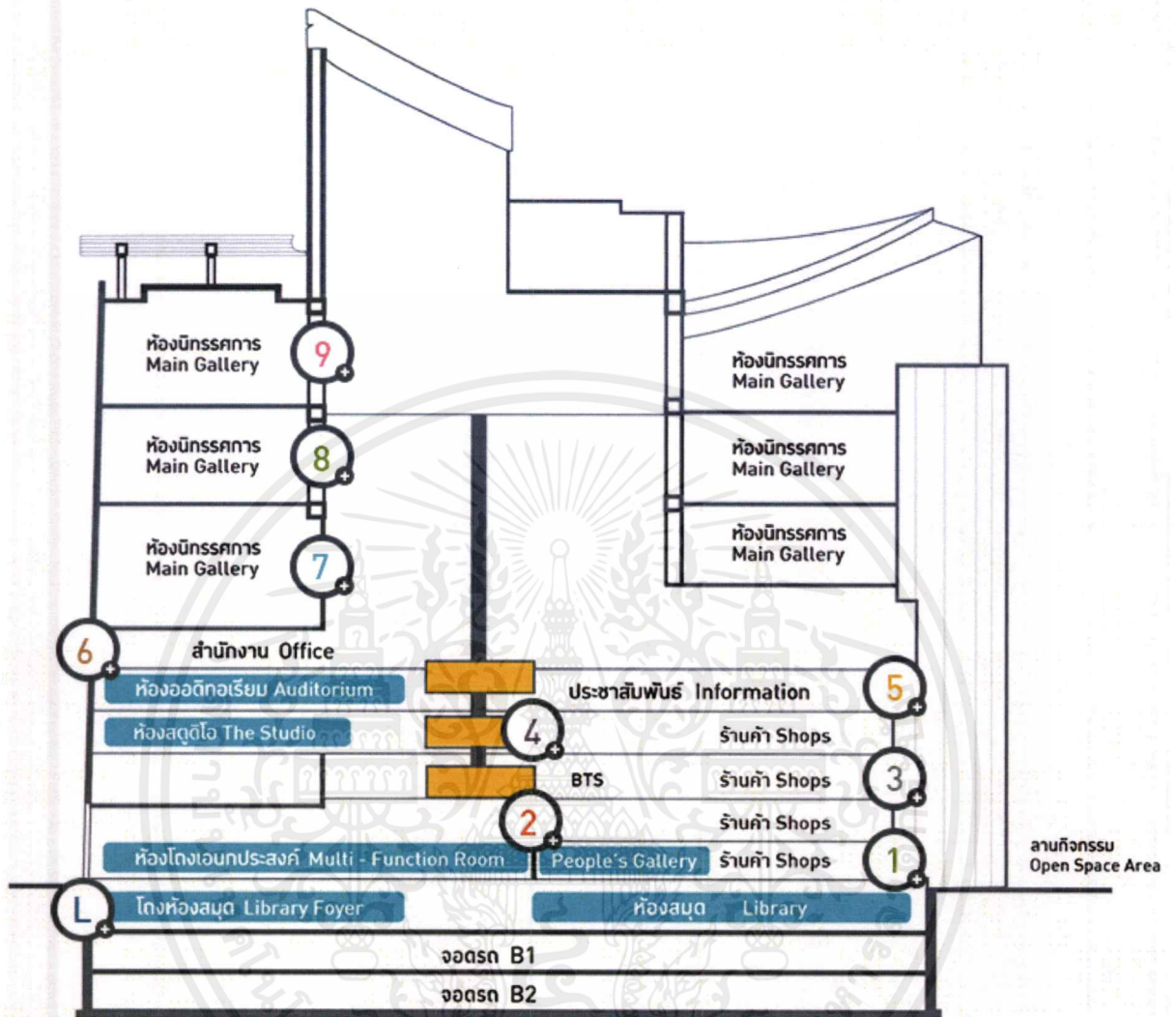
ชั้น 4 – ห้องสตูดิโอ (ขนาด 350 ตร.ม.) ห้องประชุม และร้านค้า

ชั้น 5 – ห้องอดิทธอเรียม (ขนาด 220 ที่นั่ง) ห้องประชุม และ เคา์นเตอร์ประชาสัมพันธ์

ชั้น 6 – สำนักงานหลัก

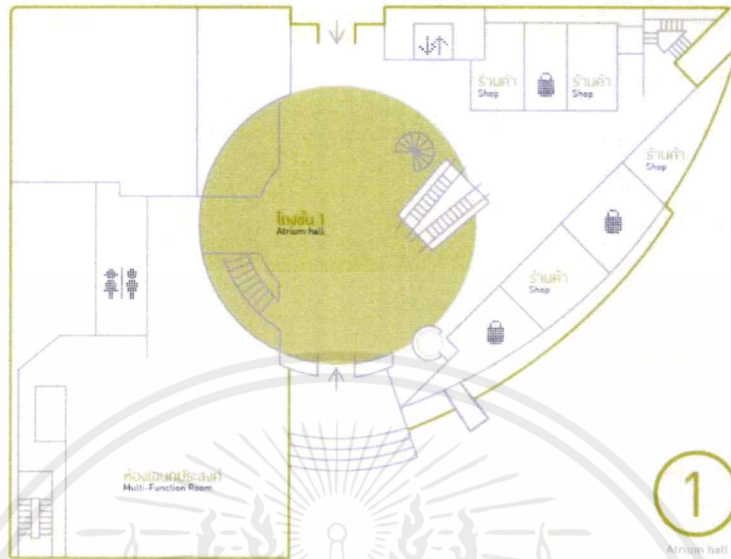
ชั้น 7-9 – ห้องนิทรรศการ (3,500 ตร.ม.) และ โถงแสดงงาน (1,000 ตร.ม.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

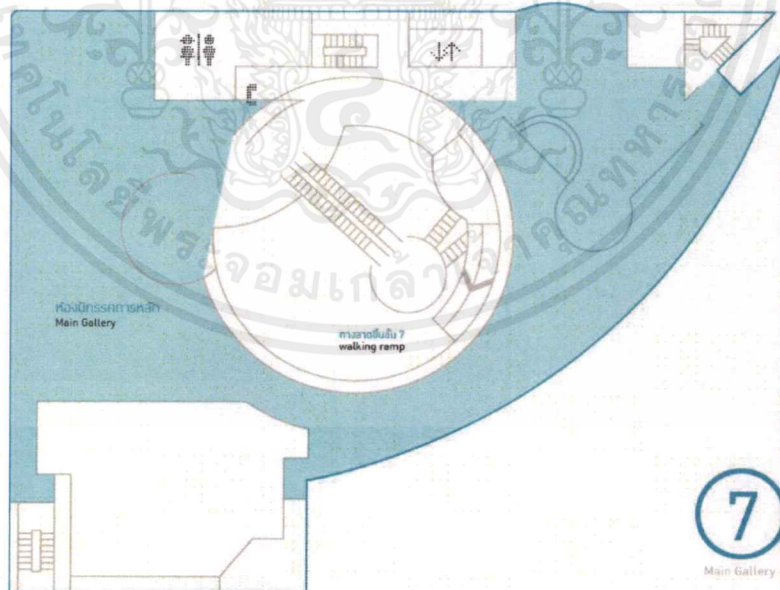

รูปภาพที่ 3-3 แสดงรูปตัดของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
(ที่มา : <http://www.bacc.or.th/content/building-plan.html>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 3-4 แสดงผังอาคารชั้น 1 ของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร บริเวณโถงชั้น 1
(ที่มา : <http://www.bacc.or.th/content/main-gallery.html>)

รูปภาพที่ 3-5 แสดงผังอาคารชั้น 7 ของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร บริเวณห้องนิทรรศการ
(ที่มา : <http://www.bacc.or.th/content/main-gallery.html>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างและระบบ

โครงสร้างของอาคาร เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยโครงการมีแนวคิดที่จะใช้วัสดุภายในประเทศให้ได้มากที่สุด เพื่อถ่ายทอดการดูแลรักษา ง่าย และออกแบบให้ดูคงสภาพที่ดีตลอดเวลา อาคารถูกออกแบบตามหลักมาตรฐานสากล จึงจะไม่มีภาระผ่อนปรนในเรื่องความปลอดภัยของประชาชน เจ้าหน้าที่ และผลงานศิลปะ มีการใช้กระจกป้องกันแสงยูวี มีมาตรฐานความปลอดภัยด้านกรณีที่เกิดเพลิงไหม้ ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง และมีที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หรือบริษัทผู้จำหน่ายให้คำปรึกษาเรื่องแสงสว่างที่ทันสมัยที่สุดในขณะนี้

อาคารหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครแห่งนี้ได้ถูกออกแบบให้ประหยัดพลังงาน ด้วยการวางแผนตั้งแต่การออกแบบตัวสถาปัตยกรรม โดยยึดตำแหน่งหน้าต่างหรือช่องเปิดแคบๆ เพื่อเป็นส่วนควบคุมแสงธรรมชาติไม่ให้เข้าสู่อาคารมากเกินไปจากทางด้านทิศตะวันตก โดยเฉพาะในช่วงเดือนเมษายนที่จะมีความเข้มข้นของแสงแดดเป็นพิเศษ ส่งผลเสียต่อผลงาน ความร้อน และทัศนวิสัยของผู้เข้าชม โดยโครงการได้มีการแก้ไขการควบคุมสภาพแวดล้อมจากแสงด้วยการชิงผ้าใบได้ช่องแสง ป้องกันรังสียูวีที่มากกระทบเข้าสู่อาคาร

รูปภาพที่3-6 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
(ที่มา : จากกรรลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบไฟฟ้าของโครงการมีสถานีไฟฟ้าย่อย จากการไฟฟ้านครหลวงคลองเตย (RMU) และหม้อแปลงไฟฟ้าขนาดติดตั้งรวม 2,000 KVA มีห้องควบคุมระบบ CCTV ระบบกระจายเสียงและโสตทัศนูปกรณ์ที่ครบถ้วน ส่วนระบบไฟฟ้าแสงสว่างของโครงการควบคุมโดย To wire Remote

ระบบปรับอากาศของโครงการใช้ระบบ Water Chiller มีทั้งหมด 3 ชุด (ขนาดรวม 1,200 TONS) ขนาด 500 TONS 2 ชุด และขนาด 200 TONS 1 ชุด ติดตั้งที่ห้องระบบ และมี Cooling Tower ด้วยกันทั้งหมด 3 ชุด เป็นการระบายความร้อนด้วยน้ำ อัตราการไหลเวียน (Flow Rate) 1,500 GPM 2 ชุด และ 500 GPM 1 ชุด นอกเหนือจากระบบ Central Air แล้วยังมีระบบ AHU 24 ชุด FCU 48 ชุด ระบบพัดลมระบายอากาศ ระบบอัดอากาศในช่องบันไดหนีไฟ และระบบเติมอากาศ²

รูปภาพที่3-7 แสดงตำแหน่ง Cooling Tower ของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครชั้นดาดฟ้า (ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

² ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เดือนตุลาคม พ.ศ.2560 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโครงการ

ถึงกระนั้นแล้วปัญหาที่เกิดจากตัวสถาปัตยกรรมเองก็ยังคงมีอยู่เป็นบางจุด โดยเฉพาะในเรื่องระดับฝ้าเพดานที่มีความสูงมาก ทำให้การติดตั้งไฟส่องสว่างไม่สามารถส่องได้ทั่วถึง ส่งผลให้ผู้เข้าใช้งานมองเห็นผลงาน บ้าย หรือ บทความไม่ได้ไม่ชัดเจน เกิดการเดินเข้าใกล้ผลงานจนมากเกินไปอาจเกิดความเสียหายได้ การติดตั้งกล้อง CCTV บนเพดานที่สูงจนเกินไปทำให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสังเกตรายละเอียด หรือความผิดปกติได้ไม่ชัดเจน และ ในวันที่ฝนตกหรือฟ้าปิด ประสิทธิภาพในการนำแสงธรรมชาติเข้ามาในอาคารของโครงการจะด้อยลง บวกกับการจัดนิทรรศการเป็นประเภทหมุนเวียนทำให้ต้องมีการจัดและติดตั้ง Lighting อยู่เป็นระยะ ๆ

พื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการถือว่ามีขนาดใหญ่ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังไม่เป็นที่เพียงพอสำหรับปริมาณคนประเภทมาเป็นหมู่คณะ เช่น ประเภทกลุ่มนักเรียนจากสถาบัน ซึ่งโครงการไม่สามารถรับคนจำนวน 100 คนขึ้นไปได้ในครั้งเดียว เพราะยังขาดพื้นที่รวมคน หากมีปริมาณผู้เข้าใช้สอยมากกว่า 260 คนขึ้นไปในครั้งเดียว ภาวจะตักอยู่ที่เจ้าหน้าที่ ซึ่งต้องคอยแบ่งปริมาณคนให้กระจายไปในพื้นที่ต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อถ่ายคนไปที่ชั้น 7-9 และจะให้ข้อมูลเพียงระดับเบื้องต้นเท่านั้น

ในระยะหลัง ปริมาณผู้เข้าใช้สอยโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และประสบปัญหาพื้นที่จัดเก็บสัมภาระ หรือห้อง Locker ไม่เพียงพอต่อจำนวนคน เนื่องจากปริมาณตู้จัดเก็บมีจำนวนจำกัดและผู้เข้าชมบางส่วนไม่ทำตามกฎของโครงการ นำอาหาร น้ำดื่ม และกล้องถ่ายรูปขนาดใหญ่ เข้ามาในบริเวณพื้นที่ห้ามนำเข้า ทำให้ปริมาณสัมภาระเพิ่มมากขึ้น โดยในขณะนี้เจ้าหน้าที่ได้ทำการแก้ปัญหา คือ หากมีห้องว่างภายในโครงการจะจัดห้องนั้นเป็นพื้นที่รับรองสัมภาระแทน ซึ่งยังคงไม่ถูกหลักการออกแบบนัก³

³ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เดือนตุลาคม พ.ศ.2560

จำนวนผู้ใช้บริการโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2559

โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครมีผู้ใช้บริการทุกเพศทุกวัย ส่วนมากจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18-40 ปี และมาใช้บริการมากที่สุดในช่วงเวลา 12.00 – 17.00 น.

จำนวนผู้เยี่ยมชม ปี 2559

The total number of visitors in 2016

รูปภาพที่ 3-8 แสดงจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2559 (ที่มา : หนังสือรายงานประจำปี หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการวิเคราะห์โครงการ

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครเป็นสถานที่แห่งความภาคภูมิใจของผู้รักศิลปะ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สร้างแรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์ อันเนื่องด้วยตัวโครงการตั้งอยู่ย่านใจกลางเมือง เขตสีแยกปทุมวัน ซึ่งปัจจุบันได้มีการสร้างทางเชื่อมระหว่างสี่มุมของแยกปทุมวันหรือ Skywalk แยกปทุมวัน เปิดให้ใช้อย่างเป็นทางการ เชื่อมต่อจากรถไฟฟ้า ทางเท้า และห้างสรรพสินค้าต่างๆ ทำให้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าใช้บริการสามารถเข้าถึงโครงการได้หลายวิธี รองรับกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายกลุ่ม และสามารถเป็นแหล่งพักผ่อนแก่บุคคลทั่วไป ซึ่งตรงจุดนี้ถือเป็นลักษณะทางกายภาพที่เป็นจุดแข็งของโครงการ

การจัดการองค์กรมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ทำให้สถาบันมีความมั่นคง มีคณะกรรมการมูลนิธิและคณะกรรมการบริหารที่มีความสามารถคอยกำกับดูแลการบริหาร มีบุคลากรที่มีความสนใจ มีความชำนาญ และมีความรู้ความสามารถในเชิงสายนิทรรศการและกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดี ทั้งนี้ โครงการยังมีพันธมิตรเครือข่ายศิลปะหลากหลายสาขาและกรุงเทพมหานคร เป็นกำลังให้การสนับสนุนทั้งด้านกิจกรรมและด้านการเงิน ถือว่าโครงการมีความพร้อมทั้งในด้านการบริการที่หลากหลาย ไม่จำกัดแค่การจัดนิทรรศการผลงานศิลปะเท่านั้น

แต่เนื่องจากยังขาดบุคลากรและทุนอยู่บางส่วน ทำให้การดำเนินงานของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครยังไม่สมบูรณ์นัก แต่ด้วยการวางรูปแบบการบริหารแบบสถาบันที่อยู่ภายใต้การดูแลของมูลนิธิ จึงมีศักยภาพในการบริหารงานค่อนข้างสูง รวมไปถึงการมีลักษณะกายภาพที่ การเดินทางสะดวก โครงการแห่งนี้จึงเป็นที่สนใจได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว

รูปภาพที่3-9 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

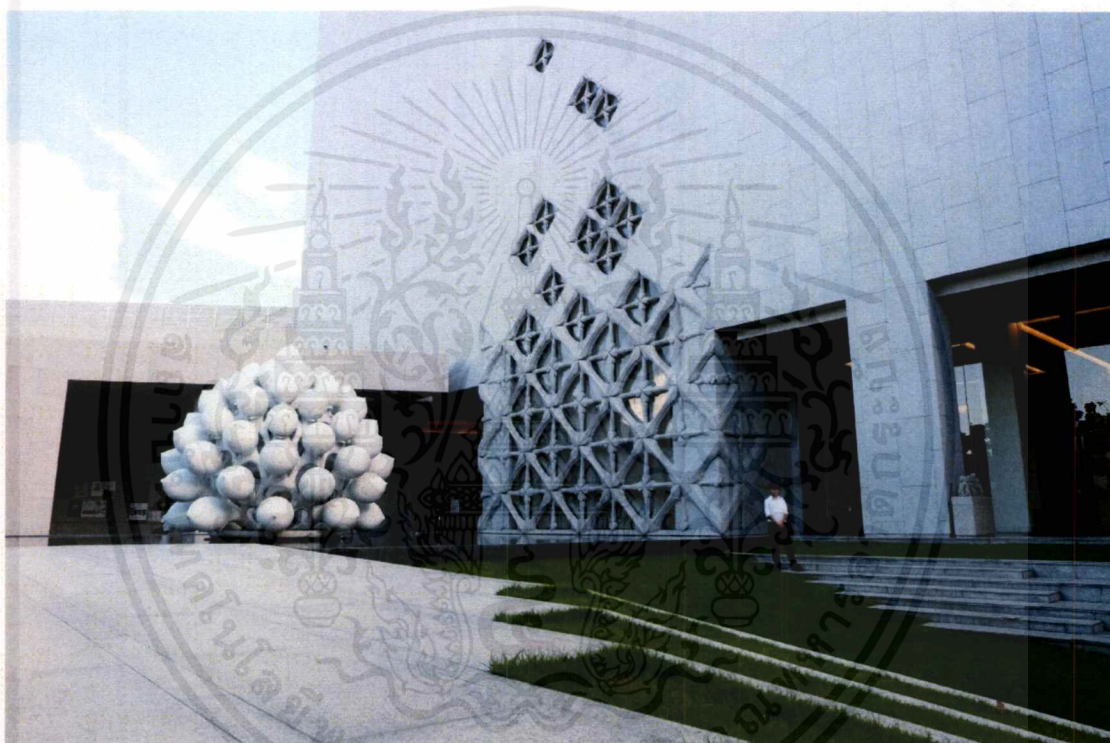
3.1.2 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (Museum of Contemporary art)

สถาปนิก: บริษัท พี แลนด์สเคป จำกัด

ที่ตั้ง: 499/50 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

ขนาดพื้นที่ใช้สอย: 20,000 ตารางเมตร

สร้างเสร็จและเปิดตัวโครงการ: 23 มีนาคม 2555

รูปภาพที่3-10 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย

(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

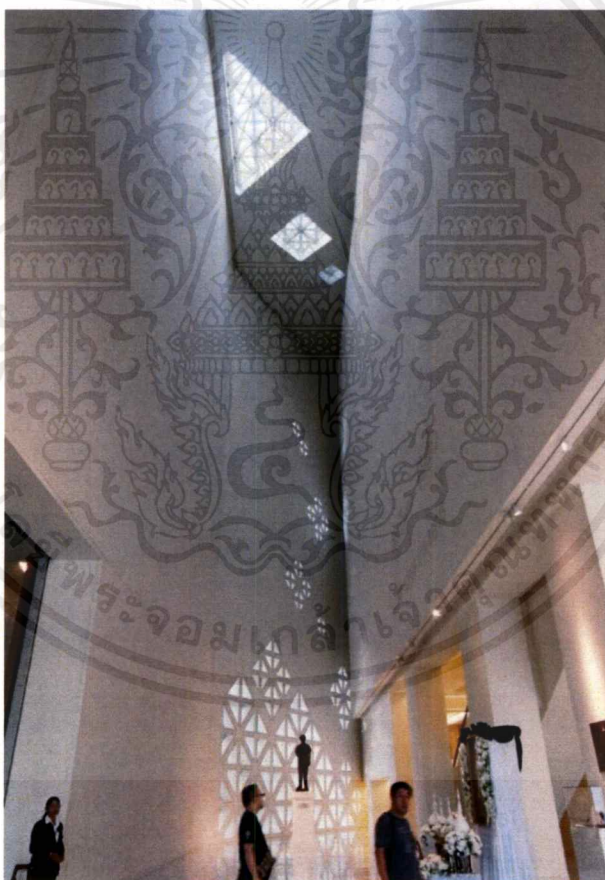
ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป

ศิลปะยืนยาว ชีวิตสั้น : ars longa vita brevis

ก่อนจะมาเป็นโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยนั้น คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล ได้ให้พื้นที่ส่วนหนึ่งของอาคารเบญจจินดาจัดเป็นพื้นที่แสดงผลงานศิลปะชิ้นสำคัญๆ ที่ท่านใช้เวลาสะสมมาหลายสิบปี หอศิลป์ดังกล่าวเปิดให้ผู้คนที่สนใจเข้าชมได้ ถือเป็นแหล่งความรู้สำคัญอีกแห่งของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คนในวงการศิลปะ โดยภายหลังได้ยกระดับจาก "หอศิลป์คุณบุญชัย" เป็น "พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย" จนถึงปัจจุบัน และเหตุผลหลักในการเกิดขึ้นของพิพิธภัณฑ์อย่างเป็นทางการนั้น คือเพื่อเฉลิมพระเกียรติและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเชิดชูเกียรติของ "บิดาแห่งศิลปะไทยร่วมสมัย" ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

โดยตัวโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยได้แนวความคิดมาจากการนำหินทั้งก้อนมาแกะสลักอย่างประณีตบรรจงเป็นลายก้านมะลิ อันแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย⁴ ในขณะเดียวกันลายฉลุเหล่านี้ นอกจากจะทำให้แสงธรรมชาติสามารถส่องลงมาในอาคารได้แล้ว แสงที่ส่องลงมาในช่วงเวลาและฤดูกาลที่แตกต่างกันยังให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันไปด้วย

รูปภาพที่3-11 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

⁴ พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย "ประวัติความเป็นมา," [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.mocabangkok.com/about.php> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 7 ตุลาคม 2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ใช้งานของโครงการ

ตัวพิพิธภัณฑ์ถูกแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ชั้นด้วยกัน ดังนี้

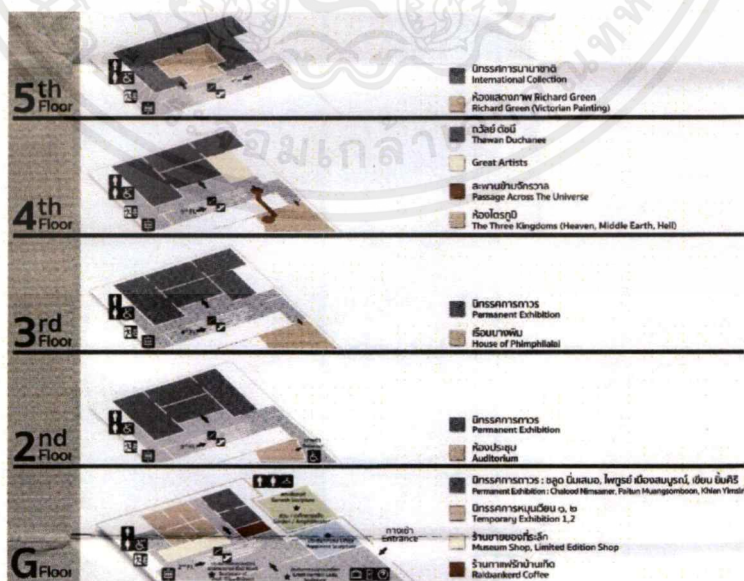
ชั้น G – ห้องนิทรรศการหมุนเวียน 1-2 / ห้องนิทรรศการถาวร อาจารย์ไพฑูริย์ เมืองสมบูรณ ศิลปินแห่งชาติ และศาสตราจารย์ชะลูด นิมเสมอ ร้านขายของที่ระลึก และร้านกาแฟ

ชั้น 2 – ห้องนิทรรศการถาวรงานศิลปะไทยร่วมสมัย ห้องผู้อำนวยการ และ ห้องประชุม (Auditorium)

ชั้น 3 – ห้องนิทรรศการถาวรงานศิลปะไทยร่วมสมัย และส่วนจัดแสดง เรือนนางพิม

ชั้น 4 – ห้องนิทรรศการถาวรอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี สะพานข้ามจักรวาล และห้องนิทรรศการถาวร “สุดยอดภาพไตรภูมิ”

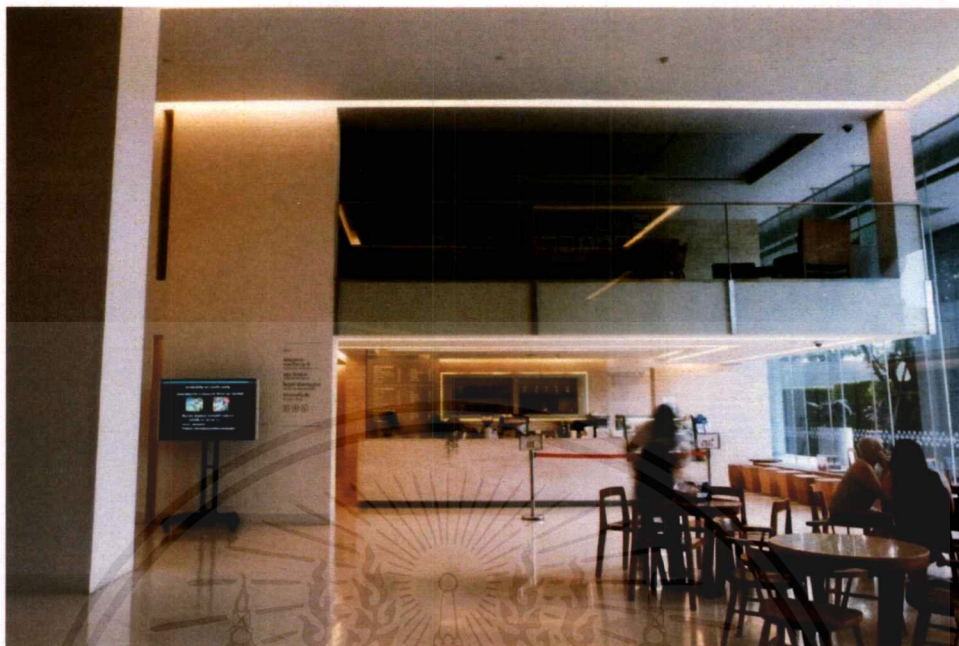
ชั้น 5 – นิทรรศการนานาชาติ รวบรวมศิลปะร่วมสมัยจากหลายประเทศ เช่น จีน เวียดนาม มาเลเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ออสเตรเลีย นอร์เวย์ และห้องแสดงภาพ Richard Green ซึ่งจำลองห้องนิทรรศการจากพิพิธภัณฑ์ในแถบยุโรปที่มีหลังคากระจกโค้งรับแสงธรรมชาติ

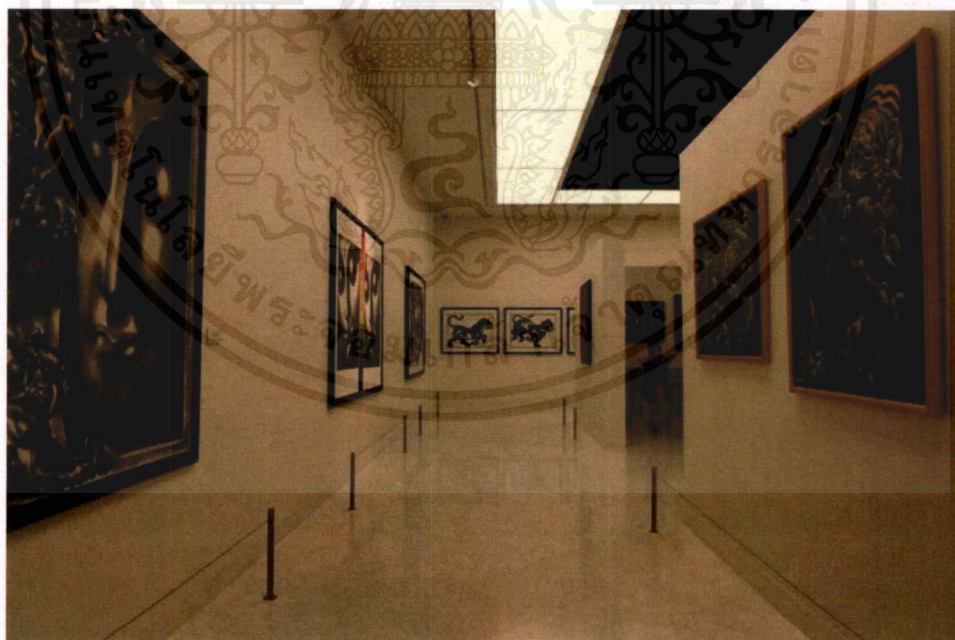
รูปภาพที่3-12 แสดงแผนผังของโครงการ

(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่3-13 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ บริเวณร้านกาแฟ
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

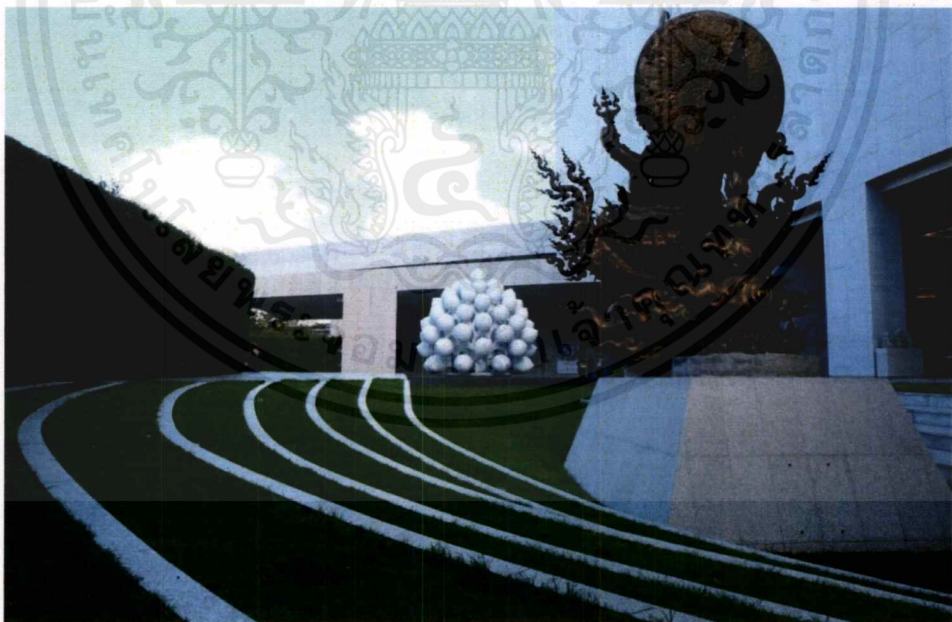

รูปภาพที่ 3-14 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ บริเวณนิทรรศการถาวรชั้นที่ 4
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

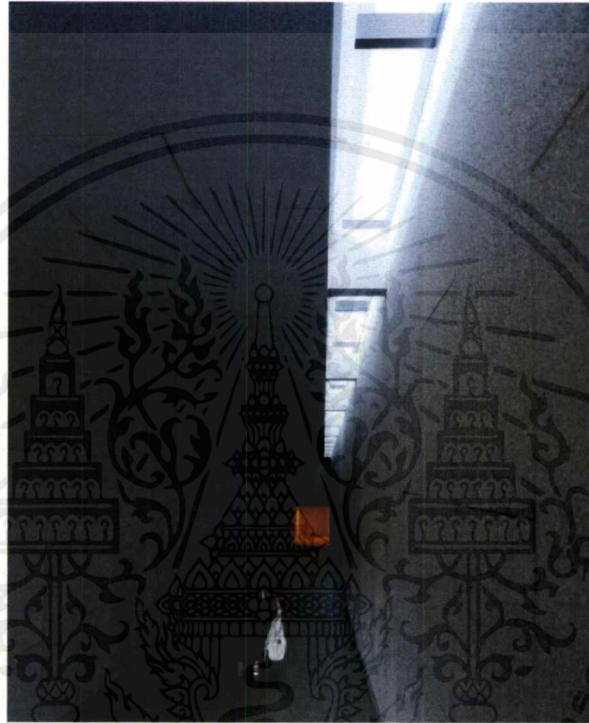
รูปภาพที่3-15 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ บริเวณนิทรรศการถาวรชั้นที่ 4
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

รูปภาพที่3-16 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ บริเวณสวนและเวทีกลางแจ้ง
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่จอดรถของจัดอยู่บริเวณชั้นใต้ดิน เนื่องจากความจำกัดของพื้นที่โครงการ โดยผู้ให้บริการสามารถขับลงไปจอดรถและเดินเข้าทางเชื่อมใต้ดินเพื่อวกกลับมายังจุดจำหน่ายบัตรเข้าชมที่ชั้น G ได้อีกครั้ง

รูปภาพที่ 3-17 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ บริเวณทางเชื่อมชั้นใต้ดิน
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

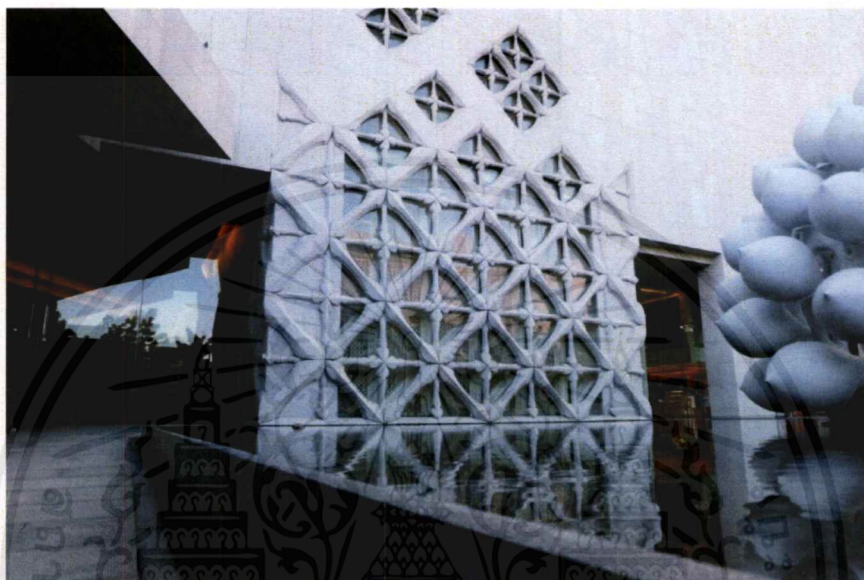
โครงสร้างและระบบ

โครงสร้างของอาคารเป็นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ระบบเสาและคาน โดยมีจุดเด่นคือ Facade หรือเปลือกอาคาร เป็นหินฉลุลายดอกมะลิเพื่อเอื้ออำนวยให้แสงธรรมชาติเข้าสู่โครงการ เป็นทั้งช่องรับแสงและการประดับตกแต่ง ในขณะที่เดียวกันการฉลุลายของผนังอาคารก็ช่วยสร้างเอกลักษณ์ให้โครงกันไปในตัว

ระบบรักษาความปลอดภัยของโครงการค่อนข้างมีความรัดกุมเนื่องจากมูลค่าของศิลปวัตถุที่สูงและมีคุณค่ามากแก่การเก็บรักษา ตัวห้องมีการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นเพื่อให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานคงสภาพที่สมบูรณ์ที่สุด นอกจากระบบ CCTV แล้วก็มีเจ้าหน้าที่รักษาการณ์อยู่ประจำ
ตำแหน่งของทุกห้องจัดแสดง

รูปภาพที่3-18 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2560)

สรุปการวิเคราะห์โครงการ

การเข้าถึงตัวโครงการเป็นไปได้อ่อนข้งยาก เนื่องจากไม่ได้ยู่ติดถนนหลักและยังไม่มี
บริการรถไฟฟ้าผ่านไปยังบริเวณจุดนั้น แต่กำลังเกิดขึ้นภายในอนาคต บวกกับอัตราค่าเข้าชมที่
ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับโครงการอื่น ๆ ทำให้เป็นปัจจัยที่มีผู้เข้าใช้บริการค่อนข้างน้อย หรือ
บางส่วนไม่ได้กลับมาใช้บริการอีก

ตัวโครงการเน้นไปที่การเก็บรวบรวมสะสมผลงานศิลปะ พื้นที่จึงจัดเป็นห้องนิทรรศการ
ถาวรส่วนใหญ่ จะมีห้องนิทรรศการหมุนเวียนอยู่ประจำที่ชั้น G และหากในกรณีที่ไม่ได้ใช้งาน จะ
ใช้เป็นห้องพักผลงาน⁵

³ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย เดือนตุลาคม พ.ศ.2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาให้เนาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

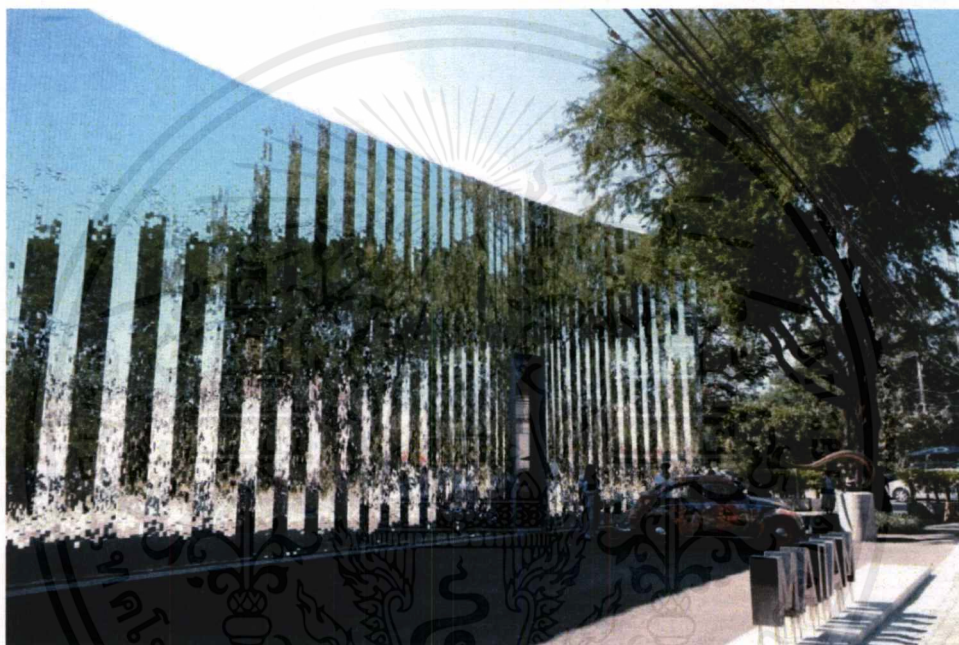
3.1.3 พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยใหม่เอี่ยม (MAIIAM Contemporary Art Museum)

สถาปนิก: all(zone)

ที่ตั้ง: อำเภอเมืองเชียงใหม่ เชียงใหม่ ประเทศไทย

ขนาดพื้นที่ใช้สอย: 3,330 ตารางเมตร

สร้างเสร็จและเปิดตัวโครงการ: พ.ศ. 2559

รูปภาพที่3-19 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยใหม่เอี่ยม
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2559)

ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป

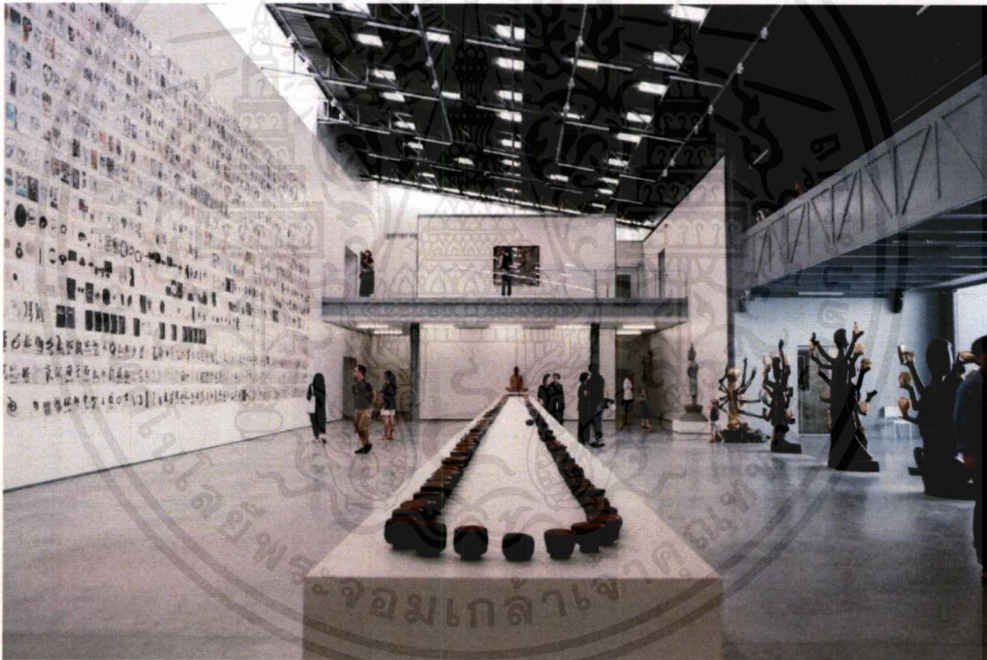
MAIIAM Contemporary Art Museum หรือพิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยแห่งใหม่ของจังหวัดเชียงใหม่ รวบรวมผลงานทางด้านศิลปะ หนังสั้่น ประติมากรรม มาจัดแสดง ตัวพิพิธภัณฑ์มีสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น เป็นอาคารที่ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเท่าไรผู้คนก็จะยังคงเรียกสถานที่แห่งนี้ว่า 'ใหม่เอี่ยม' การออกแบบโดยทำกำแพงให้เป็นเหมือนรอยพับมีจุดประสงค์ 2 อย่าง คือ หนึ่ง ใช้เป็นแนวในการปลูกกระจกได้ อย่างที่สองคือ ไม่สะท้อนแสงออกข้างนอกมาก โดยกระจกที่อยู่ด้านบนจะติดเป็นแผ่นใหญ่ และค่อย ๆ ไล่ขนาดมาเป็นแผ่นเล็กลงด้านล่าง ทั้งนี้ที่เลือกวัสดุ

ของอาคารด้านหน้าเป็นกระจกนั้นเพื่อให้เกิดความโดดเด่นที่ไม่แปลกแยกกับบริบทจนเกินตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากบทสัมภาษณ์ a day online ผศ. ดร.รชพร ชูช่วย สตูดิโอออกแบบ all(zone) เจ้าของงานออกแบบพิพิธภัณฑ์ โดยพีรพิชญ์ ฉั่วสมบุญรณ์ กล่าวถึงวัสดุ เพราะกระจกเป็นวัสดุที่มีตัวตน แต่ขณะเดียวกันก็ไม่มีตัวตน⁶ จึงเป็นที่มาของวัสดุในการออกแบบกำแพงด้านหน้าโครงการ

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้มีจุดเริ่มต้นมาจากคุณฉอม มิเชล เบอร์ดอเลย์ และคุณอริค บุนนาค บุชบุตรชาย ที่ต้องการจะแบ่งปันผลงานศิลปะร่วมสมัยที่สะสมมากกว่า 30 ปีให้คนภายนอกได้ชม และอยากให้คนเข้าถึงงานศิลปะได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็ศิลปิน นักเรียนศิลปะ หรือแม้แต่บุคคลทั่วไป เพื่อส่งต่อแรงบันดาลใจ จึงเกิดโครงการพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ขึ้นมา

รูปภาพที่3-20 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยใหม่เอี่ยม (ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2559)

⁶ พีรพิชญ์ ฉั่วสมบุญรณ์ "MAIAM Contemporary Art Museum : พิพิธภัณฑ์ศิลปะที่ 'ใหม่เอี่ยม' สมชื่อ". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.adaymagazine.com/articles/place-7> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 7 ตุลาคม 2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

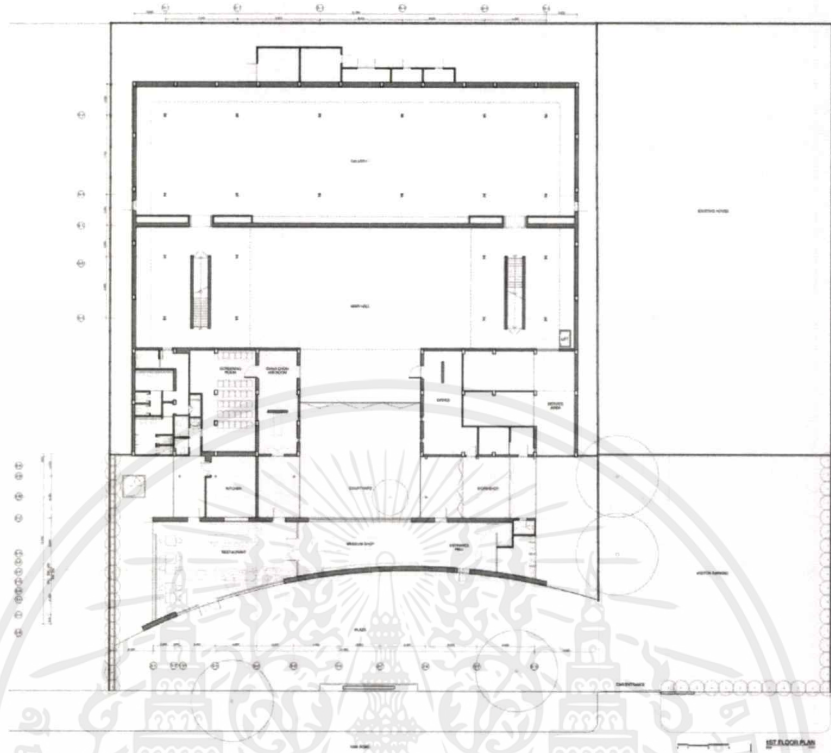

รูปภาพที่3-21 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยใหม่เอี่ยม
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2559)

พื้นที่ใช้งานของโครงการ

ตัวพิพิธภัณฑ์ถูกแบ่งออกเป็นทั้งหมด 2 ชั้นด้วยกัน โดยผู้เข้าชมจะผ่านประตูทางเข้าหลัก เพื่อมาพบกับเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์และจำหน่ายบัตรเข้าชม มีส่วนร้านค้าและคาเฟ่ของพิพิธภัณฑ์จัดอยู่บริเวณชั้นนี้ด้วยเช่นกัน มีส่วนจัดแสดงห้องนิทรรศการเล่าชีวประวัติของเจ้าจอมเอี่ยม บุณนาค เจ้าจอมพระสนมเอกในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผ่านชั้นงานศิลปะต่าง ๆ โดย อีริค บุณนาค บุช ตั้งใจสร้างเพื่ออุทิศให้คุณย่าทวดของตน ซึ่งเป็นที่มาของชื่อพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ด้วย โดยคำว่า 'ใหม่' หมายถึงจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนคำว่า 'เอี่ยม' นั้นมาจากชื่อของ เจ้าจอมเอี่ยม บุณนาค และในบริเวณเดียวกันยังเป็นที่ตั้งของห้องฉายหนัง ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์ 'ได้มีโครงการนำหนังทางเลือกที่อาจจะหาดูได้ยากมาฉายในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 3-22 แสดงผังอาคารชั้น 1 ของพิพิธภัณฑสถานศิลปะร่วมสมัยใหม่เอี่ยม
(ที่มา : <http://www.archdaily.com/796635/maiiam-contemporary-art-museum-all-zone>)

โครงสร้างและระบบ

พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ถูกสร้างและต่อเติมขึ้นภายในโกดังเก่าซึ่งตั้งอยู่แต่เดิมบนที่ดิน เป็นทั้งโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กและส่วน WIDE SPAN (TRUSS) โดยถูกออกแบบให้คำนึงถึงการควบคุมอุณหภูมิภายในอาคารและแสงแดด เพราะผลงานศิลปะมีหลากหลายประเภท บางชิ้นเปราะบางมากโดยที่จะอยู่ในอุณหภูมิที่ขึ้นลงมากไม่ได้ โดนแสงธรรมชาติมากไม่ได้ บางชิ้นทนทานสามารถอยู่ข้างนอก และบางชิ้นเป็นผลงานที่จับต้องไม่ได้ จึงออกแบบพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อมารับความหลากหลายของการปฏิบัติการทางศิลปะฯ ต่าง ๆ โดยพิพิธภัณฑสถานจัดพื้นที่จัดแสดงออกเป็น 3 ประเภท ด้วยกัน ดังนี้

ประเภทที่ 1 : พื้นที่เปิดที่มีการควบคุมระดับน้อยที่สุด

คือ มีแสงสว่างจากธรรมชาติ อุณหภูมิธรรมชาติ ใช้เพียงพัดลมดูดอากาศเพื่อให้มีการหมุนเวียน ได้แก่ พื้นที่โถงกลางที่สามารถจัดแสดงงานได้หลากหลายตั้งแต่งานภาพพิมพ์ใหญ่ไปจนถึงเพอร์ฟอร์แมนซ์ อาร์ต และ ลานกลางแจ้ง

ประเภทที่ 2 : มีการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น และแสงสว่างระดับปานกลาง

คือ เปิดใช้แสงธรรมชาติจากด้านนอกได้บ้าง ซึ่งคือ บริเวณพื้นที่นิทรรศการหมุนเวียนชั้น 1 ที่มีการออกแบบช่องแสงรับธรรมชาติที่ล้อมรอบห้องไว้ เปิดและปิดได้ตามลักษณะของงานที่นำมาจัดแสดง และพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้น 2 ที่ติดตั้งเพดานด้วยไฟเบอร์กลาส เพื่อกรองแสงจากภายนอก

ประเภทที่ 3 : ห้องแสดงงานที่ทำการควบคุมระดับเข้มงวด

คือ ควบคุมทั้งอุณหภูมิ ความชื้น แสงสว่าง รวมไปถึงความปลอดภัย เช่น งานจัดแสดงที่มีมูลค่าสูง โดยคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยของชิ้นงานตั้งแต่กระบวนการขนส่ง ที่จอดรถ พื้นที่ที่ต้องผ่าน ไปจนถึงความเสี่ยงที่อาจทำให้งานเสียหาย ทั้งนี้บริเวณห้องจัดแสดงต้องควบคุมได้ครบถ้วนทุกปัจจัย⁷

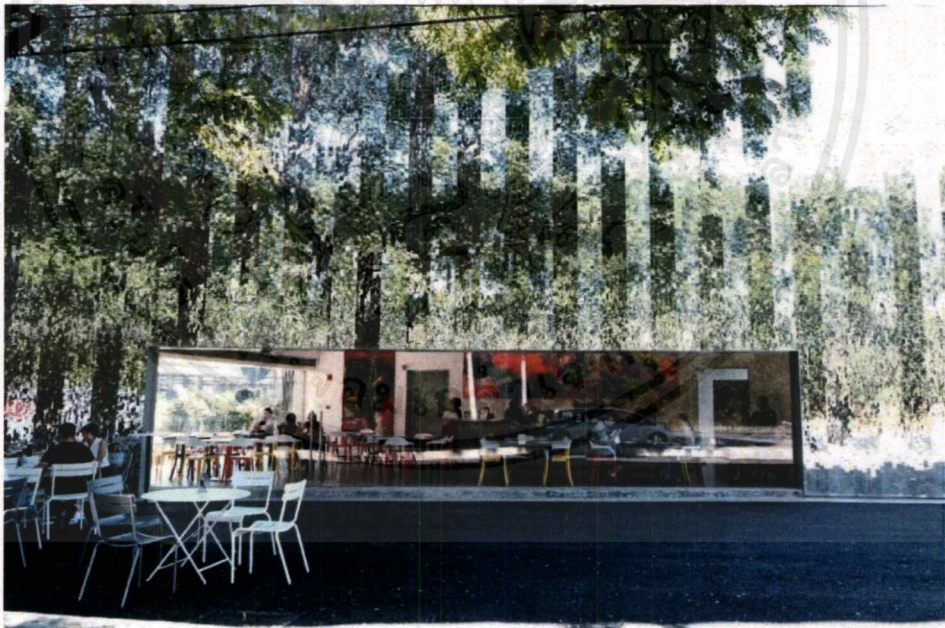
รูปภาพที่3-23 แสดงทัศนียภาพ บริเวณลานกลางแจ้งของพิพิธภัณฑศิลป์ร่วมสมัยใหม่เอี่ยม (ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2559)

⁶ พรวิษณุ ฉั่วสมบุรณ์ "MAIAM Contemporary Art Museum : พิพิธภัณฑศิลป์ที่ 'ใหม่เอี่ยม' สมชื่อ," [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www adaymagazine.com/articles/place-7> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 7 ตุลาคม 2560)

สรุปการวิเคราะห์โครงการ

เนื่องจากพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารประเภทที่ได้รับการต่อเติมและปรับปรุงใหม่โดยมีอาคารโกดังเก่าเป็นทุนเดิม โดยการต่อเติมจากโกดังเก่ามีทั้งข้อดีและข้อเสียตามมา ข้อดีคือมีข้อจำกัดในการออกแบบที่ชัดเจน และได้แบบเร็ว ส่วนข้อเสียอยู่ที่ขั้นตอนก่อสร้างที่ยุ้งยากเพราะการก่อสร้างในพื้นที่ที่มีอาคารเดิมอยู่นั้นค่อนข้างละเอียดอ่อน เช่นการเพิ่มชั้นสอง อาคารต้องลงเสาเข็มใหม่เพื่อไม่ให้ไปกระทบของเก่า

อาคารถูกออกแบบให้มีความเรียบง่าย ไม่ได้มีการตกแต่งใด ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากผลงานแต่ละชิ้น ซึ่งถือเป็นหนึ่งในหัวใจหลักของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ คือตัวสถาปัตยกรรมต้องไม่ข่มงานศิลปะ ตัวสถาปัตยกรรมควรจะเป็นพื้นที่ที่ทำให้งานศิลปะทางกิจกรรมทางศิลปะโดดเด่นขึ้นมา

รูปภาพที่ 3-24 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยใหม่เอี่ยม (ที่มา: จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนตุลาคม พ.ศ.2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 อาคารตัวอย่างภายนอกประเทศ

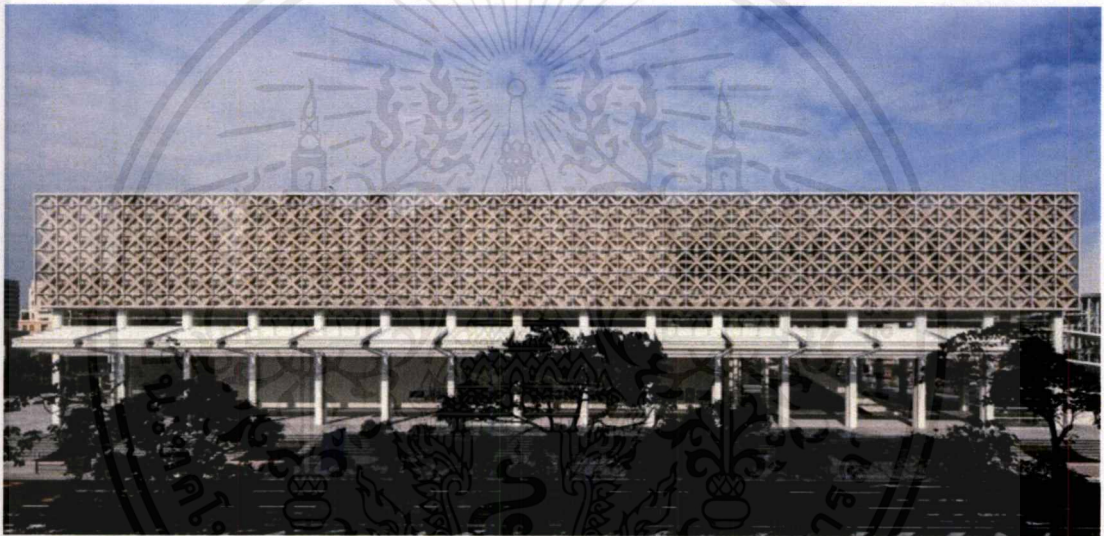
3.2.1 Oita Prefectural Art Museum (OPAM)

สถาปนิก: Shigeru Ban Architects

ที่ตั้ง: 2-1 Kotobuki - Machi, Oita, Japan 870-0036

ขนาดพื้นที่ใช้สอย: 13,518 ตร.ม.

สร้างเสร็จและเปิดตัวโครงการ: ค.ศ. 2014

รูปภาพที่3-25 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ Oita Prefectural Art Museum

(ที่มา : https://www.opam.jp/getImage.php?src=./files/TopImage_39_image.jpg&width=&height=)

ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป

An “Open” Art Museum⁷

พิพิธภัณฑ์หรือหอศิลป์นั้น โดยพื้นฐานลักษณะทั่วไปมักปรากฏให้เห็นในรูปแบบประเภทอาคารปิด (Closed Building Type) เพื่อป้องกันการรบกวนทางสายตาจากสาธารณะภายนอกที่อาจจะนำมาซึ่งการกีดขวางทางอารมณ์ในขณะที่ชื่นชมผลงานศิลปะได้ แต่หากพิพิธภัณฑ์ศิลปะ

⁷ OPAM. “About OPAM”. [Online], Available: https://www.opam.jp/page/construction_en.html (วันที่

สืบค้นข้อมูล: 27 กันยายน 2560)

ประจำจังหวัดโออิตะแห่งนี้มีแนวคิดที่แตกต่างออกไป โดยตั้งจุดมุ่งหมายที่จะดึงดูดทั้งกลุ่มคนที่หลงใหลและไม่หลงใหลในศิลปะ โดยการสร้างบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากอาคารถูกออกแบบให้มีแนวความคิดที่ต้องการจะเชื่อมโยงพื้นที่ด้านในของพิพิธภัณฑ์เข้าด้วยกันกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ ทำให้ผู้ที่ตั้งใจจะมาเข้าชมสถานที่หรือแม้กระทั่งผู้คนที่เดินผ่านไปมารู้สึกถึงการเข้าถึงได้อย่างเต็มที่ คุณเป็นมิตร โดยนอกเหนือจากการทำหน้าที่เป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะแล้ว ในขณะเดียวกันก็เป็นสาธารณะสถานอันเป็นแหล่งรวมตัว พบปะ รองรับผู้คนในย่านนั้นได้ โดยจัดให้ชั้นล่างมีห้องโถงกระจกโปร่งโล่ง สูง มีร้านค้าแฟ และร้านค้าต่างๆ สามารถเปิดปิด ปรับเปลี่ยน เคลื่อนย้ายได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรมที่จะเกิด ทำหน้าที่ดึงดูดสายตาจากรอบนอกให้เห็นสีสัน ชีวิต และการเกิดกิจกรรมภายในอาคารพิพิธภัณฑ์

แนวคิดของ Facade หรือเปลือกอาคารได้รับอิทธิพลมาจากเส้นสายโครงสร้างหัตถกรรม ชัดตะไม้ไผ่อันสื่อถึงสัญลักษณ์ด้านงานหัตถกรรมไม้ไผ่ของเมืองโออิตะ วัสดุอาคารจึงทำด้วยไม้ซีดาร์ท้องถิ่น ที่หายได้ง่ายในประเทศญี่ปุ่น

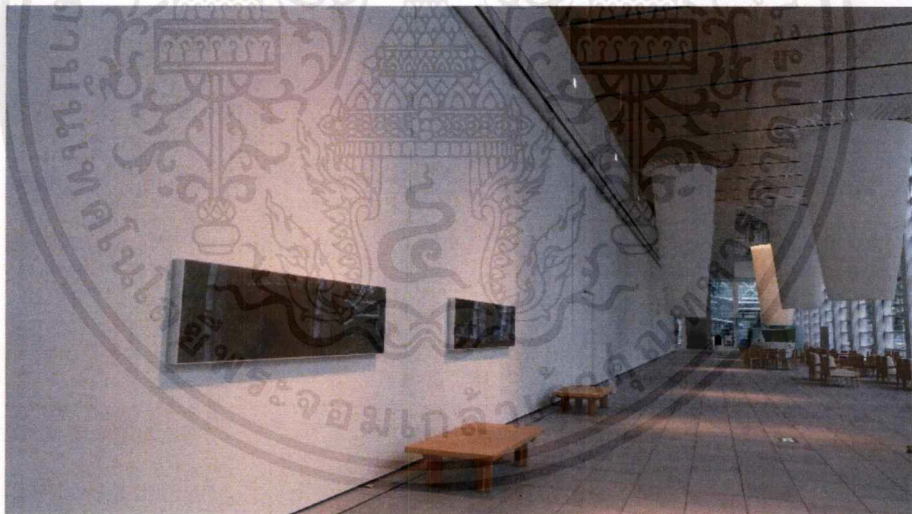

รูปภาพที่3-26 แสดงภาพ Oita Made หัตถกรรมชัดตะไม้ไผ่ของเมืองโออิตะ
(ที่มา: <https://www.oishiimati-oita.jp/en/>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ใช้งานของโครงการ

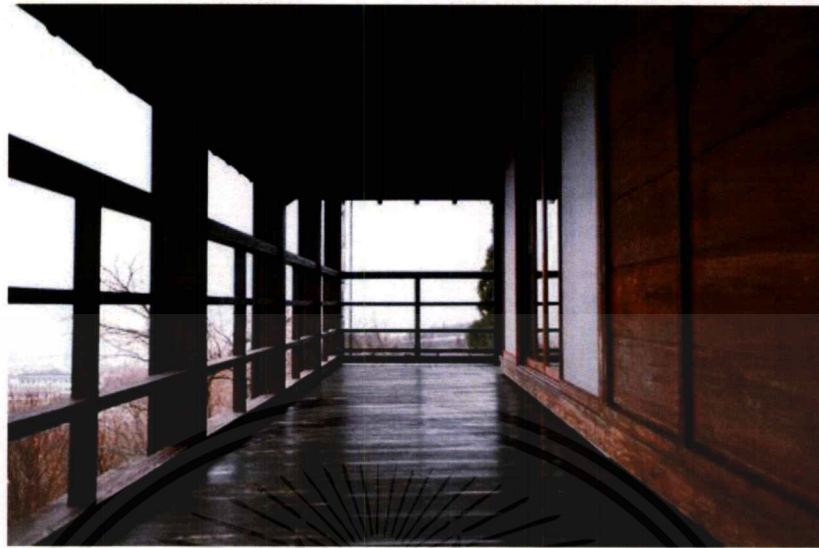
พื้นที่ชั้น 1 ถูกจัดให้เป็นมุมร้านกาแฟสำหรับผู้เข้าเยี่ยมชม โดยสามารถนั่งชมผลงานศิลปะที่ถูกจัดไว้ไปพร้อม ๆ กับนั่งจิบกาแฟ โดยมีแผง facade ที่เป็นกระจกพับสองบาน (Bi-Folding glass doors) ที่สามารถเปิดออกให้พื้นที่ใต้อาคารกลายเป็นพื้นที่สาธารณะกึ่งเปิดเพื่อให้ผู้ใช้สอยอาคารสามารถเดินเข้าได้อย่างอิสระ เป็นการเชื่อมต่อพื้นที่ภายนอกเข้าสู่ตัวอาคาร ส่วนของห้องตรงกลางชั้นหนึ่งจะเป็นนิทรรศการหมุนเวียน (Exhibition A) สร้างขึ้นโดยมีผนังที่สามารถเคลื่อนย้ายและทำหน้าที่แบ่งส่วนของห้องโถงให้กลายเป็นแกลเลอรีปิดแบบทั่วไป หรือ ปรับให้ห้องโถงใหญ่นี้กลายเป็นพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการทั้งหมดได้เช่นกัน โดยห้องโถงนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการจัดแสดงแต่ละครั้ง และมอบความรู้สึกใหม่ในแต่ละครั้งที่ผู้ใช้สอยโครงการมาเข้าชมของพื้นที่พิพิธภัณฑ์

รูปภาพที่ 3-27 แสดงทัศนียภาพภายใน บริเวณรอบนอกห้องนิทรรศการหมุนเวียน ชั้น 1
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนมิถุนายน พ.ศ.2559)

โดยการจัด Public space ที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้มีอิทธิพลจากแนวความคิดของวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่เรียกว่า Engawa (縁側 หรือ 掾側) มักพบพื้นที่ลักษณะนี้ได้ตามบ้านเรือนของชาวญี่ปุ่นดั้งเดิม คือบริเวณขอบชานบ้านที่ไม่ใช่บริเวณเสื่อทาทามิ แต่เป็นบริเวณพื้นชานรอบบ้านที่ใช้วัสดุเป็นไม้ หรือ ไม้ไผ่ ในบางกรณีก็มีลักษณะคล้ายกับระเบียง หรือ Sunroom

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่3-28 แสดงลักษณะพื้นที่ Engawa Space

(ที่มา : <https://archiscapes.files.wordpress.com/2014/10/engawa5.jpg?w=576&h=383>)

รูปภาพที่ 3-29 แสดงทัศนียภาพภายใน บริเวณรอบนอกห้องนิทรรศการหมุนเวียน ชั้น 1

(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนมิถุนายน พ.ศ.2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 3-30 แสดงมุมมองเมื่อปรับเปลี่ยนผนังของห้องนิทรรศการหมุนเวียน และ Bi-Folding glass doors
(ที่มา: <https://www.archdaily.com/770746/oita-prefectural-art-museum-shigeru-ban-architects>)

ชั้น 2 พื้นที่ถูกจัดให้เป็นร้านอาหารสำหรับ 60 ที่นั่ง และ ห้อง workshop รองรับกิจกรรมงานฝีมือ หัตถกรรมต่าง ๆ และเมื่อมีการจัดทำผลงานขึ้นก็จะมีกิจกรรมการจัดแสดง Hand craft ตามมา เพื่อให้ผู้เข้าชมได้รับชมผลงาน โดยชั้นนี้ผู้ใช้สอยโครงการสามารถเข้าถึงโดยเดินข้ามฝากผ่านทางเชื่อมจากอาคาร NHK Oita main office building ที่อยู่ตรงข้ามโครงการ Oita Prefecture Art museum ได้อย่างสะดวกสบาย

รูปภาพที่ 3-31 แสดงทัศนียภาพภายใน บริเวณห้อง workshop และ OPAM's café Charité ชั้น 2
(ที่มา : https://www.opam.jp/page/construction_en.html)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

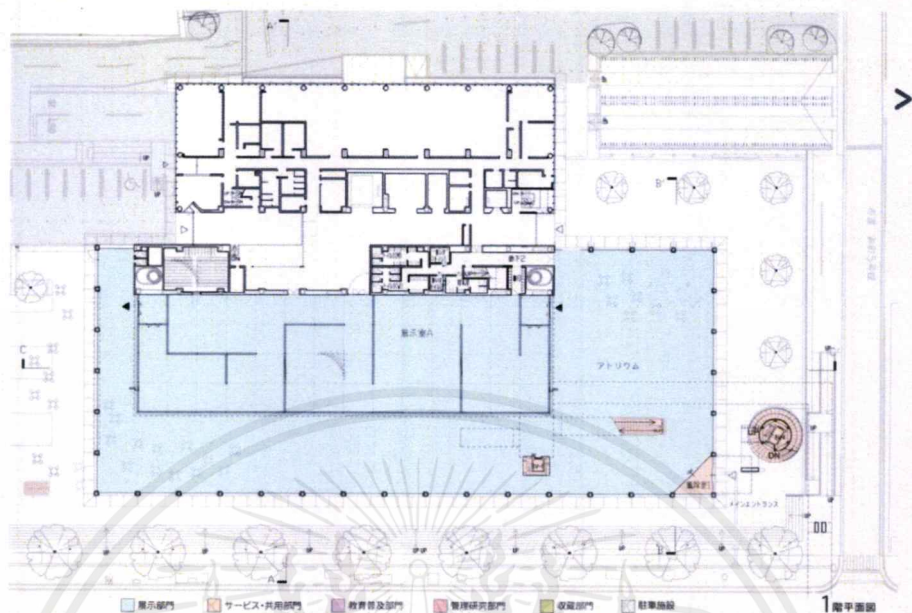
รูปภาพที่ 3-32 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการจากฝั่งทางเชื่อมจาก NHK Oita main office building
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนมิถุนายน พ.ศ.2559)

ชั้น 3 มีอาณาเขตพื้นที่ประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่กว่า 13,518 ตร.ม.ของโครงการ จัดเป็นนิทรรศการถาวร เก็บและจัดแสดงผลงานศิลปวัตถุถาวรกว่า 5,000 ชิ้น ทั้งผลงานที่เกี่ยวข้องทางประวัติศาสตร์และผลงานศิลปะร่วมสมัย สิ่งแรกที่พบเห็นคือพื้นที่ตรงกลางมีช่องเปิดรูปวงรีเปิดรับแสงธรรมชาติให้เข้ามาเพื่อเพิ่มความน่าสนใจแก่พื้นที่ ก่อนจะแจกเข้าห้องนิทรรศการถาวร

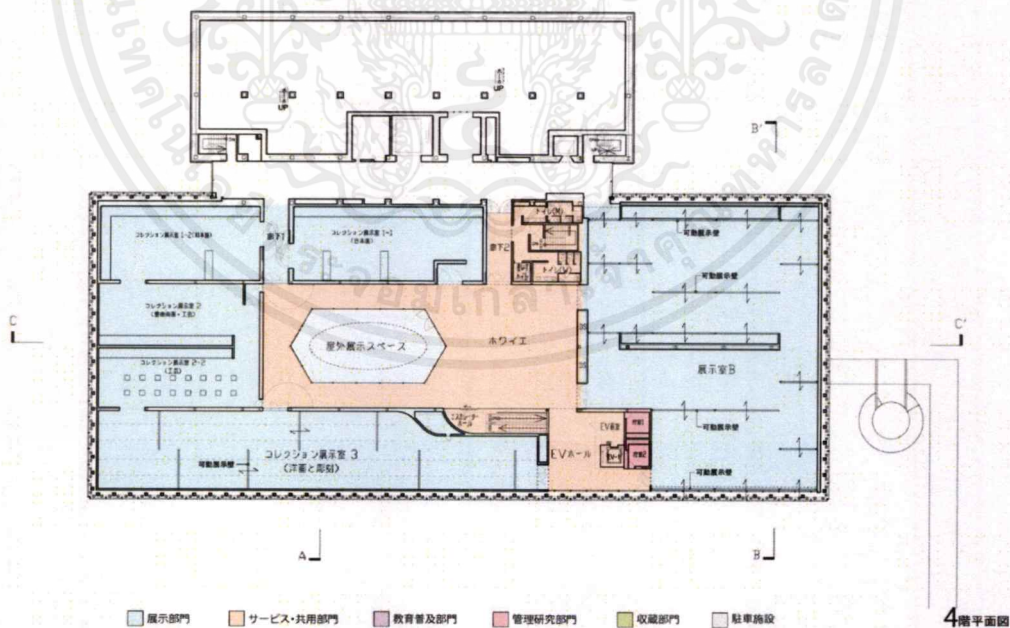

รูปภาพที่ 3-33 แสดงทัศนียภาพสวน Courtyard exhibition works ชั้นที่ 3
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล เดือนมิถุนายน พ.ศ.2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

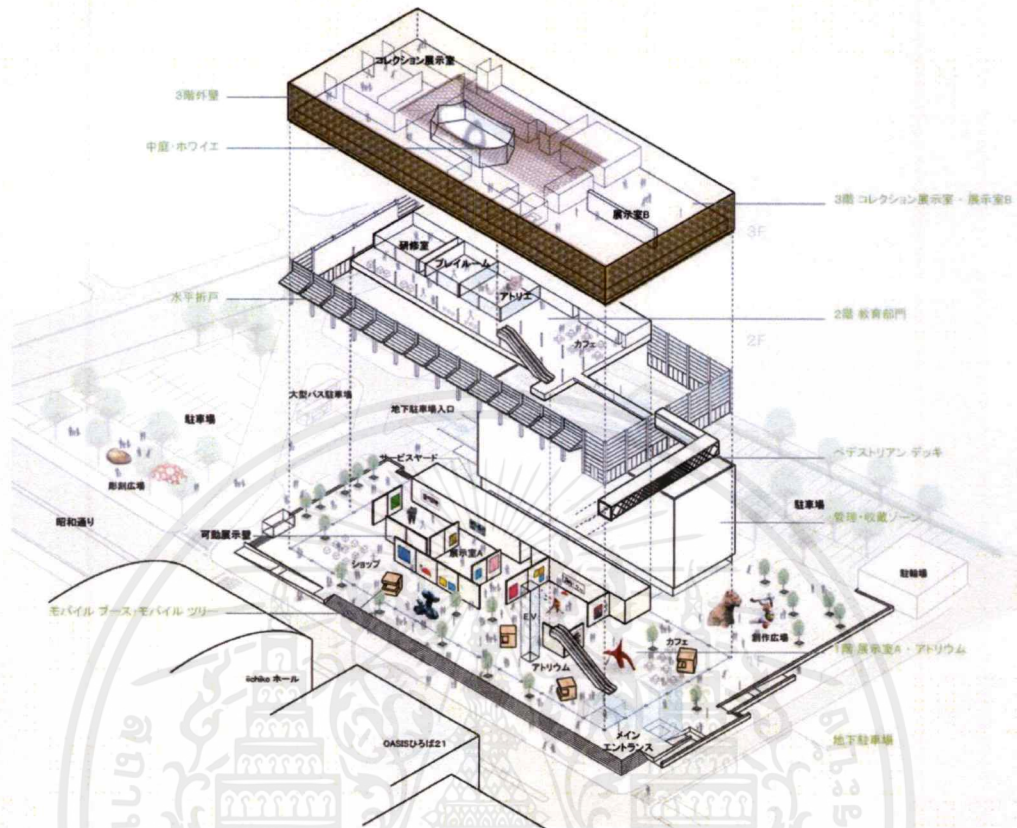

รูปภาพที่ 3-34 แสดงผังชั้น 1 ของโครงการ
 (ที่มา : <https://www.metalocus.es/en/news/oita-prefectural-art-museum-shigeru-ban>)

รูปภาพที่ 3-35 แสดงผังชั้น 3 ของโครงการ ส่วนนิทรรศการถาวร
 (ที่มา : <https://www.metalocus.es/en/news/oita-prefectural-art-museum-shigeru-ban>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่3-36 แสดงภาพรวม extrude isometric ของโครงการ

(ที่มา : <https://www.metalocus.es/es/noticias/oita-prefectural-art-museum-por-shigeru-ban>)

หากเปิดผนังกระจกขึ้น บริเวณชั้น 1 ของพิพิธภัณฑ์นี้จะสามารถสอดแทรกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับพื้นที่ของเมือง เมื่อถนนที่สามารถปิดการจราจรเพื่อทำหน้าที่เป็นพลาซ่าชั่วคราวได้ พื้นที่สาธารณะนี้จะกลายเป็นสิ่งที่เรียกว่า "Pedestrian's paradise" หรือสวรรค์คนเดินเท้าไปโดยปริยายโดยมีถนนเป็นตัวเชื่อมต่อ เมื่อผนวกพิพิธภัณฑ์นี้เข้าด้วยกันกับ NHK Oita main office building ที่อยู่ตรงข้ามโครงการ การผสมผสานฟังก์ชันของทั้งสองอาคารทางวัฒนธรรมสองแห่งนี้เข้าด้วยกันจะสามารถแปรผันเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ที่รองรับคนหมู่มาก งานและกิจกรรมไว้ด้วยกัน เพื่อเสริมสร้างพลังและจิตวิญญาณของเมืองโออิตะได้อย่างลงตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่3-37 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ

(ที่มา: <https://www.archdaily.com/770746/oita-prefectural-art-museum-shigeru-ban-architects>)

โครงสร้างและระบบ

ลักษณะกายภาพที่โดดเด่นของตัวโครงการนั้นใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมคือ กระฉก และไม้ซีดาร์ท้องถิ่นที่ใช้เป็น Façade อาคาร ส่วนโครงสร้างหลังคาที่ครอบคลุมตัวอาคารทั้งหมดนี้มีลักษณะเหมือนไม้ไขว้กันไปมา เรียกว่าโครงสร้างหลังคาแบบกริดเชล (Gridshell roof structure) ที่สร้างความแข็งแรงจากเส้นโค้งของตัวโครงสร้างเอง มีลักษณะคล้ายกับโครงสร้างผืนผ้า โดยทั่วไปแล้วโครงสร้างระบบกริดหรือ Lattice นี้สามารถทำจากวัสดุใดก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ มักนิยมใช้ไม้ และ เหล็กกล้า ซึ่งโครงสร้างพาดช่วงกว้างนี้ช่วยสนับสนุนอาคารที่ต้องการใช้พื้นที่มากและเน้นความสวยงาม

สรุปการวิเคราะห์โครงการ

โครงการ Oita Prefectural Art Museum ถูกออกแบบให้มีวัตถุประสงค์ที่เป็นมากกว่าพิพิธภัณฑ์ศิลปะ โดยสถาปนิกผู้ออกแบบได้มุ่งเน้นไปที่การเข้าถึงของอาคารที่เอื้อต่อสาธารณะ (Open to the Public) และพื้นที่ที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม (Flexible Space) ด้วยความท้าทายในการสร้างสมดุลระหว่างฟอร์มของตัวอาคารและเนื้อหาการจัดแสดงภายในที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน เป็นงานออกแบบร่วมสมัยที่ผสมผสานกับการประยุกต์ลักษณะงานฝีมือพื้นถิ่นมาใช้กับงานสถาปัตยกรรม และอิทธิพลการสร้าง Space จากแบบบ้านดั้งเดิมของญี่ปุ่น “Engawa” สู่ความลงตัว น่าสนใจ ใช้วัสดุที่เป็นมิตรแก่สิ่งแวดล้อม กลายเป็น

อาคารพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่มีเอกลักษณ์และมีบทบาทสำคัญของจังหวัดคิวชู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

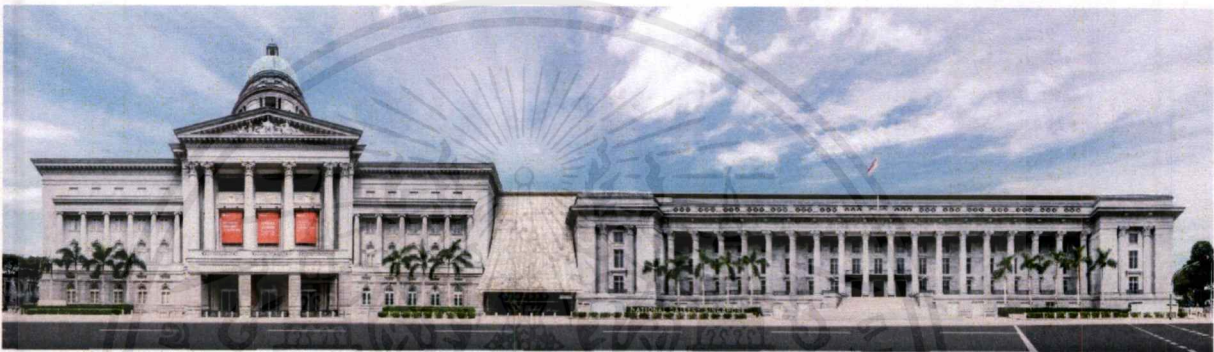
3.2.2 National Gallery Singapore

สถาปนิก: Studio Milou Singapore / CPG Consultants Pte Ltd.

ที่ตั้ง : 1 St Andrew's Road, Singapore 178957

ขนาดพื้นที่ใช้สอย: 64,000 ตร.ม.

สร้างเสร็จและเปิดตัวโครงการ : 24 พฤศจิกายน 2015

รูปภาพที่3-38 แสดงทัศนียภาพภายนอกของ National Gallery Singapore

(ที่มา : <https://www.nationalgallery.sg/sites/default/files/pictures/Press-Room/Building/National-Gallery-Singapore-Full-Facade.jpg>)

ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป

A gallery of old and new: Signal change while demonstrating new

โครงการ National Gallery Singapore หรือ หอศิลป์แห่งชาติสิงคโปร์ เกิดขึ้นจากการรวมอาณาเขตกันระหว่างบริเวณพื้นที่อาคารของอดีตที่ทำการศาลฎีกาและศาลว่าการเข้าด้วยกัน อนุสรณ์สถานสำคัญของชาติสิงคโปร์ทั้ง 2 แห่งนี้เป็นสัญลักษณ์สำคัญและมีบทบาทอย่างมากต่อประวัติศาสตร์ประเทศ โดยได้รับการดูแลรักษาอย่างดีและมีการปรับปรุงใหม่ภายใต้การดูแลของภาครัฐบาลสิงคโปร์ เพื่อเปิดให้บริการในฐานะพิพิธภัณฑ์ที่ทันสมัยสำหรับประชาชนทั่วไป เป็นสถานที่จัดแสดงงานทัศนศิลป์ที่ใหญ่ที่สุดในสิงคโปร์และนับเป็นหอศิลป์ที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาค การชุบชีวิตอาคารที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ทั้ง 2 แห่งนี้เข้าด้วยกัน ถือเป็น การช่วยรักษามรดกทางโครงสร้างที่สำคัญ นำอาคารเก่าให้กลับมา มีประโยชน์ต่อสังคม (An adaptive re-use)

และถือกำเนิดสาธารณูปการแห่งใหม่ให้แก่เมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Studio Milou สถาปนิกผู้ออกแบบ ได้อธิบายแนวความคิดต่อโครงการไว้ถึงการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใหม่ เมื่อประวัติศาสตร์มาบรรจบกับความทันสมัย ด้วยการขีดเส้นเชื่อมอาคารเก่าทั้ง 2 หลังเข้าหากันโดยให้กระทบต่อรูปลักษณะเดิมที่มีอยู่อย่างบางเบาที่สุดด้วยการพาดหลังคาทอดยาวข้ามอนุสรณ์สถานทั้งสองหลังโดยไม่ส่งผลกระทบต่อตัวสถาปัตยกรรมเก่า มีห้องโถงและติดตั้งระบบปรับอากาศใหม่ เสริมห้องใต้ดินในส่วนของที่ว่างระหว่างอาคารเดิมทำให้ได้พื้นที่มากขึ้น การแทรกแซงแบบร่วมสมัยนี้ทำให้เกิดพื้นที่ใหม่ เกิดการไหลเวียนของผู้คนจากเขตต่าง ๆ ช่วยตอบสนองความต้องการต่อบริบทของเมืองอย่างอ่อนโยน

พื้นที่ใช้งานของโครงการ

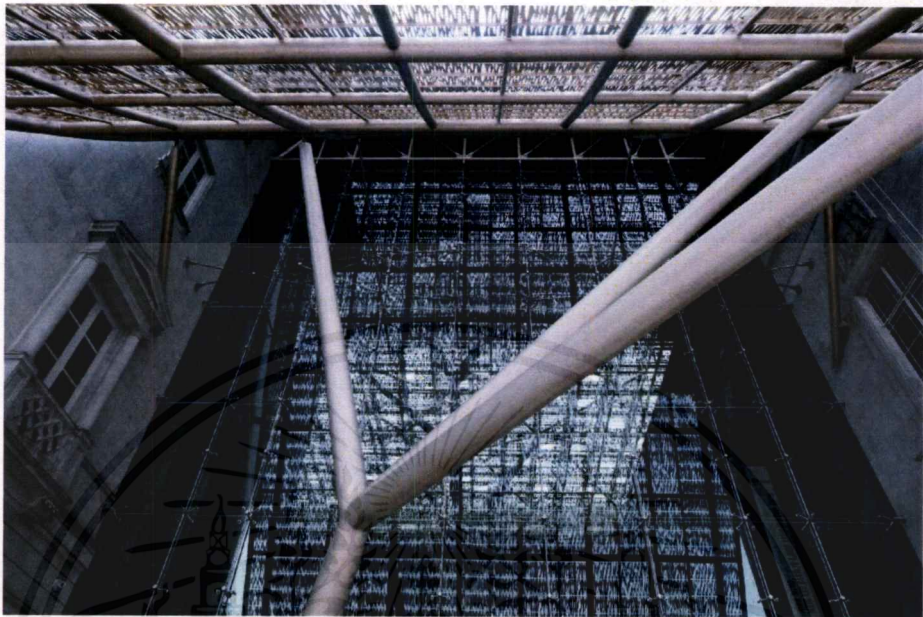
โครงการ National Gallery Singapore ด้วยความที่เป็นอนุสรณ์สถานเก่าอันมีพื้นที่ขนาดใหญ่ สามารถแบ่งก้อนอาคารออกได้เป็น 2 ส่วนหลักคือ ด้านปีกอาคารที่ทำการศาลฎีกา – Supreme Court Wing (ซ้าย) และ ปีกอาคารศาลาว่าการ – City Hall Wing (ขวา) โดยมีทางเข้าหลักซึ่งได้รับการออกแบบภายหลัง เรียกส่วนนี้ว่า Padang Atrium ทำหน้าที่เชื่อมสองอาคารเข้าด้วยกัน (ดังรูปภาพที่ 3-39)

รูปภาพที่ 3-39 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ ส่วนด้านหน้า Padang Atrium

(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่3-40 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ ส่วนด้านหน้า Padang Atrium
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

ผู้ใช้สอยสามารถเข้าถึงตัวโครงการได้จากทั้งสองทางเข้าหลักของโครงการ คือ Padang Atrium ซึ่งเข้าถึงได้จากถนนหลัก ด้วยการนั่งรถโดยสาร เดิน หรือจากรถไฟใต้ดิน ซึ่งมีความสะดวกสบาย เมื่อเข้ามาถึงจะพบโถงต้อนรับขนาดกว้างขวาง และ โถง เป็นอันดับแรก ในส่วนของ Padang Atrium จะมีสะพานทอดยาวเชื่อมต่อกันทั้งหมด 3 ตัวด้วยกัน สามารถเดินเชื่อมต่อกันได้ใน ชั้น 1, 3, 4 และเชื่อมถึงชั้นใต้ดินตั้งแต่ BM, B1, B2 และ B3 อันเป็นส่วนของจุดจำหน่ายบัตรเข้าชม สิ่งอำนวยความสะดวกพิเศษต่าง ๆ และ ชั้นจอดรถใต้ดิน (ดังรูปภาพที่ 3-41)

LEVELS DIAGRAM

รูปที่ 3-41 แสดง Levels Diagram ของโครงการ

(ที่มา : <http://www.stylebyasia.com/wp-content/uploads/2016/04/NGS.png>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านปีกอาคารที่ทำการศาลฎีกา – Supreme Court Wing มีทั้งหมด 5 ชั้นด้วยกัน
ประกอบด้วย

ชั้น 1 – ร้านค้าที่ระลึก ร้านอาหาร และ ห้องโถง

ชั้น 2 – Restricted Area

ชั้น 3-5 – ประกอบไปด้วย UOB Southeast Asia Gallery ห้อง Prints & Drawings Room
โรงละคร Museum services และ สิ่งอำนวยความสะดวกพิเศษต่าง ๆ

ด้านปีกอาคารศาลาว่าการ – City Hall Wing มีทั้งหมด 6 ชั้น ประกอบด้วย

ชั้น 1 – ส่วนสนับสนุนการศึกษาและมรดกอาคาร โถงกลาง และ แกลเลอรี

ชั้น 2 – ร้านค้าและร้านอาหาร

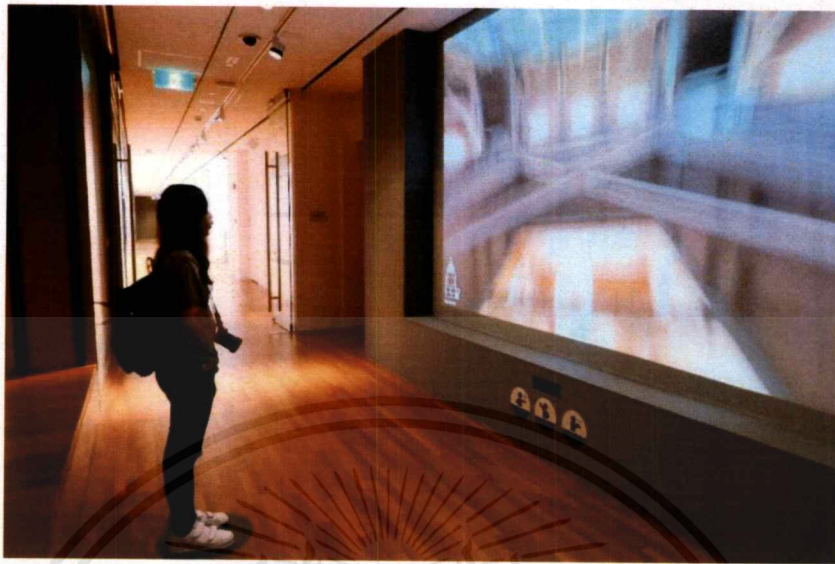
ชั้น 3 – ห้องจัดนิทรรศการ DBS Singapore และ City Hall Chamber

ชั้น 4 – แกลเลอรี

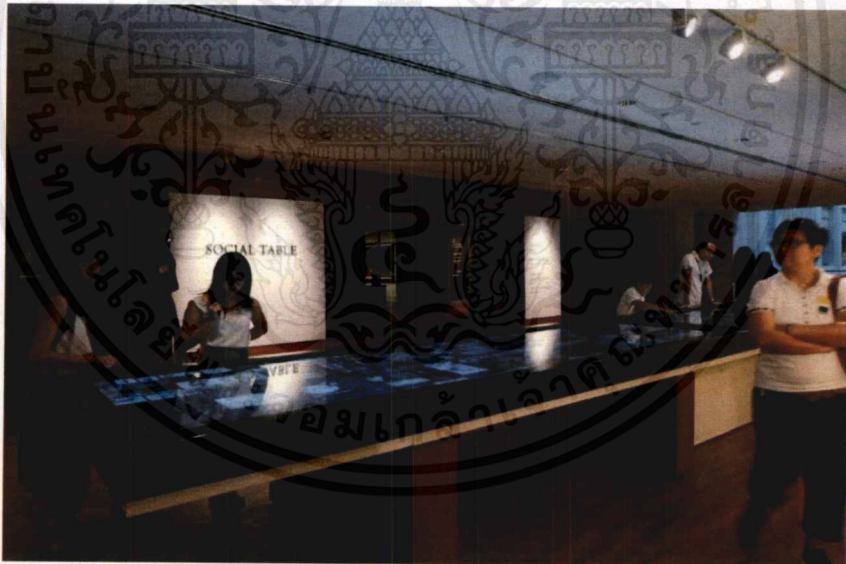
ชั้น 5 – Roof Garden Gallery ร้านอาหาร และ สตูดิโอ

ชั้น 6 – ร้านอาหารชั้นดาดฟ้า และ Padang Deck

ภายในโครงการมีการจัดนิทรรศการเชิงโต้ตอบ (Interactive Presentation) เป็นบางจุด
ตามบริเวณ Hall way หรือรอบห้องนิทรรศการ ทำให้ผู้เข้าชมเกิดความเพลิดเพลินและสามารถ
เข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้น (ดังรูปภาพที่ 3-42)

รูปที่3-42 แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ ส่วนจัดแสดงเชิงโต้ตอบกับผู้เข้าชมด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

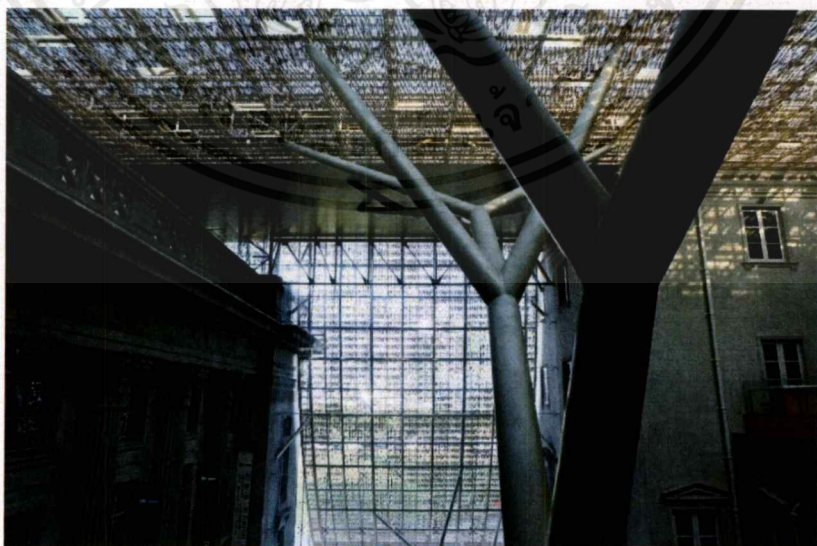

รูปที่3-43 แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ บริเวณSocial Table แสดงข้อมูลของนิทรรศการผ่านการสัมผัส
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างและระบบ

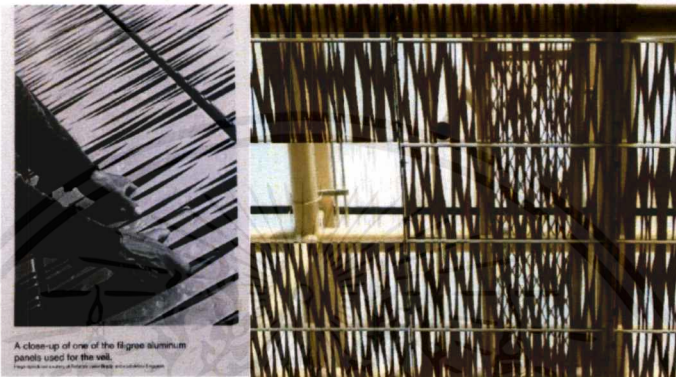
เพื่อที่จะให้เกิดการสร้างภูมิทัศน์อันเกิดจากแสง อาคารหลังนี้จึงได้รับการออกแบบพิเศษอันมีลักษณะโดดเด่น คือส่วนของบริเวณ Public Space ขนาดกว้างขวางและโอ้โถง โดยมีโครงสร้างเสาขนาดใหญ่ทั้งหมด 3 ต้น แผ่กระจายตัวกว้าง รั้งน้ำหนักของผืนหลังคากระจก ขนาด 9,000 ตร.ม. ที่สร้างครอบทับเพื่อไม่ให้กระทบอาคารเดิม โดยลักษณะของเสามีรูปทรงจำลองมาจากกิ่งก้านต้นไม้ (Tree-like columns) เป็นรูปทรงที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมกระจายไหลของโครงสร้างแบบพื้นที่กว้างโดยใช้จุดsupportเพียงไม่กี่จุดเท่านั้น

รูปภาพที่ 3-44 แสดง Filigree gold Canopy และ Tree-like columns บริเวณโถง Public Space
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสงธรรมชาติที่เข้าสู่ตัวอาคารผ่านผืนหลังคากระจก ผ่านการกรองแสงก่อนหนึ่งชั้นด้วยวัสดุลวดลายแบบม่านฉลุทอง (Filigree gold canopy/ aluminium) ทำให้พื้นที่บริเวณใต้หลังคาไม่ได้รับแสงโดยตรงมากเกินไป

รูปภาพที่3-45 แสดงวัสดุ Filigree Aluminium ที่ใช้ติดตั้งใต้ผืนหลังคากระจก
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

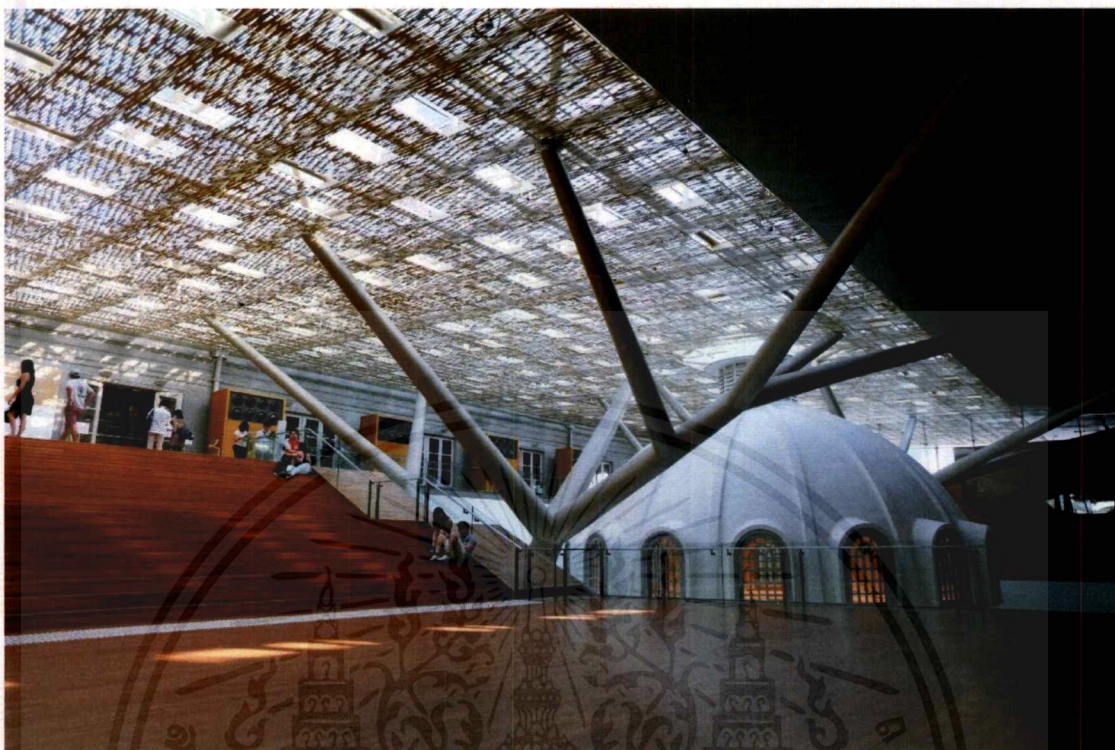
ในส่วนบริเวณปีก City Hall courtyard หรือ ศาลาว่าการ ในอดีตเคยถูกใช้เป็นที่จอดรถ ได้รับการปรับเปลี่ยนให้กลายเป็นห้องโถงที่โปร่งโล่ง เต็มเต็มไปด้วยแสงธรรมชาติ โดยด้านบนทำการติดตั้งบ่อน้ำกระจกเหนือหลังคา (Rooftop Reflection Pools) เพื่อให้เกิดระบบการทำความเย็นจากธรรมชาติ (Natural evaporative cooling effect) ลดปริมาณการใช้ระบบปรับอากาศ ลดความร้อน และเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้อาคารหลังนี้ได้รับรางวัล Green Mark Gold

รูปภาพที่3-46 แสดง Rooftop Reflection Pools บริเวณ City Hall courtyard

(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่3-47 แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ บริเวณ Rotunda Dome
(ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูล เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

สรุปการวิเคราะห์โครงการ

โครงการ National Gallery Singapore ถือกำเนิดขึ้นจากความร่วมมือของรัฐบาลสิงคโปร์ และทีมสถาปนิก Studio Milou ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการชุบชีวิตอนุสรณ์สถานเก่าให้กลับมามีประโยชน์ต่อสังคมอีกครั้งแทนการปล่อยให้ร้างให้เก่าโดยเสียค่าบำรุงรักษาที่มหาศาลไปโดยไม่คุ้มทุน การผสมผสานของความเก่าและใหม่ทำให้เห็นถึงเทคโนโลยีที่เข้ามาปรับปรุงสถาปัตยกรรมให้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง โดยสามารถศึกษาถึงเรื่องโครงสร้างที่ทีมผู้ออกแบบตั้งใจให้เข้ามาสอดแทรกโดยส่งผลกระทบต่ออาคารเดิมน้อยที่สุด จะเห็นได้ว่าภายในโครงการมีผู้ใช้สอยเกือบทุกเพศทุกวัย ด้วยความสะดวกสบายในการเข้าถึง กิจกรรมที่จัด และประเภทของศิลปะที่จัดแสดงมีความเป็นสากล ทำให้ National Gallery Singapore เป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่ได้รับความนิยมสูงและมีขนาดใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

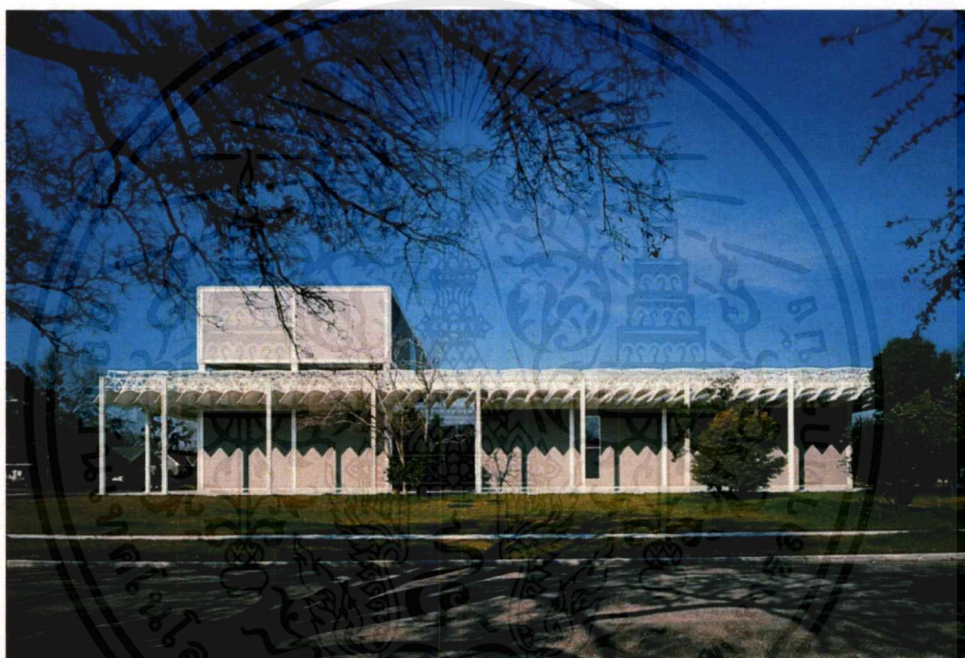
3.2.3 The Menil Collection

สถาปนิก: Renzo Piano Building Workshop

ที่ตั้ง: Houston, Texas, United States

ขนาดพื้นที่ใช้สอย: 10,900 ตร.ม.

สร้างเสร็จและเปิดตัวโครงการ: ค.ศ. 1987

รูปภาพที่3-48แสดงทัศนียภาพภายนอกของโครงการ The Menil Collection
(ที่มา : <http://www.rpbw.com/project/the-menil-collection>)

แนวคิดในการออกแบบ

Small on the outside, but large inside | A working museum⁸

โครงการ The Menil Collection คือพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่เก็บสะสมผลงานศิลปะอันประเมินค่ามิได้ของครอบครัว เดอ เมนิล โดยภายในมีภาพวาด ของประดับ ภาพถ่าย ประติมากรรม และ

⁸ Fondazionerenzopiano. "Menil Collection". [Online] Available:

<http://www.fondazionerenzopiano.org/en/project/menil-collection/> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 3 ตุลาคม 2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพเขียนกว่า 16,000 ชิ้น โดยมีทั้งการจัดแสดงงานและนิทรรศการชั่วคราวจากทั่วโลก เป็นทั้งที่เก็บสะสมงาน สตูดิโอ และพื้นที่ศึกษาศิลปะ จากทัศนวิสัยของผู้ก่อตั้ง จอห์น และ โดมินิก เดอเมนิล คู่สามีภรรยา และความเชื่อของพวกเขาที่ว่าศิลปะควรเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของคนทุกคน ไม่ใช่เฉพาะผู้ร่ำรวยเท่านั้น ด้วยเหตุนี้พิพิธภัณฑ์นี้จึงเปิดให้เข้าฟรี และยังเชื่ออีกว่า ความคิดที่แต่ละบุคคลมีต่องานศิลปะไม่ควรได้รับอิทธิพลจากความคิดของผู้อื่น ดังนั้นจึงจะไม่เห็นข้อความอธิบายใด ๆ ปรากฏบนผนัง ทำให้ผู้เข้าชมสามารถจดจ่อไปที่ความงดงามและการละเอียดสัมผัสทางสายตาอันเป็นสิ่งที่ช่วยจรรโลงใจได้เป็นอย่างดี

สถาปนิกผู้ออกแบบ Renzo Piano และด้วยความร่วมมือของภรรยาผู้ก่อตั้ง โดมินิก เดอเมนิล ประสงค์ที่จะให้พิพิธภัณฑ์แห่งนี้สามารถชื่นชมได้ภายใต้สภาวะจากแสงธรรมชาติ (observed in natural light) ไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ผ่านกาลเวลาและฤดูกาล โดยมีองค์ประกอบโครงสร้างชิ้นสำคัญเป็น Louver หรือบานเกล็ด ติดตั้งด้านบน โดยถูกเรียกว่า "Ferrous Leaf" (หนา 25 มม.) ทำจาก Ferro-cement มีน้ำหนักเบา เรียงต่อกันเป็นเลเยอร์ชั้นในจำนวน 291 แผ่น ครอบคลุมพื้นที่แปลนกว่า 2,800 ตร.ม. ให้อยู่ภายใต้แสงธรรมชาติ ออกแบบมาเพื่อทำหน้าที่กรองทั้งรังสียูวีจากแสง และ ความร้อน ไม่ให้เข้ามาภายในตัวอาคารมากเกินไป โดย Ferro-cement หรือ Ferrous leaf แต่ละแผ่นนี้จะถูกติดตั้งเข้ากับ steel grid เพื่อแขวนได้

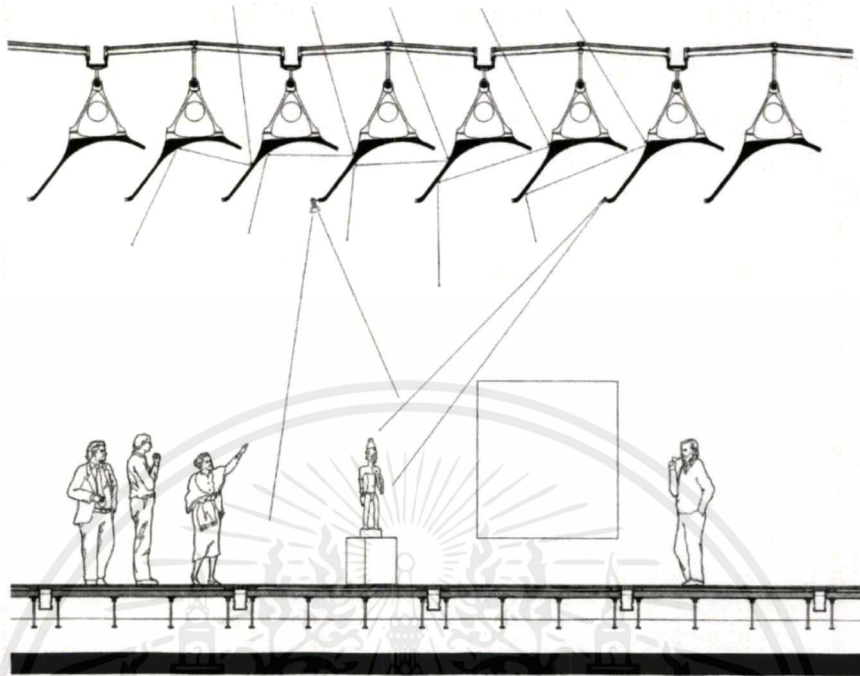
หลังคา

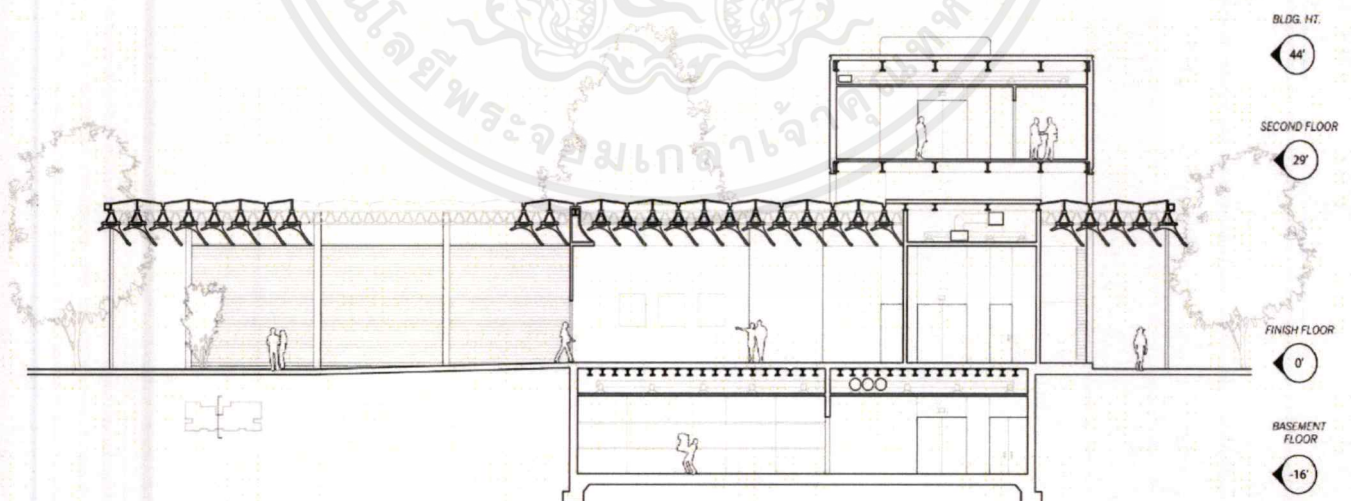
รูปภาพที่3-49 แสดงทัศนียภาพภายในของโครงการ The Menil Collection

(ที่มา : <http://www.rpbw.com/project/the-menil-collection>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่3-50 แสดงรูปตัด Ceiling Diagram บริเวณส่วนแกลเลอรีของโครงการ The Menil Collection
(ที่มา : <https://www.archdaily.com/319499/the-menil-collection-awarded-ai-a-twenty-five-year-award>)

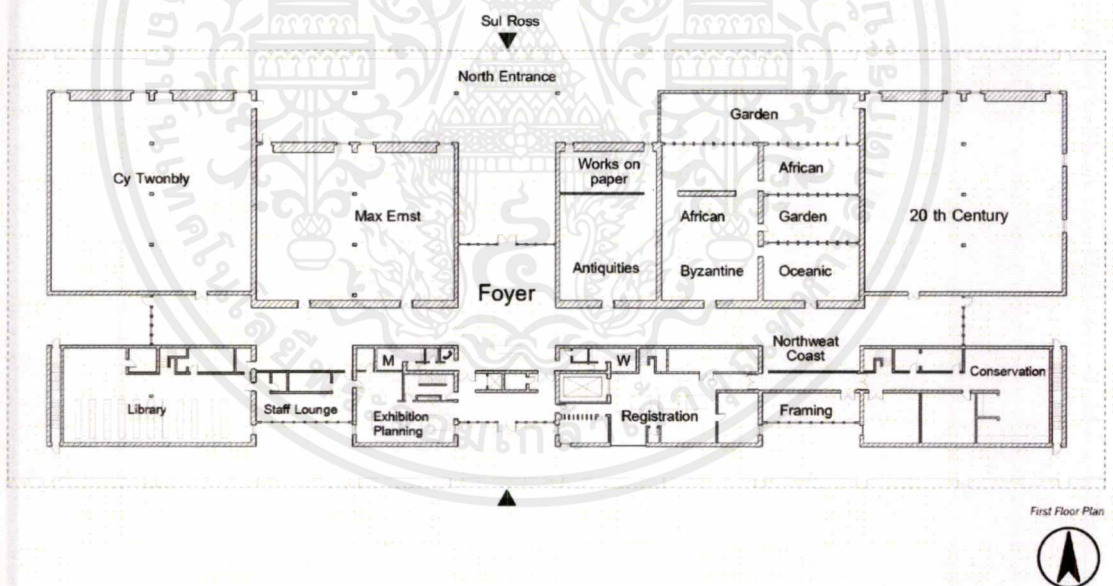
รูปภาพที่3-51 แสดงรูปตัดของโครงการ The Menil Collection
(ที่มา : <http://alexanderayres.com/The-Menil-Collection>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ใช้งานของโครงการ

โครงการ Menil Collection มีห้องจัดแสดงอยู่ที่ชั้น 1 เท่านั้น โดยตัวอาคารจะแบ่งเป็นทั้งหมด 2 ชั้นด้วยกัน และอีก 1 ชั้นใต้ดิน ชั้นแรกของอาคารจัดให้เป็นส่วนพื้นที่ต้อนรับ Lobby และห้องจัดแสดงหลัก โดยมีการวางผังแบบกระจายไปตามแนวยาว 150 เมตร ตามโครงสร้างหลัก (Spine) ของอาคาร พื้นที่จัดแสดง หรือ Exhibition Space ถูกแบ่งพื้นที่ทั้งหมดออกเป็น 6 ห้อง ด้วยผนังกันสีกา สูง 5 เมตร

ชั้นใต้ดินถูกจัดสรรให้เป็นพื้นที่ของส่วนเก็บของ และห้องระบบต่าง ๆ ส่วนชั้น 2 จะเป็นพื้นที่ของสำนักงานผู้ดูแลและห้องเก็บชิ้นงานศิลปะ หรือ ที่ถูกเรียกว่า treasure chamber โดยมีระบบรักษาสภาพอากาศให้คงที่ เหมาะแก่การดูแลรักษาและเพื่อคงสภาพชิ้นงานไว้ให้อยู่ในลักษณะที่สมบูรณ์ที่สุด

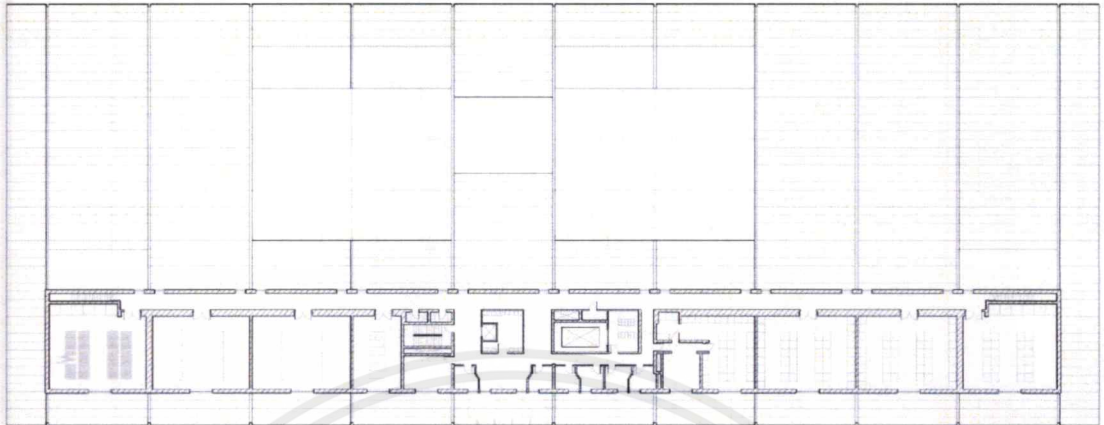

รูปภาพที่ 3-52 แสดงผังพื้นที่ชั้น 1 ของโครงการ The Menil Collection

(ที่มา :

<http://sfaq.us/2016/05/gratest-hits-mark-flood-at-the-contemporary-arts-museum-houston/>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

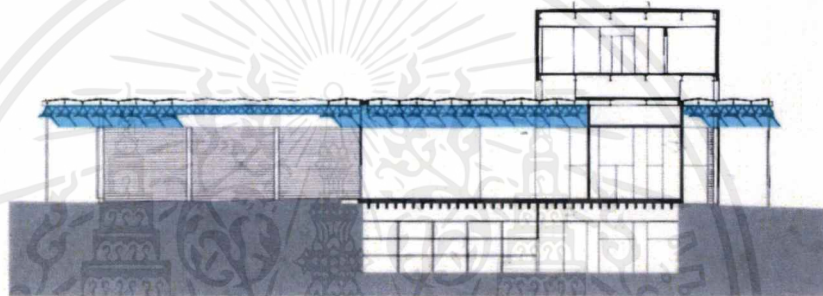
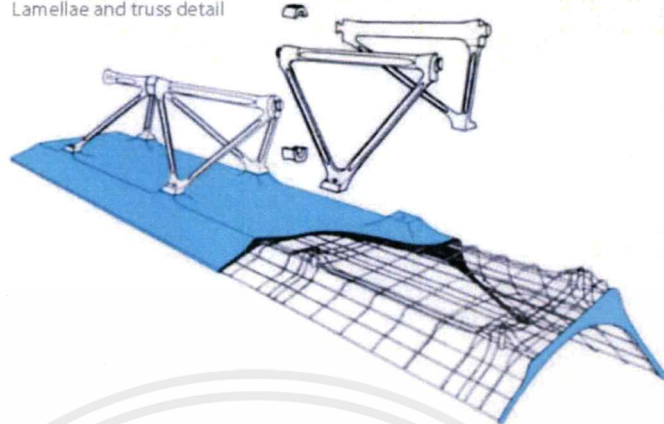
Second Floor Plan

รูปภาพที่ 3-53 แสดงผังพื้นชั้น 2 ของโครงการ The Menil Collection
(ที่มา: <http://alexanderayres.com/The-Menil-Collection>)

โครงสร้างและระบบ

โครงสร้างของโครงการ The Menil Collection ใช้ผสมผสานทั้งโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กและระบบเหล็ก truss ที่มีความซับซ้อน โดยทั้งนี้โครงสร้างเหล็กพาดช่วงกว้างถูกสร้างขึ้นเพื่อที่จะรองรับระบบของตัวโครงสร้าง curved lamellae หรือที่ผู้ออกแบบเรียกว่า Ferrous leaf (ดังรูปภาพที่ 3-55) มีขึ้นเพื่ออำนวยให้ indirect light สามารถกระจายเข้าสู่อาคารได้ lamellae นั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างเช่นกัน นอกจากนี้มันก็ยังทำหน้าที่ระบายได้อีกด้วย ในทางกลับกันระบบของผนังอาคารนั้นกลับมีความเรียบง่าย ทำจากโครงเหล็กธรรมดาและปิดวัสดุด้วยแผ่นโลหะและไม้ไซเปรส (metal frame and cypress wood)

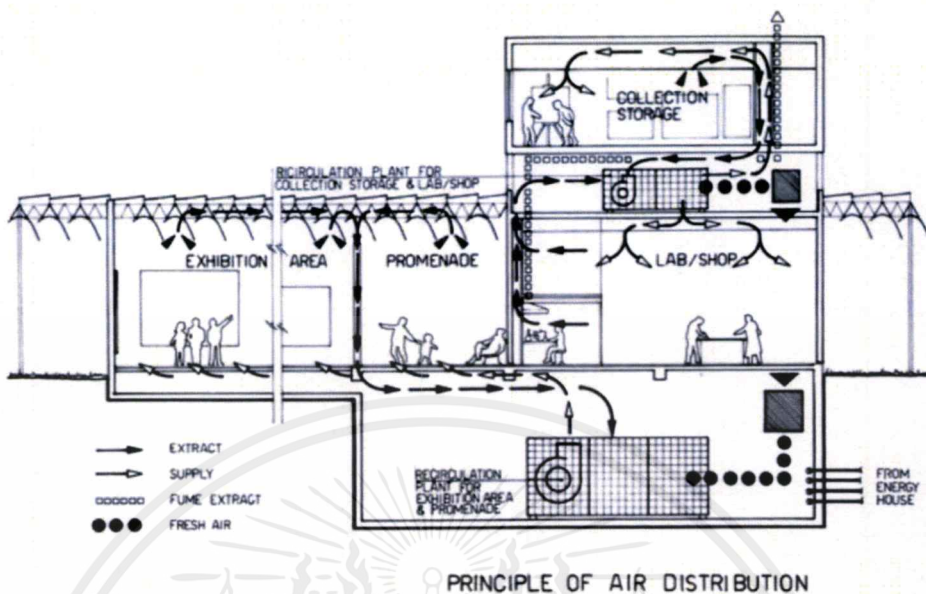
Lamellae and truss detail

รูปภาพที่3-54 แสดงรายละเอียดของ Lamellae และ โครง Truss

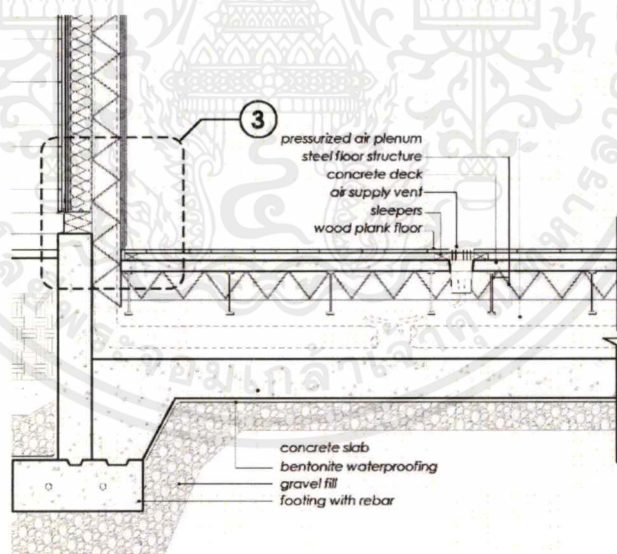
(ที่มา <https://njitarch382.wordpress.com/2012/04/30/gasnick-jeffrey-krassowski-aaron-arch-382-building-analysis-project-menil-collection-wexner-center-for-the-arts-2/>)

ห้องเครื่องระบบปรับอากาศของอาคารอยู่ที่ตำแหน่งชั้นใต้ดิน โดยเป็นระบบหมุนเวียนอากาศ (Recirculation) จากพื้นที่จัดนิทรรศการและ Promenade ปล่อยจากใต้พื้น และอีกส่วนหนึ่งอยู่ใต้พื้นของห้องเก็บคลังศิลปวัตถุ จ่ายให้ในส่วนพื้นที่ LAB / SHOP และ ห้องเก็บคลังศิลปวัตถุ

รูปภาพที่3-55 แสดงหลักการกระจายอากาศภายในอาคาร

(ที่มา: <http://www.fondazionerenzopiano.org/en/project/menil-collection.pdf>)

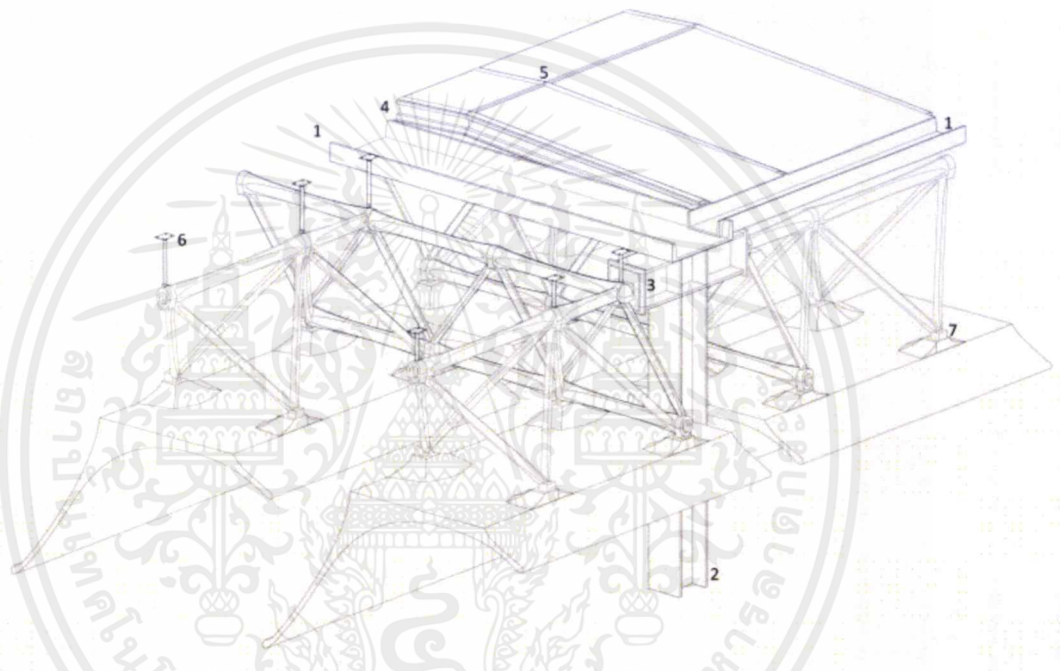

รูปภาพที่3-56 แสดง Wall section and Details ของโครงการ The Menil Collection

(ที่มา: <https://i.pinimg.com/originals/aa/8c/e2/aa8ce208742c5f309a0b1820ac59eebb.jpg>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนของโครงสร้างหลังคานั้นมีวัสดุเป็นกระจก (Glass roof system) พาดช่วงทั้งบริเวณข้างในของโครงการไปจนถึงข้างนอก อยู่ได้โดยมีจุดรองรับขนาดเหล็กที่ติดตั้งอยู่บนโครง Truss ด้านใต้ ใช้ระบบกริดเสา ส่วนผนังอาคารนั้นเป็นผนังแบบ Non load bearing walls ตำแหน่งเดียวกับเส้นกริดเสาแต่มีระยะ offset จากเส้นรอบรูป

รูปภาพที่ 3-57 แสดงรายละเอียดโครงสร้าง Truss และหลังคาของโครงการ
(ที่มา: <http://cargocollective.com/jbwaxter/Construction-2-Menil-Collection>)

- 1.) Gutters
- 2.) Structural Column
- 3.) Truss connection
- 4.) Glass roof mullion
- 5.) Pressure Plate
- 6.) Roof system support
- 7.) Truss-fin connection

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการวิเคราะห์โครงการ

จากความประสงค์ตั้งแต่เริ่มแรกของผู้เป็นภรรยา โดมินิก เดอ เมนิล ที่ต้องการให้พิพิธภัณฑ์นี้มีลักษณะเหมือนเป็นอาคารขนาดเล็กเมื่อมองจากภายนอก แต่มีพื้นที่ภายในกว้างขวาง รวมไปถึงสามารถใช้พื้นที่เป็นทั้งสถานที่จัดแสดงผลงานศิลปะและพื้นที่ทำงานไปด้วยพร้อมกัน ส่งผลให้ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมของอาคารหลังนี้เป็นไปอย่างถ่อมตัว ลึกซึ้ง และในขณะเดียวกันก็สามารถใช้พื้นที่ได้อย่างยืดหยุ่น คือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม แผนผังของโครงการไม่ซับซ้อน ตรงไปตรงมา มีความชัดเจน

โครงสร้างของอาคารไปอย่างเรียบง่ายและใช้หลักการที่ประหยัดพลังงาน ตัว Ferrous leaf ทำหน้าที่เป็นเหมือน Filter กรองทั้งแสงและอุณหภูมิ สร้างแสงที่เป็นธรรมชาติและนิ่มนวลให้แก่บริเวณภายในห้องจัดแสดง ด้วยหลักปัจจัยและความต้องการพื้นฐานของเจ้าของแล้ว จึงเกิดโครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะ The Menil Collection แห่งนี้ขึ้น

รูปภาพที่ 3-58 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางเข้าหลักของโครงการ The Menil Collection

(ที่มา : <http://alexanderayres.com/The-Menil-Collection>)

บทที่ 4

วิเคราะห์ผู้ใช้สอยโครงการ

การศึกษารายละเอียดของผู้ใช้สอยของโครงการเป็นการศึกษาเพื่อหาจำนวนและประเภทของผู้ใช้โครงการ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการคิดองค์ประกอบของโครงการ ทั้งในเรื่องชนิดขององค์ประกอบ จำนวน และขนาดพื้นที่ การศึกษาผู้ใช้โครงการยังบ่งบอกถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบ เช่น การใช้สอยอาคารของเด็ก เยาวชน คนชรา หรือคนพิการ รวมถึงลำดับขั้นของการเข้าถึงโครงการของผู้ใช้แต่ละประเภทอีกด้วย

4.1 ประเภทของผู้ใช้โครงการ

จากวัตถุประสงค์ของโครงการที่ต้องการให้พื้นที่นี้เป็นพื้นที่เพื่อใช้จัดแสดงผลงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงได้แบ่งประเภทของผู้ใช้โครงการออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

4.1.1 ผู้ให้บริการในโครงการ

4.1.2 ผู้ใช้บริการในโครงการ

4.1.1 ผู้ให้บริการในโครงการ

หมายถึง บุคลากร พนักงาน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เป็นผู้ทำงาน อันมีความเกี่ยวข้องกับโครงการ โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้บริการออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. **เจ้าหน้าที่ระดับบริหาร** เป็นผู้ดำเนินการบริการโครงการและบริการงานในส่วนต่าง ๆ ให้ดำเนินไปตามแนวนโยบายของหอศิลปวัฒนธรรม

2. **เจ้าหน้าที่ทั่วไป** เป็นผู้ทำงานประจำ โดยจะประจำตามส่วนหรือแผนกต่าง

ภายในโครงการภายใต้คำสั่งจากเจ้าหน้าที่ระดับบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. **นักวิชาการ** เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและวัฒนธรรมโดยเฉพาะ เพื่อสามารถให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้าใช้โครงการได้

4. **ลูกจ้างประจำ** เป็นผู้ที่ทางฝ่ายหอศิลปวัฒนธรรมรับเข้ามาเพื่อช่วยงานในตำแหน่งต่างๆ คือ ตำแหน่งพนักงาน ตำแหน่งช่างเทคนิค ตำแหน่งพนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานทำความสะอาด คนสวน

5. **ผู้ให้บริการอาคารชั่วคราว** หมายถึง บุคคลที่มีได้เป็นเจ้าหน้าที่ของโครงการ แต่มาเป็นผู้ให้บริการบางช่วงเวลาหรือบางกรณีเท่านั้น ได้แก่ พนักงานเก็บขยะ พนักงานส่งของ เป็นต้น

4.1.2 ผู้ใช้บริการในโครงการ

หมายถึง บุคคลภายนอกที่เข้ามาเยี่ยมชมภายในโครงการ ไม่ว่าจะมาท่องเที่ยว มาเพื่อเข้าชมงานศิลปะ ติดต่อขอเช่าพื้นที่ หรือแม้แต่มารับพื้นที่เพื่อเป็นทางเลือกแก่การพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้นซึ่งสามารถแบ่งผู้ให้บริการเหล่านี้ได้ตามประเภทและจุดประสงค์ โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. นักเรียน นักศึกษา (Pupils and Student)

ผู้ชมประเภทนี้มีจำนวนมากที่สุด เป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างการศึกษา เข้ามาชมเพื่อหาความรู้ ศึกษาเพื่อเป็นแนวทาง แรงบันดาลใจ หรือร่วมทำกิจกรรมหรือฟังบรรยายพิเศษที่ทางโครงการมีจัดเป็นระยะๆ ผู้ใช้บริการประเภทนี้อาจเข้ามาด้วยตัวเอง หรือมาเป็นหมู่คณะโดยผ่านการติดต่อจากทางโรงเรียน หรือสถาบัน ดังนั้นจึงต้องมีการจัดบรรยายวิชาการและให้ความรู้ ซึ่งจะมีวิทยากรนำชมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าใช้บริการกลุ่มนี้

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ (Tourist)

ผู้ชมประเภทนี้ประกอบด้วยชาวไทยและต่างชาติที่มีความสนใจด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีความรู้ ความเข้าใจที่หลากหลายออกไป แต่ต้องการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมสมัยใหม่มากกว่าประชาชนทั่วไป ซึ่งมีความสนใจ

ด้านบริการ ความสะดวกสบายต่างๆ ที่ทางหอศิลป์จัดให้ รวมถึงมีการซื้อผลงานศิลปะ อันมีผลต่อความประทับใจของผู้ชมกลุ่มนี้มากเป็นพิเศษ ทวีปมักมาเยี่ยมชมโครงการในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดเนื่องในโอกาสพิเศษต่างๆ อาจเดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสาร หรือมาแวะโดยถือสถานที่เป็นจุดท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ประชาชนทั่วไป (General Public)

สามารถเข้ามาใช้โครงการได้ทุกวัน ผู้ชมประเภทนี้ส่วนมากนิยมเข้าชมในวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดราชการพิเศษ อาจจะมาเป็นครอบครัว เป็นกลุ่ม หรือเดี่ยว ต้องการมาพักผ่อนหย่อนใจ ไม่ได้มีพื้นฐาน ภูมิหลังทางศิลปะ หรือการให้คุณค่าของผลงานอย่างลึกซึ้งมากนัก หากมุ่งแสวงหาความแปลกใหม่ เทคนิค ความทันสมัย จึงต้องใส่ใจกับหลักการจัดแสดงที่สอดแทรกเทคนิคความน่าสนใจ พร้อมทั้งสอดแทรกความรู้ด้านศิลปะให้กับผู้ชมกลุ่มนี้ได้มีความเพลิดเพลินด้วย

4. นักวิชาการและศิลปินในสาขาที่เกี่ยวข้อง (Scholar and Artists)

ผู้ชมประเภทนี้จะมีจำนวนไม่มาก เป็นกลุ่มที่มีความรู้ในด้านวิชาการหรือพื้นฐานทางด้านศิลปะเป็นอย่างดีอยู่แล้ว เช่น อาจารย์ สถาปนิก ศิลปิน ผู้ที่มีสายอาชีพเกี่ยวข้องกับศิลปะ โดยต้องการเข้ามาเพื่อศึกษาด้านข้อมูลจำเพาะหรือศึกษานิทรรศการด้วยตนเองตามความสนใจ

5. ผู้มาติดต่อ (Specialist)

หมายถึง บุคคลที่ต้องการเข้ามาติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอใช้พื้นที่ในส่วนต่างๆ ของโครงการ เช่น การติดต่อขอใช้พื้นที่เพื่อการจัดนิทรรศการหมุนเวียน, การติดต่อขอใช้ห้องเพื่อจัดการบรรยาย, การติดต่อเพื่อขอเช่าพื้นที่เพื่อการค้าขาย, การติดต่อเพื่อเข้ามาติดต่อประสานงาน , ผู้มาติดต่อกับส่วนบริหารโครงการโดยตรง และ อื่นๆ

4.2 พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการจะเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหอศิลป์วัฒนธรรม โดยแยกศึกษาตามประเภทของผู้ใช้โครงการได้ดังนี้

4.2.1 พฤติกรรมของผู้ให้บริการภายในโครงการ

โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช มีเวลาเปิดให้บริการดังนี้

วันและเวลาทำการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช

วันอังคาร – วันศุกร์ เวลา 10.00 - 17.00 น.

วันเสาร์ – วันอาทิตย์ เวลา 10.00 -18.00 น.

(หยุดทำการวันจันทร์)

วันและเวลาทำการสำนักงาน

วันอังคาร – วันอาทิตย์ เวลา 09.30-18.00 น.

(หยุดทำการวันจันทร์)

ตารางที่ 4.1 แสดงการทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ

เวลา	กำหนดการ
8.00น. – 8.30น.	เจ้าหน้าที่เข้าพื้นที่ทำงาน
8.30น. – 12.00น.	ปฏิบัติงานภาคเช้า
12.00น. – 13.00น.	พักกลางวัน
13.00น. – 16.30น.	ปฏิบัติงานภาคบ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการในโครงการสามารถแบ่งออกตามประเภทการทำงานได้เป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ

4.2.1.1 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทั่วไป

พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ทั่วไปสามารถเดินเข้าสู่โครงการโดยตรงหรือโดยรถยนต์ โดยมีการจัดสรรพื้นที่จอดรถของโครงการไว้ก่อนผ่านโถงทางเดินเข้าสู่ตัวอาคาร และเดินต่อไปเข้าสู่บริเวณโถงเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นทั้งโถงสำหรับตรวจลงเวลาทำงานและพื้นที่พักคอย โดยมีห้องน้ำและห้องเตรียมเครื่องดื่มไว้บริการในตัวก่อนเข้าไปทำงานในส่วนต่างๆของโครงการ จนถึงเวลาพักเที่ยง พนักงานและเจ้าหน้าที่จึงเดินออกมาที่บริเวณโถงทางเดินและแยกเข้าไปใช้บริการในส่วนห้องอาหารของเจ้าหน้าที่ เมื่อหมดเวลาพักจึงกลับเข้าทำงานต่อตามฝ่ายต่าง ๆ เมื่อเลิกงานจึงเดิน หรือกลับสู่ที่จอดรถเพื่อทำการออกจากตัวโครงการ

ในส่วนของผู้บริการจะเดินเข้าสู่โครงการโดยตรงหรือรถยนต์ส่วนตัว โดยจัดสรรที่จอดสำหรับผู้บริหารไว้ต่างหาก จากนั้นเดินเข้าสู่โถงและมีทางเดินแยกเพื่อเข้าสู่ห้องพักรับประทานอาหารส่วนตัว โดยภายในพื้นที่มีห้องน้ำและส่วนจัดเตรียมอาหารไว้ในตัว

4.2.1.2 เจ้าหน้าที่เทคนิคและบริการ

เจ้าหน้าที่เทคนิคและบริการสามารถเข้าถึงโครงการได้โดยการเดินผ่านโถงสำหรับเจ้าหน้าที่ เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ทั่วไป และหลังจากนั้นจึงแยกเข้าสู่ส่วนต่างๆที่ตนเองรับผิดชอบ โดยมีการแบ่งเป็นส่วนย่อยลงไปตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายช่างเทคนิค

แบ่งเป็นส่วนห้องทำงานของช่างและส่วนห้องทำงานระบบของอาคาร โดยเป็นผู้ควบคุมดูแล โดยจะมีห้องสำหรับเปลี่ยนชุดของช่างและพื้นที่เก็บของใช้ส่วนตัว ก่อนเข้าไปสู่พื้นที่ทำการตรวจสอบหรือซ่อมแซมเครื่องงานระบบ

2. ฝ่ายรักษาความปลอดภัย

เป็นส่วนห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งใช้ควบคุมดูแลความปลอดภัยของโครงการโดยทำงานร่วมกับฝ่ายเทคนิคในส่วนห้องควบคุมและบันทึกภาพ วิดีโอ นอกจากนี้ยังมีส่วนหรือพื้นที่พักผ่อนสำหรับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพื่อใช้พักผ่อน เปลี่ยนชุด และเก็บอุปกรณ์ต่างๆ

3. ฝ่ายทำความสะอาด

มีส่วนห้องพักผ่อนเพื่อใช้สำหรับเปลี่ยนชุดและเก็บอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ

4.2.1.3 เจ้าหน้าที่ให้บริการอาคารชั่วคราว

ผู้ให้บริการประเภทนี้จะมาเป็นบางช่วงเวลาหรือบางกรณี โดยจะเข้ามาทำหน้าที่ในเฉพาะบางส่วนของโครงการเท่านั้น

1. พนักงานเก็บขยะ

เข้ามาเฉพาะส่วนที่ผ่านการขนย้ายขยะมาที่จุดรวบรวมขยะของโครงการแล้ว และจะจัดการนำขยะหรือสิ่งที่โครงการกำจัดองค์กำจัดนำไปทิ้ง

2. พนักงานส่งของ

ให้บริการด้านพัสดุ จุดหมาย หรือส่งของต่างๆอันเกี่ยวข้องกับการจัดการของโครงการ โดยเข้ามาส่งของหรือติดต่อเฉพาะส่วนของสำนักงานเท่านั้น

4.2.2 พฤติกรรมผู้ใช้บริการภายในโครงการ

สามารถแยกตามประเภท และ จำนวน ของผู้มาใช้บริการภายในโครงการได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ผู้เข้าชม ประเภทรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย

มาใช้บริการ รายบุคคล หรือ มาเป็นกลุ่มย่อย จำนวนไม่เกิน 15 คน

- ประชาชนทั่วไป
- นักเรียน นิสิต นักศึกษา
- นักท่องเที่ยว
- นักวิชาการ ศิลปิน

2. ผู้เข้าชม ประเภทหมู่คณะ

มาใช้บริการประเภทหมู่คณะ หรือเป็นกลุ่มๆละประมาณ 100 คนขึ้นไป

- คณะนักเรียน นักศึกษา
- คณะประชาชนทั่วไป

3. ผู้มาติดต่อ

- ผู้มาติดต่อขอใช้บริการต่าง ๆ เช่น ห้องบรรยาย ห้องประชุม
- ผู้มาติดต่อขอเช่าพื้นที่จัดแสดงงาน
- ผู้มาติดต่อขอเช่าพื้นที่เพื่อค้าขาย
- ผู้มาติดต่อส่วนบริหารของโครงการโดยตรง

4.2.2.1 ผู้เข้าชม ประเภทรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย

ผู้เข้าชมทั่วไปจัดได้ว่ามีหลากหลายช่วงอายุ ตั้งแต่ทารกไปจนถึงวัยชรา โดยผู้เข้าชมประเภทนี้ที่มาบ่อยเป็นพิเศษจะอยู่ที่ช่วงอายุประมาณ 18-40 ปี และมักนิยมมาในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ประมาณ 12.00 – 17.00 น. จะเป็นช่วงเวลาที่มามากที่สุด

โดยการเข้าถึงจะผ่านที่โถงทางเข้าของโครงการก่อนเพื่อติดต่อสอบถาม พักผ่อน ช้อปบัตรเข้าชม รับสูจิบัตร เข้าห้องน้ำ และอื่น ๆ เป็นเวลาประมาณ 15 นาที และหลังจากนั้นจึงแยกเข้าชมในส่วนต่าง ๆ ของโครงการ เช่น ห้องสมุดศิลปะ ห้องบรรยาย ห้องนิทรรศการ ห้องอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และห้องประชุม โดยขนาดความเล็ก - ใหญ่ของห้องประชุมจะขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ใช้งาน ในบางกรณีอาจมีภูหามนำอาหาร เครื่องดื่ม กระเป๋ากลับถ้ายูรูป ที่มีขนาดเกินข้อกำหนด เข้าในบางพื้นที่ เช่น ห้องนิทรรศการ บางส่วน ห้องประชุม เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องมีพื้นที่ หรือ ห้องเพื่อเป็นจุดตรวจสอบและฝากสัมภาระไว้รองรับให้เพียงพอต่อปริมาณผู้เข้าชม

ในส่วนของพื้นที่จัดแสดงหรือนิทรรศการนั้น จะมีทั้งนิทรรศการกลางแจ้ง นิทรรศการหมุนเวียน และนิทรรศการถาวร ปกติแล้วผู้เข้าชมประเภทนี้มักจะใช้เวลาเดินหรือพักผ่อนในโครงการเฉลี่ยประมาณ 1-2 ชั่วโมง

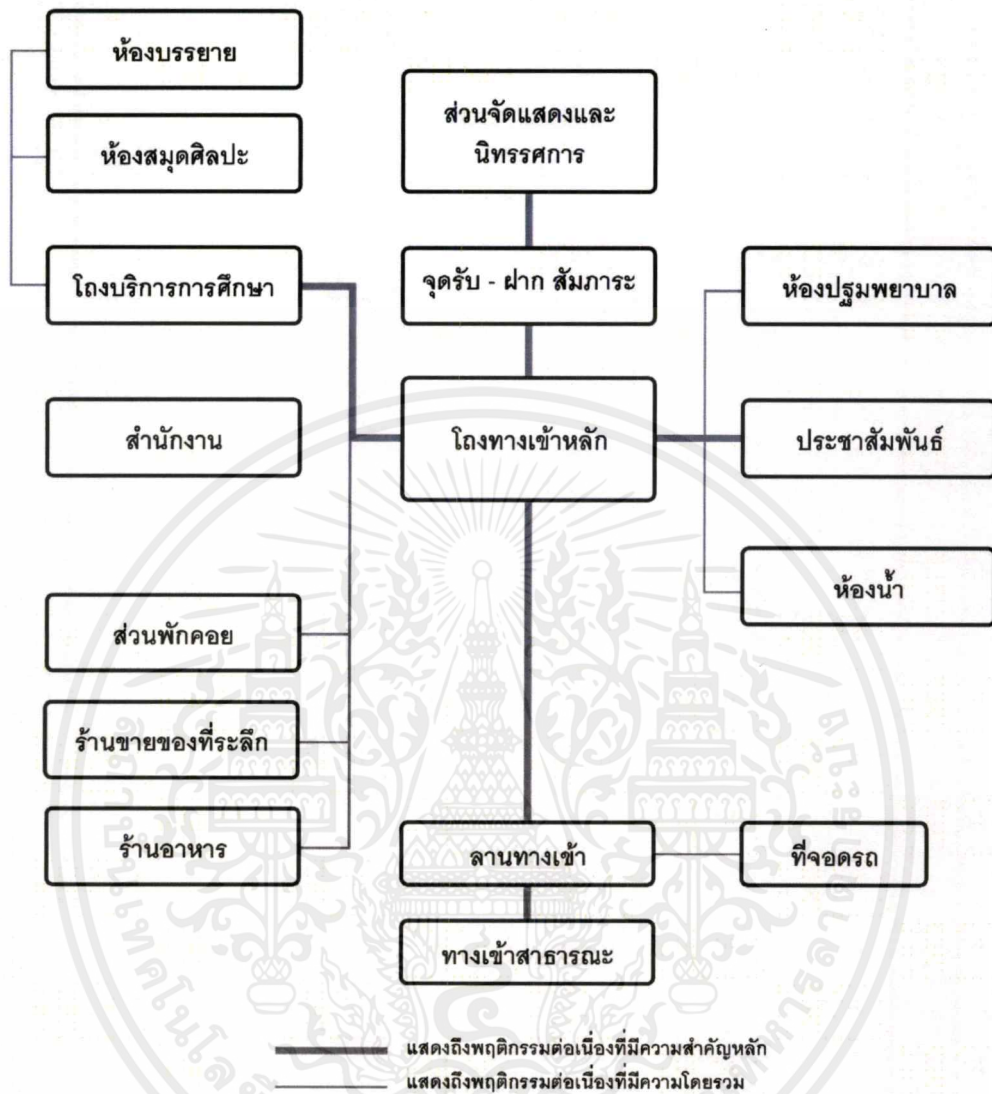
4.2.2.2 ผู้เข้าชม ประเภทหมู่คณะ

ผู้เข้าชมประเภทนี้ส่วนมากจะมาเป็นกลุ่มใหญ่ จำนวนตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป เช่น กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยมีการติดต่อกับโครงการมาแล้วล่วงหน้า ผ่านสถาบันการศึกษา หรือมหาวิทยาลัย ในบางกรณีอาจมามากถึง 100 กว่าคนในครั้งเดียว ซึ่งในจุดนี้จะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่นำชมที่ต้องทำการรับผิดชอบการจัดการคนให้สามารถเดินหมุนเวียนกันภายในโครงการได้โดยไม่ติดขัด หรือ หนาแน่นจนเกินไปในบางจุด หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะทำการแจ้งกฎของโครงการ แบ่งกลุ่ม ให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับหอศิลป์ ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที และพานำชมไปในแต่ละชั้น ๆ ละประมาณ 30 นาทีเป็นอย่างน้อย

ตารางที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมของกลุ่มผู้เข้าชมทั่วไป

รายบุคคล	หมู่คณะ
1. เข้าสู่อาคาร ทางโถงทางเข้า - ติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ - ชี้อับัตรเข้าชมและรับคู่มือเกี่ยวกับหอศิลป์ - ใช้บริการห้องสุขาหรือพักผ่อน - ฝากของ (ในกรณีที่จำเป็นหรือต้องการฝากของ)	1. เข้าสู่อาคาร ทางโถงทางเข้า - ติดต่อพบวิทยากรเพื่อนำชมโครงการ - รับเอกสารคู่มือเกี่ยวกับหอศิลป์ - ใช้บริการห้องสุขาหรือพักผ่อน - ฝากของ (ในกรณีที่จำเป็นหรือต้องการฝากของ)
2. เข้าชมบรรยายในรอบที่จัดไว้ หรือบรรยายพิเศษ หรือเข้าชมในส่วนพื้นที่จัดแสดงโดยไม่รับการฟังบรรยายนำ	2. รับฟังการแจ้งกฎ การปฐมนิเทศ และฟังบรรยายนำก่อนการเข้าชมส่วนต่างๆ ของนิทรรศการ
3. เข้าชมในส่วนนิทรรศการกลางแจ้งหมุนเวียน และถาวร ตามอัครยาศัย	3. เข้าชมการจัดแสดงโดยเดินตามระเบียบที่ทางโครงการได้วางไว้ หรือ ตามอัครยาศัยในบางพื้นที่ หรือบางกรณีที่มีเวลาจำกัด
4. พักผ่อน หรือนั่งพักในบางช่วง	4. พักผ่อน หรือนั่งพักในบางช่วง
5. เดินชมนิทรรศการต่อจนครบถ้วน หรือพอแก่ความต้องการแล้วจึงออกจากห้องจัดแสดง	5. รับชมนิทรรศการต่อจนครบถ้วนแล้วจึงออกจากห้องจัดแสดง
6. กลับสู่โถง - รับของคืน (ในกรณีที่มีการฝากของ) - ใช้บริการห้องสมุด - ใช้บริการร้านขายของที่ระลึก - ชื้อผลงานศิลปะ - ใช้บริการห้องสุขา หรือ พักผ่อน	6. กลับสู่โถง - รับของคืน (ในกรณีที่มีการฝากของ) - ใช้บริการห้องสมุด - ใช้บริการร้านขายของที่ระลึก - ใช้บริการห้องสุขา หรือ พักผ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

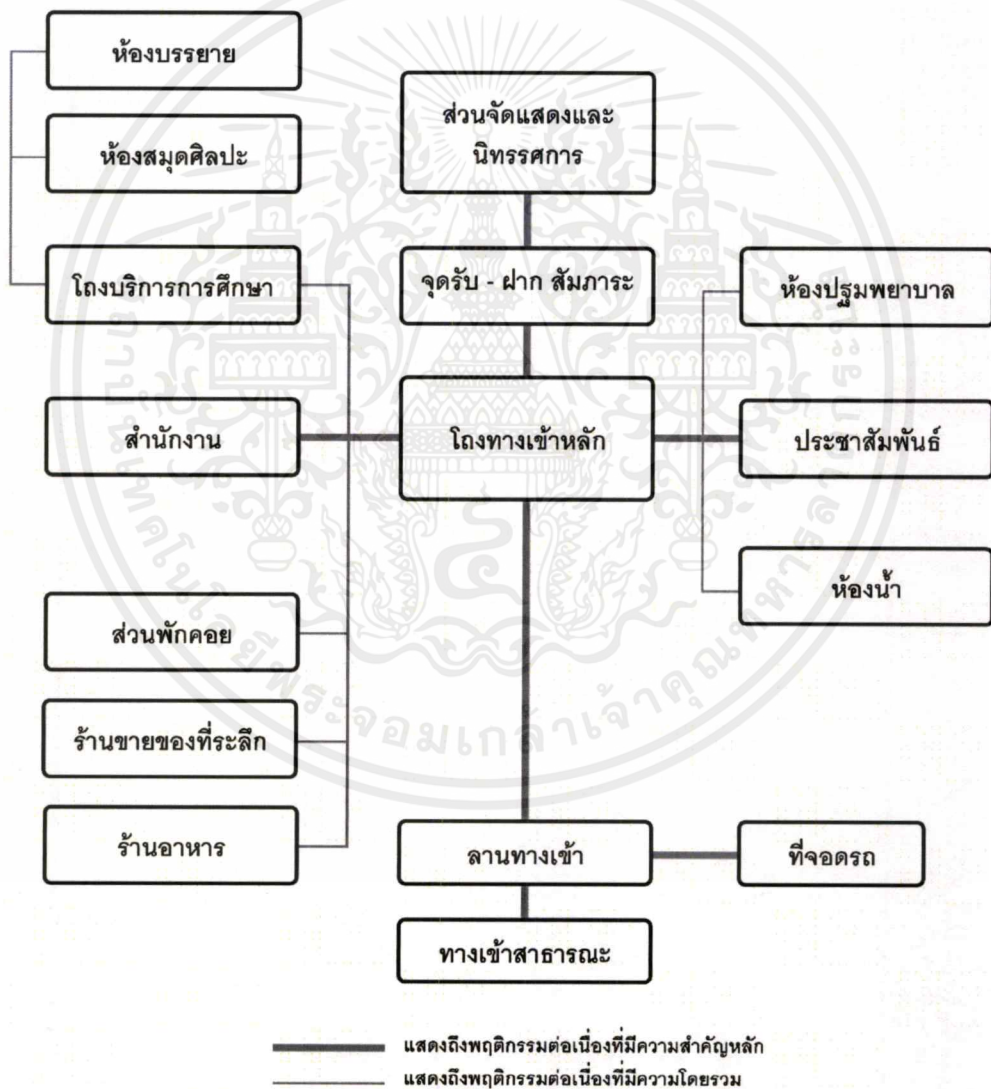

แผนผังที่ 4.1 แสดงพฤติกรรมของกลุ่มผู้เข้าชมที่มาใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2.3 ผู้มาติดต่อ

ส่วนมากจะเข้ามาโดยผ่านช่องทางเข้าของโครงการเช่นเดียวกับผู้ใช้บริการประเภทอื่นๆ แล้วไปยังส่วนของร้านค้าร้านอาหาร ห้องน้ำ หรือตรงเข้าสู่ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่เพื่อทำการติดต่อธุระ เมื่อเสร็จแล้วจึงกลับเข้าสู่พื้นที่ร้านค้าร้านอาหาร ห้องน้ำ หรือเข้าสู่พื้นที่นันทนาการ ก่อนจะกลับหลังทำการเรียบร้อยแล้ว

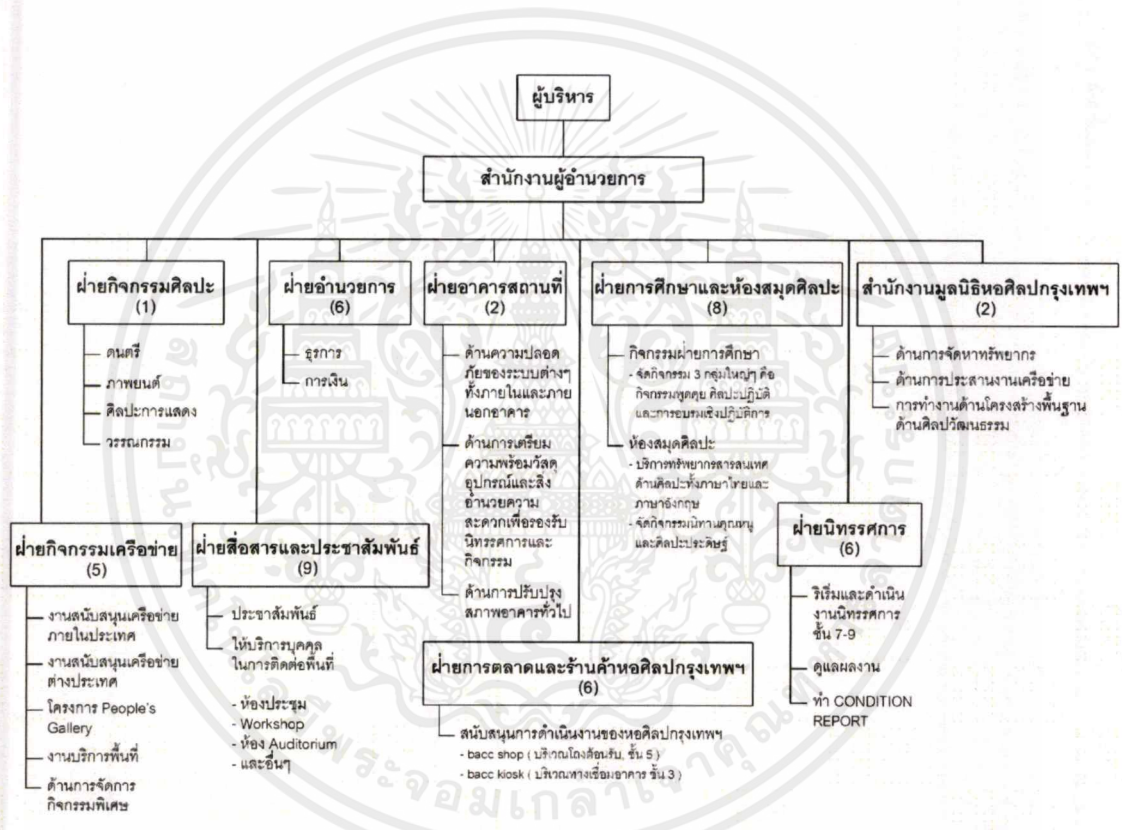

แผนผังที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมของกลุ่มผู้มาติดต่อกับทางโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 รายละเอียดด้านโครงสร้างการบริหาร

โครงสร้างการบริหารของหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช มีลักษณะคล้ายคลึงกับโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร จึงได้อ้างอิงโครงสร้างการบริหารมาจากโครงการดังกล่าว ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงวัฒนธรรม และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับโครงการดังนี้

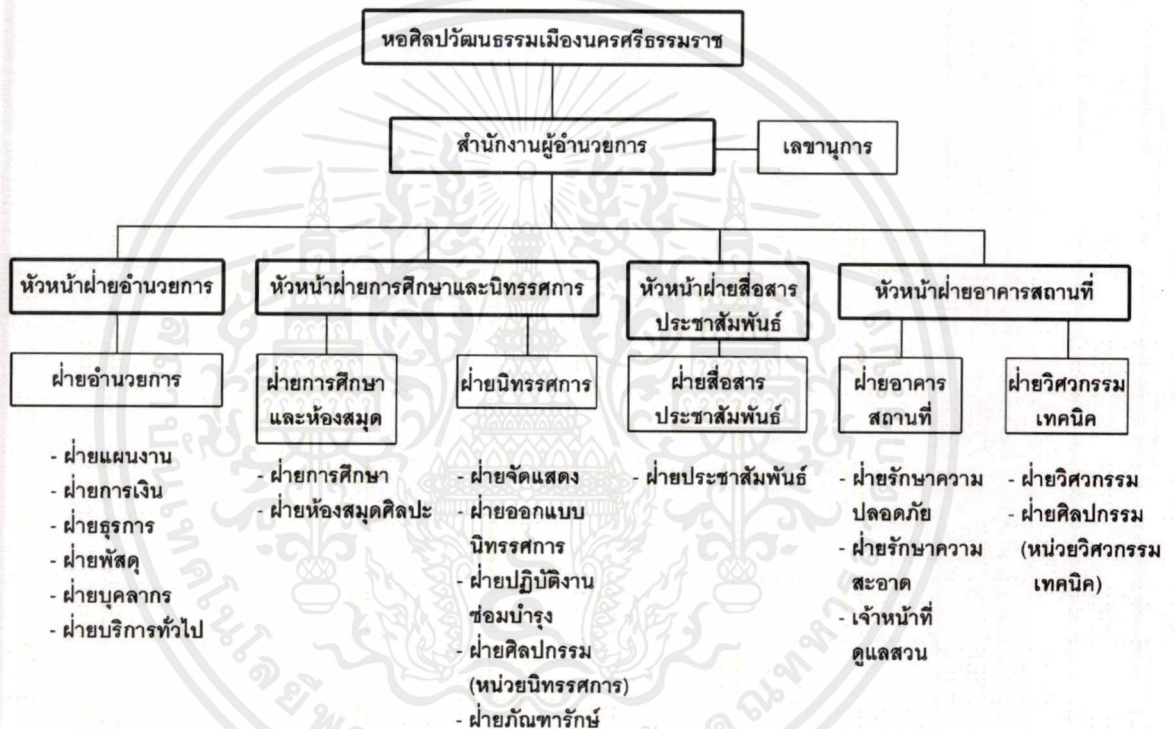

แผนผังที่ 4.3 แสดงผังโครงสร้างองค์กร : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

(ที่มา : ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เดือน ตุลาคม พ.ศ.

4.4 สรุปอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่โครงการ

จากการวิเคราะห์และอ้างอิงจากจำนวนอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่จากผังโครงสร้างองค์กร หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครแล้ว สามารถนำมาปรับใช้และสรุปจำนวนบุคลากรและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราชได้ ดังนี้

แผนผังที่ 4.4 แสดงส่วนบริหารงานภายใน : หอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช

4.4.1 เจ้าหน้าที่และบุคลากรประจำโครงการ

4.4.1.1 ส่วนสำนักงานบริหารและดำเนินการ

เป็นฝ่ายบริหารการดำเนินงานของหอศิลปวัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราชให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่วางไว้ให้มีผลสำเร็จและเป็นที่ประจักษ์ได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่และบุคลากรประจำโครงการ

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
1.1 ฝ่ายบริหาร		3
ผู้อำนวยการ	ควบคุมการดำเนินงานทั้งหมดให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ บังคับบัญชาและคัดเลือกเจ้าหน้าที่	1
รองผู้อำนวยการ	ช่วยงานผู้อำนวยการโครงการในการบริหาร ควบคุมการทำงานของแต่ละฝ่าย	1
เลขานุการ	ทำหน้าที่ติดต่อ เตรียมการประชุม ร่างจดหมาย ทำสถิติ ผลงาน และทำรายงานให้กับผู้อำนวยการ	1
1.2 ฝ่ายอำนวยการ		9
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ	ควบคุมดูแลและดำเนินงานของฝ่ายอำนวยการให้ดำเนินต่อไปได้อย่างถูกต้อง	1
ฝ่ายแผนงาน	วางแผนดำเนินการ แผนพัฒนา และ แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ของโครงการที่วางไว้	1
ฝ่ายการเงินและการบัญชี	ทำหน้าที่รับผิดชอบรายรับจ่ายเงิน ตรวจสอบเงินงบประมาณ รวบรวมเอกสาร เบิกจ่ายรับผิดชอบ การบัญชีทั้งหมด ทำหน้าที่รับจ่ายเงิน ทำรายงานด้านการเงิน	2
ฝ่ายธุรการ	ควบคุมดูแลในฝ่ายธุรการ สารบรรณ จัดทำเอกสารที่เกี่ยวกับงานธุรการและสารบรรณ ทำหน้าที่ร่างเอกสารต่าง ๆ ในส่วนที่เป็นงานธุรการ	2
ฝ่ายพัสดุ	ควบคุมจัดซื้อ และเบิกจ่ายพัสดุที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษ เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
1.2 ฝ่ายอำนวยการ (ต่อ)		9
ฝ่ายทรัพยากรบุคคล	จัดทำบัญชีรายชื่อเจ้าหน้าที่ทั้งหมด	2
1.3 ฝ่ายบริการทั่วไป		8
เจ้าหน้าที่เดินเอกสาร	จัดส่งเอกสารให้หน่วยงานต่างๆ	2
พนักงานขับรถ	ขับรถติดต่อดูระโครงการ	1
พนักงานรับฝากของ	รับฝากสัมภาระเจ้าผู้เข้าชม และส่งมอบคืน	2
พนักงานร้านค้า	ขายของที่ระลึกและร้านเครื่องเขียนประจำโครงการ	2
เจ้าหน้าที่ห้องพยาบาล	ประจำตำแหน่งห้องพยาบาลและให้การรักษาเบื้องต้น	1

4.4.1.2 ส่วนการศึกษา

มีหน้าที่จัดการ ดูแลระบบและกิจกรรมการศึกษา เป็นฝ่ายที่ช่วยผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับประชาชนทั่วไป โดยอยู่ภายใต้แนวคิดในการสร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อศิลปะร่วมสมัย อันมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
2.1 ฝ่ายการศึกษา		5
หัวหน้าฝ่ายการศึกษา	วางแผนการเกิดกิจกรรมการศึกษาและควบคุมดูแลงานในฝ่ายการศึกษา นำชม และประชาสัมพันธ์	1
หัวหน้าฝ่ายอบรมและนำชม	ควบคุมการดำเนินการ และจัดบริการให้นักศึกษาด้านศิลปะ โดยจัดการบรรยายและการนำชม	1
เจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรมและนำชม	ดำเนินการบรรยาย และนำชมการจัดแสดงของหอศิลป์เป็นหมู่คณะ ควบคุมการจัดแสดงร่วมกับฝ่ายนิทรรศการและประชาสัมพันธ์	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
2.2 ฝ่ายห้องสมุดศิลปะ		6
บรรณารักษ์	บริหารงานภายในห้องสมุด จัดหนังสือ รวบรวม ทรัพยากรสารสนเทศด้านศิลปะทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ ทั้งที่เป็นหนังสือ นิตยสาร สูจิบัตร ภาพยนตร์ และ เทป เป็นต้น	1
ผู้ช่วยบรรณารักษ์	จัดการ การยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ และ จัดทำบัญชีรายชื่อหนังสือ	1
เจ้าหน้าที่และพนักงานยืม – คืน	รับผิดชอบงานธุรการทั้งหมดของห้องสมุด ให้บริการยืม – คืนหนังสือแก่ผู้มาใช้บริการ รวมไปถึง ถึงซ่อมรักษาหนังสือที่ชำรุด	2
เจ้าหน้าที่โสต	บริการด้านโสต จดหมายเหตุ อุปกรณ์ดิจิทัล และ ดูแลรักษาอุปกรณ์ต่างๆ	1
เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์	ดูแลห้องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต และให้ คำแนะนำ	1

4.4.1.3 ส่วนนิทรรศการและเตรียมการจัดแสดง

เป็นฝ่ายดูแลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดแสดงนิทรรศการ รับผิดชอบทั้งในแง่บริหารและปฏิบัติการ ริเริ่มและดำเนินงาน วางแผน คุม Theme งาน และดูแลการจัดแสดงทั้งหมด โดยส่วนนี้
ได้รวบรวมในส่วนของฝ่ายภัณฑารักษ์หรือผู้ดูแลคลังผลงานและผลงานศิลปะไว้ด้วยกัน มีส่วน
อย่างมากในการประเมินราคาของศิลปวัตถุ มีความชำนาญเฉพาะด้านเป็นอย่างดี

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
3.1 ฝ่ายนิทรรศการ		11
หัวหน้าฝ่ายนิทรรศการ	ริเริ่มและดำเนินงานนิทรรศการ เตรียมการในการ จัดการแสดง ติดต่อและประสานงานกับฝ่ายที่ เกี่ยวข้องควบคุมและดูแลการจัดแสดงทั้งหมด กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการจัดแสดงร่วมกับฝ่าย	1

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
3.1 ฝ่ายนิทรรศการ (ต่อ)		11
หัวหน้าฝ่ายนิทรรศการ (ต่อ)	ต่างๆ เช่น ภัณฑารักษ์ ประชาสัมพันธ์ อบรมและ นำชม ฝ่ายออกแบบ เป็นต้น	
ฝ่ายออกแบบและจัดแสดง นิทรรศการ	ออกแบบการจัดแสดง วางแผนผัง จัดแสงสว่าง ประดิษฐ์นำเสนองานและประสานงาน - ฝ่ายออกแบบ 3 หน่วย - ฝ่ายจัดแสง 2 หน่วย - ช่างถ่ายภาพ 1 หน่วย	6
ฝ่ายปฏิบัติงานซ่อมบำรุง	ติดตั้งผลงาน ชี้นำงาน หรือ โปรเจคเตอร์ เพื่อการจัด แสดง และซ่อมแซม บำรุงรักษาชิ้นงานหากมีการ ชำรุด	2
ฝ่ายศิลปกรรม	เขียนป้ายต่างๆ ตกแต่งฉากและสถานที่ในส่วนจัด แสดง	2
3.2 ฝ่ายทะเบียนวัตถุ		3
นายทะเบียน	ควบคุมห้องคลังศิลปะ ควบคุมการลงทะเบียน ทำ ประวัติศิลปวัตถุ ควบคุมการยืมและตรวจตราบัญชี วัตถุ	1
ผู้ช่วยนายทะเบียน	ลงทะเบียนศิลปวัตถุ ทำบัญชีตรวจสอบศิลปวัตถุ ในการรับเข้าออก ทำบัตรประจำวัตถุ และจำแนก ศิลปวัตถุให้ถูกประเภท หมวดย่อย	1
เสมียน	พิมพ์บัตรรายการประจำศิลปวัตถุ	1
3.3 ฝ่ายภัณฑารักษ์		7
หัวหน้าภัณฑารักษ์	ดูแลรักษาคณะเก็บผลงาน สถานที่ และ สิ่งของจัด แสดง มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ค้นคว้า วิจัย งานนโยบาย และแผนในส่วนของงาน วิชาการแขนงต่างๆ	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
3.3 ฝ่ายภัณฑารักษ์ (ต่อ)		7
ผู้ช่วยภัณฑารักษ์	จัดหา จัดหมวดหมู่ และจัดแสดงวัตถุในที่จัดแสดง รวมถึงการดูแล ซ่อมแซม และวางแผนจัดการและแผนการให้บริการ	1
ภัณฑารักษ์จิตรกรรม	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจิตรกรรม สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1
ภัณฑารักษ์ประติมากรรม	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประติมากรรม สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1
ภัณฑารักษ์ภาพพิมพ์	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาพพิมพ์ สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1
ภัณฑารักษ์มณฑนศิลป์	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมณฑนศิลป์ สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1
ภัณฑารักษ์นิเทศศิลป์	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนิเทศศิลป์ สงวนรักษา คัดเลือกนำเสนอผลงานที่จะแสดง และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์	1

4.4.1.4 ส่วนสื่อสารและประชาสัมพันธ์

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
4.1 ฝ่ายประชาสัมพันธ์		4
หัวหน้าฝ่าย	ติดต่อราชการ รับผิดชอบการบริหารภายในฝ่าย พิมพ์รวบรวมเอกสารต่างๆ และได้ตอบจดหมาย	1
เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	แจ้งข้อมูลข่าวสารหรือประกาศประชาสัมพันธ์ของหอศิลป์ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลและความเข้าใจที่-	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
4.1 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ (ต่อ)		4
หัวหน้าฝ่าย (ต่อ)	ตรงกัน รวมไปถึงทำหน้าที่บริการติดต่อประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ	
เจ้าหน้าที่ทำสื่อประชาสัมพันธ์	ออกแบบ จัดการดำเนินการทำสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการ เช่น สูจิบัตร โปสเตอร์ ใบประกาศ เป็นต้น	1

4.4.1.5 ส่วนอาคารสถานที่

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
5.1 ฝ่ายรักษาความปลอดภัย		10
หัวหน้าฝ่าย	รับผิดชอบงานรักษาความปลอดภัย ควบคุมดูแล และรหัสต่างๆ รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานของเวรยามทุกคน	1
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ลานจอดรถ และตามจุด เข้า – ออก ของผู้มาใช้บริการโครงการ	3
ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
5.1 ฝ่ายรักษาความปลอดภัย (ต่อ)		10
เจ้าหน้าที่รักษาการณ์	รักษาความปลอดภัยตามจุดต่างๆภายในของอาคาร	2
เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	รักษาความปลอดภัยภายในห้องจัดนิทรรศการ	3
เจ้าหน้าที่ควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย	ควบคุมความปลอดภัยของอาคารผ่านการสังเกตจากระบบกล้องวงจรปิด CCTV	1
5.2 ฝ่ายรักษาความสะอาด		8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
หัวหน้าฝ่าย	ควบคุมดูแลสถานที่ทั้งภายในและภายนอก โครงการให้มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	1
ภารโรง	รักษาความสะอาดทั้งภายในและภายนอกอาคาร	5
เจ้าหน้าที่ดูแลสวน	ดูแลรักษา จัดตกแต่งสวนและภูมิทัศน์ของโครงการ	2
ตำแหน่ง	หน้าที่ความรับผิดชอบ	จำนวน
5.3 ฝ่ายวิศวกรรมเทคนิค		10
หัวหน้าฝ่าย	ดูแลควบคุมงานด้านวิศวกรรมและเทคนิคภายใน โครงการทั้งหมด	1
รองหัวหน้าฝ่าย	ช่วยเหลืองานของหัวหน้าฝ่าย	1
เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคาร	ควบคุมและดูแลฝ่ายระบบโครงสร้างอาคารและ โครงสร้างภายในโครงการ รวมถึงการซ่อมบำรุง	1
เจ้าหน้าที่ระบบไฟฟ้าและ ระบบอิเล็กทรอนิกส์	ควบคุมและดูแลระบบไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหมดในโครงการ	2
เจ้าหน้าที่ระบบปรับอากาศ	ควบคุมและดูแลระบบปรับอากาศ	1
เจ้าหน้าที่ระบบสุขาภิบาล	ควบคุมและดูแลระบบน้ำใช้ น้ำทิ้ง และระบบที่ไ้ แสดงในส่วนหอศิลป์	1
วิศวกรระบบคอมพิวเตอร์	ควบคุมระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในส่วนหอศิลป์	1
ช่างศิลปกรรม	ออกแบบและเขียนแบบ ซ่อมแซมส่วนที่เกี่ยวข้อง กับตัวสถาปัตยกรรมของโครงการ	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้บริการ

การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้บริการมาจากการอ้างอิงจำนวนผู้ใช้โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (ข้อมูลจากรายงานประจำปีหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2554 – 2559 (<http://www.bacc.or.th/contents/annual-report/1/>) โดยนำมาศึกษาเป็นแนวทางและเปรียบเทียบจากจำนวนประชากรระหว่างจังหวัดกรุงเทพมหานครและจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ ประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559

จำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร			
จำนวนผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร อย่างเป็นทางการ (เดือนมกราคม 2554 – เดือนธันวาคม 2559)			
ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนผู้ใช้บริการ (คน)	รวมจำนวนผู้เข้าชมต่อปี (คน)
พ.ศ. 2554			
2554	มกราคม	56,293	822,138
	กุมภาพันธ์	60,209	
	มีนาคม	73,275	
	เมษายน	55,515	
	พฤษภาคม	72,659	
	มิถุนายน	77,466	
	กรกฎาคม	83,229	
	สิงหาคม	91,942	
	กันยายน	79,578	
	ตุลาคม	64,429	
	พฤศจิกายน	53,325	
	ธันวาคม	54,218	

รวมจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการหลัก		รวมผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดศิลปะ	
392,739		36,790	
ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนผู้เข้าใช้บริการ (คน)	รวมจำนวนผู้เข้าชมต่อปี (คน)
พ.ศ. 2555			
2555	มกราคม	57,256	938,940
	กุมภาพันธ์	60,208	
	มีนาคม	69,510	
	เมษายน	53,049	
	พฤษภาคม	67,315	
	มิถุนายน	76,750	
	กรกฎาคม	93,004	
	สิงหาคม	94,739	
	กันยายน	106,752	
	ตุลาคม	86,938	
	พฤศจิกายน	83,318	
	ธันวาคม	90,101	
รวมจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการหลัก		รวมผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดศิลปะ	
407,655		51,953	
พ.ศ. 2556			
2556	มกราคม	83,193	1,205,455
	กุมภาพันธ์	93,408	
	มีนาคม	104,412	
	เมษายน	90,480	
	พฤษภาคม	100,166	
	มิถุนายน	93,814	
	กรกฎาคม	96,478	
	สิงหาคม	108,069	
	กันยายน	115,635	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ตุลาคม	113,140	
	พฤศจิกายน	112,290	
	ธันวาคม	94,370	
รวมจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการหลัก		รวมผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดศิลปะ	
305,615		46,724	
ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนผู้เข้าใช้บริการ (คน)	รวมจำนวนผู้เข้าชมต่อปี (คน)
พ.ศ. 2557			
	มกราคม	50,627	987,295
	กุมภาพันธ์	78,674	
	มีนาคม	88,749	
	เมษายน	81,050	
	พฤษภาคม	90,624	
	มิถุนายน	86,433	
	กรกฎาคม	74,265	
	สิงหาคม	84,162	
	กันยายน	81,562	
	ตุลาคม	97,182	
	พฤศจิกายน	97,814	
	ธันวาคม	76,153	
รวมจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการหลัก		รวมผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดศิลปะ	
204,918		37,641	
พ.ศ. 2558			
2558	มกราคม	86,929	
	กุมภาพันธ์	86,307	
	มีนาคม	91,893	
	เมษายน	79,889	
	พฤษภาคม	95,672	
	มิถุนายน	80,467	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	กรกฎาคม	106,855	1,086,955
	สิงหาคม	96,973	
	กันยายน	88,288	
	ตุลาคม	91,985	
	พฤศจิกายน	98,688	
	ธันวาคม	83,009	
รวมจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการหลัก		รวมผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดศิลปะ	
490,365		43,106	
พ.ศ. 2559			
2559	มกราคม	86,198	1,274,136
	กุมภาพันธ์	86,725	
	มีนาคม	114,816	
	เมษายน	80,678	
	พฤษภาคม	99,553	
	มิถุนายน	106,288	
	กรกฎาคม	124,087	
	สิงหาคม	120,942	
	กันยายน	120,338	
	ตุลาคม	110,752	
	พฤศจิกายน	115,183	
	ธันวาคม	108,576	
รวมจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการหลัก		รวมผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดศิลปะ	
501,159		41,186	
เฉลี่ย / ปี มีคนเข้าใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่ง กรุงเทพมหานคร ปีละ (คน)			1,052,487 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางแสดงจำนวนผู้เข้าใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครอย่างเป็นทางการข้างต้น ปรากฏอัตราจำนวนผู้เข้าใช้โครงการ ดังนี้

หมายเหตุ เนื่องจากหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร หยุดทำการทุกวันจันทร์ จึงมีวันเปิดทำการทั้งหมด 26 วัน ใน 1 เดือน

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยทั้งหมดของผู้เข้าใช้หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2554 - 2559

ปี พ.ศ.	ผู้เข้าใช้บริการ	เฉลี่ยX (จำนวนคน / เดือน)	เฉลี่ยY (จำนวนคน / วัน)
		(จำนวนผู้เข้าใช้ / 12 = x)	(X / 26 = y)
2554	822,138	68,511 คน	2,635
2555	938,940	78,245	3,010
2556	1,205,455	100,455	2,864
2557	987,295	82,274	3,164
2558	1,086,955	90,580	3,484
2559	1,274,136	106,178	4,084
	ค่าเฉลี่ย (คน / วัน)		3,207

ค่าเฉลี่ยของผู้เข้าใช้หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2554-2559 = 3,207 คน / วัน

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลด้านประชากรของกรุงเทพมหานครและจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้งที่ถือและไม่ถือสัญชาติไทย ได้ดังต่อไปนี้

ประชากรในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 9,617,000 คน¹

ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน 1,552,530 คน

¹ World Population Review. "Bangkok Population 2017." [Online]. Available:

<http://worldpopulationreview.com/world-cities/bangkok-population/> (วันที่สืบค้นข้อมูล 20 ตุลาคม 2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต่างของจำนวนประชากรของจังหวัดนครศรีธรรมราชและกรุงเทพมหานคร

$$\text{มีความต่างของประชากรอยู่ที่} = \frac{9,617,000}{1,552,530} = 6.19$$

จังหวัด	ประชากร	ผู้เข้าชม คน / วัน
กรุงเทพมหานคร	9,617,000	3,207
นครศรีธรรมราช	1,552,530 ²	518 (3,207 / 6.19)

คาดคะเนจำนวนผู้เข้าใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราชจำนวนผู้เข้าชม 518 คน ต่อวัน

² ที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช. "สถิติจำนวนประชากรจังหวัดนครศรีธรรมราช ณ เดือน ธันวาคม 2558." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

http://www.pokkrongnakhon.com/datacenter/doc_download/a_010316_142646.PDF (วันที่สืบค้นข้อมูล 20 ตุลาคม 2560)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

องค์ประกอบโครงการ

การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ เป็นการศึกษาในเรื่องของการหาองค์ประกอบของโครงการ ถึงที่มา จำนวน ขนาด จนกระทั่งการสรุปขนาดของพื้นที่องค์ประกอบของทั้งโครงการ โดยมาทั้งจากความต้องการพื้นฐานของประเภทอาคารและวิเคราะห์จากพฤติกรรมของผู้ใช้ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยนี้จะได้ข้อมูลสำหรับการหาพื้นที่โครงการและการเลือกงานระบบที่เหมาะสมของโครงการ รวมถึงการแบ่งประเภทของโครงการตามกฎหมายด้วย

5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการ

จากวัตถุประสงค์ของโครงการและความต้องการของหน่วยต่าง ๆ สามารถนำมาพิจารณาหาองค์ประกอบของโครงการได้ ดังนี้

5.1.1 องค์ประกอบอันเกิดจากวัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการ

ตารางที่ 5.1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบ จากวัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดแสดง รวบรวม และสถานที่รองรับผลงานทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม ที่ได้มาตรฐานครบวงจร ตลอดจนเป็นการพัฒนาและยกระดับวงการศิลปะร่วมสมัยและศิลปวัฒนธรรมของ	- ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานศิลปะ และมีการจัดแสดงนิทรรศการที่ได้มาตรฐาน โดยส่งเสริมการเปิดรับการจัดแสดงผลงานศิลปะ ทั้งศิลปวัฒนธรรมประจำจังหวัด นครศรีธรรมราชและศิลปะร่วมสมัย ทำให้เป็นพื้นที่	- ส่วนสำนักงานบริการ - ส่วนส่งเสริมการศึกษา - ส่วนจัดแสดง	- ฝ่ายบริหารและการดำเนินการ - ฝ่ายวิชาการ - ฝ่ายอำนวยการ - ประชาสัมพันธ์ - ฝ่ายนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป	เพื่อรองรับและเปิดโอกาสให้ศิลปินได้แสดงศักยภาพ		- นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว
2. เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้แก่เยาวชน นักศึกษา ประชาชน ตลอดจนผู้ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะ และ วัฒนธรรม	- ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ โดยการสร้างพื้นที่สำหรับพัฒนางานศิลปะเพื่อสาธารณะ เอื้อเพื่อผลประโยชน์เพื่อการศึกษา พัฒนาความรู้ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม	ส่วนวิชาการ	- ฝ่ายการศึกษา - ฝ่ายห้องสมุดศิลปะ
3. เพื่อเป็นสถานที่รองรับของเหล่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ อาทิ ศิลปิน นักออกแบบ ผู้สร้างภาพยนตร์ ศิลปินไทยทุกช่วงวัย ฯลฯ ให้ได้มีโอกาสและพื้นที่แสดงความรู้ ความสามารถ ประลองฝีมือ เพื่อเป็นการสนับสนุนกิจกรรมและพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะให้ได้มาตรฐานสู่สากล	- จัดพื้นที่กิจกรรมหรือนิทรรศการหมุนเวียนเพื่อจัดแสดงงานของศิลปิน - จัดบรรยายพิเศษเชิงศิลปะและวัฒนธรรมจากผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ หรือศิลปินผู้มีความรู้ความสามารถ เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้และแนวทางให้ผู้ที่มีความสนใจทางด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ ในปัจจุบัน	ส่วนจัดแสดง ส่วนวิชาการ	- นิทรรศการชั่วคราว - ฝ่ายการศึกษา - หอบรรยายใหญ่ - หอบรรยายย่อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
<p>4. เป็นการสร้างพื้นที่ที่ส่งเสริมต่อคุณภาพชีวิตอันเป็นสาธารณูปโภคเพื่อพัฒนาสังคมทั้งด้านสมองและจิตใจให้แก่เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างคุณค่า แรงดลบันดาลใจทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อความสมดุลในการพัฒนาสังคม</p>	<p>- สร้างพื้นที่นันทนาการและเปิดพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโครงการอันเกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโครงการและเปิดโอกาสให้ได้ร่วมลงมือทำผลงานศิลปะของตนเอง</p>		<p>- นิทรรศการกลางแจ้ง</p> <p>- พื้นที่สาธารณะ</p> <p>- สวนสาธารณะ</p> <p>- ลานเอนกประสงค์</p>
<p>5. เพื่อเป็นสถานที่สืบสานและปลูกฝังค่านิยมทัศนคติด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ดีงาม ให้เกิดขึ้นในใจคนและต่อสังคม</p>	<p>- จัดโครงการหรือการประกวดอันเกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา ให้มาร่วมกิจกรรม เป็นการปลูกฝังค่านิยมให้กับเยาวชน และประชาชนผู้ที่มีความสนใจ รวมไปถึงการจัดแสดงงานศิลปะตามช่วงประเพณีภายในท้องถิ่นและประเพณีประจำชาติ</p>	<p>- ส่วนแสดงนิทรรศการ</p> <p>- ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ</p>	<p>- นิทรรศการหมุนเวียน</p> <p>- นิทรรศการกลางแจ้ง</p> <p>- ลานเอนกประสงค์</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินการ	องค์ประกอบหลัก
<p>6. เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อน จรรโลงจิตใจจากสภาพความวุ่นวายของสังคมในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช</p>	<p>- มีพื้นที่สาธารณะที่สามารถพักผ่อนไปพร้อม ๆ กับร่วมชมนิทรรศการหรือที่สอดคล้องกับการทำกิจกรรมภายในโครงการเพื่อความสุนทรีย์และผ่อนคลายทางจิตใจ เป็นการใช้ศิลปะบำบัดทางอ้อม</p> <p>- มีพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่กลางแจ้งเพื่อใช้จัดแสดงกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือการแสดงผลงาน เช่น หนังสือนิทรรศการ โนรา เพลงบอก ในโอกาสพิเศษ เพื่อเป็นการเพิ่มและดึงดูดกลุ่มผู้เข้าใช้งาน เช่น คนชรา นักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นต้น</p>		<p>- นิทรรศการกลางแจ้ง</p> <p>- พื้นที่บริการสาธารณะ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	ส่วนประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง (Exhibition/ Gallery)		
1.2 ส่วนเตรียมการจัดแสดง (ต่อ)		
	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมพื้นที่จัดแสดง ร่วมกับศิลปินหรือเจ้าของผลงาน เพื่อให้ได้ขนาดพื้นที่ บริเวณ เทคนิคการจัดแสดงและติดตั้งที่เข้ากับประเภทและความต้องการของเจ้าของชิ้นงานศิลปะ - เตรียมเทคนิคแสง เสียง วีดีโอ หรือระบบเทคนิคอื่น ๆ (หากมี) ก่อนเปิดจัดนิทรรศการแต่ละครั้ง - ระวังการจัดแสดงงาน หากมีผลงานที่เข้าร่วมจัดแสดงชำรุดเนื่องด้วยกรณีใด ๆ ต้องรีบซ่อมแซม หรือติดต่อเจ้าของผลงานโดยเร่งด่วน - กรณีที่3 เป็นการจัดพื้นที่ประมูลผลงานศิลปะร่วมแสดงและจัดเก็บผลงานศิลปะที่ได้มาตรฐาน หากศิลปินมีความประสงค์ที่จะจัดเช่าพื้นที่จัดเก็บผลงาน หรือฝากทางหอศิลป์จำหน่ายงานต่อจากการจัดแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายเทคนิคการจัดแสดง <ul style="list-style-type: none"> - ห้องหัวหน้าฝ่าย - ฝ่ายออกแบบ - ฝ่ายจัดแสง - ฝ่ายคลังหอศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - ห้องนายทะเบียน - ห้องเก็บหีบห่อ - ห้องถ่ายภาพและห้องมืด - พื้นที่จัดแสดงผลงานศิลปิน - ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ <ul style="list-style-type: none"> - คลังกลาง - คลังค้นคว้า - ฝ่ายทะเบียนวัตถุ <ul style="list-style-type: none"> - ห้องนายทะเบียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	ส่วนประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง (Exhibition/ Gallery)		
1.2 ส่วนเตรียมการจัดแสดง (ต่อ)		
	<p>- เมื่อการจัดแสดงถึงเวลาครบกำหนด ในกรณีของเยาวชน นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป จะมีเจ้าหน้าที่จัดส่งผลงานคืนผู้ร่วมประกวด เพื่อเก็บเป็นผลงานส่วนตัว ในกรณีผลงานของศิลปินที่มาจัดแสดงจะทำเรื่องรับรองผลงาน ตรวจสอบสภาพความเรียบร้อยวัตถุหากมีการชำรุดโดยเจ้าหน้าที่ทะเบียนและส่งกลับคืนศิลปิน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องเสมียน - ฝ่ายประชาสัมพันธ์ - หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ - ห้องคณะกรรมการดำเนินงาน - ฝ่ายอาคารและสถานที่ - ห้องหัวหน้าฝ่ายอาคารและสถานที่ - ฝ่ายทะเบียนวัตถุ - ห้องเสมียน - ฝ่ายคลังหอศิลป์ - ห้องบรรจุหีบห่อ - ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ - คลังค้นคว้า - คลังกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	ส่วนประกอบย่อย
2. ส่วนจัดเก็บและซ่อมแซมงาน		
	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อผลงานหรือวัตถุจัดแสดงมาถึงหอศิลป์ จะเก็บไว้ชั่วคราวก่อนเก็บหีบห่อตรวจสอบสภาพวัตถุ โดยเจ้าหน้าที่ทะเบียน - จัดทำทะเบียนประจำวัตถุเพื่อจัดแสดงและผลงานที่นำจัดแสดง - หลังจากทำทะเบียนเสร็จ จะทำการถ่ายรูปและเก็บผลงานเพื่อเตรียมแสดง และจะมีการเก็บอีกครั้งเมื่อนิทรรศการครบตามเวลากำหนด เพื่อรวบรวมหีบห่อแล้วจึงนำส่งกลับคืนศิลปิน (กรณีศิลปินต้องการรับผลงานคืน) - ส่วนซ่อมแซมผลงาน กรณีที่ระหว่างจัดแสดง หรือหลังการจัดแสดงเสร็จแล้วผลงานมีสภาพชำรุดไปจากเดิม - ถ่ายรูปผลงานหลังจัดแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - บริเวณ Loading Area - ห้องพักผลงาน - ฝ่ายทะเบียนวัตถุ <ul style="list-style-type: none"> - ห้องนายทะเบียน - ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน - ห้องรับวัตถุ - ฝ่ายทะเบียนวัตถุ <ul style="list-style-type: none"> - ห้องนายทะเบียน - ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน - ห้องรับวัตถุ - ฝ่ายคลังหอศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ - ห้องเก็บหีบห่อ - ห้องถ่ายภาพและห้องมืด - ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ <ul style="list-style-type: none"> - คลังกลาง - คลังค้นคว้า - ฝ่ายปฏิบัติการซ่อมบำรุง <ul style="list-style-type: none"> - ห้องหัวหน้าฝ่ายสงวนรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		<ul style="list-style-type: none"> - ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายสงวนรักษา - ห้องหัวหน้าฝ่ายเทคนิค
--	--	---

5.2 การกำหนดองค์ประกอบหลักของโครงการ

จากตาราง สามารถสรุปการแบ่งลักษณะการใช้อาคารออกเป็น 6 กลุ่ม ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดองค์ประกอบหลักของโครงการดังนี้

- ก. ส่วนสำนักงานบริหารโครงการ
- ข. ส่วนส่งเสริมการศึกษา
- ค. ส่วนการเตรียมการจัดแสดง
- ง. ส่วนนิทรรศการ
- จ. ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ
- ฉ. ส่วนอาคารสถานที่

5.2.1 ส่วนสำนักงานบริหารโครงการ

5.2.1.1 พื้นที่ส่วนกลาง

- 1) ส่วนรับแขก – พักคอย (waiting area)
- 2) ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)
- 3) ห้องอาหารพนักงาน (canteen)
- 4) ห้องน้ำพนักงาน (Office Washrooms)
- 5) ส่วนห้องประชุม (meeting rooms)

5.2.1.2 ฝ่ายสำนักงานบริหาร

- 1) ห้องทำงานผู้อำนวยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2) ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ
- 3) พื้นที่ทำงานเลขานุการ

5.2.1.3 ฝ่ายอำนวยการ

- 1) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
- 2) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงาน
- 3) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและบัญชี
- 4) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ธุรการ
- 5) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ
- 6) ส่วนทรัพยากรบุคคล

5.2.1.4 ฝ่ายบริการทั่วไป

- 1) พื้นที่งานเจ้าหน้าที่เดินเอกสาร

5.2.2 ส่วนส่งเสริมการศึกษา

5.2.2.1 ฝ่ายการศึกษา

- 1) ห้องหัวหน้าฝ่ายการศึกษา
- 2) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา
- 3) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรมและนำชม

5.2.2.2 ฝ่ายห้องสมุดศิลปะ (Library)

ให้บริการแก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม หลากหลายแขนงด้วยตนเอง รวมถึงเจ้าหน้าที่โครงการ ประกอบด้วย

- 1) โถงทางเข้า – ออก
- 2) จุดลงทะเบียนหรือแลกบัตร (กรณีเป็นสมาชิกห้องสมุด)
- 3) จุดยืม – คืน หนังสือ
- 4) ส่วนตู้บัตรรายการ
- 5) พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6) ชั้นวางหนังสือ
- 7) ส่วนโสตทัศนศึกษา (Audio Visual Education)
- 8) ส่วน Computer
- 9) ห้องบรรณารักษ์
- 10) ส่วนบริการถ่ายเอกสาร
- 11) ห้องซ่อมหนังสือ

5.2.2.3 ห้องบรรยายใหญ่ (Auditorium)

ใช้เป็นทีแสดงปาฐกถา ฉายภาพยนตร์ วีดิทัศน์ บรรยายจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และทำการแสดงศิลปะ (Art Performances) เป็นต้น โดยมีพื้นที่รองรับสำหรับผู้เข้าฟัง จำนวน 300 ที่นั่ง ประกอบด้วย

- 1) โถงต้อนรับ
- 2) ส่วนที่นั่ง
- 3) ด้านเวที และ หลังเวที
- 4) ห้องควบคุมเสียงและแสง
- 5) ห้องเจ้าหน้าที่หลังเวที
- 6) ห้องเก็บของ

5.2.2.4 ห้องบรรยายย่อย

ใช้เป็นทีสำหรับจัดกิจกรรม ฟังบรรยายพิเศษ และแสดงศิลปะการจัดวาง (Installation Art) เป็นต้น โดยมีพื้นที่รองรับสำหรับผู้เข้าฟังจำนวน 80 ที่นั่ง ประกอบด้วย

- 1) พื้นที่นั่งฟังบรรยาย
- 2) พื้นที่จัดฉายสไลด์
- 3) ส่วนเตรียมการบรรยาย
- 4) ห้องปฏิบัติการทางเสียง
- 5) ห้องเก็บของ
- 6) พื้นที่ทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) ส่วนงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์

5.2.3 ส่วนการเตรียมการจัดแสดง

5.2.3.1 ฝ่ายทะเบียนวัตถุ

- 1) ห้องนายทะเบียน
- 2) ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน
- 3) ห้องเสมียน
- 4) ห้องรับวัตถุ

5.2.3.2 ฝ่ายคลังหอศิลป์

- 1) ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ
- 2) ห้องเก็บหีบห่อ
- 3) สตูดิโอถ่ายภาพ

5.2.3.3 ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ

- 1) คลังกลาง
  - นิทรรศการถาวร
  - นิทรรศการชั่วคราว
- 2) คลังค้นคว้า

5.2.3.4 ฝ่ายภัณฑารักษ์

- 1) ห้องทำงานหัวหน้าภัณฑารักษ์
- 2) ห้องภัณฑารักษ์จิตรกรรม
- 3) ห้องภัณฑารักษ์ประติมากรรม
- 4) ห้องภัณฑารักษ์ภาพพิมพ์
- 5) ห้องภัณฑารักษ์มณฑนศิลป์
- 6) ห้องภัณฑารักษ์นิเทศศิลป์

5.2.3.5 ฝ่ายนิทรรศการ

- 1) ห้องหัวหน้าฝ่ายนิทรรศการ
- 2) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ออกแบบและจัดแสดง
  - ฝ่ายออกแบบ (3)
  - ฝ่ายจัดแสง (2)
  - ช่างถ่ายภาพ (1)
- 3) ส่วนงานฝ่ายปฏิบัติงานซ่อมบำรุง
- 4) ส่วนงานฝ่ายศิลปกรรม

5.2.4 ส่วนนิทรรศการ

5.2.4.1 ห้องนิทรรศการ

- 1) ห้องนิทรรศการถาวร (Permanent Exhibition)

เป็นส่วนแสดงงานที่สลับสับเปลี่ยนกันในคลังพิพิธภัณฑ์ แบบถาวร หรือระยะยาว เฉลี่ย 2-5 ปี ผู้ใช้บริการสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ตลอดปี นิยมจัดทั้งกลางแจ้งและในตัวอาคาร จะจัดแสดงงานศิลปะในแต่ละส่วนไม่เท่ากัน โดยแบ่งตามลักษณะการชมที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของผลงานศิลปะนั้น ๆ มุ่งเน้นวัตถุประสงค์ที่เนื้อหา เป็นการให้ความรู้ สาระ แทรกด้วยการสร้างทัศนคติและค่านิยม

- ส่วนจัดแสดงศิลปะประเภทจิตรกรรม
- ส่วนจัดแสดงศิลปะประเภทประติมากรรม
- ส่วนจัดแสดงผลงานศิลปะแห่งชาติชาวนครศรีธรรมราช
- ส่วนจัดแสดงงานนครหัตถศิลป์
- ส่วนจัดแสดงหุ่นจำลองโครงการหอศิลปวัฒนธรรมเมือง

นครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ในที่นี้ จะวิเคราะห์พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวร โดยเฉลี่ยจากผลงานจัดแสดงที่เคยมีในการศึกษาอาคารตัวอย่างและคาดคะเนจากขนาดของผลงานที่คาดว่าจะนำมาจัดแสดง)

2) ห้องนิทรรศการชั่วคราว (Temporary Exhibition)

เป็นส่วนแสดงนิทรรศการพิเศษ รองรับผลงานศิลปะทุกประเภท จัดแสดงโดยเปลี่ยนไปตามโปรแกรมที่ทางหอศิลป์ได้กำหนดไว้และถือเป็นส่วนที่ดึงดูดผู้เข้าชมได้ดีที่สุด โดยระยะเวลาในการจัดแสดงจะมีการโยกย้ายเดือนต่อเดือนหรือเฉลี่ย 9 - 12 นิทรรศการ ต่อปี (จากการสัมภาษณ์บุคคลากรภายในโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร) จึงมีการโยกย้ายและจัดใหม่อยู่เสมอ โดยทั้งนี้ระยะเวลาของแต่ละนิทรรศการอาจมากกว่า 1 เดือน ขึ้นอยู่กับความนิยมในขณะนั้นด้วย

(ในที่นี้ จะนำจำนวนผลงานทั้งหมดที่เคยจัดในหอศิลป์อาคารตัวอย่าง มาคิดเป็นค่าเฉลี่ย เป็นตาราง)

3) ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง (Outdoor Exhibition)

เป็นพื้นที่สำหรับจัดแสดงงานที่ต้องการใช้พื้นที่โล่งกว้าง มีความต้องการสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบพร้อม หรือ เป็นผลงานประติมากรรมที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ มีผลดีหากอยู่ในสภาวะกลางแจ้ง นอกจากใช้เป็นพื้นที่จัดแสดงผลงานทางศิลปะแล้วสามารถเป็นพื้นที่ส่วนพักผ่อน พบปะสังสรรค์ของเหล่าผู้ชมและศิลปินได้เป็นอย่างดี ประมาณพื้นที่ใช้งานจะเป็นพื้นที่ทั้งหมดที่เป็นว่างภายนอกอาคาร

5.2.5 ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ

5.2.5.1 โถงทางเข้า (Entrance Hall)

เป็นจุดรวมผู้ใช้บริการก่อนจะแยกไปยังส่วนต่าง ๆ ในส่วนโถงทางเข้า มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

- 1) โถงทางเข้า
- 2) พื้นที่พักผ่อน
- 3) ส่วนติดต่อสอบถาม
- 4) ส่วนบริการข้อมูลข่าวสาร
- 5) ห้องรับรอง
- 6) ส่วนรับ – ฝาก สัมภาระ
- 7) ร้านขายผลงานศิลปะของทำมือและเครื่องเขียน
- 8) ร้านกาแฟ และ ร้านขายของว่าง
- 9) ลานอเนกประสงค์
- 10) ส่วนรักษาความปลอดภัย
- 11) ตู้โทรศัพท์สาธารณะ
- 12) ห้องน้ำ
- 13) ห้องปฐมพยาบาล
- 14) ห้องละหมาด

5.2.5.2 ที่จอดรถ (Parking area)

- 1) ที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาใช้บริการ
- 2) ที่จอดรถยนต์ที่ศึกษาขนาดใหญ่
- 3) ที่จอดรถสำหรับผู้พิการ
- 4) ที่จอดรถบริการของหอศิลป์
- 5) ที่จอดรถยนต์สำหรับเจ้าหน้าที่
- 6) ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่
- 7) ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ผู้ใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.6 ส่วนอาคารสถานที่

5.2.6.1 ฝ่ายรักษาความปลอดภัย

- 1) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย
- 2) ส่วนติดต่อสอบถาม
- 3) ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย กล้องวงจรปิด CCTV

5.2.6.2 ฝ่ายรักษาความสะอาด

- 1) ห้องแม่บ้าน / ภารโรง
- 2) ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด
- 3) พื้นที่และห้องเก็บอุปกรณ์ทำสวน

5.2.6.3 ฝ่ายวิศวกรรมเทคนิค

- 1) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย
- 2) ห้องเก็บเอกสารทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม

5.2.6.5 ส่วนงานระบบ

- 1) ปรับอากาศ
- 2) ไฟฟ้า
- 3) ประปา บีมน้ำ

5.2.6.6 ห้องคัดแยกและเก็บขยะ

5.2.6.7 ห้องเก็บอุปกรณ์และครุภัณฑ์

5.3 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ

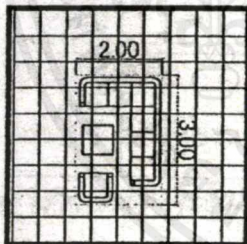
5.3.1 ส่วนสำนักงานบริหารและการดำเนินการ

เป็นส่วนบริหารงานของหอศิลป์ ดำเนินงานเพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จากการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยตามอัตราเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย

5.3.5.1 พื้นที่ส่วนกลาง (common area)

- 1) ส่วนรับแขก – พักคอย (waiting area)
- 2) ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)
- 3) ห้องอาหารพนักงาน (canteen)
- 4) ห้องน้ำพนักงาน (Office Washrooms)
- 5) ส่วนห้องประชุม (meeting room)

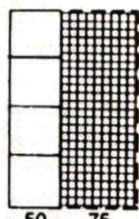
- ส่วนรับแขก – พักคอย (waiting area)

ชุดรับแขก 5 – 6 คน

= 6.00 ตารางเมตร

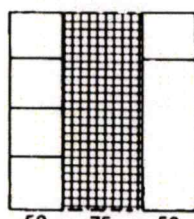
- ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)

50 75

125

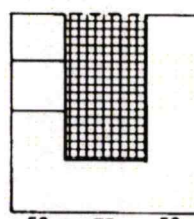
single sided

50 75 50

175

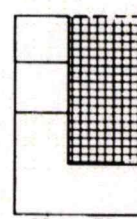
double sided

50 75 50

175

U shape

50 75

125

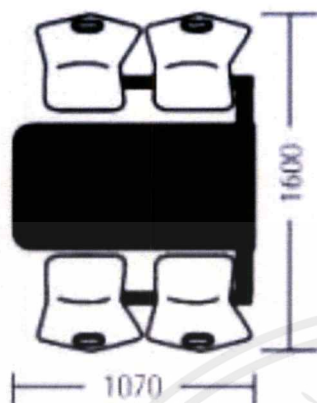
L shape

ชนิด L shape 2.00 x 1.25

= 2.5 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องอาหารพนักงาน (canteen)

โต๊ะชุด (1.07 x 1.60) นั่งได้ 4 คน

พนักงานมีทั้งหมด 24 อัตรา

จำนวนโต๊ะ = 6

พื้นที่ = 32

+ Circulation 20% = 40 ตร.ม.

- ห้องน้ำพนักงาน (Office Washrooms)

เจ้าหน้าที่ทั้งโครงการ 84 อัตรา (แบ่งเป็น หญิง 42 อัตรา / ชาย 42 อัตรา)

พิสัยจำนวนคนต่อพื้นที่ทำงาน 31-45

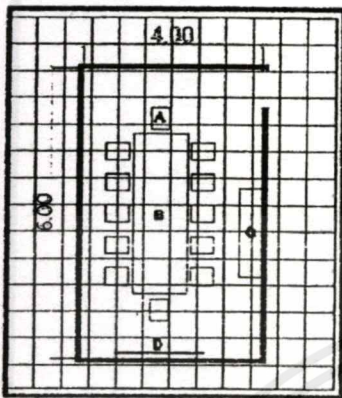
อ้างอิงจาก Washroom cubicles WASHROOM GUIDES	ห้องส้วม		ห้อง อาบน้ำ	อ่างล้าง มือ
	ส้วม	ที่ปัสสาวะ		
ก. สำหรับผู้ชาย	2	2	-	2
ข. สำหรับผู้หญิง	4	-	-	4

$$\begin{aligned} \text{ห้องน้ำชาย} &= (2 \times 1.50) + (2 \times 0.56) + (2 \times 1.26) + 30\% \\ &= 8.632 \text{ ตรม.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ห้องน้ำหญิง} &= (4 \times 1.50) + (4 \times 1.26) + 30\% \\ &= 14.352 \text{ ตรม.} \end{aligned}$$

รวมพื้นที่ห้องน้ำห้องส่วนสำนักงานบริหารและดำเนินการ = 22.984 ตารางเมตร

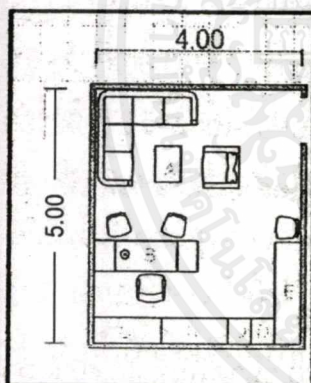
- ส่วนห้องประชุม (meeting room)

เก้าอี้นั่ง	0.50 x 0.40 x 0.45
โต๊ะยาว	3.60 x 1.20 x 0.75
ตู้เก็บเอกสาร	0.50 x 2.00 x 1.00
จอสไลด์ เครื่องฉาย	1 เครื่อง
พื้นที่	26.00 ตารางเมตร

5.3.5.2 ฝ่ายสำนักงานบริหาร

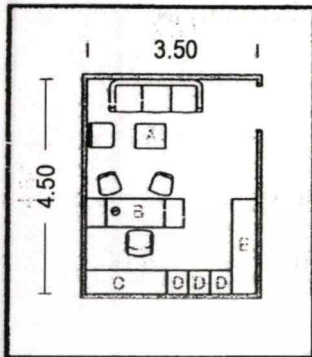
- ห้องทำงานผู้อำนวยการ

ชุดรับแขก	5 - 6 คน
โต๊ะทำงาน	ขนาด 2.00 x 0.08 สูง 0.75
ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร	0.50 x 1.50 สูง 2.00 เมตร
SIDE BOARD	0.50 x 0.65 สูง 2.00 เมตร
ลิ้นชักเก็บเอกสาร	0.50 x 0.65
ห้องน้ำ	4.00 ตารางเมตร
พื้นที่	24.00 ตารางเมตร

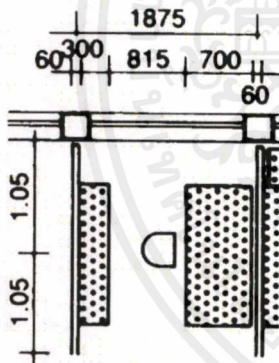
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ

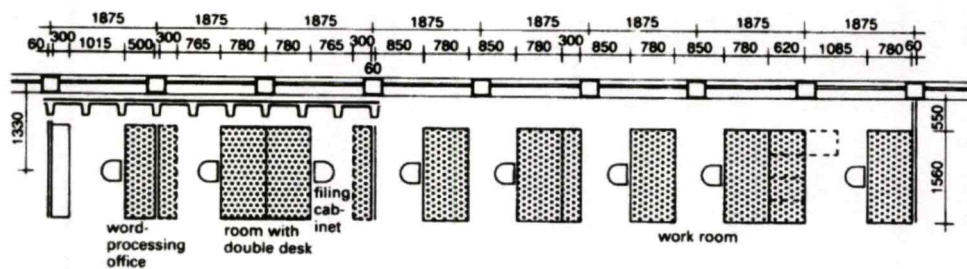
ชุดรับแขก	5 - 6 คน
โต๊ะทำงาน	ขนาด 2.00 x 0.08 สูง 0.75
ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร	0.50 x 1.50 สูง 2.00 เมตร
SIDE BOARD	0.50 x 0.65 สูง 2.00 เมตร
ลิ้นชักเก็บเอกสาร	0.50 x 0.65
พื้นที่	15.75 ตารางเมตร

- พื้นที่ทำงานเลขานุการ

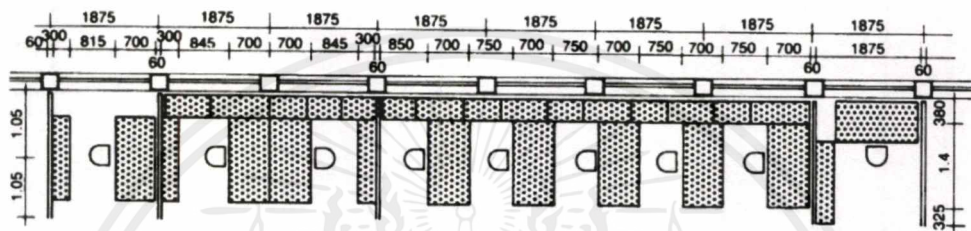

โต๊ะทำงาน	ขนาด 2.00 x 0.08 สูง 0.75
ชั้นเก็บเอกสาร	ขนาด 2.00 x 0.50 สูง 2.00
พื้นที่	4.20 ตารางเมตร

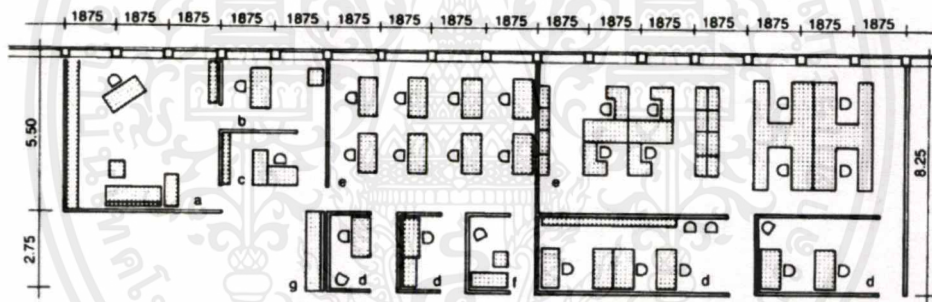
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

① With standard desks (size 0.78 × 1.56 m), a division of 187.5 is suitable for a ribbed/slab-and-beam floor having a 62.5 grid module (Koenen floor) with normal formwork. Better for movable partitions

② Modular desks (size 0.70 × 1.40 m, Velox system). By combining modular desks with Velox continuous table with filing units below windows instead of filing cabinets (→ ①), one grid module in every five was saved. Desk clearance of 75 cm is possible only when swivel chairs on casters are used.

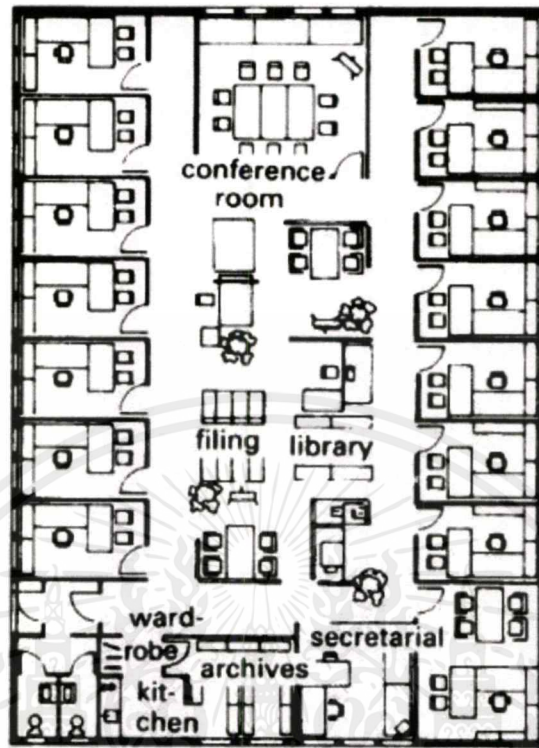

③ Division of space using modular desks. Various office spaces in open-plan office system: a) manager, with small meeting or conference room; b) assistant or departmental head; c) secretary, receptionist; d) senior clerk dealing with public; e) work rooms (working groups)

รูปภาพที่ 5-1 แสดงลักษณะการแบ่งพื้นที่ภายในสำนักงานรูปแบบต่าง ๆ

(ที่มา: Architectural Standard - Ernst & Peter Neufert - Architects' Data)

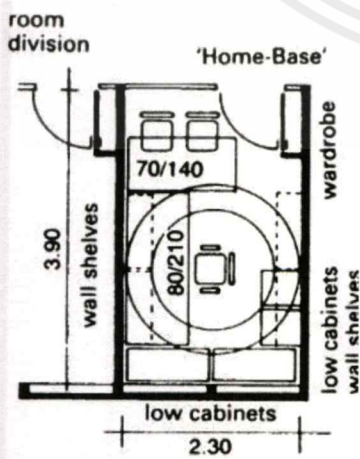
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 5-2 แสดงการแบ่งพื้นที่ทำงาน ผนวกกับห้องทำงานย่อยและพื้นที่ส่วนกลาง
(ที่มา: Architectural Standard - Ernst & Peter Neufert - Architects' Data)

5.3.5.3 ฝ่ายอำนวยการ

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย

โต๊ะทำงาน	ขนาด 2.00 x 0.80 สูง 0.75
ชุดรับแขก 1 – 2 คน	ขนาด 1.40 x 0.70 สูง 0.75
ตู้เก็บเอกสาร	ขนาด 2.30 x 0.50
พื้นที่	8.97 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ทำงานพนักงานเดินเอกสาร	5.22 ตร.ม.
รวมฝ่ายอำนวยความสะดวกและบริการ	39.19 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนสำนักงานบริหารและดำเนินการ 188.62 ตารางเมตร

5.3.2 ส่วนนิทรรศการ

5.3.2.1 **ห้องนิทรรศการถาวร** เป็นส่วนแสดงงานที่สลับสับเปลี่ยนกันในคลังพิพิธภัณฑ์ แบบถาวร หรือ ระยะเวลา เฉลี่ย 2-5 ปี ผู้ใช้บริการสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ตลอดปี นิยมจัดทั้งกลางแจ้งและในอาคาร จะจัดแสดงงานศิลปะในแต่ละส่วนไม่เท่ากัน โดยแบ่งตามลักษณะการชมที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของผลงานศิลปะนั้น ๆ มุ่งเน้นวัตถุประสงค์ที่เนื้อหา เป็นการให้ความรู้ สาระ แทรกด้วยการสร้างทัศนคติและค่านิยม ซึ่งการกำหนดพื้นที่ของห้องนิทรรศการถาวรนั้นจะขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของผลงานที่นำมาจัดแสดงและผลงานที่ทางหอศิลป์มีเก็บไว้ในคลังด้วย โดยอ้างอิงจากจำนวนผลงานทั้งหมดที่เคยมีในหอศิลป์เจ้าฟ้า (พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2544 มาคิดเฉลี่ยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.4 สถิติจำนวนผลงานศิลปะในการจัดแสดงนิทรรศการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2544

ปี	ผลงานที่จัดแสดง	ผลงานที่เก็บคลัง	รวมจำนวนผลงาน
2544	128	453	581
2543	142	496	638
2542	134	438	572
2541	113	345	458
2540	164	514	678
รวม	681	2246	2297

จากตารางข้างต้น จะได้จำนวนเฉลี่ยต่อปี = $2297 / 5 = 459.4$ ขึ้น เพราะฉะนั้นเฉลี่ยเป็นจำนวน 600 ชิ้นต่อปี จำนวนงานที่นำมาแสดงควรจะเป็น 50% ของจำนวนชิ้นงานทั้งหมด คือ 300

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชิ้น สามารถแบ่งเป็นผลงานประเภทต่าง ๆ ได้ 5 ประเภท และเป็นเปอร์เซ็นต์โดยนำเอาสถิติของผลงานหอศิลป์เจ้าฟ้ามาเป็นเกณฑ์

ส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวร

กำหนด 300 ชิ้น แบ่งเป็น

- งานจิตรกรรม	40 %	คิดเป็น	120 ชิ้น
- งานประติมากรรม	15 %	คิดเป็น	45 ชิ้น
- งานภาพพิมพ์	30 %	คิดเป็น	90 ชิ้น
- งานสื่อผสม	10 %	คิดเป็น	30 ชิ้น
- งานอื่น ๆ	5 %	คิดเป็น	15 ชิ้น

โดยในแต่ละประเภทของงานจะแบ่งขนาดออกเป็น 2 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ และ ขนาดเฉลี่ย ซึ่งแต่ละประเภทก็จะมีอัตราส่วนระหว่างขนาดกับจำนวนไม่เท่ากัน ดังนี้ (นำมาจากสถิติของผลงานในหอศิลป์เจ้าฟ้า)

ตารางที่ 5.5 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนชิ้นงานและขนาดของนิทรรศการถาวร

ขนาดผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่ (%)	20% = 24	20% = 9	20% = 18	20% = 6	
ขนาดเฉลี่ย (%)	80% = 96	80% = 36	80% = 72	80% = 24	100% = 5

ตารางที่ 5.6 แสดงขนาดพื้นที่ในการชมผลงานของงานแต่ละประเภทในนิทรรศการถาวร

ขนาดผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่	3 x 5	4 x 4 x 6	2 x 3	3.8 x 4.5	
ขนาดเฉลี่ย	1.5 x 2.0	1 x 1.5 x 1.5	1 x 1.2	1.8 x 2.2	1 x 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.7 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของงานประเภทต่าง ๆ ในนิทรรศการถาวร

ขนาดผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่ (ตร.ม)	12	9.5	5.5	33.5	
ขนาดเฉลี่ย (ตร.ม.)	4.5	6.25	1.9	6.4	6.8
เฉลี่ยตามอัตราส่วน	6	8.05	2.6	11.8	6.8
พื้นที่ในการจัดแสดงทั้งหมด	720	362	234	354	102

พื้นที่ทั้งหมด $720+362+234+354+102 = 1,772$ ตร.ม.

รวมพื้นที่ทางเดินสัญจร 30%

รวมพื้นที่ทั้งหมด = 2,303.6 ตร.ม.

5.3.2.2 ห้องนิทรรศการชั่วคราว เป็นส่วนแสดงนิทรรศการพิเศษที่จัดแสดงโดยเปลี่ยนไปตามโปรแกรมที่ทางหอศิลป์ได้กำหนดไว้และถือเป็นส่วนที่ดึงดูดผู้เข้าชมได้ดีที่สุด โดยระยะเวลาในการจัดแสดงจะมีการโยกย้ายเดือนต่อเดือน หรือเฉลี่ย 9 - 12 นิทรรศการ ต่อปี (จากการสัมภาษณ์บุคคลากรภายในโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร) จึงมีการโยกย้ายและจัดใหม่อยู่เสมอ โดยทั้งนี้ระยะเวลาของแต่นิทรรศการอาจมากกว่า 1 เดือน ขึ้นอยู่กับความนิยมในขณะนั้นด้วย โดยการคำนวณหาพื้นที่นั้นจะอ้างอิงจากจำนวนผลงานทั้งหมดเคยจัดแสดงในหอศิลป์เจ้าฟ้า (พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2544 มาคิดเฉลี่ยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.8 สถิติจำนวนผลงานศิลปะในการจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว ปี พ.ศ. 2544 - 2540

ปี	2544	2543	2542	2541	2540
จำนวนผลงานเฉลี่ย	327	301	218	173	164

จำนวนผลงานเฉลี่ย = $(327 + 301 + 218 + 173 + 164) / 5 = 236$ ชิ้น

จากการนำเอาสถิติของหอศิลป์เจ้าฟ้า ในการจัดนิทรรศการชั่วคราวที่มีอยู่ 8 ห้อง (ห้อง 1 – 8) รวมถึงห้องอนุประสงค์ ที่ผ่านมามีเคยจัดงานมากที่สุดจำนวน 364 ชิ้น ซึ่งปัจจุบันมีงานศิลปะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร่วมสมัยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากและรวดเร็ว จึงเพิ่มพื้นที่ในการจัดเตรียมส่วนนิทรรศการชั่วคราวของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราชไว้มากกว่าจำนวนที่อ้างอิง 1 เท่าตัว คือจำนวน $236 + 236 = 472$ ชิ้น

ส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว กำหนดเป็น 472 ชิ้น

- งานจิตรกรรม	40 %	คิดเป็น	188 ชิ้น
- งานประติมากรรม	15 %	คิดเป็น	71 ชิ้น
- งานภาพพิมพ์	30 %	คิดเป็น	142 ชิ้น
- งานสื่อผสม	10 %	คิดเป็น	47 ชิ้น
- งานอื่น ๆ	5 %	คิดเป็น	24 ชิ้น

ตารางที่ 5.9 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนชิ้นงานและขนาดของนิทรรศการชั่วคราว

ขนาดผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่ (%)	20% = 38	20% = 14	20% = 28	20% = 9	
ขนาดเล็ก (%)	80% = 150	80% = 57	80% = 114	80% = 38	100% = 24

ตารางที่ 5.10 แสดงขนาดพื้นที่ในการชมผลงานของงานแต่ละประเภทในนิทรรศการชั่วคราว

ขนาดผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่	3 x 5	4 x 4 x 6	2 x 3	3.8 x 4.5	
ขนาดเล็ก	1.5 x 2.0	1 x 1.5 x 1.5	1 x 1.2	1.8 x 2.2	1 x 1

ตารางที่ 5.11 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของงานประเภทต่าง ๆ ในนิทรรศการชั่วคราว

ขนาดผลงาน	จิตรกรรม	ประติมากรรม	ภาพพิมพ์	สื่อผสม	อื่น ๆ
ขนาดใหญ่ (ตร.ม.)	15	9.5	5.5	33.5	
ขนาดเฉลี่ย (ตร.ม.)	4.5	6.25	1.9	6.4	6.8
เฉลี่ยตามอัตราส่วน	6	8.05	2.6	11.8	6.8
พื้นที่ในการจัดแสดงทั้งหมด	1,128	568	369	555	163

พื้นที่ทั้งหมด $1,128 + 568 + 369 + 555 + 163 = 2,738$ ตร.ม.

รวมพื้นที่ทางเดินสัญจร 30%

รวมพื้นที่ทั้งหมด = 3,559 ตร.ม.

5.3.2.3 ส่วนจัดแสดงงานกลางแจ้ง เป็นพื้นที่สำหรับจัดแสดงงานที่ต้องการใช้พื้นที่โล่งกว้าง มีความต้องการสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบร่วม หรือ เป็นผลงานประติมากรรมที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ มีผลดีหากอยู่ในสภาวะกลางแจ้ง นอกจากนี้ใช้เป็นพื้นที่จัดแสดงผลงานทางศิลปะแล้วสามารถเป็นพื้นที่ส่วนพักผ่อน พบปะสังสรรค์ของเหล่าผู้ชมและศิลปินได้เป็นอย่างดี ประมาณพื้นที่ใช้งานจะเป็นพื้นที่ทั้งหมดที่เป็นว่างภายนอกอาคาร

สรุปพื้นที่

นิทรรศการถาวร 2,303.6 ตร.ม.

นิทรรศการหมุนเวียน 3,559 ตร.ม.

นิทรรศการกลางแจ้ง VARY

รวมพื้นที่ส่วนนิทรรศการ

5,862.6 ตารางเมตร + VARY

5.3.3 ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ

5.3.3.1 โถงทางเข้า (Entrance Hall) เป็นจุดรวมผู้ใช้บริการก่อนจะแยกไปยังส่วนต่าง ๆ ในส่วนโถงทางเข้า มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) โถงทางเข้า

สามารถรองรับจำนวนคนได้มากที่สุด 250 คน กำหนดจากประเภทผู้ใช้บริการ ประเภทหมู่คณะ ซึ่งเป็นประเภทผู้ใช้บริการที่มีจำนวนคนมากที่สุดของโครงการ และจะใช้เวลาประมาณ 15 นาทีที่โถงทางเข้าโดยเฉลี่ย เพื่อติดต่อสอบถามและพักรอ

เวลา	จำนวนคน / วัน
420 นาที (7 ชั่วโมงบริการ)	518
15 นาที	18.5

จากการคาดคะเนผู้มาใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช วันละ 518 คน

เฉลี่ยใน 15 นาทีจะมีผู้มาใช้บริการ 18.5 คน (คิดพื้นที่ใช้งาน 0.64 / คน)

พื้นที่ = 12 ตร.ม.

2) พื้นที่พักคอย

พื้นที่พักคอย จากการคำนวณผู้ใช้งานเฉลี่ยต่อวันคือ 518 คน และจะใช้เวลาพักคอยประมาณ 1 ชั่วโมง

เวลา	จำนวนคน / วัน
480 นาที (8 ชั่วโมงบริการ)	518
60 นาที	65

ภายในเวลา 1 ชั่วโมง จะมีผู้ใช้งานบริเวณพื้นที่พักคอย 65 คน โดยเฉลี่ย และ เมื่อรวมกับจำนวนผู้เข้าชมสูงสุด (ประเภทหมู่คณะ) 250 คน = 315 คน

โดยคิดพื้นที่ใช้งานต่อคน = 0.64 ตารางเมตร

ดังนั้น บริเวณพื้นที่พักคอย = 201.6 ตารางเมตร

5.3.3.2 ส่วนรับ – ฝากสัมภาระ ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- เคาน์เตอร์รับ – ฝากสัมภาระ

ขนาด 3.5 x 1.5 เมตร

= 5.25 ตร.ม.

- ห้องเก็บสัมภาระ

ตู้เก็บสัมภาระขนาดช่อง 55 x 32 ซม.

จำนวนผู้เข้าใช้บริการในแต่ละรอบ (2 ชม.)

= 130 คน

ต้องใช้ตู้จำนวน 45 ตู้ = 14.4 ตร.ม.

(+ circulation 20%) = 18.8 ตร.ม.

5.3.3.3 ร้านขายผลงานศิลปะของทำมือและเครื่องเขียน

- ใช้พื้นที่ 6.00 x 6.00

= 36 ตร.ม.

5.3.3.4 ร้านกาแฟและร้านขายของว่าง

- เปิดพื้นที่ร้านค้าให้เช่า (3 ร้าน)

ใช้พื้นที่ 6.00 x 6.00 x 3

= 108 ตร.ม.

5.3.3.5 ห้องน้ำผู้ให้บริการ

จากอัตราส่วนจำนวนสุขภัณฑ์ต่อผู้ใช้

สำหรับ	ห้องส้วม		ห้อง อาบน้ำ	อ่างล้าง มือ
	ส้วม	ที่ปัสสาวะ		
ผู้ชาย	3	4	-	3
ผู้หญิง	4	-	-	3

$$\begin{aligned} \text{ห้องน้ำชาย} &= (3 \times 1.50) + (4 \times 0.56) + (3 \times 1.26) + 30\% \\ &= 13.676 \text{ ตรม.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ห้องน้ำหญิง} &= (4 \times 1.50) + (3 \times 1.26) + 30\% \\ &= 12.714 \text{ ตรม.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ห้องน้ำผู้พิการ} & \text{ขนาด } 2.40 \times 2.00 \\ &= 4.8 \text{ ตรม.} \end{aligned}$$

$$\text{ห้องน้ำส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ} = 31.19 \text{ ตรม.}$$

$$\text{รวม (จำนวน 2 จุด)} = 62.38 \text{ ตรม.}$$

5.3.4 ส่วนส่งเสริมการศึกษา

5.3.4.1 ฝ่ายการศึกษา

อ้างอิงจากฝ่ายอำนวยการ

- ห้องหัวหน้าฝ่ายการศึกษา 8.97 ตร.ม.

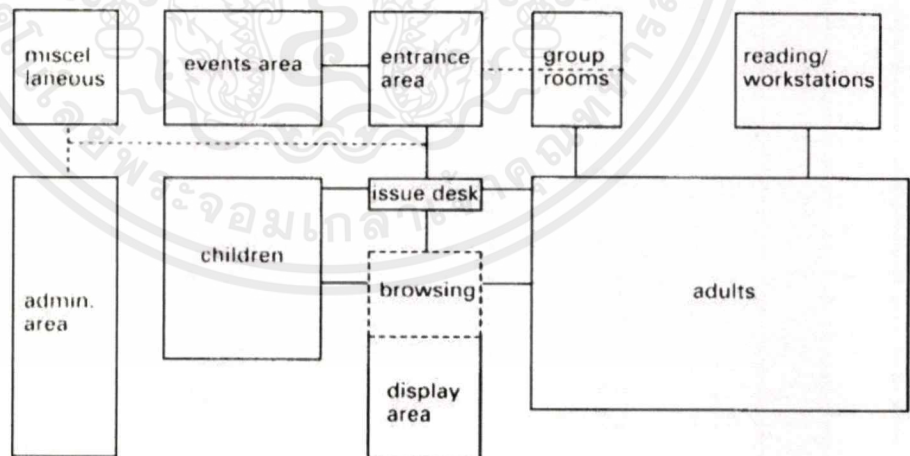
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา 2.61 ตร.ม.

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรมและนำชม (3คน) = 7.83 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงวิชาการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.4.2 ฝ่ายห้องสมุดศิลปะ (Library) ให้บริการแก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมหลากหลายแขนงด้วยตนเอง รวมถึงเจ้าหน้าที่โครงการประกอบด้วย

- 1) โถงทางเข้า - ออก
- 2) จุดลงทะเบียนหรือแลกบัตร (กรณีเป็นสมาชิกห้องสมุด)
- 3) จุดยืม - คืน หนังสือ
- 4) ส่วนตู้บัตรรายการ
- 5) พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ
- 6) ชั้นวางหนังสือ
- 7) ส่วนโสตทัศนศึกษา (Audio Visual Education)
- 8) ส่วน Computer
- 9) ห้องบรรณารักษ์
- 10) ส่วนบริการถ่ายเอกสาร
- 11) ห้องซ่อมหนังสือ

1 Functional diagram of medium-sized library

รูปภาพที่ 5-3 แสดงความเชื่อมโยงแต่ละส่วนในพื้นที่ห้องสมุด

(ที่มา : Architectural Standard - Ernst & Peter Neufert - Architects' Data)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการจัดพื้นที่การออกแบบและงานระบบห้องสมุด

- 1) เนื้อที่ภายในอาคารต้องเพียงพอแก่การบริการ โดยถือเกณฑ์จำนวนผู้ใช้บริการมากที่สุด เป็นมาตรฐานเพื่อการคำนวณเนื้อที่
- 2) จะต้องคำนึงถึงผลทางเศรษฐกิจด้านค่าใช้จ่ายในช่วงระยะเวลาที่มีผู้ใช้บริการน้อย เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงาน

การหาปริมาณ โดยจำนวนผู้เข้าใช้ห้องสมุดคิดเป็น 1/5 เท่าของผู้เข้าชมสูงสุด² จึงมีผู้เข้าใช้วันละ $(518 / 5) = 104$ คน โดยเฉลี่ยผู้ใช้งานคนละ 2 ชั่วโมง (โครงการเปิดทำการ 8 ชั่วโมง จึงแบ่งได้ 4 ช่วงเวลา) จึงมีผู้ใช้งานช่วงเวลาละ 26 คน โดยส่วนห้องสมุด ประกอบด้วย

- พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ

คิด 2.70 ตร.ม ต่อคน โดยมีจำนวนผู้ใช้ = 26 คน

มีพื้นที่ = 70.2 ตร.ม.

- ชั้นวางหนังสือ

จากมาตรฐานการตั้งห้องสมุดเฉพาะทาง ต้องมีหนังสือไม่ต่ำกว่า 5,000 เล่ม โดยที่หนังสือ 250 เล่ม ใช้พื้นที่ 1.30 ตร.ม.

มีพื้นที่ = 26 ตร.ม.

- ส่วน Computer

จำนวน 4 เครื่อง คิด 2.40 ตารางเมตร / เครื่อง

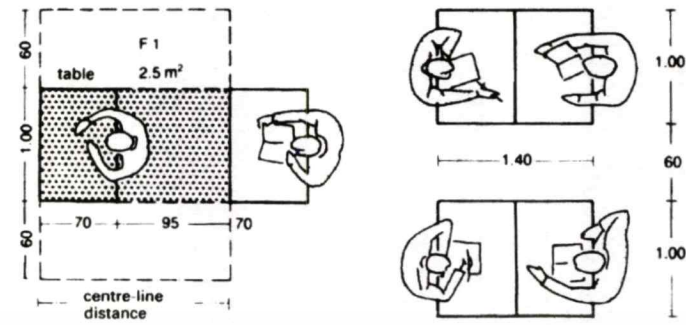
มีพื้นที่ = 9.6 ตร.ม.

- โถงทางเข้า – ออก

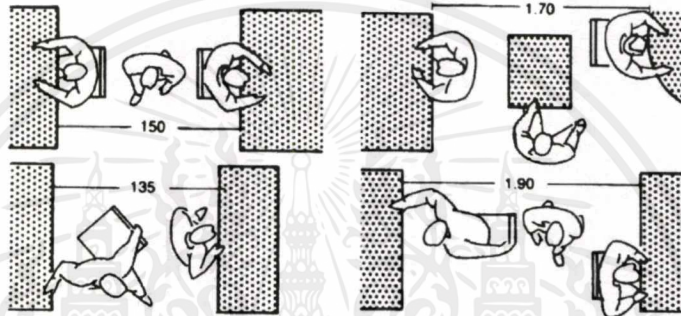
คิดเป็น 10% ของพื้นที่นั่งอ่านหนังสือ

มีพื้นที่ = 7.02 ตร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

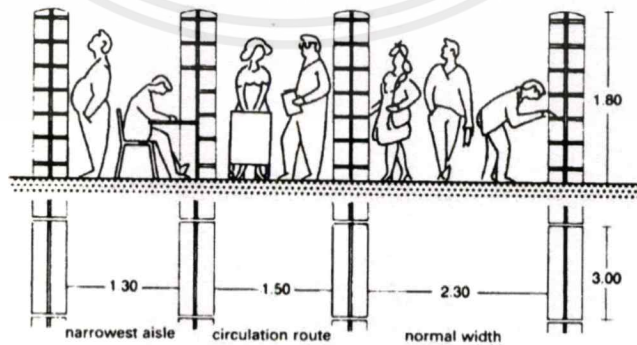
① Floor area for an individual workstation   ② Minimum distances between tables

⑧ Minimum free space in reading area → ⑨   ⑨ When books are moved between seated and standing users

⑩ Height of five-shelf unit   ⑪ Bookshelf for schoolchildren   ⑫ Height of four-shelf unit for small children

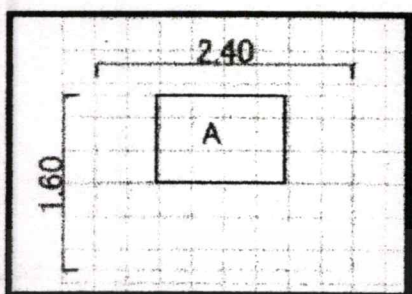
③ Minimum distances

รูปภาพที่ 5-4 แสดงระยะต่าง ๆ ของการใช้สอยพื้นที่ในห้องสมุด

(ที่มา: Architectural Standard - Ernst & Peter Neufert - Architects' Data)

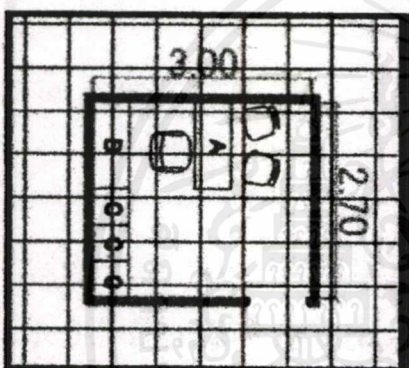
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โต๊ะ รับประทานอาหาร – จ้ายหนังสือ

Board 1.20 x 0.80 พื้นที่ 1.80 ตร.ม

- ห้องทำงานบรรณารักษ์

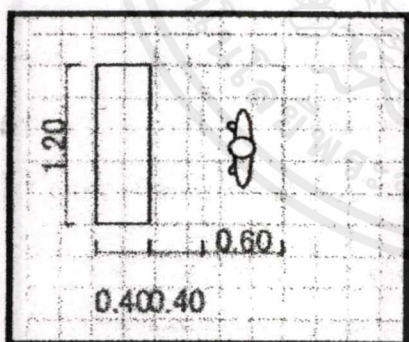
โต๊ะทำงาน

ตู้บานเปิดเก็บเอกสาร

ตู้ใส่บัตรชื่อเรื่อง

พื้นที่ 8.40 ตร.ม.

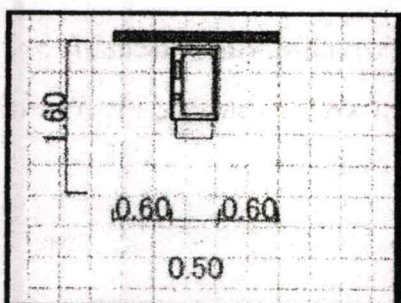
- ตู้ใส่บัตรรายการ

ขนาดตู้ใส่บัตรรายการ 1.20 x 0.40

พื้นที่ทั้งหมด 1.20 x 1.40 = 1.68 ตร.ม

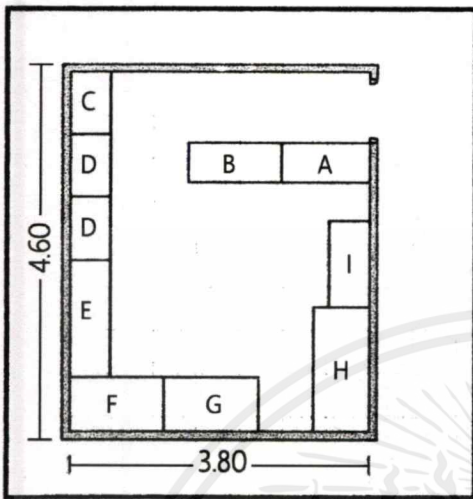
- ส่วนถ่ายเอกสาร

มีพื้นที่ 3.00 ตร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องซ่อมหนังสือ

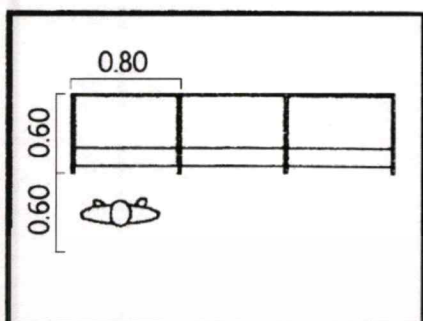

A. โต๊ะเช็คทำรายการ	0.80 x 1.20
B. โต๊ะทำบัตรรายการหมวดหมู่	0.60 x 1.20
C. หนังสือซ่อมเสร็จแล้ว	0.60 x 0.80
D. หนังสือต้องซ่อม	0.60 x 0.80
E. โต๊ะซ่อมหนังสือ	0.60 x 1.70
F. เย็บเล่ม	0.80 x 1.20
G. ทำปก	0.80 x 1.20
H. ตัดขอบ	0.80 x 2.00
I. ตู้เก็บหนังสือที่ต้องซ่อม	0.60 x 1.20

พื้นที่

17.50 ตารางเมตร

- โสตทัศนศึกษา

- 1) Listening booth Area
- 2) V.D.O booth area
- 3) Slide film strip area
- 4) Microfilm

พื้นที่ 0.86 ตร.ม./คน

คิด 10% จากผู้ใช้งานห้องสมุด (3 คน)

พื้นที่ 3 ตารางเมตร + circulation 20 % = 4
ตร.ม.

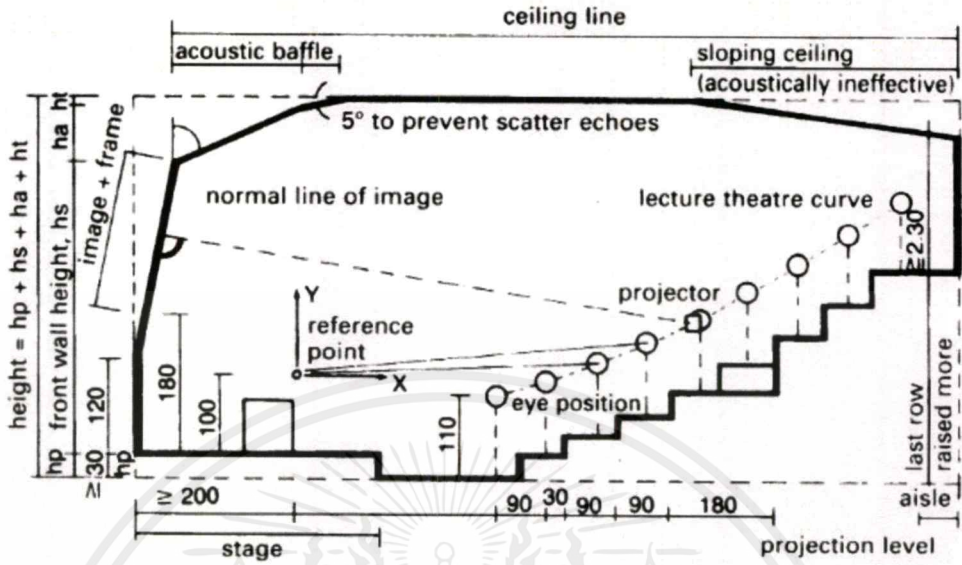
สรุปพื้นที่

รวมพื้นที่ห้องสมุด = 150 ตร.ม.

5.3.4.3 ห้องบรรยายใหญ่ (Auditorium) ใช้เป็นที่แสดงปาฐกถา ฉายภาพยนตร์ วิดีทัศน์ บรรยายจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และทำการแสดงศิลปะ (Art Performances) เป็นต้น ประกอบด้วย

- 1) โถงต้อนรับ
- 2) ส่วนที่นั่ง (300 ที่นั่ง)
- 3) ด้านเวที
- 4) ห้องเปลี่ยนชุดนักแสดงชายและหญิง
- 5) ห้องรับรอง
- 6) ห้องควบคุมเสียงและแสง
- 7) ห้องเจ้าหน้าที่หลังเวที
- 8) ห้องเก็บของ

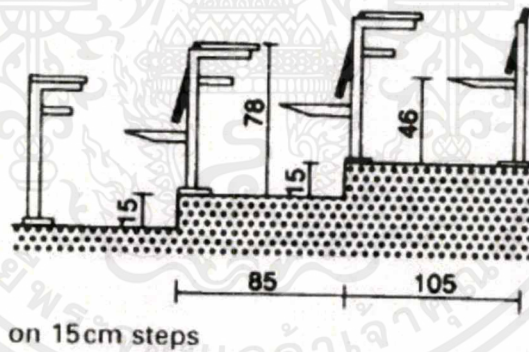
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

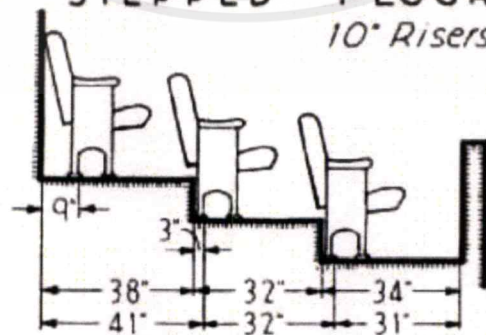
3 Long section of a lecture theatre

รูปภาพที่ 5-5 แสดงรูปตัด lecture theatre และระยะต่าง ๆ

(ที่มา: Architectural Standard - Ernst & Peter Neufert - Architects' Data)

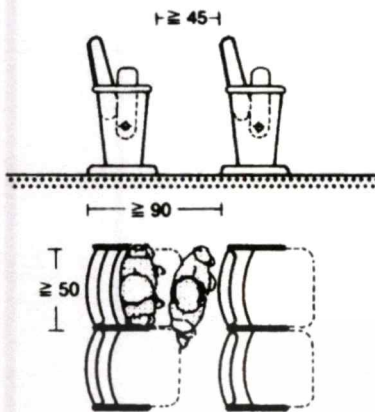
STEPPED FLOOR
10° Risers

รูปภาพที่ 5-6 แสดงระยะส่วนที่นั่งผู้ชม

(ที่มา: Architectural Standard - Ernst & Peter Neufert - Architects' Data)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นพื้นที่ 0.64 ตร.ม. / 1 ที่นั่ง

มี 300 ที่นั่ง มีพื้นที่ = 192 ตร.ม.

- ① All seats apart from boxes must have fixed, self-operating folding seats with the above minimum dimensions

- เวทีการแสดง 3.00 x 10.00

มีพื้นที่ = 30.00 ตร.ม.

- ห้องรับรอง

มีพื้นที่ = 20.00 ตร.ม.

- ห้องเปลี่ยนชุดนักแสดงชายและหญิง

มีพื้นที่ = 40.00 ตร.ม.

- โถงทางเข้า

ผู้เข้าใช้โครงการจำนวน 518 คน คิดจำนวนผู้ใช้โถงทางเข้าเป็น 1 ใน 10 = 51.8 โดยคิดพื้นที่ 0.64 ตร.ม. / คน รวม มีพื้นที่ = 33.2 ตร.ม.

- ห้องควบคุมเสียงและแสง = 7.20

- ห้องเจ้าหน้าที่หลังเวที = 30.00

- ห้องเก็บของ = 20.00

รวมพื้นที่ส่วนหอบรรยายใหญ่ = 372.4 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.4.4 ห้องบรรยายย่อย ให้เป็นที่สำหรับจัดกิจกรรม ฟังบรรยายพิเศษ และแสดงศิลปะ การจัดวาง (Installation Art) เป็นต้น โดยแบ่งเป็นทั้งหมด 2 ห้อง (จุไม่เกิน 50 คน / ห้อง) ประกอบด้วย

- 1) พื้นที่นั่งฟังบรรยาย
- 2) พื้นที่จัดฉายสไลด์
- 3) ส่วนเตรียมการบรรยาย
- 4) ห้องปฏิบัติการทางเสียง
- 5) ห้องเก็บของ
- 6) พื้นที่ทำงาน
- 7) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์
- 8) พื้นที่ทำงาน

- พื้นที่นั่งฟังบรรยาย

พิจารณาจากจำนวนผู้เข้ารับฟังบรรยาย จำนวน 80 คน คิดเป็นพื้นที่ 0.64 ตร.ม / 1 ที่นั่ง
มีพื้นที่ = 51.20 ตร.ม.

- พื้นที่จัดฉายสไลด์ มีพื้นที่ = 3.00 ตร.ม.

- ส่วนเตรียมการบรรยาย มีพื้นที่ = 15 ตร.ม.

- ห้องปฏิบัติการทางเสียง มีพื้นที่ = 3.00 ตร.ม.

- ห้องเก็บของ มีพื้นที่ = 3.00 ตร.ม.

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ มีพื้นที่ = 6.00 ตร.ม.

- พื้นที่ทำงาน มีพื้นที่ = 3.60 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนหอบรรยายย่อย = 84.8 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.5 ส่วนการเตรียมการจัดแสดง

5.3.5.1 ฝ่ายทะเบียนวัตถุ

อ้างอิงจากฝ่ายอำนวยการ

- ห้องนายทะเบียน 8.40 ตร.ม.

- ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน 8.40 ตร.ม.

- ห้องเสมียน 8.40 ตร.ม.

- ห้องรับวัตถุ 16.00 ตร.ม.

5.3.5.2 ฝ่ายคลังหอศิลป์

- ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ 31.50 ตร.ม.

- ห้องเก็บหีบห่อ 30.00 ตร.ม.

- สตูดิโอถ่ายภาพ 20.00 ตร.ม.

5.3.5.3 ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ

- คลังกลาง

- คลังคั่นคว่ำ (25% ของคลังกลาง)

5.3.5.4 ฝ่ายภัณฑารักษ์

อ้างอิงจากฝ่ายอำนวยการ

- ห้องทำงานหัวหน้าภัณฑารักษ์ = 15.75 ตร.ม.

- ห้องทำงานผู้ช่วยภัณฑารักษ์ = 8.97 ตร.ม.

- พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ภัณฑารักษ์ 5 คน = 75 ตร.ม. (15 ตร.ม. / คน)

5.3.5.5 ฝ่ายนิทรรศการ

อ้างอิงจากฝ่ายอำนวยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องหัวหน้าฝ่ายนิทรรศการ 15.75 ตารางเมตร
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายออกแบบ จำนวน 3 คน = 7.89 ตร.ม.
(2.61/คน)
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดแสง จำนวน 2 คน = 20 ตร.ม.
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ช่างภาพ 2.61 ตารางเมตร
- ฝ่ายปฏิบัติงานซ่อมบำรุง จำนวน 2 คน = 8 ตร.ม.
- พื้นที่ทำงานฝ่ายศิลปกรรม จำนวน 2 คน = 8 ตร.ม.

5.3.6 ส่วนอาคารสถานที่

5.3.6.1 ฝ่ายรักษาความปลอดภัย

อ้างอิงจากฝ่ายอำนวยการ

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย = 15.75 ตร.ม.
- ห้องพักยาม = 9.00 ตร.ม.
- ห้องควบคุมระบบ CCTV = 15 ตร.ม.

5.3.6.2 ฝ่ายรักษาความสะอาด

- ห้องแม่บ้าน / ภารโรง
- ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด
- พื้นที่และห้องเก็บอุปกรณ์ทำสวน

5.3.6.3 ฝ่ายวิศวกรรมเทคนิค

- ห้องหัวหน้าฝ่าย
- ห้องเก็บเอกสารทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.7 ที่จอดรถ

1) ที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาใช้บริการ	12 ตร.ม. / คัน (2.40 x 5.00)
2) ที่จอดรถยนต์ที่สถานศึกษาขนาดใหญ่	42.00 ตร.ม. / คัน (14.00 x 3.00)
3) ที่จอดรถสำหรับผู้พิการ	20.4 ตร.ม. / คัน (3.40 x 6.00)
4) ที่จอดรถบริการของหอศิลป์	2.64 ตร.ม. / คัน (2.40 x 1.00)
5) ที่จอดรถยนต์สำหรับเจ้าหน้าที่	12 ตร.ม. / คัน (2.40 x 5.00)
6) ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่	2.00 ตร.ม. / คัน (1.00 x 2.00)
7) ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ผู้ให้บริการ	2.00 ตร.ม. / คัน (1.00 x 2.00)

วิธีคำนวณที่จอดรถ คือ คำนวณพื้นที่อาคารทั้งหมด ที่จอดรถตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ.2517)

- อาคารขนาดใหญ่ ให้มีที่จอดรถยนต์ตามจำนวนที่กำหนดของแต่ละประเภทของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการในอาคารขนาดใหญ่นั้นรวมกัน หรือ ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่อาคาร 240 ตารางเมตร เศษของ 240 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 240 ตารางเมตร ทั้งนี้ ให้ถือที่จอดรถยนต์จำนวนที่มากกว่าเป็นเกณฑ์

- ที่จอดรถยนต์ส่วนตัว 12 ตร.ม. / คัน (2.40 x 5.00)

กำหนดพื้นที่อาคารทั้งหมด = 10,560

มีความต้องการพื้นที่จอดรถ = 44 คัน

กำหนดให้รถยนต์บรรจุได้ 4 คน = 176 คน

พื้นที่ = 528 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- **ที่จอดรถยนต์ทัศนศึกษาขนาดใหญ่** 42.00 ตร.ม. / คัน (14.00 x 3.00)

บรรจผู้เข้าชมโครงการเป็นหมู่คณะ 250 คนกำหนดให้บรรจ คน 50 คน / คัน

ได้จำนวนที่จอดรถยนต์ทัศนศึกษาจำนวน = 5 คัน

พื้นที่ = 210 ตร.ม

- **ที่จอดรถคนพิการ** 20.4 ตร.ม. / คัน (3.40 x 6.00)

ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และ คนชรา พ.ศ. 2548 กำหนดในข้อ 12 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา อย่างน้อยตามอัตราส่วน ดังนี้

จำนวนที่จอดรถ	ที่จอดรถผู้พิการ
10 – 50 คัน	1 คัน
51 – 100 คัน	2 คัน

และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวน 100 คันที่เพิ่มขึ้น

โดยที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้มากที่สุด มีขนาดเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 2.4 x 6.00 เมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับที่เสมอกับที่จอดรถ

พื้นที่ที่จอดรถคนพิการ = 20.4 ตร.ม.

- **ที่จอดรถบริการของหอศิลป์** 13.75 ตร.ม. / คัน

รถบริการศูนย์จำนวน = 3 คัน

พื้นที่ = 41.25 ตร.ม.

- **ที่จอดรถยนต์สำหรับเจ้าหน้าที่** 12 ตร.ม. / คัน (2.40 x 5.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนเจ้าหน้าที่ 84 อัตรา (จากสถิติประชากร 10 คน มีรถยนต์ 1 คัน)

จำนวนรถยนต์เจ้าหน้าที่ = 9 คัน

พื้นที่ = 108 ตร.ม.

- ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่ 2.00 ตร.ม. / คัน (1.00 x 2.00)

คิดเป็น 30% ของเจ้าหน้าที่โครงการ = 26 คน

กำหนดให้รถจักรยานยนต์จุได้ 2 คน = 13 คัน

เป็นพื้นที่ = 26 ตร.ม.

- ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ผู้ให้บริการ 2.00 ตร.ม. / คัน (1.00 x 2.00)

คิดเป็น 30% ของผู้มาใช้โครงการโดยรถยนต์ส่วนตัว

ได้จำนวนผู้ใช้รถจักรยานและจักรยานยนต์ = 55 คน

กำหนดให้รถจักรยานยนต์จุได้ 2 คน = 28 คัน

เป็นพื้นที่ = 56 ตร.ม.

รวมพื้นที่ในการจอดรถทั้งหมด = 989.65 ตร.ม.

เพิ่มพื้นที่ Circulation 80 % = 1,781.37 ตร.ม.

5.4 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ

ตารางที่ 5.12 กำหนดพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบ

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนสำนักงานบริหารและการดำเนินการ					
1. พื้นที่ส่วนกลาง					
ส่วนรับแขก – พักคอย (waiting area)		5 - 6	1	1	6.00
ส่วนเตรียมอาหาร (pantry)	VARY		1	2.5	2.50
ห้องอาหารพนักงาน (canteen)			24		40.00
ห้องน้ำพนักงาน (Washrooms)					22.98
ส่วนห้องประชุม (conference room)	12		1	2	26.00
รวมพื้นที่ส่วนกลาง					97.48
2. ส่วนสำนักงานบริหาร					
1. ฝ่ายบริหาร					
ห้องทำงานผู้อำนวยการ	1		1	24	24.00
ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ	1		1	15.75	15.75
พื้นที่ทำงานเลขานุการ	1		1	4.20	4.20
รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร					43.95
2. ฝ่ายอำนวยการ					
ห้องหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ	1		1	8.97	8.97
พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ	8		8	2.61	25.00
รวมพื้นที่ฝ่ายอำนวยการ					33.97
3. ฝ่ายบริการทั่วไป					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนสำนักงานบริหารและการดำเนินการ (ต่อ)					
พื้นที่ทำงานพนักงานเดินเอกสาร	2		2	2.61	5.22
รวมพื้นที่ฝ่ายบริการทั่วไป					5.22
รวมพื้นที่ส่วนสำนักงานบริหาร					157.64

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนส่งเสริมการศึกษา					
1. ฝ่ายการศึกษา					
ห้องหัวหน้าฝ่ายการศึกษา	1		1	8.97	8.97
ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา	1		1	2.61	2.61
ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรมและนำชม	3		3	2.61	7.83
รวมพื้นที่ฝ่ายการศึกษา					19.41
2. ฝ่ายห้องสมุดศิลปะ (Library)					
โถงทางเข้า - ออก				10% ของพื้นที่นั่งอ่าน	7.02
โต๊ะรับ - จ่าย หนังสือ			1	1.80	1.80
ตู้บัตรรายการ			1	1.68	1.68
พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ		26/ 2 ชม.	1	2.70	70.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนส่งเสริมการศึกษา (ต่อ)					
ชั้นวางหนังสือ			5000 เล่ม	1.30 / 250	26.00
ส่วน Computer	1		4 เครื่อง	2.40	9.60
โสตทัศนศึกษา		3	3	0.86	4.00
ห้องบรรณารักษ์	1		1	8.40	8.40
ส่วนบริการถ่ายเอกสาร	1		1	3.00	3.00
ห้องซ่อมหนังสือ	2		1	17.50	17.50
รวมพื้นที่ฝ่ายห้องสมุดศิลปะ					149.20
3. ห้องบรรยายใหญ่ (Auditorium)					
โถงต้อนรับ		51.8	1	0.64	33.20
ส่วนที่นั่ง		300	300	0.64	192.0
ด้านเวที					30.00
ห้องเปลี่ยนชุดนักแสดงชาย และหญิง					40.00
ห้องรับรอง					20.00
ห้องควบคุมเสียงและแสง	2		1	3.60	7.20
ห้องเจ้าหน้าที่หลังเวที	5		1	6	30.00
ห้องเก็บของ			1		20.00
รวมพื้นที่หอบรรยายใหญ่					372.40
4. ห้องบรรยายย่อย					
พื้นที่นั่งฟังบรรยาย		50	50	0.64	32.00
พื้นที่จัดฉายสไลด์	1		1	3	3.00
ส่วนเตรียมการบรรยาย					15.00
ห้องปฏิบัติทางเสียง	1		1	3	3.00
ห้องเก็บของ					3.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนส่งเสริมการศึกษา (ต่อ)					
พื้นที่ทำงาน	1				3.60
ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ โสตทัศนูปกรณ์	2		1	3	6.00
รวมพื้นที่หอบรรยายย่อย 65.60 x 2 ห้อง =					131.2
รวมพื้นที่ส่วนส่งเสริมการศึกษา					672.21

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนการเตรียมการจัดแสดงและนิทรรศการ					
1. ฝ่ายทะเบียนวัตถุ					
ห้องนายทะเบียน	1		1	8.40	8.40
ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน	1		1	8.40	8.40
ห้องเสมียน	1		1	8.40	8.40
ห้องรับวัตถุ	1		1	16.00	16.00
รวมพื้นที่ฝ่ายทะเบียนวัตถุ					41.20
2. ฝ่ายคลังหอศิลป์					
ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ			1	31.50	31.50
ห้องเก็บหีบห่อ			1	30.00/ ห้อง	30.00
สตูดิโอถ่ายภาพ			1	20.00	20.00
รวมพื้นที่ฝ่ายคลังหอศิลป์					81.50
3. ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2 องค์ประกอบจากการศึกษาอาคารตัวอย่าง

ตารางที่ 5.2 แสดงองค์ประกอบจากการศึกษาอาคารตัวอย่าง

องค์ประกอบ	ขนาด (ตร.ม.)	รายละเอียด
1. หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (Bangkok Art and Culture Centre)		
ห้องนิทรรศการหลัก	3,500	- พื้นที่แสดงผลงานศิลปะ อยู่ที่ชั้น 7, 8 และ 9 เป็นห้องนิทรรศการหลักประเภทหมุนเวียน และจะผลัดเปลี่ยนงานอยู่ประมาณ 9 – 12 นิทรรศการ ต่อปี
โถงแสดงงาน	1,000	- จัดแสดงงานศิลปะ
โถงชั้น 1	180	- สำหรับจัดนิทรรศการขนาดเล็ก รองรับผู้ร่วมกิจกรรมประมาณ 100 – 200 คน
สำนักงานหลัก		- Main office ของโครงการ จัดอยู่ที่ชั้น 6
ห้องอดิโตนอเรียน	270	- ใช้สำหรับกิจกรรมการประชุม บรรยาย สัมมนา แสดงละคร ดนตรี ตลอดจนฉายภาพยนตร์ มีที่นั่งลักษณะลาดลง จำนวน 220 ที่นั่ง
เคาท์เตอร์ประชาสัมพันธ์		- ให้บริการสอบถามข้อมูลแก่ผู้ให้บริการ
ห้องสตูดิโอ ชั้น 4	380	- พื้นที่อิสระสำหรับกิจกรรมหลากหลาย เช่น งานละคร ดนตรี หรือ กิจกรรมแนวทดลองทางศิลปะ ศิลปะการแสดงสด ตลอดจนกิจกรรมสร้างสรรค์ อื่น ๆ รองรับจำนวนคนได้ 150 – 200 คน
ร้านค้า		- เป็นพื้นที่เปิดให้เช่าสำหรับร้านค้า ร้านอาหารและเครื่องดื่ม
People's gallery		- เป็นพื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการขนาดเล็ก เปิดรับเอกสารเพื่อพิจารณาปีละ 2 ครั้ง
ส่วนเก็บรักษางานศิลปะ	200	- อยู่บริเวณชั้น 2 ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ขนาด (ตร.ม.)	รายละเอียด
1. หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (Bangkok Art and Culture Centre) (ต่อ)		
ห้องสมุดศิลปะ		- ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศด้านศิลปะทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งที่เป็นหนังสือ นิตยสาร และ สื่อบันทึก โดยมีผู้เข้าใช้บริการห้องสมุด จำนวน 41,186 คน และมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต จำนวน 7,494 คน ต่อปี
โถงหน้าห้องสมุด	520	- เป็นพื้นที่โถงที่สามารถใช้จัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ
ลานกิจกรรม	1,000	- เป็นพื้นที่ลานโถงด้านหน้าอาคาร ขนาด 1,000 ตารางเมตร รองรับผู้ร่วมกิจกรรม 500-700 คน
ห้องอเนกประสงค์ชั้น 1	350	- รองรับกิจกรรมเสวนา การแถลงข่าว การบรรยาย การประชุมเชิงปฏิบัติ การแสดงดนตรี การแสดงละคร รองรับผู้ร่วมกิจกรรม ประมาณ 100 – 200 คน
โถงอเนกประสงค์		- สำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ
ห้องประชุม 401 (ชั้น 4)	70	- เหมาะสำหรับการประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาขนาดย่อย รองรับผู้ร่วมกิจกรรมจำนวน 30 คน
ห้องประชุม 402 (ชั้น 4)	27	- เหมาะสำหรับการประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาขนาดย่อย รองรับผู้ร่วมกิจกรรมจำนวน 10 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ขนาด (ตร.ม.)	รายละเอียด
1. หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (Bangkok Art and Culture Centre) (ต่อ)		
ห้องประชุม 501 (ชั้น 5)	80 (8 x 10)	- เหมาะสำหรับการประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาขนาดเล็ก รองรับผู้ร่วมกิจกรรมจำนวน 30 คน
ห้องประชุม 502 (ชั้น 5)	40 (8 x 5)	- เหมาะสำหรับการประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาขนาดเล็ก รองรับผู้ร่วมกิจกรรมจำนวน 10 คน
2. พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (Museum of Contemporary art)		
ห้องนิทรรศการหมุนเวียน	จำนวน 2 ห้อง	- จัดแสดงผลงานศิลปะ
ห้องนิทรรศการถาวร ชั้น G		- จัดแสดงผลงานของอาจารย์ไพฑูริย์ เมืองสมบุรณ์ ศิลปินแห่งชาติ และ ศาสตราจารย์ชະລຸດ นິມເສມອ
ห้องนิทรรศการถาวรชั้น 2		- จัดแสดงนิทรรศการถาวรงานศิลปะไทยร่วมสมัย จิตรกรรม และ สื่อผสม
ห้องนิทรรศการถาวรชั้น 3		- จัดแสดงนิทรรศการถาวรงานศิลปะไทยร่วมสมัย และส่วนจัดแสดง เรือนนางพิม
ห้องนิทรรศการถาวรชั้น 4		- จัดแสดงนิทรรศการถาวรอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี สะพานข้ามจักรวาล และห้องนิทรรศการถาวร “สุดยอดภาพไตรภูมิ”
ห้องนิทรรศการถาวรชั้น 5		- จัดแสดงนิทรรศการนานาชาติ รวบรวมศิลปะร่วมสมัยจากหลายประเทศ เช่น จีน เวียดนาม มาเลเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ออสเตรเลีย นอร์เวย์ และห้องแสดงภาพ Richard Green
Museum Shop		- ร้านค้าขายของที่ระลึก เครื่องเขียน หนังสือ กระเป๋า และ อื่น ๆ รวมไปถึง สำเนาภาพจากนิทรรศการถาวร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ขนาด (ตร.ม.)	รายละเอียด
2. พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (Museum of Contemporary art) (ต่อ)		
Café du Musee		- ร้านขายกาแฟและเบเกอรี่ประจำโครงการ
หอประชุม	65 ที่นั่ง	- หอประชุม Auditorium พร้อมอุปกรณ์การประชุม จัดอยู่บริเวณชั้น 2
สวน / เวทีกลางแจ้ง		- สนามหญ้าหน้าโครงการ จัดแสดงประติมากรรม "พระพิฆเนศ" องค์ใหญ่ ขนาด 4.5 เมตร และ ประติมากรรมพุ่มดอกบัวขนาดใหญ่ "ปิติสุข"
3. พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยใหม่เอี่ยม (MAIIAM Contemporary Art Museum)		
ห้องนิทรรศการถาวร		- จัดแสดงผลงานศิลปะไทยร่วมสมัย รวบรวมผลงานประเภทประติมากรรม จิตรกรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม และ ฯลฯ กว่า 50 ชิ้น
พื้นที่นิทรรศการชั่วคราว		- จัดแสดง
พื้นที่จัดแสดงงานศิลปะการแสดงสด		- พื้นที่รองรับการจัดศิลปะการแสดงสด กิจกรรมเสวนา เป็นต้น
ร้านขายของที่ระลึก		- ขายของที่ระลึก อาทิ หนังสือ ศิลปะของทำมือ ผลงานหายาก ฯลฯ
ร้านอาหารประจำโครงการ		- ร้านกาแฟเขียว บริการเมนูอาหารไทยและเทศ เครื่องดื่ม กาแฟ ชา ค็อกเทล โดยร้านอาหารจัดให้อยู่ติดกับถนนหน้าโครงการ
ลานกลางแจ้ง		- เป็นพื้นที่กลางแจ้งของโครงการ สามารถรองรับการจัดผลงานประติมากรรมได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ขนาด (ตร.ม.)	รายละเอียด
4. Oita Prefectural Art Museum (OPAM)		
ร้านค้า บริเวณ ชั้น 1		- ร้านขายกาแฟและเบเกอรี่ประจำโครงการ
ส่วนนิทรรศการหมุนเวียน Exhibition A		- ห้องนิทรรศการหมุนเวียน รองรับกิจกรรมศิลปะและนิทรรศการหมุนเวียน มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้หลายรูปแบบ
ร้านอาหาร	60 ที่นั่ง	- ร้านบริการอาหารประจำโครงการ
ห้อง Workshop		- รองรับกิจกรรมงานฝีมือ หัตถกรรม จัดทำผลงาน จัดแสดง
ห้องนิทรรศการถาวร	4,506	- จัดเก็บและแสดงผลงานศิลปะวัตถุถาวรกว่า 5,000 ชิ้น ทั้งผลงานที่เกี่ยวข้องทางประวัติศาสตร์และผลงานศิลปะร่วมสมัย
โถงช่องเปิดหน้าห้อง นิทรรศการถาวร		- จัดแสดง Courtyard exhibition works ประติมากรรมในตึก กลางแจ้ง
5. National Gallery Singapore		
ร้านค้าที่ระลึก		- จัดจำหน่ายของที่ระลึก สินค้าจิปาตะ กระเป๋า ไปสการ์ด ฯลฯ ประจำโครงการ
National Kitchen		- ร้านอาหารประจำโครงการ
ร้านอาหาร		- ส่วนพื้นที่ร้านอาหารให้เช่า
UOB Southeast Asia Gallery		- ห้องนิทรรศการหมุนเวียนย่อยที่นำผลงานศิลปะเฉพาะจากเขตภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจัดแสดง
ห้องนิทรรศการหมุนเวียน (ฝั่ง City Hall)		- จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียนศิลปะร่วมสมัย และ กิจกรรมใหญ่ๆต่าง ๆ
ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ ถาวร		- จัดแสดงผลงานจิตรกรรมและประติมากรรมประจำชาติสิงคโปร์ - จัดแสดงหุ่นจำลองของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ขนาด (ตร.ม.)	รายละเอียด
5. National Gallery Singapore (ต่อ)		
ส่วนสนับสนุนการศึกษา		
Roof Garden Gallery		- ส่วนจัดแสดงผลงานศิลปะบนชั้น ดาดฟ้า
City Hall Chamber		- พื้นที่อนุรักษ์อาคารเก่าของโครงการ
ห้อง Prints & Drawings		- ส่วนการเรียนรู้และพื้นที่บริการสำหรับ ผู้ใช้บริการที่เป็นเด็ก
โรงละคร		- จัดแสดงละครและซ็อม
Social Table		- บริเวณพื้นที่พักผ่อนและสามารถพูดคุย สนทนา รับข้อมูลนิทรรศการผ่านการจัด แสดงด้วยสื่อ Interactive
6. The Menil Collection		
Lobby		- พื้นที่ต้อนรับผู้เข้าชม
ห้องจัดแสดงหลัก		- เป็นห้องจัดแสดง 1 ชั้น รวบรวมสะสม ผลงานศิลปะของครอบครัว เดอ เมนิล โดยภายในมีภาพวาด ของประดับ ภาพถ่าย ประติมากรรม และภาพเขียน กว่า 16,000 ชิ้น จัดแสดงงานและ นิทรรศการชั่วคราวจากทั่วโลก
สตูดิโอ		- พื้นที่ทำงาน
ห้องเก็บงานศิลปะ		- ห้องเก็บรักษาผลงาน โดยมีระบบรักษา สภาพอากาศ และความชื้น เพื่อคงสภาพ ชิ้นงานไว้ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์
ส่วนเก็บของ		- คลังเก็บผลงานชั้นใต้ดิน
พื้นที่สำนักงานผู้ดูแล		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 องค์ประกอบย่อยของโครงการ

ตารางที่ 5.3 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการ

องค์ประกอบโครงการ	การดำเนินงาน	ส่วนประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง (Exhibition/ Gallery)		
1.1 ส่วนนิทรรศการ		
- พื้นที่นิทรรศการถาวร	<ul style="list-style-type: none"> - จัดแสดงงานศิลปะที่ทรงคุณค่าต่อการรักษา มีคุณค่าทางความงาม - โดยจัดแสดงต่อเนื่องแบบถาวร (Permanent) หรือ ระยะเวลา (Long-term) คือเปลี่ยนแปลง 1 ปี ต่อครั้ง - แสดงงานของศิลปินแห่งชาติชาว จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ทรงคุณวุฒิทางสังคม เพื่อแสดงถึงคุณค่า เป็นแรงบันดาลใจและแนวทางต่อนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจ - แสดงผลงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะพื้นถิ่น วัฒนธรรม งานสืบสานภูมิปัญญา โดยมีส่วนประวัติ ความรู้ และความเป็นมา - แสดงห้องนิทรรศการเกี่ยวกับโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นพื้นที่ตัวสถาปัตยกรรมได้เล่าเรื่องราว อีกทั้งยังเป็นการอธิบายส่วนต่าง ๆ ของโครงการไปในตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนจัดแสดงศิลปะประเภทประติมากรรม - ส่วนจัดแสดงศิลปะประเภทจิตรกรรม - ส่วนจัดแสดงงานของศิลปินแห่งชาติชาวนครศรีธรรมราช - ส่วนจัดแสดงผลงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะพื้นถิ่น งานช่างฝีมือภูมิปัญญาท้องถิ่น - ส่วนจัดแสดงหุ่นจำลองโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเมืองนครศรีธรรมราช

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	ส่วนประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง (Exhibition/ Gallery)		
1.1 ส่วนนิทรรศการ (ต่อ)		
- พื้นที่นิทรรศการ หมุนเวียน	- จัดแสดงผลงานศิลปะที่ทรงคุณค่าต่อ การรักษา มีคุณค่าทางความงาม - จัดแสดงให้มีการหมุนเวียน 9-12 นิทรรศการ ต่อปี โดยเน้นไปทาง ศิลปะร่วมสมัยหรือศิลปะแขนงต่าง ๆ อันเป็นที่นิยมและมีความ น่าสนใจในช่วงเวลานั้น ๆ	- จัดแสดงผลงานศิลปะทุกรูปแบบ - ลาน / โถงอเนกประสงค์
- พื้นที่นิทรรศการ กลางแจ้ง	- จัดแสดงผลงาน - จัดกิจกรรมหรือการแสดงที่ เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม	- ส่วนจัดแสดงผลงานประเภท ประติมากรรมกลางแจ้ง - เวที หรือ พื้นที่กลางแจ้ง
1.2 ส่วนเตรียมการจัดแสดง		
	- กรณีที่ 1 และ 2 - เป็นนิทรรศการที่จัดขึ้นโดย หน่วยงานหอศิลปวัฒนธรรมเมือง นครศรีธรรมราช จะมีการวางแผน คิดหัวข้องาน (Theme) จัดแสดง ล่วงหน้า โดยจะจัดขึ้นเป็นประจำ เพื่อให้โครงการเกิดการหมุนเวียน อยู่ตลอดเวลา ผลงานมาจากศิลปิน รับเชิญ หรือรับบริจาคจาก หน่วยงานและทำการกระจาย ข่าวสารให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปทราบ	- ฝ่ายภัณฑารักษ์ - พื้นที่ Loading ผลงานและการ เคลื่อนย้ายทั้งทางราบและแนวตั้ง ที่ได้มาตรฐาน ฝ่ายทะเบียนวัตถุ - ห้องนายทะเบียน - ห้องผู้ช่วยนายทะเบียน - ห้องรับวัสดุ - ฝ่ายคลังหอศิลป์ - ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ - ส่วนถ่ายภาพ - ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ - คลังกลาง - คลังค้ำค้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
ไม่ว่ากรณีใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ โครงการ	การดำเนินงาน	ส่วนประกอบย่อย
1. ส่วนจัดแสดง (Exhibition/ Gallery)		
1.2 ส่วนเตรียมการจัดแสดง (ต่อ)		
	<p>เพื่อให้เข้ามาชมนิทรรศการรับเชิญหรือรับบริจาคจากหน่วยงานและทำการกระจายข่าวสารให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปทราบเพื่อให้เข้ามาชมนิทรรศการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นนิทรรศการที่ทางหอศิลป์จัดประกวดในโอกาสวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ โดยผลงานที่จัดแสดงนั้นมาจากผลงานเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่สนใจเข้าร่วมจัดแสดง - รับและส่งผลงาน หรือขอบริจาคจากทางหน่วยงานที่มีความประสงค์ต้องการหาที่เก็บ อนุรักษ์ ผลงานประเภทต่าง ๆ รวมถึงการดูแลรักษาผลงาน - บันทึกประวัติชิ้นงาน ถ่ายรูปชิ้นงานก่อนจัดแสดง พร้อมชื่อศิลปิน เพื่อบันทึก แยกประเภทหมวดหมู่ของผลงานศิลปะที่ร่วมเข้าจัดแสดงในแต่ละนิทรรศการก่อนนำเข้าจัดแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ้ายทะเลเบียนวัตถุ <ul style="list-style-type: none"> - ห้องนายทะเลเบียน - ห้องผู้ช่วยนายทะเลเบียน - ห้องรับวัสดุ - ฝ้ายคลังหอศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ - ส่วนถ่ายภาพ - ฝ้ายคลังเก็บงานศิลปะ <ul style="list-style-type: none"> - คลังกลาง - คลังค้นคว้า

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนการเตรียมการจัดแสดงและนิทรรศการ (ต่อ)					
คลังกลาง	คลัง นิทรรศการ ถาวร			25% ของพื้นที่จัด แสดงถาวร	443
	คลัง นิทรรศการ ชั่วคราว			25% ของพื้นที่จัด ชั่วคราว	684.50
คลังคั่นคว่ำ				25% ของคลัง กลาง	221.50
ลานรับส่งของ					20.00
รวมพื้นที่ฝ่ายคลังเก็บงานศิลปะ					1,369.00
4. ฝ่ายภัณฑารักษ์					
ห้องทำงานหัวหน้าภัณฑารักษ์	1		1	15.75	15.75
ห้องทำงานผู้ช่วยภัณฑารักษ์	1		1	8.97	8.97
ห้องภัณฑารักษ์จิตรกรรม	1		1	15	15.00
ห้องภัณฑารักษ์ประติมากรรม	1		1	15	15.00
ห้องภัณฑารักษ์ภาพพิมพ์	1		1	15	15.00
ห้องภัณฑารักษ์มณฑนศิลป์	1		1	15	15.00
ห้องภัณฑารักษ์นิเทศศิลป์	1		1	15	15.00
รวมพื้นที่ฝ่ายภัณฑารักษ์					99.72
5. ฝ่ายนิทรรศการ					
ห้องหัวหน้าฝ่ายจัดนิทรรศการ	1		1	15.75	15.75
ส่วนทำงานฝ่ายออกแบบ	3		3	2.61	7.89
ส่วนทำงานฝ่ายจัดแสง	2		1	10.00	20.00
ส่วนทำงานช่างภาพ	1		1	2.61	2.61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ ทั้งหมด
ส่วนการเตรียมการจัดแสดงและนิทรรศการ (ต่อ)					
ส่วนทำงานฝ่ายปฏิบัติงานซ่อมบำรุง	2		1	4.00	8.00
ส่วนทำงานฝ่ายศิลปกรรม	2		1	4.00	8.00
รวมพื้นที่ฝ่ายนิทรรศการ					62.25
รวมพื้นที่ส่วนการเตรียมการจัดแสดงและนิทรรศการ					1,654.70

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนแสดงนิทรรศการ					
1. ส่วนแสดงนิทรรศการถาวร					2,303.6
2. ส่วนแสดงนิทรรศการชั่วคราว					3,559
3. ส่วนแสดงนิทรรศการกลางแจ้ง					VARY
รวมพื้นที่ส่วนแสดงนิทรรศการ					5,862.6
ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ					
1. โถงทางเข้า (Entrance Hall)					
โถงทางเข้า		269		0.64	172.16
พื้นที่พักคอย		315		0.64	201.6
ส่วนติดต่อสอบถาม	2		1	4.00	8.00
ส่วนบริการข้อมูลข่าวสาร			1	2.88	4.50
ห้องรับรอง					15.00
ส่วนรับ - ฝากสัมภาระ		130	45	0.176	18.80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนพื้นที่บริการสาธารณะ (ต่อ)					
ร้านขายผลงานศิลปะของทำมือ			1	36.00	36.00
พื้นที่ร้าน (ให้เช่า)			3	36.00	108.0
ส่วนรักษาความปลอดภัย	2		1	1.24	2.48
ตู้โทรศัพท์สาธารณะ			4 เครื่อง	0.64	2.55
ห้องน้ำ			2	31.2 / จุด	62.38
ห้องปฐมพยาบาล			1	20.00	20.0
ห้องละหมาด			1	16.00	16.00
รวมพื้นที่ส่วนโถงทางเข้า					667.47
รวมพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ					667.47

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนอาคารสถานที่					
1. ฝ่ายรักษาความปลอดภัย					
ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย	1		1	15.75	15.75
ห้องพัทยาม	1		9	1	9
ห้องควบคุมระบบ CCTV	1		1	12	12
รวมพื้นที่ฝ่ายรักษาความปลอดภัย					36.75
2. ฝ่ายรักษาความสะอาด					
ห้องแม่บ้าน / ภารโรง	6		1	1	6
เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด	6		1	2	12
พื้นที่/ห้องเก็บอุปกรณ์ทำสวน			1	12	12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนอาคารสถานที่ (ต่อ)					
รวมพื้นที่ฝ่ายรักษาความสะอาด					30
3. ฝ่ายวิศวกรรมเทคนิค					
ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย	1		1	15.75	15.75
ห้องเก็บเอกสารทางวิศวกรรม และสถาปัตยกรรม			1	15	15
รวมพื้นที่ฝ่ายวิศวกรรมเทคนิค					30.75
4. ส่วนงานระบบ					
ปรับอากาศ					150
ไฟฟ้า					187.5
ประปา บำบัดน้ำ					57
รวมพื้นที่ส่วนห้องเครื่อง					394.5
5. ส่วนคัดแยกและเก็บขยะ					25
6. ห้องเก็บอุปกรณ์และ ครุภัณฑ์					30
รวมพื้นที่ส่วนอาคารสถานที่					516.25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
สรุปพื้นที่ (แบบไม่รวมที่จอดรถ)					
รวมพื้นที่โครงการ 1					
- ส่วนสำนักงานบริหาร และการดำเนินการ					- 188.62
- ส่วนส่งเสริมการศึกษา					- 672.21
- ส่วนการเตรียมการจัด แสดงและนิทรรศการ					- 1,654.70
- ส่วนแสดงนิทรรศการ					- 5,862.6
- ส่วนพื้นที่บริการ สาธารณะ					- 667.47
- ส่วนอาคารสถานที่					- 516.25
รวมพื้นที่					9,561.85
เพิ่มพื้นที่ Circulation 30 %					2,868.555
รวมพื้นที่อาคารทั้งหมด					12,430.405

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อห้อง	ผู้ใช้ (คน)		พื้นที่ (ตร.ม.)		
	เจ้าหน้าที่	ประชาชน	จำนวน	พื้นที่ / คน	พื้นที่ทั้งหมด
ส่วนจอดรถ					
1. ที่จอดรถ					
ที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาใช้บริการ			44 คัน	12 / คัน	528.00
ที่จอดรถยนต์ที่ต้นศึกษาขนาดใหญ่			5 คัน	42 / คัน	210.00
ที่จอดรถสำหรับผู้พิการ			1 คัน	20.4 / คัน	20.40
ที่จอดรถบริการของหอศิลป์			3 คัน	13.75	41.25
ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ผู้ใช้บริการ			28 คัน	2	56.00
ที่จอดรถยนต์สำหรับเจ้าหน้าที่			9 คัน	12 / คัน	108.00
ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เจ้าหน้าที่			13	2 / คัน	26.00
รวมพื้นที่จอดรถ					989.65
เพิ่มพื้นที่ Circulation 80 %					791.72
รวมพื้นที่ส่วนจอดรถ					1,781.37
สรุปพื้นที่โครงการทั้งหมด					
พื้นที่โครงการ + พื้นที่จอดรถ					
Total Area					14,212.125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้